

E. RAJANDI

**Rahmat
Nimedest**

EDGAR RAJANDI

NA-106
A-27641

RAAMAT NIMEDEST

W
Taru Riikliku Oskari
Raamatukogu
1966

KIRJASTUS
„EESTI RAAMAT“
TALLINN 1966

VEHETELETE NIMEDE REGISTER
ALLIKAD, KIRJANDUS, SONA-
KUNSTI KIRJANDUS I. KRUSMAA

RAAMAT NIMEDST

N

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
132 199

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

2012 AASTA
TAMMÄÄR 17333
TALVIN 1988

See raamat tahab olla väike nimeleksikon. Koostaja eesmärgiks on ühelt poolt abistada oma lapsele nime otsivaid vanemaid, teiselt poolt aga pakkuda midagi igapäevale, kes tunneb huvi nimede — nende tähenduse, päritolu, ajaloo ja leviku vastu.

Juhuslikku lehekülge lahti lüües ja pimesi nimetissõrme reale asetades ei satuta selles raamatus mitte alati üldtunnustatult ilusale poisi- või tütarlapsenimele, mis tänapäeva maitsele nii kõlaliselt kui kirjaviisilt vastaks. Seesuguseidki nimesid on meil rohkesti ja enamik neist leidub käesolevate kaante vahel. Peale selle on siin ka nimed, mis vanemate inimeste eesnimedena omaaegsete maitse- nõuetega hästi on sobinud, nüüd aga ajast ja arust läinutena tunduda võivad, vähemasti nende meelest, kes oma äsjasündinule head ja ilusat kaasaegset nime otsivad. On muidugi arusaadav, et vanemategi inimeste huvi oma nime vastu on põhjendatud ja neilgi on õigus oma nime sellest leksikonist otsida. Sama kehtib nende kohta, kes oma vanemate või ka vanavanemate eesnimedest midagi teada tahaksid. Lugejaid huvitavad tihti ka ilukirjanduses esinevad nimed. Niisuguseid asjaolusid arvestades on siin toodud eesti nimevara peamiselt 100 viimase aasta kirjandusest ja tegelikust pruugist. Sajandi jooksul on maitse ja moed mitmeid kordi põhjalikult muutunud. Jüri, Mari, Jaan ja Mall — nimed, mida möödunud sajandi esimesel poolel rohkesti anti tollal alles värskest pärisorjusest vabastatud talupoegade lastele, on uuesti jõudnud moodi minna. Eelmise sajandi viimasel veerandil kanti värskeid ilmakodanikke sünniregistresse Friedrichi, Elisabethi, Margaretha, Johannese jts. nimedega. Samal ajal (1878) kirjutas Jakob Hurt «Tarto kalendris»: «Kõige ilusamaks meie keeles arvavad võõrad Tiio ja Viio. Täiesti nende väärilised on vanad eesti naeste nimed Linda ja Salme.» Nimeandjad jõudsid J. Hurdaga ühisele arvamusele alles mitukümmend aastat hiljem, millal mainitud naisenimed üldiselt eelisnimedeks tõusid. Enamik eelmise sajandi viimase veerandi kalendrei propageeris veel nimesid, nagu Athelwina, Nathanael, Josefina, Hironimus. Väandra kooliõpetaja Mats Tõnisson julges need võõrad nimed oma 1882. a. kalendris esmakordselt eestipärastest kirjakujudes esitada (Hiroonimus, Jereemias, Nestoorius, Rumeenius, Rutt), kuid kaks aastat hiljem hakkas ta propageerima hoopis uusi «eesti isa-ema keelest võetud» eesnimesid. Kolmekümne aasta jooksul jätkas M. Tõnisson seda propagandat, aga alles kümmekond aastat pärast tema surma said nimed, nagu Koidu, Leida, Leili, Öie jt., üldtunnustatud moenimedeks. Nüüd, terve inim põlv hiljem, on Leida ning Linda taas sünniregistreis õige haruldased. M. Tõnissoni eeskujul esitasid käesoleva sajandi esimesel poolel hulga

uusi ja «unustatud vanu» eesnimisid Ansomardi, Oskar Kallas ja dr. J. Mä-giste. Paljusid nendest kasutatakse tänapäeval, pooled esitatutest olid saja aasta eest sootuks tundmatud (Eha, Endel, Kalju, Ülle). Veerand sajandit tagasi toi-mus olulisi muudatusi meie eesnimedes selle tõttu, et paljud täiskasvanud mehed-naised vanematelt saadud eesnimed oma maitse kohasteks vahetasid, kusjuures rohkesti leidus neid, keda ei rahuldanud toleaeagsete nimeloojate ettepanekud, vaid kes enestele ise hoopis uued nimed ja nimekujud löid ning leiutasid.

Kõige sellega on tahetud õige pinnaliselt osutada põhjustele, miks käesoleva sõnastiku sisu on kujunenud niisuguseks, nagu ta seda on. Päris täielik loend meie praegusest nimevarast võtaks rohkem ruumi, kui meil kasutada on. Meie lastele antakse igal aastal umbes 1300—1400 eri eesnime ja pooled nendest kuu-luvad vähekorduvate, harva esinevate eesnimede hulka. Kümne aasta jooksul antud haruldaste nimede hulgas leidub omakorda umbes 50% korduvaid nimesid. Pole raske arvutada, et kümne aasta täielik onomastikon sisaldab juba enam kui kolm tuhat eri nime. Kui kirjaviisi iga iseärasust ja häälduse erinevusi arvesse võtta, siis võiks meil 100 aasta jooksul kasutatud nimede ja nimeteisendite kogu-arv ulatuda seitsme kuni kaheksa tuhandeni. Meil on võimalik olnud käsitleda siin lähemalt umbes kolmandikku ja loendada täiendavalt lisaks veel ligikaudu poolt kogu sellest kontingendist. Ruumi säästmiseks on üksikud nimeartiklid korraldatud põhinimede järgi, s. t. kõik teisendid ja arendvormid, millel on ühine alus, leiavad käsitlemist koos ja selle algupärase nimekuju juures, millest nad on kujunenud. Nii käsitletakse artiklis «Katharina» kokku enam kui viiekümne eesnime tähendust ja arengulugu. Katharina täisvormina on praegusel nimeand-misel haruldane ja onomastilliste eelteadmisteta ei leiaks Kaie- või Riina-nime-lised lugejad oma nime kohta kuigi kergesti teatmeid. Et otsimist hõlbustada, on Kai ning Riina, nagu ka muud vastavad teisendid ja arendvormid paigutatud märknimedena põhinimede hulka tähestikulises korras; variandilt on antud viide põhininele. Paljud pika arengulooga teisendid ja lühendid on aegade kestel oma seostes põhininega sedavõrd iseseisvunud, et neist on lisaks põhinine juures leiduvaile andmeile toodud teatmeid veel eraldi, peamiselt nende levikuloo kohta. Samast põhinimest Johannes on kujunenud näiteks lühendid Jaan ja Hans, mille kummagi levikulugu on mitmeti üsna erinev, mille tõttu on neid ka eraldi käsitletud.

Mõnesugustel põhjustel on nimestik jagatud kahte ossa: esimene sisaldab suurema esinemissagedusega nimesid ja nimelühendeid ning põhinimesid, mis neile laiapruugilistele teisenditele aluseks on olnud. Teises leidub valik harvem esinenud põhinimedest ja ka vähempruugitavad lühendid ning teisendid, mille kohta ei anta muid teatmeid kui nimekuju ja selle dateering sünniregistri, har-vem ka mõne muu perekonnaseisuakti, kirikukirja, kalendri või onomastikoni alusel. Leidub vähepruugitava nime kohta mõnesuguseid lisaandmeid suurema sagedusega nimede sõnastikus, on tehtud vastav viide (→), nimede omavaheline

seos lisanimestikus on üldiselt näidatud märkidega ~ ja =. Lisanimestikus on esitatud nii möödunud sajandi tavalisi kalendrinimesid kui ka eriti just O. W. Masingu, F. R. Faehlmanni, J. Hurda, M. Tõnissoni, K. A. Hermanni ja «Sirvilaudade» tollal uuenduslikke nimesid, samuti aga enam-vähem ammendavalt kõiki eesti-päraseid või eesti algupära eesnimesid Ansomardi, O. Kalda, J. Mägiste ja A. Saareste onomastikonest. Ka F. J. Wiedemanni sõnaraamatu eesnimevara on loendisse võetud.

Algupäraste eesti nimede rühmitamine teatud põhinimede ümber pole sisuliselt adekvaatne rahvusvaheliste nimede teisendite vastava koondamisega. Hulga uusnimede käsitlemine üheskoos on toimunud siin mõnikord ainult teatud ühiste formaalsete nimetunnuste põhjal ja selleks, et trükipinda kokku hoida. Võhikulegi on selge, et Taivi, Talvi, Tormi, Tuuli jne. pole Taima-Taimi teisendid ega tuletused; koos on neid käsitletud üksnes ruumi säästmiseks, kusjuures kõnesolevate nimede ühiseks tunnuseks on ainult see, et tuletuspõhjaks on neil looduse kõige üldisemaid nähtusi (talv, torm, tuul, taevas, taim) tähistavad sõnad.

Samasugusel formaalsel alusel on koondatud vokaalialguliste ja H-alguliste, lühivokaalsete ja pikavokaalsete nimede käsitletused (Ivi, Iivi, Hivi, Hiivi ühes artiklis), kuigi võib tegemist olla eri algupära nimedega (mis muidugi tekstis on märgitud).

Seletavas tekstis on paljudes nimeartiklites toodud vene nimevormid, mis vene alfabeedi järjekorra erinevuste tõttu oleksid raskesti leitavad. Kuna vajadus selleks on olemas — nii perekonnaseisuametnike kui teistegi asutuste teenistujate tegelikus töös —, siis on raamatule lisatud venekeelsete nimevormide register. Tekstis kasutatud lühendite, samuti ka mõnede nimeteaduslike oskussõnade seletused leiduvad koos tsiteeritud kirjanduse loeteluga raamatu lõpus.

Seoses üksikute nimelugudega on mainitud ja käsitletud tuhandet koha- ja poolt tuhandet perekonnanime, mille algupära on eesnimeline. Riivamisi on puudutatud ka rida pseudonüüme, loomanimesid, asjanimesid jne., samuti apellatiiv-sõnu, mis isikunimedest on kujunenud. Nende andmete leidmine on asjast huvitatule kahjuks raskendatud, sest ruumi puudusel jäid ära vastavad registrid, nagu ka enamus nimenäiteid.

Nagu see raamat ei püüa nn. «ilusaid» või «häid» nimesid eriliselt soovitada või vastupidi nn. «kõlbmatuid» keelustada, nii ei ole see ka volitatud teatud nimede kirjutusviisi õigekirjutuslikult korraldama või määrama.

M. Tõnisson esitas praeguse õigekirjutuse seisukohalt väga sobivad nimekujud Kaarel, Luukas, Meeta (1882), Eevi (1902) jt. Juhan Kurrik arvas mõnikümmend aastat hiljem, et nimed on nagu «rahvastevahelised rahatükid, mis oma üleüldist kuju ning kirja kannavad», ja soovitas kirjutada Adam, Josep, Tavet. Meie õigekeelsus on küll praegu M. Tõnissoni poolt, sünniregistreis aga sagenevad J. Kurriku «rahvusvahelised rahatükid» (Adam, Evi, Julius jt.). J. Kurriku vaga üleskutse nimede õigekirjutuse küsimuse selgitamiseks aastast 1900 pole meid seni viinud «selgusele ja ühidusele», kuigi asja on palju aru-

tatud. Viimastel aastatelgi kantakse sünregistreeritud erinevas kirjutusviisis nimesid, nagu: Ugo, Hugo, Uko, Huko jt. Nimedel kui «iseäralistel keelekujutustel» — et veel kord tarvitada J. Kurriku väljendit tema «Nimede raamatust» (Tartu 1901, lk. 51) — võib olla ka erinev kirjutusviis.

Käesolev nimedeleksikon katsub faktilise materjali põhjal pakkuda teadmisi selle kohta, millest ja kuidas meie nimesid on kujunenud ja missugustena nad esinevad. Isiklikke maitseid pole vähem kui nimesid, ja — nagu kõikjal, nii siingi — võib maitset harida pigemini teadmiste kui käskude ja keeldude varal.

Praktilist huvi on osutatud ka naise- ja mehenimede eristamisele. Selle raamatu lugeja märkab, et paljud nimesid kõlbavad nii meestele kui naistele ja neid (meie pruugi iseärasusena) ongi mõlemale soole antud. Mitmed naisenimedena ette pandud eesnimed on kasutamist leidnud mehenimedena, samuti pole puudust vastupidistest näidetest. Kui käesolevas nimestikus ometi naisenimede ette on seatud täheke (*), siis ei taha see muud tähendada, kui et niisuguseid nimekujusid on harilikult ja valdavas enamuses meie pruugis antud tütarlastele. Esineb aga tegelikult pruugist ka vastassoolisi nimeandmise fakte, siis on nime ette paigutatud kaks tähekest (**). Alati on võimalik, et mõnel nimeandjal on erilisi motiive valida tavalise pruugi mõttes teisesoolist eesnime. Seadus nimevalikut ei kitsenda, kuid üksnes teadlikkus nime senisest traditsioonist võib siin hea nõuandjana kaasa kõnelda. «Raamat nimedest» tohiks ja tahaks seda teadlikkust tõsta.

Selle onomastikoni nimevaraline põhimaterjal on valdavas osas võetud arhiividest, perekonnaseisuaktidest, sünregistreist, kirikuraamatuid jm. Arvestatud on kogu trükitud materjal, muidugi kättesaadavuse piires. Rikkalikust kalendrikirjandusest on tsiteeritud enamasti neid väljaandeid, mis nimevaraliselt huvitavamaiks osutusid; enamikus teistes on nimesid standardised ja korduvad. Ulatusliku allikmaterjali kogumisel ja korraldamisel oli mul palju lahkeid abilisi perekonnaseisuametis, arhiivides, raamatukogudes. Suur tänu neile kõigile. Käsikirja viimistlemisel abistasid mind väärtuslike märkuste ja näpunäidetega H. Ahven, A. Isotam, V. Pall, F. Puksoo, E. Roos, A. Süvalep. Eriti tahaksin tänada H. Tarandit, kelle panus sellesse raamatusse pole olnud väike.

E. R.

MÄRKIDE TÄHENDUS

- * naisenimi
- ** nii naise- kui ka mehenimi
- = võrdub, tähendab sama kui
- ~ ligikaudu sama
- , ← vaadatagu (nime juurest, kuhu noole teravik on suunatud)
- ' (täishäälikul nurksulgudes asuvas sõnas) rõhumärk
- ' (kaashäälikul) palatalisatsioonimärk
- ' ' tähenduse seletus
- [ ] ligikaudne hääldus
- ∞ nime dateering abieluregistri alusel
- * † sünni- ja surmaaeg (nimenäidetes)
- > < viide alusnimele

Sõnu «andma» ja «panema» kasutatakse ruumi kokkuhoiu mõttes väljendi «vastsündinud lapsele (teatavat nime) andma (või panema)» asemel.

Aabel = Abel ←

Aabo → Abel, → Abraham, → Aavo

Aabram = Abram; → Abraham

Aabu (= Aabo) → Abel, → Abraham

***Aada** = Ada ←; vrd. Aade ←

Adam = Adam ←

***Aade** leiab kasutamist tuletusena eesti sõnast *aade* 'ülev mõte, idee, ideaal'. M. Tõnissoni tähtraamatus esineb juba XIX s. viimastel aastatel, küllap soome mehenime Aate (~ Aatos) eeskujul. Kasutati meil kõige sagedamini XX sajandi teisel veerandil. Varasemas kasutuses Adelheidi ← lühend (→ Ade).

Aadi (= Aad) → Adolf; (Aadi on Adolfi meelitusnimeline lühend)

Aado ~ A a d u — lühendid nimedest Adam ← ja Adolf ←; olid laialt kasutusel eelmistel sajanditel ja harva praegugi. → Ado.

***Aal** (omastav A a l a, A a l e, A a l i või A a l u, kõik omastavad esinevad ka iseseisvate nimedena) — lühendid nimedest Adelheid ←, Aleksandra ← või Rosalie ←; eelmiste sajandite naisenimi, esineb A a l e kujul harva veel praegugi.

****Aare**, omastavana soovitati A a r d e, tegelikus pruugis esineb aga om. Aare; nimi laenati soome pruugist 40 a. tagasi (sm. Aare, karjala Aarto, kummagi tähendus 'aare, väärises'). Aare kuulub praegu «laiatarbenimedele» hulka (keskmiselt 8⁰/₀₀), kuid oli juba ka eelmise põlvkonna eelisnimeks sagedusega üle keskmise (6⁰/₀₀). NB! Ajavahemikul 1934—1942 anti Tartus Aare nimeks ka viiele tütarlapsel. Viimastel aastakümnetel on see siiski kujunenud mehenimeks; naisenimena on esinenud ka A a r i kujul (Trt. 1936).

Aarend → Aare

***Aari** → Aare

Aarne — soome lühend muinasskandinaavia Arn- 'kotkas' algusega nimedest, samuti lühend nimest Arnold ←; seleta-

takse aga Aarni-kujulisena ka algupärase soome nimena 'aarete valvur' (Edmundi ← tõlkevaste). Meie viimaste aastate pruugis sagenev mehenimi: Tln. 1961. a. 3 korda, 1962. a. 5 korda. Vrd. A a r e ←.

Aaro ~ A a r u → Aaron

Aaron 1) ?vana-egiptuse 'kõrge mägi'; 2) heebrea *Aharon* 'mägilane' või piltlikult 'valgustatu'; vene Арон [Áaron]; soome lühend A a r o, meilgi samuti, ja ka A a r u kujul; rahvusvahelises pruugis sageli A r o n.

Aat = Aad → Adam, → Adolf

***Aave** = Ave — Tallinnas on antud 1930—50 üksikuid kordi, Tartus 1936. a. 1 kord. Vrd. ka mehenime Aavo ←.

Aavo (= ? A a b o ~ Aapo < Abraham ←). Praeguseni pruugis püsiv mehenimi, mis on alusnimeks (?) eesnimede rühmale nagu Aave ←, Ave, Avi, Avo; Tallinnas 1962. a. 5⁰/₀₀, samas isanimena 8⁰/₀₀, antud ka Paides, Elvas jm.

Abel [Áabel], 1) heebrea *Hevel*, algupärane tähendus selgitamata, hilisem tõlgendus 'hingus, hõng', ka 'kaduvik'. 2) Saksa maal ka lühend nimest Adelbert ←. Vene АВЕЛЬ [Avél]; meie lühendite A a b o ~ A a b u, A a p (Lääne-Eesti V a a b o ~ W a b o) alusnimeks on pigemini Abraham ← ja Fabian ←.

Praeguses nimepruugis tulevad Abel, Abels, Päll meil ette peamiselt perekonnanimedena.

Abraham ~ A b r a m [Áabraham ~ Áabram], babüloonia algupära mehenimi, mis vana-heebrea keelde üle võetuna tõlgitakse 1) '(rahva)hulkade isa' või 2) 'ülev isa, kõrguste isa'; vene k. Авраам [Avráam] ja Абрам [Abrám]; araabia keeles Ibrahim; soome lühend Aapo, meil A a b o ~ A a b u, ? A a v o, A b r o ~ A b r u; Ma-rahva kal. (1849 jt.) toob ka A a b r a.

Vanimaid kirjas säilinud inimesenimesid, mis veel tänini pruugis: leidub *Hammurapi* (2000 e. m. a.) savitahvleil. Meil sagedane koha- ja perekonnanimena (ka lühendusvorm Ra(a)m), kuid 100 a. tagasi oli veel ka pruugitav eesnimi. Ameerika neegritel esineb tavaliselt eesnimena kaksiknimes Abraham Lincoln.

Absalom, heebrea 'rahu isa', meil tuttav ka Muinastaanis kujunenud lühendina A k s e l (~ Axel) ←, mis meie pruuki tuli XIII—XIV saj. osalt otse taani keelest, peamiselt aga rootslaste kaudu XVI—XVII saj. Meie vanus kalendreis püsinimi (30. X) enamasti kujul A p s a l o n. Täiskujul pole eesnimena pruuki juurdunud.

***Ada** ~ **Adda** [Áada ~ Áda] on saksa lühend **Ada** (l)- ~ **Ade** (l)-algulistest nimedest, nagu **Adelheid** ← jt. Euroopa nimepruuki on ehk mõjustanud ka vana-eebrea naisenimi **Adah** 'ehe, kaunis (ese)'. Meil on tuntud nii **Ada** ← kui **Ade** ←, liitnime ühe osana ka **Ada** (**Ada-Helle**).

Adalbert ~ **Adelbert** ~ **Adelbrecht**, latiniseeritult **Adalbertus** — lühendid **Abel** ←, **Albert**, **Albrecht** — 1) vana-saksa 'hiilgav aadlik', 'õilsuse poolest hiilgav'; vene kirjaviisis **АДАЛЬБЕРТ** ~ **АЛЬБЕРТ** [**Ádalbert** ~ **Álbert**]; soome lühend **Pertti**; ungari **Bela**; meil võib-olla ka üheks alusnimeks lühendeile **Pärdi**, **Pärt**. Tõenäoselt on see vana, juba keskajal meigi pruuki tulnud nimi **Albert** alusnimeks ka meie perekonnanimedele nagu **Alber**, **Alver** jt., samuti kohanimedele **Albi** (-**Ado**), **Albri** jm.

Albert on alusnimeks naisenimedele **Alberta**, **Albertina** ~ **Albertine**, need omakorda lühendeile **Berta**, **Tine** ning **Tiina** ←; viimane on hulga muude alusnimede toel kujunenud populaarseks eesti nimeks.

Adam [häälduses **Áadam** ja **Adám**] — rahvusvahelised lühendid **Ad**(i) ja **Dam** — heebrea sõnast **Adamh** 'maine, muldne', piltlikult ka 'inimene'; vene **АДАМ** [**Adám**]; on üheks alusnimeks lühendeile **Aad** ~ **Aat**, **Aado** ~ **Aadu**, **Tamm** ~ **Tammo**.

Nime laialdase leviku tõttu on kujunenud paljudes keeltes ja meilgi fraseoloogilised väljendid, nagu **aadamakahvel** 'sõrmed, käsi', **aadamaviin** 'vesi', **aadamaõun** 'kõrisõlm', **aadamaülikond** 'alastiolek' jpt. Nimi on sageli kasutamist leidnud kirjanduses, kunstis ja on jäädvustunud ka meie koha- ning perekonnanimedena (**Aadama**, **Adma**, **Adamson**, **Adamka**).

***Ade** on lühend nimest **Adelheid** ←, kuid ka võõrapäraselt kirjutatud **Aade** ← (antud näit. 1962. a. Elva rajoonis).

***Adeele** ~ **Adele** [viimast vormi hääldatakse vahel ka prantsuslikult **Adéel**] on 1) vana-saksa (?) iseseisev naisenimi sõnast **adal** ~ **adel** 'õilis', 'aadellik', just samuti kui inglise naisenimi **Ethel** ←; või 2) lühend nimest **Adelheid** ←; vene kirjas **Адель**; meie lühend **Teele** on üldtuttav **Oskar Lutsu** «Kevadest».

Vrd. ka eesti ligikaudset tõlkenime **Ülla** ~ **Ülle** ←.

***Adelheid** [häälduses **Áadeleid** või saksapäraselt ka **Áadlhaid**] — rahvusvaheliselt tuntud lühendid **Ada** ~ **Adda**, **Adel**(e), **Alice**, **Alide**, **Heidi**, **Lidi** ~ **Liddy**;

arendvormid *Adelaida* ~ *Adelaide*, *Adelina* ~ *Adeline* ja viimasest paarist lühendid *Lina* ~ *Line* — vana-saksa *adal* 'õilis' + sufiks *-heit* 'olemus', niisiis 'õilsa olemusega (nais-)olend'; varem on meilgi pruugis esinenud vana alamsaksa lühendid *Ale*, *Aleke* ~ *Alleke*, *Taala*, *Taali*; vene *Адела́йда* [*Adeláida*] on prantsuse *Adelaïde* [*Adelaïd*] mugandus; ungari omapärane lühend *Etelka* on meil vähe pruugitav, populaarsem aga šveitsi (ja ka soome) *Heidi* ←; peale selle esineb meil hulganisti lühendeid, neist suurema sagedusega (kas minevikus või praegu) *Aal*, *Aala*, *Aale*, *Aali*, *Aalike*, *Aili* ja *Teele* (viimase kohta → *Adeele*). Nimed *Aada* ~ *Aade* ← ja *Ülla* ~ *Ülle* ← on tähendus-algupäralt *Adelheidi* sarnased.

Mitmenimesuse moesolekul XIX saj. II poolel esineb nimi sageli kaksik- ja kolmiknimede ühe osana: *Adelheid-Emma-Emmeline* (Trt. 1862), *Mathilde-Adelheid* (ibid.) jt. Nimede muutmisel 1935—1940 kuulusid *Adelheid-rühma* nimed: *Adele*, *Adelaida* ja *Adelheid*, *Adelaide*, *Adeliide*, *Adeliina* ~ *Adeliine* jt. kõige muudetavamate hulka.

Adi = *Aadi* → *Adolf*

Ado ~ *Addo* [*Áado* ~ *Ádo*], 1) vana-saksa 'õilsakene' (deminutiiv sõnast *õilis*), vrd. *Adele* ←; 2) lühend nimedest *Adolf* ←, *Adam* ←. Nimi esines eelmistel sajanditel ja taas XX sajandi teisel veerandil. Esineb perekonnanimeses, nagu *Ado*, *Adoja(a)n*, *Adoson*, *Adson*, *Jüriado* jt.

Adolf, latiniseeritud kujul *Adolphus* — lühendid *Adi*, *Ado*, *Alf* jt. — 1) vana-alamsaksa 'üllas hunt', 2) vana-ülemsaksa 'õilis sangar'; vanemaid germaani nimesid, mis ürikuis kirjaliselt säilinud, sama algupära kui skandinaavia *Olaf* ←. Meil kasutatud lühendid *Aadi* ~ *Aado* ~ *Aadu*. Tänapäeval enam ei anta (ka Saksamaal mitte). Nime edasiarendusi naisenimedeks on *Adolfina* ~ *Adolphine* jt.

Adu = *Aadu* → *Adolf*

***Aed(e)** → *Agatha*

***Aet** ~ *Aeta* → *Agatha*. (Lühendi aluseks on nime saksa lühend *Aget*.)

***Agaata** ~ *Agate* = *Agatha* ~ *Agathe* ←

***Agape** [*Agáape*], kreeka 'armastus'; vene *Ага́пия* [*Agáapia*], meelitusnimega *Га́ша* [*Gáaša*].

***Agat(h)a** ~ *Agat(h)e* [*Agáata* ~ *Agáate*], kreeka 'hea, lahke'; vene *Ага́та* [*Agáata*], *Ага́фья* [*Agáfja*]; ungari

lühend Gitta sai XX sajandil rahvusvaheliselt tuntud naise-nimeks. Meie lühendid on osalt õige vanad: A e d e ~ A e t ~ A e t a (< Agath); ?A i t a ← (iseseisva kujunemislooga); E e d u ~ E e t a (< Egeth); K a a t a (< Gata ~ Gate, meil hüüdnimena); O k a (setu).

Meie pruugis on lühend A e t (peamiselt Hiius) püsinud tänini (1962. ja 1963. a. sünniregistreis 1⁰/₀₀). Eelmisel põlvkonnal oli «laiatarbenimeks» kirjanduslikel mõjudel populaarseks saanud A i t a ←.

Agat(h)on on sama tähenduse ja päritoluga kui Agatha ←, populaarne juba vanas Kreekas, esineb hiljemgi. A g o ~ A g u võivad olla ka Agathoni eesti lühendid. Vanaks eesti lühendiks (või iseseisvaks nimeks) on Wiedemannil *Tõnnipäevaga* (7. XII) seostuv T o n n i (seesugusel kujul J. Hurda kalendris 1870, märgitud päeval), hiljem Antoniuse ← vastava lühendiga segunenud.

***Agnes** — teisenditena ka A g n e s s a, A g n e t a, A g n i (a) — kreeka 'puhas'; vene Агния [Ágnija], Агнес(с)а [Agnéssa]; hispaania lühendil I n e s (~ Inez) on rahvusvaheline levik; meie pruugis rikkalikult lühendeid: A g e, A g i, A g n e (uuemad) ja A g n e t, A g n i t, N e e d o ~ N e e d u, N e e t u, N e t a (kalendris 1870. a.), N e t t a (kal. 1847); viimased on n-alguslised lühendid rootsi nimevormist Agneta [Agnéeta]. Hispaania vormist meil I i n a ~ I i n e s.

Nimetähendust tõlgendati keskajal ladina k. sõna *agna* 'utt' varal.

Ago ~ A g u on peetud ühelt poolt muistseks eesti nimeks või nimeosaks (*Agevalke*), teiselt poolt hilisemaks lühendiks kas nimest Agathon ← või August(us) ←. Soomes esineb Aku (loetakse peaaegu Agu). A k o esineb 1845. a. kalendris (Kreutzwaldi toim.), küllap vist siiski Henriku Liivimaa kroonikast (X : 8) võetud liivlase nimena. Rahvaetümoloogilises tõlgenduses praegu tähenduslikult paralleelne nimele K o i t ← (vrd. Anatol ←).

Käesoleva sajandi kolmandast aastakümnest alates püsib pruugis keskmise tarvitamissagedusega (1962. a. näiteks Tallinnas Ago 5⁰/₀₀, Agu 2⁰/₀₀, Tartus vastavalt 4 ja 4⁰/₀₀ ning lisaks edasiarendus A g u r ja A g o r — suhtes 14:1). Nimede muutmisel vahetati August A g u vastu Tallinnas ja Tartus viie aasta jooksul 123 juhul.

Ahti ~ A h t o on isikunimi eesti-soome rahvaluulest, eesnimena Soomes XIX saj. lõpust, meil XX saj. algusest

saadik pruugis, kuid kalendrinimena esineb meilgi juba a. 1883.

Nime (Ahto) populaarsus tõusis järsult pärast Ahto Valteri paadisõitu üle Atlandi (1932. a.); viimastel aastatel kasutuskordade arv sünniregistreis on langenud (Tallinnas 1961. a. 5⁰/₁₀₀, 1962. a. 3, samade aastakäikude patronüümikomis 6⁰/₁₀₀), 1963. a. ülevabariigiliselt 1⁰/₁₀₀.

***Aida** → Aita

Aigar on Mägiste (Eestipäraseid eesnimesid, 1936) järgi soome nimi, kuid Teppo-Vilkuna loend (Etunimikirja, 1947) seda ei tunne; küll esineb nimi läti nimekalendris (31. VIII). Pruugis üksikjuhtudena käesoleva sajandi II veerandist (ka kujul Aigor ja Aigur).

***Aila** ~ Aile ~ Aili võib olla lühend nimest Alice ~ Aliis(e) (< Adelheid ←). Soome-lapi allikais leidub kirjakuju Ailitza (vt. Vilkuna, lk. 33). Viimane on soome Aila ~ Aili algkujuna käibel juba üle kolme sajandi. Meil sai nimi populaarseks XX saj. neljandal aastakümnel (Tartus näit.: 1930.—36. — 20 korda, aastail 1937—1942: kokku 35 korda). Käesoleval ajal domineerib vorm Aili, kuna Aile ja Aila on käibelt kadumas. Nimedemuutmisel võeti Ailet ja Ailit uue nimena Alide, Aline, Adele, Alvine, Aleksandra jt. asemele Tallinnas 35, Tartus 14 juhul. Ulatusliku pruugi tõttu on tekkinud ka meesvaste Ailo (1963. a. ülevabariigiliselt 2 juhtu).

Aimar seletub ühest küljest «laiatarbenime» Aivar ← teisen-
dusena, teisest küljest naisenime Aime ~ Aimi ← meesvas-
tena. Kunstlikult loodud Aimur (Mägiste, 1936) —
samuti ainult üksikjuhtudena pruugis (1963. a. iga tuhande
poisslapse kohta — 2 juhtu) — võib olla tuletusaluseks veel
kolmandastki küljest. Vaevalt saab mingit seost kujutleda
inglise juba XII sajandist dateeritud nimedega *Aimar*,
Aimer ~ *Aymer* (vana-inglise Edelman), millest teisel teel
kujunes Elmar ←.

***Aime** ~ Aimi nime on seletatud eesti sõnaga 'aime'
(= 'aimamine'). Kasutussagedus viimastel aastatel tõuseb
taas, oli aga kõrgpunktis 30 a. eest (7—8⁰/₁₀₀). Nime võib
seletada ka põhinimest Amata ←. Esineb ka prantsuspärase
kirjutusviisis (Aimée) ja teisenditena Aive ~ Aivi ←.

Aimur → Aimar

Ain — täpselt selgitamata algupäraga, võib olla muistne eesti
mehenimi, võib olla laenlühend (Hain ~ Hein < Heinrich);

100 a. eest Tartus antud *Aint* ja *Ainz* viitavad võimalikule ühendusele põhinimega *Antonius* ←. Lühendi mitut päritolu osutab ka nime käänamine (omastav nii *Aini* kui *Ainu*). Püsib «laiatarbenimede» esirühmas (Tallinnas 1961. a. 12, 1962. a. 11^{0/00}; Tartus ja Paide raj. 1962. a. vastavalt 8 ja 12^{0/00}). Viimasel ajal (1963. a.) 18 promilliga poisslaste 10. eelisnimi.

*Aina ~ *Aine* ~ *Aini* ~ *Ainike* kujutavad endast nimerühma mitmete alustega: lastekeelne *Anna* ← (< *ańńa* ~ *aińńa*) on eelmiste sajandite kirikuraamatuis leiduvate vanaemade-nimede põhjaks, varieeritud lõpuga *Aino* ← aga uuematele teisenditele, millest Soomes kaas-aegseim — *Ainikki* — meie pruugis puudub. *Aina* leidub ka rootsi nimekalendris (13. VI). Mehenimi *Ainar* (1963. a. 2^{0/00}) pole meil *Aina* soovaste, vaid läti laen (*Ainars*).

Ainar → *Aina*, → *Aivar*

*Aino ~ *Ainu* tekkis naisenimena 1849. a. soome sõnast *aino(a)* 'ainus' selle läbi, et Elias Lönnrot «Kalevala» teises trükis *Joukahainen*i ilusa õe kohta käivas värsis «*ainoa emonsa lapsi*» ('oma ema ainus laps') kirjutas lühema vormi *Aino* suure tähega. Suhteliselt hilisest sünnist hoolimata käsitati *Ainot* nii Soomes kui meil muistse naisenimena. On mõnes eesti nimekalendris juba 1883. a. ja Tõnissoni Tallinna tähtsustamine 1892. a. saadik *Ainu* kujul (27. VII). Ansomardi («Lindas» 1903) tahtis formaalseil põhjustel (-o lõpu tõttu) lugeda *Aino* mehenimeks, kuid meie pruugis jäi o-lõpuline vorm domineerima naisenimena: 1930.—1955. a. näiteks anti *Aino* vastsündinuile nimeks keskmiselt 33^{0/00} ulatuses, nimede muutmisel 1935—40 võeti muude nimede asemele *Aino* 28 ja *Ainu* ainult 2 korda (Tartus), Tallinnas vastavalt 56 ja 5 korda nelja tuhande muutmisjuhu kohta. Viimasel ajal pruugist taanduv, anti 1963. a. ülevabariigiliselt: *Aino* 4 korral ja *Ainu* 1 korral.

*Aira ~ *Aire* ~ *Airi* ~ *Airike* — võrreldagu *Aile* ~ *Aili* ja *Aina* ~ *Aine* ~ *Aini* ~ *Ainike* nimedega, mille teisendusteks -r-variandid ehk ongi. 1962. a. sünniregistreis domineerib *Aire*, aasta varem oli ülekaalus *Airi*. *Aira* on levinud ka Lätis. Samal ajal meie pruugist taandumas.

*Aita tuli pruuki *Andres Saali* jutustuse «*Aita*» (1891) tiitlikangelase nimena, püsidis nüüd juba pool sajandit alla keskmise esinemissagedusega. 1935.—40. a. vahetati nime-

sid nagu Adelheid, Aliide, Armilde jt. Aita vastu ainult Tallinnas ja Tartus enam kui paarikümnel juhul. Vastsündinule antakse praegu 2⁰/₀₀ ulatuses. Hüüdnimeline lühend — Ita.

G. Verdi ooperi tiitlikangelanna Aida (hääldusega Aída) nime on meil ehk mõnikord seostatud Aita nimega, kuid see on sootuks teist päritolu (antiikse Egiptuse naiseniimi).

Aivar on tänapäeva kõige üllatavama levikulooga nimi: paarikümne aasta eest tundmata, 1963. a. aga ülemaaliselt absoluutne eelisnimi (40⁰/₀₀). Lätis on nimi hakanud levima käesoleva sajandi kolmandal aastakümnel. *D. Zemzarise* arvates on tegemist anglo-saksi või germaani nimelaenuga. Võibolla on tegemist sama nimega kui skandinaavia Ivar ←, mis Ivor ~ Ivory kujul oli inglise moenimeks XIX/XX saj. vahetusel ja (kirjanduse kaudu) läti pruugis transkribeeriti häälduse kohaselt Aivars. Nime levikuloos meil mängis oma osa ehk *Vilis Lācise* romaani «Uuele rannale» ühe peategelase nime-eeskuju (eesti keeles ilmus see romaan 1954. a.). Kõrge sageduse tõttu on Aivar kujunenud nagu keskseks «alusnimeks» temast palju vanemaile ja sootuks teist algupära nimedele, mis nimetarvitajate teadvuses tunduvad Aivari variantidena ja mille esinemissagedus on tõusnud koos Aivari omaga. Niisugused nimed on: Aigar (~ Aigor ~ Aigur), Ailar, Aimar, Ainar, Alvar, Anvar ja eelkõige Aivo ←. Viimasele vastavate naisenimedena näikse käsitatavat Aive ~ Aivi nimekujusidki, kuigi ka need olid meie nimepruugis varem tarvitusel kui Aivar. (Aivar esmakordselt (?) Antslas 1952, Aivo Tallinnas juba 1935, Aivi Hiiumaal 1950). Viimase (1963. a.) 258 vastregistreeritud Aivari kõrval leidub nende isadel ka üks kord nimi Aivard.

***Aive** ~ **Aivi** — meie pruugis varem haruldased, nüüd aga Aivari ← menu tõttu sagedevad naisenimed; vrd. Aime ~ Aimi ←.

Aivo — praeguses käsituses nagu Aivari ← lühend, siiski palju vanem nimi, esineb sünniregistris juba 1935. a. saadik. Naisenimede Aive ~ Aivi ← meesvaste ja nagu needki — mõistelise sisuta (vastav soome sõna tähendab 'aju', nimi Aivo aga Soomes puudub).

Ako → Ago

Aksel ~ **Axel** — taani väga vana lühend nimest Absalon ~ Absalom ←, aga seletatud ka keldi nimest **Askell** 'jumaluse kellu' (kellu kui tööriist oli iidne töösümbol); ka tõlgendus taani sõnast *axel* 'õlg' on küsitav. Taanis tuttav juba XIII sajandil, levis sealt mujale Skandinaaviasse ja meilegi ning püsib pidevalt pruugis. Anti veel 1962. a. Tallinnas, ka naise-nimena (**Aksella**). Nime pidevust meie mineviku pruugis tõendab ka selle esindus koha- ja perekonnanimeses (omast. **Aksle**).

***Aksella** → **Aksel**

Alar ~ **Alari** → **Alaric(h)**

Alaric(h) [**Álarik** ~ **Álarihh**] — lühendid **Alar**, **Allar**, **Alard** — muinasgermaani 'kõigi valitseja, kõikvõimas', vana-saksa 'suuremeelne valitseja' (vrd. ka **Ulrich** ←). Läänegootide kuninga **Alarichi** (rüüstas a. 410 Rooma) nime tarvitamine eesnimena elavnes Saksas ja Skandinaavias romantismiajastul, meile aga tuli nimi alles paarikümne aasta eest. Kolmesilbiline **Alari** ületas varemil aastail kahesilbilist nime **Alar** vahekorras ca 2 : 1, kuna viimasel aastal (1963) on toimunud järsk pööre — **Alar** 40 korral, **Alari** ainult veel 1 korral antud. Nende kõrval esinevad veel teisedid **Aler** 2 ja **Allar** 9 korda.

Albert — lühend nimest **Adalbert** ←

Aleks → **Aleksander**, → **Aleksi(u)s**

Aleksander ~ **Alexander** — paljudest rahvusvahelistest lühenditest on tuntuimad **Alex**, **Lex**, **Sander**, **Sanny** — on kreeka *Alexandros* 'meeste kaitsja'; vene **Александр** [**Aleksánder**], **Саша** [**Sáaša**], **Шура** [**Šúura**]; pärsia-araabia **Iskander** ~ **Iskender**; juudi **Sender**; ungari **Sandor** [**Šáandor**]; soome **Santeri**. Wiedemanni sõnaraamatus kirjutusviisis **Aaleksander**, mille tõttu võibki lühendeid **Ali** ja **Aalo** selle nime lühendeiks lugeda; teised meil sagedased lühendid: **Aleks**, **Alleks**, **Allo** ~ **Allu**, ? **Alo**, **Sander**, **Sannu**, hüüdnimedena **Leks** ja **Sass**.

Aleksander Suure († 323 e. m. a.) ühe pärandiosana jäi maailmale ka tema nimi, mis juba hellenismi ajastul sai rahvusvaheliseks, olles esimesi selletaolisi inimsoo ajaloos. Meil oli nimi eriti populaarne sajandivahetusel (Tartus näit. 70⁰/₀₀). Nüüd aga on nimi taandumas, kuna uuele kasvavale põlvkonnale seda enam ei anta ja nimede muutmiselgi oli 1935.—1940. a. igast 1000 muudetud võõrapärasest nimest 20 **Aleksandrit**.

***Aleksandra** on tuletus mehenimest Aleksander ←. Nimi on toetanud rea lühendite nagu Aale, Aali, Aliise, Alla, Alli, Allu, Alja jt. pruugis püsimummist, kuigi enamikul neist on ka teisi alusnimesid (→ Adelheid, → Elisabeth). Võrreldes Aleksandriga pole sõsarnimi Aleksandra meie pruugis kuigi populaarne olnud.

Aleksi(u)s ~ **Alexi(u)s** — lühend **Leks** ~ **Lex** — kreeka 'kaitsja'; vene Алексей [Alekséi], meelitusnimega Алёша [Aljóša], vana Novgorodi Oleksei; lühendid meil samad kui nimest Aleksander ←: **Aleks**, **Alleks**, **Leks**.

Alf → Adolf, Alfred

Alfons ~ **Alphonse** — muinasgermaani *Adalfuns* 'üllust ihaldav', vana-saksa 'südilt valmisolev, hea pealehakkamisega'; vene kirjas АЛЬФОНС. Hispaanias ja Prantsusmaal populaarne mehenimi. Noorema *Alexandre Dumas'* näidend «*Monsieur Alphonse*» andis eesnimetele rahvusvahelise apellatiivse tähenduse.

Alfred — lühendid **Alf**, **Fred** ja **Fred(d)y** — seletub kui vana-saksa 'haldjailt nõu saanu' või kui keldi 'suur poeg'; vene kirjas АЛЬФРЕД.

***Algi** → **Algo**

Algo on ürikuis leiduvate selletaoliste nimede kunstlik teisendus (Eestipäraseid eesnimesid, 1936, lk. 30). Alusnimeks võiks olla ka skandinaavia *Algot* (muinasskandinaavia *Algautr*) või soome **Alku** 'algus' ja meilgi üliharva esinev nimi **Algu s. M.** Tõnissoni kalendris on **Algu** päev 1. jaanuar. Sõsarnimi sellest on **Algi**.

Ali — araabia tiitel ja ühtlasi mehenimi, tähendusega 'kõrge', vrd. **Alina** ←.

***Alice** ~ **Alise** [Alis(s), rahvapäraselt Aliise] — prantsuse lühend mitmest naisenimest (Adelheid ←, Aleksandra ←, Elisabeth ← jt.), mis ise on kujunenud lühendeiks **Aili**, **Alli**, **Liis**, **Liise**. Täiskujul oli eelmise generatsiooni naiste moenimeks (meil tuntud eriti *Alice Tisleri* nimest), praegu esineb peamiselt lühendina **Aili** ←.

***Alide** ~ **Aliide** — lühend nimest Adelheid ←, omakorda lühenenud nimeks **Liide**. Oli sajandi vahetusel laia levikuga, nüüd taandumas.

***Aline** → **Alina** ~ **Aline**

***Aliise** = **Alice** ←

***Alina** ~ **Aline** [Alfina ~ Aliine] — lühend **Liine** (on meil peamiselt küll nimedest **Karoline** ← ja **Pauline** ←) —

naisvaste araabia mehenimele Ali ←; täiskujul on esinenud kõige viimasel ajal vähesel määral.

***Alja** — venepärane lühend nimest Aleksandra ←; vt. ka Alla ←.

***Alla** — vana (IV sajandist) naisenimi, mille tähendus tundmata; vene Алла, meelitusnimeks Аля [Álja]. Meie pruugis esineb viimasel poolsajandil, kuid oli varemgi tuntud Aleksandra ← lühendina. Vaevast seostatav naisenimega Alo (Kr. J. Petersoni pastoraalist), nagu ka perekonnanimega Alla (Tartu sünniregistris 1862. a. üksnes Ropkas — 5 korda!). Ületallinnaliselt oli Alla 1962. a. eelisinimestiku 16. naisenimi (14^{0/00}), eestlastel ülevabariigiliselt 1963. a. ainult 6 korda.

Alla ja Allu olid varem tavalised hüüdnimed mehenimest Aleksander ←.

Allan ~ Alan — 1) keldi 'harmonia, kooskõla'; 2) seletatud ka kontraktsioonina nimedest Aemilius + Hilarion ←. Meie nimepruuki tuli tõenäoliselt inglise kirjandusest alles XX sajandil. Anti 1963. a. 4^{0/00} ulatuses, varem üksikjuhtudena.

Allar → Alaric(h)

Alleks → Aleksander, Aleksi(u)s ←

***Alli** → Aleksandra, → Alice. On ka peetud lühendiks muinasgermaani nimest *Alhild* 'võitmatu', samuti kui seostatud (soome pruugis) «Kalevalas» esineva linnunimega *Alli*.

Allo ~ Allu → Aleksander; vrd. Alo ←

***Alma** on praeguse vanema keskea tavalisi naisenimesid, mida vastsündinuile enam ei anta. Juba nimede muutmise päevil oli nimi vähemoodne (vahetati Tallinnas ja Tartus 1935.—40. — 27 korda). Ladina algupäraga (*alma* 'hell, õilmitsev, toituandev', nagu see peegeldub ka austavas väljendis ülikooli kohta: *alma mater* 'toitev ema'), oli kasutusel peamiselt Skandinaavias. Saksa naisenime *Alma* peetakse Amalberga (→ Amalia) lühendiks; ka heebrea sõna *almah* 'noorik, neitsi' on nime alusena esitatud.

Alo (~ Alu) on muistne liivi isikunimi (Henriku Liivimaa kroonikas I : 4); ka lühend nimest Aleksander ←. Anti eesnimeliseks poeglastele üksikjuhtudel veel 1962. a. Kr. J. Petersoni pastoraalis on Alo naisenimi.

Alvar ~ Alver — praeguse eesnimega soome-rootsi päritolu (rootsi *allvar* 'tõsidus'); esineb meie perekonna- ja kohanimedes. Võib-olla, et Alver ~ Alvre on kas germaani

Alfhard'i 'haldjate abil tugev' lühend, või koguni algupärane — vere-lõpuline kontraktsioon.

***Alvi(i)ne** — lühendid *Alvi* ja *Elvi* — vana-saksa mehenime *Adelwin* 'õilis sõber' või *Alwin* 'kõigi poolt armastatu' edasiarendus naisenimeks. Võõrnimeks peetud täisvormi muudeti hulgaliselt, eestipäraseks tunnustatud lühendid olid populaarsed lühemat aega 1920.—1930. a. *Alvit* on nimeks antud siiski veel ka 1961. a. Varasemas pruugis esineb ka meesvorm *Alvin*.

***Ama** → *Amata*

***Amalia** ~ *Amalie* [*Amáalia*, *Amáalie*] — teisendid *Amelia* ~ *Amelie* ja rahvusvaheliselt tuntud lühendid *Alma* ←, *Emmy*, *Mali*, *Milli* — seletatakse tuletusena hämara tähendusega muinasgermaani sõnast *amal* (?'võitlus, töö') või lühendina samal sõnatüvel baseeruvast naisnimest *Amalberga* 'kaasvõitleja, kaastööline, kaaslane võitluses või töö'. Meil omal ajal populaarsed lühendid *Maal*, *Maala*, *Mali*, *Maalu* on tänapäeval täiesti ununemas. Saja aasta eest (Tartu 1862) oli sagedane kaksiknimede esi-osana (*Amalia-Louise*, *Amalie-Auguste*, *Amalia-Charlotte*, *Amalia-Maria* jt.).

***Amanda** — lühend *Manda*, ladina 'armastatav'. Oli populaarne XIX—XX saj. vahetusel.

Amandus — lühend *Mant* (meil haruldane, samuti ka *Mando*) — ladina keeles 'armastatav'. Möödunud sajandil harva esinev nimi (sõsarnimi *Amanda* ←), meil tuntud *Amandus Adamsoni* (1855—1929) nimest.

***Amata** [*Amáata*] — ladina 'armastatu'; inglise lühend *Am* *y* oli ehk meie *Ami* alusnimeks; kasutusel on see peamiselt hüüdnimena, ühtlasi lühendina nimedest *Amanda* ja *Amalia*, *Amata*; prantsuse vorm *Aimée* on mõjustanud meie *Aime* ← teket ja pruuki.

Amatus — samatähenduslik mehenimi kui *Amata* ←, meie pruugis õige haruldane, kuigi püsis eestikeelseis kalendreis (13. IX) enam kui poolteist sajandit (ka kirjaviisis *Amatus*).

Ambrosius [*Ambrósius*] tähendas Homerose lauludes 'jumalate toitu' või ka 'jumalikku salvi'; kreeka-ladina k. sekundaarne tähendus oli 'taevalik, surematu'. Nimi sai eriti populaarseks IV sajandil Milaanos, levis Euroopas ja tuli meilgi tarvitusele juba keskajal, jättes paljude arendvormide näol jälgi nii isiku-, koha- kui ka perekonnanimesse,

rahvaluulesse ja kalendriprüuki (*ambrusepäev* — 4. aprill). Praeguste perekonnanimedena säilinud Ambrosiuse lühendite suur hulk (*Ambros, Ambrus, Proos, Prooses, Proosa, Prusi, Rusi* ja ehk mõnigi *Roos*) tõendab, et see pruugist kadunud nimi varem ulatuslikult kasutusel on olnud.

***Amelia** ~ *Amelie* on 1) teisendus nimest *Amalia* ←, kuid tõlgendatud ka 2) iseseisva nimena kreeka sõnast *amelia* 'muretus' või 3) kui *Emilia* ← anagrammi.

***Ami** ~ *Amy* → *Amata*

Anatol ~ *Anatoli* ~ *Anatolius* — kreeka 'ida, päeva-tõus', ka 'idamaine'; vene *Анатолий* [*Anatooli*]. Oli Tallinna üldnimestikus eelisnimede järjekorras 1962. a. kuueteistkümnes (ca 15^{0/00}), sellest eestlastel kahel juhul. Sisuliselt vastab eesti nimedele *Agu* ← ja *Koit* ←.

Andi ~ *Ando* → *Andreas, Anton* ←

Andreas ~ *Andre(u)s* [*Andréas* ~ *Ándres*] — kreeka 'mehine (vapper)'; vene *Андрей* [*Andréi*]; inglise *Andrew* [*Ändrjuu*] ja hüpokoristikum *Dandy* [*Dändi*]; prantsuse *André* [*Andrée*]; soome *Antero, Antti*. Meil on esinenud kujudel *Andi, Ando, Andu, Andre, Andrei, Andres, Andrian, Andrus, Andry, Ant* ja *Anti*. Varem on lühendite ja teisendite arv olnud veelgi suurem, nagu osutavad perekonnanimed *Ant* (~ *Andi*), *Reas, Rees, Ruus, Trees (Drees), Truus* jt. Üks eestlaste eelisnimesid alates XVI sajandist. Selle alusel on tekkinud palju perekonnanimesid, nagu *Andersen, Andresson, Andresmann, Anderspuk, Andreesen, Andrejev* jt. Sedasama näitab viimase viie aasta statistika: Tallinnas 1961/1962 on *Andres* ~ *Andrus* poistenimedest esimene eelisnimi (eestlastest elanikkonnal viie aasta keskmine sagedus 42^{0/00}). Kümne eelisnime hulgas on *Andres* püsinud juba neliviis sajandit.

Andresepäeva (30. november) traditsioone (ilma- ja tulevikuennustused) tunti veel möödunud sajandil. *Andrese* tõusu absoluutseks eelisnimeks mõjutas A. H. Tammsaare «Tõe ja õiguse» vana *Andres*, vähem ehk ka *Oskar Lutsu* «*Andrese elukäik*» ja *Hans Leberechti* «*Andruse õnn*», viimane eriti filmina. Kahe sagedasema variandi *Andres* ja *Andrus* suhe Tallinnas 1962. a. oli 51 : 17, Tartus 17 : 9, ülevabariigiliselt 1963. a. 199 : 122.

***Anette** = *Anete* = *Annette* → *Anna*

***Angela**, teisenditena *Angelica* ~ *Angeelika*, *Angelina*, isegi *Angelita*, võõrhääliduse kohaselt transkribeerituna ka *Andžela* ja *Andželika*, vene kirjas *Ангелина* ja *Ангелика* — alussõnaks on kreeka *angelos* 'virgats', sekundaarses tähenduses 'ingel' ja latiniseeritud lõppudega juba 'inglisarnane, ingellik'. Esineb ka liitnimes *Mariangela*.

Rahvusvahelise nimena arenguloolt omapärane: levis oma hea kõla ja soodsa tähenduse tõttu ilma hagiograafilise aluseta. Nimi on kõikjal tuttav A-, E- ja I-alguslisena (vrd. Ingel ←). Meil on antud üksikjuhtudena (*Angela*, *Andžela*, Tln. 1962 ja 1961). 1963. a. lisandus veel lühendvorm *Ang e*.

Angel(us) → (täenduslikult) *Angela*; mehenimena meil varem pruugitud, nagu osutavad perekonnanimed ja rida toponüüme (*Angaluse*, *Angla*, *Angluse* jt.), *Angelus* ~ *Angela* suhe seletab ka nime *Ingel* ← mõlemasoolisuse.

***Anita** → *Anna*. Üksikjuhtudena esineb veel 1962 nii Tallinna, Tartu kui Elva rajooni sünniregistreis.

***Ann** (omastav *Anne*) → *Anna* → *Anne*. *Ann* oli XIX saj. esimesel veerandil «laiatarbenimi»: Tartu sünniregistrisse kanti 1862. a. *Ann* 24 ja *Anne* 2 korda; sellesama aastakäigu emadest on nimega *Ann* 61 (*Anne* puudub). Tänapäeval eelistatakse omastavakujulist *Anne*'t: nii anti Tallinnas 1962. a. tütarlastele *Anne* nimi 26, *Ann* ainult 1 kord, eelmisel aastal vastavalt 21 ja 4, Tartus 1962. a. 9 ja 1.

Ánń (mulieeritud n!) = *Hann* ←

***Anna** — semiidi tüvest, mis heebrea keeles esineb *Hanna* 'arm' kujul. *Anna* on kõigis keeltes variantide ja arendvormide poolest küllane: vene *Анна* [*Ánna*], *Анюта* [*Anjúuta*] ja *Аня* [*Á(a)nja*], meelitusnimedena ka *Нина* [*Niina*] ja *Нюра* [*Njúura*]. Prantsuse *Annette* [*Anét*], *Nannette* [*Nanét*] ja *Ninon* [*Ninó*], inglise *Annie* ning *Anny* [*Änni*], hispaania *Anitta*, itaalia *Annella* ja *Nella*. Meie *Anna* on esinenud *An*, *Ana*, *Ane*, *Ann*, *Anne*, *Anneke*, *Annet*, *Anni*, *Annika*, *Annike*, *Ano* ~ *Anu*, *Aina* ~ *Aine* ~ *Aini*, *Anete*, *Anita*, *Nete*, *Neti*, *Niina* jt. kujul. Kaasaegsel nimepanekul on eelisvormiks *Anne* ja liitnimi *Anneli*. Liitnimedes on *Anna* nii ees- kui järelosaks: *Annabarba*, *Annabella*, *Annegrete*, *Anneli(se)*, *Annemarie* [*Anne-Marií*], *Annerose*, *Lisanna*, *Mariann(a)* ~ *Marianne* jpt. *Anna* oli rahvusvaheline juba antiikajal foiniiklaste, kartaagolaste,

juutide, roomlaste ja helleenide naisenimena. Rea sajandeid on Anna seisnud meiegi naisenimede esikolmikus: Amblas oli XVIII sajandi algul 630-st sünniregistrisse kantud naisest 133 Anna-nimelist (Ann 105, Anno (= Anu) 26, Anna 1 ja Annika 1); sageduselt ületas seda ainult Maria-rühm. Samasugune oli olukord XIX sajandil: 700-st rahvalaulikust oli Anna-nimelisi 110 (Ann 82, Anna 17, Anu 11). Rohkem oli ainult Marisid. 1962. a. katsid Anne ← ja Anu ← ca 70⁰/₀₀ nimevajadusest tütarlaste registreerimisel.

Anna nime antakse Lääne-Euroopas ka meestele (samuti kui Maria ← nime). Soome loitsude *Ano-poika* (→ Ano) viitab võimalusele, et sarnane mehenimi varasemal keskajal meilgi võis kasutusel olla.

***Annabella** → Anna + Bella ←; kuid Annabel(la) on ka foiniikia tuletus mehenimest Hannibal; mehenimena on Anna-bel kohati pruugis Inglismaal.

***Anne** → Ann, → Anna; käesoleval ajal on Anne kõigest Anna-nime teisendeist ülekaalukalt esikohal: Ann 8, Anna 4, Anne 140, Anu 111. (Ülevabariigiline kokkuvõte 1963. a.)

***Anneli** = Anneli(e)se ~ Anneliise; → Annelise. Anneli, vähem ka kirjakujudes Annely ja Anne-Ly, on praegusi lemmikliitnimesid, keskmise sagedusega (1961—1962 11⁰/₀₀).

***Annelise** ~ Anneliese ~ Anneliise — lühendid Anneli ja Ansi → Anna + Elisabeth ←.

***Annemari(e)** [häälduses Ännemari ja Annemari] → Anna + Maria ←

***Annette** [Anéte, Annétt] — prantsuse deminutiiv nimest Anna ← ('väike Anna'), millest omakorda on kujunenud meelitusnimed Nete ~ Neti ~ Nett (kuigi nende vanemaks alusnimeks on Agneta → Agnes); vene АНЮТА [Anjúuta].

***Anni** ~ Annika ~ Annike → Anna

Annis → Johannes (ladina genitiiv [Joh]annis)

Anno = 1) Ano (— Anu, vanas ortograafias); 2) — Hanno (< Johannes)

****Ano** 1) → Anu; 2) Soome loitsudes esineva *Ano-poika* tõttu peetud muistseks soome-lapi mehenimeks (vrd. ka Anna, Anu ←).

***Anselma** ~ Anshelma on naisvorm vana-saksa mehenimest Ans(h)elm (*Ans* 'jumal' + *helm* 'kaitse, kiiver').

Selma ja ?Helma, kui sellegi nime võimalikud lühendid, toetuvad ka teistele alusnimedele (Salome ←, Wilhelm(in)a ←).

Ant, Anti, Anto → Andreas, → Antonius

Anton → Antonius

Antonia ~ Antonida ~ Antonina [Antónia ~ Antoníida ~ Antoníina] — lühendid Ni(i)na, Toni ~ Tony, Tonja — vene АНТОНИДА [Antoníida] = АНТОНИНА [Antoníina] — naisvormid põhinimest Antonius ←.

Antonius ~ Anton [Antóonius ~ Ánton] — rahvusvaheliselt tuntud lühendid Toni, Toni(e)s, Tõnni(e)s, Tünnes — kreeka-rooma algupära, kuid ebaselge tähendusega sõnast, tõlgendatud kui 1) 'kiiduväärne, äraostmatu'; 2) 'lõbus, rõõmus' (Ugrjumov); 3) rooma sugukonnanimi, tuletusena sõnast *antius* 'eesseisja, esimees'. Vene АНТОНИЙ [Antóoni], rahvapäraselt АНТОН [Antón], meelitusvorm ТОНИК [Tóonik]; meie lühendid peale Antoni — Ain, Aint, ?Ando, Ant, Anti, Anto ~ Antu, ?Hando, Hanto, Tõnis, Tõnjus, Tõnt, Tõnts, Tõnu (~ Tõno, vanas kirjaviisis ka Tenno). Wiedemannil veel Tennüs, Tents, Tints ja Tonni. Esindus koha- ja perekonnanimesed näitab, et variantide hulk veel sellega ei piirdu: Tõnso ja Tüntsa talunimed, Tõnne, Antje, Antonise, Antonsi, Antsovi jt. perekonnanimed liituvad Antoniusse ligi poolesajale teisendile. Patronüümseid perekonnanimesid Tõnisson ja Tõnson kandis sugupõlv tagasi kaks ja pool tuhat eestlast. Sellele lisandusid Antid, Antonid, Tõnurid, Tõnuristid (nn. Antoniusse ehk Tõnurist — T — oli üsna hiljuti veel amuletina eesti talurahval tarvitusel), Tennod, Tennossared jpt. Peale Tallinna *Tõnismäe* on üle Eesti arvukalt *Tõnisma*, *Tõnsu*, *Tõntsi*, *Tõnu-Jüri*, *Tõns-Antsu*, *Tõnumetsa*, *Tõnuvere* jt. kohanimesid.

Erak Antonius (251—356) ja *Antonius Paduast* (1195—1231) olid keskajal kõrges lugupidamises: esimest usuti tule, katku ja sigade haiguste vastu kaitset pakkuvat, aga ka vange ja jälitataavaid lohutavat; teine oli spetsialiseerunud naiste ja pruutide abistamisele ning abieliu kaitsmisele, osutas aga tuge ka kadunud asjade leidmisel ning üldse igapäevase elu pisihädades. Eestis levisid Tõnis ja Tõnu väga laialt juba XV s. peale ja püsisid XIX sajandi keskpaigani meie eelisnimede seas. Nime levikule avaldas mõju XV—XVI s.

peale pühakukultuse ka oletatud muistne eesti nimi Tõnn ←. Tõnis ja Tõnu esindavad Antoniust tänapäeva nimepruugis keskmise sagedusega.

Ants = Hans (→ Johannes). Ants oli 1930.—1950. a. absoluutne eelisnimi. Pruuk vähenes mõneks aastaks ja on taas tõusul.

***Anu** → Anna. Anne ← kõrval praegu «laiatarbevariant» Anna nimest, nagu oli ka 100 aasta eest (siis enamasti kirjakuju Anu).

***Arabella** → Bella

Arand ~ Aran(d)t → Arne, Arnold ←

Arbo ~ Arbu → Arp

Archipp(os) [Arhipp(os)] — kreeka 'hobuste hoidja', vene Архип [Arhipp]. Võimalik alusnimi meie lühendeile Arp ← ja Hipp. XVIII saj. kirikuraamatuis leidub variante Argebi ja Arkippus, ka perekonnanimedena. Setu mugand Ahrip.

Ardi → Artur, → Harda, → Hartwig

Ardo ~ Ardu → Artur, → Hartwig

Are — teisendus nimest Aare ←, kunstliku nimena seletatud aga ka eesti sõnast are 'selgete kontuuridega'. Elva sünniregistris 1962 leidub peale Are ka naisenimi Area, ladina k. 'krunt, väljak', mis välisest sarnasusest hoolimata ei ole seostatav Are(da)ga.

***Area** → Are

Arend ~ Aren(d)t → Arnold

Argo — 1962. a. äkki esinema hakanud ja 1963. a. edasi levinud mehenimi (Tallinnas, Tartus, rajoonides), vaevalt küll tuletus omadussõnast arg, tõenäoliselt Ardo ← variant (?), või ka laevanimi vana-kreeka müütidest (argonauhid?). Lähedane kuju Argos (antud Tallinnas 1962) võiks pärineda teisest kreeka pärimusest saja silmaga Argose kohta. Vrd. Arkadi(us) ←.

Arkadi(us) [Arkáadi(us)] — kreeka-ladina 'arkaadialane'. Vene Аркадий [Arkáadi]. Argo ← käsitlemine Arkadiuse lühendina on väga küsitav.

****Arm** (omastav Armu) — naisenimi, mille M. Tõnisson 1884 kalendris Armu kujul on esitanud (3. I, kõrvuti naisenimega Armi ← 2. VI ja mehenimega Armuleid 1. IV) ning mis tänapäeval on tuttav Juhan Sütiste sonettidest ja rohkem veel Eugen Kapi «Vabaduse lauliku» tegelase nimena, tähenduslikult samast nimerühmast kui Agape ←,

Anna ←, Lembi ← (soome Lempi), Amata ←, Amanda ←, Ljubov ←. Pruugis on Arm praegu aga mehenimena (Tartus 1935, Tallinnas 1961. a.), mehenimena leidub ka ürikuis (omastav: A r m a), võib-olla lühendina nimedest Armin(ius) ←, Armand (→ Hermann) jt.

Armand, *Armanda → Hermann

Armas — laen soome umbes saja-aastasest eesnimest (*Armas Järnefeldt*, *1869), mida seal anti algul nii naistele kui meestele; nüüd mehenimi, nagu ka meie nimekalendris juba 1883. a. (23. I) alates.

***Armi** — perekonnanimena → Arminius; naisenimena → Armilda ja → Armida. M. Tõnissoni nime-ettepanek 1884. a. kalendris on paari aasta võrra varasem kui esmane nimepanek Soomes → Arm.

***Armida** [Armíida] — ladina *armata* 'relvastatu' itaalia vorm, Torquato Tasso «Unustatud Jeruusalemma» tegelase nimena (tuntud ka C. W. Glucki ja G. Rossini ooperitest) saanud tähenduse 'võludega hästi relvastatud (naine)'. Soome lühend **Armi** ←. «Kalevipojas» (III, 76) on *Armi* halli koera nimeks.

***Armilda** ~ **Ar mild e** — vana-saksa (?) 'õnnetute eest võitleja'. Meie pruugis (XX saj. esimesel poolel) sagedasem kui Armida ←, mille tõttu **Arma** ja **Armi** olid sageli Armilda hüüdnimelised lühendid. Nimede muutmisel vahetas Armilda nime 1935—40 Tallinnas ja Tartus 31 naist. Praegune mood ei tunnusta ka lühendeid **Milda** ~ **Milde** ~ **Mildi**, kuid üksikuid neist esineb 1962. a. sünniregistreis matronüümidena.

Armin(ius) — nimi vaieldavat algupära: võib olla ladina sugukonnanimest (*gens Arminia*, vana sõnatähendusega 'sinisilm'), võib olla muinasgermaani 'Armini (= Irmini) kaitsealune', aga ka vana-saksa 'kotkassõber' (*ar* + *wini*). Ekslik oli seostus nimega Herman ←. Armin pole võõras meie mineviku ega oleviku pruugis: Tartu sünniregistris 1862 leiduvad perekonnanimed Armini ja Armi; 100 aastat hiljem anti Tallinnas ja Tartus Armin 5 korda nimeks äsja sündinud poistele. **Armen** (Tallinnas 1962) aga näib olevat tuletus rahvanimest 'armeenlane'. Ka **Arman** (Paide raj. 1962) pole Armini variant, vaid pigem ehk Armandi (→ Hermann) oma.

Arnd(t) → Arnold

Arne, Arno → **Arnold**; Arno hilisemale levikule oli oma mõju O. Lutsu «Kevade» *Arno Talil*.

Arnold — vana-saksa 'valitsev kotkas' või 'tugev nagu kotkas'; (itaalia Arnaldo ja prantsuse Arnaud on algkujule *Arnwald* lähemad kui saksa Arnold). Rahvusvahelisi lühendeid on rikkalikult — Arand, Arant, Arnd (t), Arend, Arent, Arne, Arno, Anno, Nolte jt. Soome Aarne ~ Aarno on mõjustanud ka meie pika esivokaaliga variante. Vanemas pruugis esines meil harva Arent, Arnd (Järvamaa 1564, Padise 1567); XIX saj. lõpul tõusis eelisnimestikus 15. kohale, kuid kolmandik sajandit hiljem loobusid täiskujust Arnold ainult juba Tallinnas ja Tartus 103 isikut! Teisendite suhet peegeldavad Tartu andmed 1930—42 (Isotamm): Arnold 22, Aarne 22, Arno 18, Arne 7, Aarand 4, Aarend 2, Arend 1, Aarno 1. Viimasel aastal (1963) ülevabariigiliselt domineerivad Arno 30 ja Arne 20 juhuga, kuna Arnold ja Aarne jäävad umb. poole võrra maha.

Arnu = Arno → Arnold

Aron → Aaron

Arp (omastav Arbi) on ürikuis ja murdeti esinev mehenimi, tõenäoliselt lühend nimest Archippos ←. Seostatud ka eesti sõnaga *arp* om. *arbu* 'liisk, loos, arbumis- ehk nõidumisriist' ja ungari nimega Arpad ←.

Arpad [Árpád] — vana ungari mehenimi. Seletatakse 1) ung. sõnast *arpa* 'oder'; 2) heebrea vanade tekstide kohanimest. Nimi esineb meil üksikujuhtudel. → Arp.

Artur ~ **Arthur** — rahvusvaheline lühend Art — keldi 'suur (kohutav) karu', piltlikus tähenduses 'väga tugev, kõrge'; vene transkriptsioonis Apryp [Artúr]; soome Artturi, Arttu, Arto (XIX sajandi lõpust alates kasutusel); meie lühendid Ardo ~ Ardu. Külanimed Ardo ja Ardla on vaevalt selle isikunimega seostatavad.

Tüüpiline kirjanduslik nimi, mille levikus pühakute kultusel pole mingisugust tähtsust. Nimi tuli *Artussaagast*, mille keskse kuju taga peab olema V—VI sajandi Inglise kuninga ajalooline isik. Eesnimena küll juba mitu sajandit tuntud, sai Artur laialdase leviku alles romantikute minevikuharrastuste tõttu XIX sajandi algul, jõudes sama sajandi lõpuks kujuneda meilgi eelisjärjekorra kolmeteistkümnendaks mehenimeks. Nimede muutmisel vahetati Arturit hoopis vähem kui nimesid Arnold ← või August ←.

Nüüd antakse seda nime küll veel pidevalt, kuid üksikjuhtudel.

Arved ~ **Arvid** — lühend **Arvi** — on skandinaavia nimi, mida seletatakse kord kui 'kindlat tuge', 'tõhusat toetust', kord taas kui 'kotkast tormis, tormilindu'. Nii täisvormis kui lühendina **Arvi** on Soomes ja meil pika traditsiooniga mehenimi (Kihnus 1705. a.). Laialt levis XX saj. teisel veerandil, siiski tunduvalt tagasihoidlikumalt kui **Arvo** ←. 1963. a. kasutus: põhinimi **Arved** — 10, **Arvi** ja **Arvo** à 50 juhtu ülevabariigiliselt.

Arvo — soome 'aulikkus, väärikus', seal nimena pruugis 1865. a. alates. Meil XX sajandi algul soovitatud (Ansomardi) kunstlikult loodud soome nimena (Mägiste). Levikut toetas see, et -o-lõpu tõttu tundus **Arvo** eestipärasemana kui **Arvi**, 150-st **Arvost** Tallinnas ja Tartus olid 1940. a. endise nimega **Arnold** 33, **Aleksander** 19, **Alfred** 9. Viimastel aastatel on eelistatud **Arvi** nime (Tallinnas 1962 — **Arvi** 8 : **Arvo** 4, Tartus vastavalt 4 : 2), kuid maarajoonides oli **Arvo** ülekaalus. 1963. a. ülevabariigiliselt mõlemad võrdse esinemisega: **Arvi** — 51, **Arvo** — 50, → **Arved**.

Asse, Asso → **Ats**

***Asta** on enam-vähem iseseisvunud lühend nimedest **Anastasia** (vahevorm: **Astasia**), **Astra** ←, **Astrid** ←, **Augusta** ← jt. Esineb ka teisend **A s t i**. Pool sajandit tagasi oli rohke esinemisega, nüüd antakse vaid üksikjuhtudel.

***Astra** ~ **Astrea** — vana-kreeka õigusejumalanna nimi. Ladina fraasist *per aspera ad astra* tekkis nime ekslik seletus kui 'täht, tähekoogu'; lillenimi *aster* (samuti 'täht') romantiseeris omakorda **Astrat** kui naisenime. Vrd. **Esther** ←. Meie pruugis esineb **Astra** tagasihoidlikult, kuid püsivalt.

***Astrid** — lühendid **Asta** ja **Asti** — muinasskandinaavia **Ansitruda** 'hea jõud, hea võim' või muinasgermaani 'armastatu'; vrd. **Esther** ←. Varem esines rohkem, nüüd antakse veel 10—12 korda aastas.

Ats (omastav **A t s i**) — lühend-hüüdnimi, ka iseseisev ametlik eesnimi (Tartus 1930—42 mõnel üksikul juhul, 1963. a. ülevabariigiliselt 5 korda). Nime aluseks on Henriku Liivimaa kroonikas seisev liivlase nimi **Asse-Asso** (Mägiste, HL Kr. IV : 4 ja XVI : 4), mida (kujul **Azo**, **Aze**) loeti ka **Atso-Aatso** ja peeti muistseks liivi-eesti nimeks (vt. Mägiste, -oi, lk. 231) või teisalt kõrvutatati **Adolfi** itaalia lühendiga **Azzo**. Lühend nimedest **Hans** ←, **Adam** ←, **Adolf** ←, **Andres** (?).

Kalendrinimena (Bormi Ma-rahva-kalendris 1847, 13. I alates, Sirvilaudades 1904.—1912. a. 1. VI) oli Atso ~ Aatso nähtavasti lihtsalt lugemisviga (Azo tuleks hääldada Asso). Soome Atsot peab Vilkuna (lk. 43) Otso hilismuganduseks. Meil antud 1963. a. 1 kord.

August(us) [Aúgust, Augústus] — ?anagramm Gustav ← ladina 'ülev, auväärt'; tuletusena rooma sugukonnanimest — Augustin(us) 'Augustusele kuuluv'; vene Август [Ávgust] ja Августин [Avgustiin]; saksa lühend Agu, inglise Austin, soome Aku; meie lühendid ?Agu, Kusto ~ Kustu.

Alates aastast 27 e. m. a. oli *Augustus* Rooma keisritiitel, selle järel aga ka isikunimi. Täisvormis kulmineerus see meie pruugis XIX sajandi teisel ja XX sajandi esimesel poolel: üksnes silmapaistvaid kirjanikke on meil selle eesnimega pool tosinat, ja pole ühtki ala, kus puuduks oma kuulus August. Sajandivahetusel oli August neljas eelisnimi (123^{0/00}!) ja oleks veel praegugi keskmise ja vanema põlvkonna domineerivamaid mehenimesid, kui paljud kaimud 1935—40 poleks seda vahetanud lühendite Ago ~ Agu ←, Arvo ← jt. vastu. 1930—1940 tuli Tartu sünniregistresse igal aastal vähemasti 1 August, samuti mujal, 1963. a. anti ülevabariigiliselt veel vaid 5 korda ja teisenditest ainult ühele poisile Kustu.

Rooma keisriemade, -õdede ja -tütarde tiitlist on analoogiliselt arenenud naisenimed Augusta ~ Augustina jt. Needki ei olnud meil sajandivahetusel haruldased ja esi-nesid enamasti Auguste ~ Augustine kujul.

***Augusta** ~ Auguste ~ Augustina ~ Augustine → August(us)

***Auli** — meil soovitatud soome uusnimena (pruugis seal 1904. a. alates Aulikki kujul). Kreutzwaldi «Kasulises kalendris» leidub Aulika kujul juba 1845. a. Ka lühend nimest Aurelia ←. Nimi pole meil kasutamist leidnud peale mõne üksikjuhu, nagu selle meesvaste Auliski.

Aulis → Auli, → Aurelius

***Aune** ~ Auni — soome lühendid nimest Agnes ←

***Aurelia** ~ Aurelie [Auréelia ~ Aurélie] — lühendid Auli ja Auri — üldise käsituse järgi ladina sõnast *aurum* 'kuld'. Oli pruugis juba vanas Roomas sugukonnanime Aurelius ← naisvormina. Meil on esinenud ka lühend Reeli.

Aurelius [Auréelius] — rooma sugukonnanimi, mille aluseks on ladina sõna *aurum* 'kuld' või ka *auris* 'kõrv'; vene Аврелий [Avréeli]; meie Aulis (?). Nii põhinimi kui lühend meie pruugis haruldased, samuti kui kaksiknimena esinev Markus-Aurelius.

***Auri** → Aurelia

***Aurora** [Auróra] — ladina 'koit', personifitseeritult ka 'koidu jumalanna'; vene Аврора [Avróora]. Ristleja «Avrora» lasud Talvepaleele olid 7. XI 1917. a. Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni alguse signaaliks. Klassikaline koidunimetus sai nõukogude rahvaste nimevaras selle tõttu uue sisu ja tähenduse.

****Ave** on praegu kahesooline nimi: 1962. a. said selle Tallinna poeglapsed ca 4⁰/₀₀ ulatuses; kuid samal aastal registreeriti ka 4 tüdrukut (Tallinnas ja Tartus) Ave nimega. 1963. a. kasutatud üldiselt mehenimena. Naisenimena on Ave meil kaasaegne Eva anagramm.

Mehenimena võib Ave olla vanem, millele viitavad perekonnanimed Ave, Aves(s)on, Avestik jt. Inglise ürikuis on juba 1198. a. fikseeritud *Willelmus filius Ave* (Reaney).

Avo on pruuki toodud «kunstliku» (Mägiste) nimena — Avo seletub A a v o ← variandina või ka (muistse?) Auvo nimega, mis soome mehenimena on tuletatud «Kalevala» sõnast *auvo* 'au, hiilgus' ja seal pruugis umbes 80 aastat. Meil on nimi tarvitusel üle 30 aasta, ka tänapäeval üle keskmise sagedusega.

Balt(h)asar ~ Balt(h)azar [Báltasar] — assüüria-babüloonia *Belsazar*'i vaste, kaldea keeles 'Baal kaitsku (sind)'. Saksa lühend *Baltzer* oli meie perekonnanimede *Paltser*, *Paltzer* aluseks. Setus esines veel XIX sajandi lõpul eesnimi *Paltso*; nagu see lühend, nii kujunesid ka perekonnanimed *Paltso*, *Paltz*, *Palts*, küllap ehk ka *Palets* ja *Paalits*, jäädes tänapäevale tõendama nime populaarsust varasemal sajandeil. *Paltseri* on ka talunimeks (Luunjas).

Meie kultuuriloos *Balthasar Russovi* († 1602) — *Liivimaa Kroonika* kirjutaja nimena üldiselt tuttav.

***Barbara** [Bárbara ~ Barbáara] — lühendid *Baba*, *Babe*, *Babette*, *Baby*, *Barba* — kreeka 'umbkeelne', 'see, kes kõneleb võõramaist keelt', 'võõras'; vene *Барбара* [*Varváara*], meelitusvorm *Баря* [*Vá(a)rja*]; meil *Paabu*, *Paap* ~ *Paabu*, *Parba*, *Parbu* ja vene hüpokoristikumi alusel — *Varje*.

Barbara oli keskaja nimepruugis üks «suuri naisenimesid», praegugi teistes maades sagedane ja lugupeetud. Meie viimase sajandi nimena on tal ainult kirjanduslikku kõla (*Aino Kallas*, «*Barbara von Tiesenhuse*n», 1923, eesti k. 1924). *Paabu* ja *Parbu* on küll *Saareste* naisenimede loendis, kuid sünniregistreist leiame nime täisvormi ja lühendeid haruharva. Jälg, mille nimi on jätnud, seisab viie variandi ja rahvakalendri *parbapäeva* (4. XII) kujul *Wiedemanni* sõnaraamatus. Põhjamaadel pole *Barbara* nimi eriti soositud.

Bart(h)olomeus [Bartoloméus] ja rahvusvahelised lühendid *Bart(h)el* ~ *Bert(h)el* ~ *Bertil*, tähendab aramea keeles 'Tholmai poega' (*bar Tholmai*, kreekapäraselt *Ptolemaios*); heebrea nimena tõlgitakse ka kui 'vagude poeg' (= põllumees); vene *Барфоломей* [*Varfoloméi*]; meie lühendid *Meos*, *Meus*, *Pertel*, *Pärt(el)*, *Pärtelmes*, *Pärtmis*, *Pärtmus* jt. Kuna lühend *Pärt* omab veel teisi aluseid (*Berthold* ←, *Bertram*, *Albert* ←), siis

Bartholomeuse nime tuleb lugeda meie praeguse pruugi seisukohalt eesnimena minevikunähtuseks (1963. a. esindab seda kogu vabariigis üksainus Pärt). Nime kohtame praegu veel ajaloo kursuses *Pärtliöö* (24. aug. 1572) nimetuses. Meiegi rahvakalendris tunti *pärtlipäeva*. Nimi on säilinud meie perekonnanimeses Meo, Meos, Pert, Pärtelpoeg, Pärtels jt., sagedastes kohanimeses Pärdi, Pärtli, Pärtme, Päärdu (Pärtlivälja) jm. Möödunud sajanditel on nimi Eestiski olnud väga laialt pruugitud. *Palamuse* kihelkonda ja kirikut «St. Bartholomäi» mainitakse 1234. a. ühes Vatikani dokumendis. Pärtmise nime kohta vt. Eisen 1582 (lk. 5).

Basil ~ **Basilius** [Basíilius], latiniseeritud vorm kreeka nimest *Basilides* 'kuninga sarnane, kuninglik'; vene Василий [Vassiili], Василько [Vassilko], Васька [Vásjka], Вася [Vásja]; saksa Blas(ius); meil (vene kujust) Vassiili, Vassel, Vassil, Vasso, saksa Blasiusest ehk ka ?Laas.

***Beata** ~ **Beatrice** ~ **Beatrix**, ladina *beata* 'õnnis'.

Beatrice Portinari (†1290) oli *Dante Alighieri* (†1321) noorusarmastus, kelle nime luuletaja surematuks tegi oma «Jumalikus komöödias». Meie kalendrid XVIII/XIX saj. esitavad nime ka Peata ja Peaata kujul. Nimede muutmise algperioodil on sellest tuletatud *Veata*, kuid see vorm pole kasutamist leidnud.

***Bella** — 1) ladina 'peen, lõbus'; hispaania 'ilus'; 2) lühend germaani nimest *Arabella* 'kotkas-kangelanna' või 'südame-sangaritar'. Vrd. ka Elisabeth ←.

Sageli liitnimede ees- või järelsaks: *Annabella*, *Belarosa*, *Isabella*, *Rosabella*, *Ullabella* (kirjanoduslik) jt.

Benedikt ~ **Benedictus**, ladina 'õnnistatu, heaks öeldu'; vene Вeнедикт [Venedikt], raamatulises vormis ka Бeнедикт [Benedikt]; saksa lühend Bent; rootsi (skand.) Bengt; itaalia ja hispaania Benito; soome Pentti; meil *Pendis*, *Pendo*, *Pent*. Meil esineb üksikuid *Pendise* eesnimega mehi, on olemas *Pendimetsa* küla Rutikveres ja *Pendi* talud Kaius ning mujal.

***Benedikta** ~ **Benedicta** — lühend *Benita* → **Benedikt**

Bengt → **Benedikt**

***Benita** → **Benedikta**; *Benita* on omakorda veelgi lühenenud *Bit*a nimekujuks.

Benno → Bernhard; oletatakse aga ka võimalust, et vana saksa sõna *bero* 'karu' võis olla iseseisvaks isikunimeks (vrd. Ott ←), mis puhul Benno on selle hüpokoristiline vorm. Sama kehtib Penno (ka perekonnanimi) ja Pendo (eesnimi) kohta. XX sajandil on meil mõnel juhul ka Benjamini nimi Bennoks lühenenud; (Benjamin on heebrea nimi, tähenduses 'parema käe poeg', s. t. 'lemmiknaise poeg').

Bernhard — lühendid Ben, Benno — vana-saksa 'tugev kui karu', 'karusüda', rootsi Berend ja Björn, saksa Bernd, millistest lühenditest meie Pearen ~ Pear(n), Pearo ~ Pearu, Peeren(t), Päären, Päärend, Päärn, Pääro ~ Pääru, ka Pendo ja (praegu ainult perekonnanimena) Penno; tõenäoliselt ka muistseks peetav mehenimi Pärn. Täisnime levikut mõjustas sajandi esimesel veerandil ka Aino Kalda novell «Bernhard Riives» 1912.

A. H. Tammsaare Andres ja Pearu on kirjaniku teadliku nimevaliku eeskujunäiteks: võitlevad pooled on ka nime-dega iseloomustatud, üks 'mehisena' ja teine 'tugevana kui karu'.

Bert (= Pärt) → A(da)lbert, → Berthold, → Hubert, → Robert

***Bert(h)a** — vana-saksa *perchtan* 'läikiv, särav' või ka muinasgermaani jumaluseniimi *Berchta*; teiselt poolt on nimi Alberta, Berthildi jt. lühend. Bert-algulised või -lõpulised naisenimed väljendavad kõik üht ja sama muistsete nimeandjate soovi: et lapsest saaks särav, hiilgav, väljapaistev inimene.

Bert(h)old — lühendid Bert, Bertel — vana-saksa 'hiilgav valitseja'. Toetudes nii täiskujule kui vastavaile alamsaksa ja rootsi lühenditele, on nimi meil andnud samu vorme kui Bartholomeus: Pert, Pertel ~ Pärt, Pärtel.

***Bet(t)i** ~ Bet(t)y → Elisabeth

Bettina → Elisabeth

Bianka ~ Bianca, itaalia 'valge, hiilgav' (vrd. tähenduselt Berta ←).

Nime tutvustas meil Jaan Kärneri värssromaan «Bianka ja Rutt» (1923), kuid kasutus on vähene.

Bill, Billi ~ Billy → Wilhelm

Birger → Brigitta

Birgit, Birgitta → Brigitta

Bit(t)a → Benita, → Brigitta

Björn → Bernhard

Blasius → Basil(ius)

Bogdan — slaavi 'jumala-and'; vene Богдан [Bogdán]; polnud küll kalendrinimi, kuid hilisemal sajandeil siiski käibel kui Feodori (~ Teodori ←) tõlkevaste.

Boris ~ Boriss — muinasslaavi 1) ?'võitleja'; 2) ?lühend nimest *Borislav* 'võitlus' + 'kuulsus'; on oletatud muistset ladina (*Liborius*) ja ka muistset mongoli sõnapõhja. Vene Борис [Boris(s)]; saksa Borries.

***Brigitta** ~ Brigitte ~ Birgitta — lühendid Birgit, Bitta, Brita, Brigit, Gitta — 1) keldi tulejumalanna *Brigantia* nimest, mille algupärane sõnatähendus oli 'kõrge, ülendatu'; 2) muinasgermaani 'särav, tore' (vrd. Bertha ←); 3) tuletus muinasskandinaavia mehenimest Birger; meil Pire, Piret, Piri(t), Pirje. Viiest mainitud variandist on ainult üks rahvaluulestki tuttav Piret (Suure Tõllu naine) tänapäeval laialt kasutusel. Tallinnas ja selle lähemas ümbruses olid teisedki variandid populaarsed kuni XVIII sajandi lõpuni, kadusid siis enam kui 150-ks aastaks käibelt, kuni Piret kõige viimastel aastatel taas elustus: nimi pandi jälle ühele tütarlapsele Tartus 1936. a. Kuni 1955. aastani kasutati Pireti nime vähe. Kuid viis aastat hiljem (1960) oli Piret Tallinnas juba «laiatarbenimi»; järgmisel aastal kasutus nimeandmisel vastsündinuile kulmineerus ja Piret oli Ülle järel teisel eelisinimekohal (30^{0/00}). 1962. a. said Pireti nime Tallinnas 17, Tartus 9, Paide rajoonis 4 ja Elva rajoonis 2 tütarlast.

Eesnime Piret ja kohanime Pirita ühendab nende alusnimi Birgitta; sellenimeline rootslanna (1303—1373) asutas omapärast tüüpi kloostri Vadstenasse. Sama tüüpi klooster ehitati Tallinna lähedale Maarjaorgu poole tuhande aasta eest; varemed seisavad jõesus praegugi, jõgi ise on saanud kloostri järgi *Pirita* jõe nime, nagu jõesuu ümbruses asuv linnaosagi.

Nime rahvusvahelisi lühendeid ja täisvorme (Birgit, Brigit(t)a) on meie tütarlastele antud ainult harukorral (Tartus 1932 ühel, mujal 1962 üksikjuhtudena).

Bruno — muistne lühend nimedest Brunold, Brunolf jt. Ise- seisva sõnana tähendas 'pruuni (= brünetti)', aga ka üle- kantud tähendus 'karu' on väga ammune. Hästi tuntud *Giordano Bruno* († 1600) nimest. Püsib veel tänapäevalgi ees- nimena meie pruugis.

Burchard ~ **Burkart** (~ **Borchert**) — lühendid **Bugge**, **Buck**, **Bock** — muinasgermaani 'tugev linnus' või 'linnusetugevune (mees)'; hea näide nimest, mis pealiskaudsele pilgule tundub hoopis võõrana ja meil tundmatuna. Aga «Eesti-Ma Rahwa Kalendris» 1772 seisab 10. X kohal **Purkart**; ka **Wiedemann** on registreerinud **Purka** mehe- ja koeranimena. Võib-olla esineb nimi meie toponüümides **Purga**, **Purgase**, **Purgatsi**, **Purka**, **Purku**, ?**Purtse** jt.

C

***Caecilia** → **Cecilia**

Carl ~ **Carolus** → **Karl**. Ladinapärase algustähega tavatseti seda saksapärasest eesnime kirjutada eelmisel sajandil, näiteks *Carl Robert Jakobson*.

***Carla** → **Karl**

***Carmen** [= **Kärmen**] on naisenimeks saanud heebrea kohanimest *Karmel** (mägi Palestiinas), kus neitsi Maarja (= Maria) arvati sündinud olevat; kuna *Maria* nimi kesk-aegses käsituses oli paiguti tabu, siis võeti selle asemel muuseas kasutusele ta sünnikoha nimi, eriti Hispaanias. Karmeli mäel hiljem asunud karmeliitide ordu üks asutus tegutses ka Saaremaal, jättes sinna kohanime *Kaarma*. *Georges Bizet'* ooper «Carmen» (1875) hoiab nime käibel tänapäevalgi.

***Car(o)la** ~ **Carolina** ~ **Caroline** → **Karolina**. Inglispärane **Carol** (= mehenimi **Carolus**) esineb meilgi üksikjuhtudel.

Carol(us) → **Karl**

Caspar = **Kaspar** ←

***Catharina** ~ **Catherine** → **Katharina**

***Cecilia** ~ **Caecilia** ~ **Cecilia** ~ **Cäcilie** [Tsetsilia ~ Tsetsiilie] — lühendid **Celia** [Tséelia] ~ **Cilla** [Tsilla], **Silja**, **Silli** — ladina k. 'nägematu, pime' (roomlaste sugukonnanimest *Caecilius*, mis arvatakse tekkinuks sellest, et üks nende esivanemaid oli pime; vene Цецилия [Tsetsiilija], Кикилия [Kikiilija]; meil **Silje** ~ **Sille**, **Tsilla**; ka nn. kunstlik tuletus **Selje** tohiks kuuluda siia. Inglise lühend **Sisley** [Sisli] on meie **Silli** häälikulise kujunemise huvitavaks paralleeliks.

***Celia** → **Cecilia**

Charles ~ **Charley** ~ **Charlie** [inglise hääldus Tšáals ~ Tšáali, prantsuse hääldus: Šarl] → **Karl**.

* Nimi selgi kujul (**Karmel**) ilmus meie sünniregistrisse 1963. a.

***Charlotta** ~ Charlotte — lühendid Lot(t)a, Lot(t)e, Loti. Nii nagu Car(o)la ~ Carolina Itaalias, tekkis Prantsusmaal mehenimest Charl(es) ~ Karl ← naisenimi Charlotte [Šarlótt, meil aga rahvapärases häälduses ka Šarlóte]. Nimi sai suurmoeks 17. ja 18. sajandil Prantsusmaal, 19. saj. algul Saksamaal ja meil. Aadlinaiste nimena Lehtses, Tallinnas jm. tungis see nende valduste kohanimesedessegi, andes näit. Aegviidule saksakeelse nime Charlottenhof ja Tallinna praegusele Lillekülale Charlottenthal. Talurahva hulgas oli nimi tuttav peamiselt lühendina Lot(a), XVIII—XIX sajandi kalendreis Lotta, mille Wiedemanni esitab (Lota, Lotakene); Hurt lisab 1899. a. nimestikus veel ka teisendi Loti. Lühendi ja ka täisvormi populaarsus põhineb Johann Wolfgang Goethe «Noore Wertheri kannatuste» (1774) naispeategelase Lotte nime eeskujul.

Chrisostomus = Krisostomus ←

Christian = Kristjan ←

Christofor ~ Christophorus → Kristof(or)

Chrysostomus = Chrisostomus → Krisostomus

***Cilla** → Cecilia

***Clara** ~ Clarissa — ladina *clara* 'klaar, kirgas'; vene pruugis Клапа [Kláara], Клариса [Klaríssa], meil Klaara, Klarissa (Larissa ←).

Nime leviku kõrgaeg meil langes XIX sajandi viimasele veerandile. Kuid veel 1963. a. anti ühele tütarlapsele nimeks Klaara, teisele Klaarika.

***Claudia** [Klaúdia] — rooma *Claudiuste* sugukonna naiste nimi, mis klassitsismiga (XVII—XVIII sajandil) eesnimena moodi läks; vene Клавдия [Klávdija], lühend Клава [Kláava]; → Claudius.

Claudius [Klaúdius] — lühend Claus — rooma sugukonna nimi algse tähendusega kas verbist *claudo* 'lukustan, varjan' või substantiivist *claudus* 'lonkur'; prantsuse Claude [Klód], vene Клавдий [Klávdi]. Meie Klaus ja Laus (vana omastav Laukse) on tõenäolisemalt Nikolause ← lühendid, kuid ka Claudiuse mugandus samadeks vormideks.

Clemens [Kléemens] ~ Clement(ius) [Klemént(sius)], ladina 'leebe, armulik'; vene Клементий [Kleménti], Климент [Klimént], КЛИМ [Klim]; meil Kl(e)ment, Kle(e)met, Leement, Leemet. *Clemens esto* Taani Hindamise Raamatust näikse olevat esimesi eestlasi, kes seda nime (?ristimisel võetud) on kandnud. Tema eeskujule on sajan-

dite jooksul järgnenud veel palju eestlasi selle nime mitmesuguste kujude kandjatena, mida kinnitavad veel tänapäeval esinevad koha- ja perekonnanimed Klement(i), Klemet, L(e)esment, Le(e)meti jt. Eesnimena leidub tänapäeval peamiselt soovitusnimestikes. Naisenimi Klementine (~ Clementine ~ Clementia) pole meie pruugis kuigivõrd kodunenud.

***Cornelia** [Kornéelia] — lühendid Nelli ~ Nelly, Nelja on meil sagedasemad kui alusnimi ise. Lühendeist anti Tallinnas 1962. a. sündinud tütarlastele Nelli neljal ja Nelja viiel juhul. Põhinimi → Cornelius.

Cornelius [Kornéelius] on kas kohanimest või ladina k. sõnast *cornu* 'sarv' tuletatud rooma sugukonnanimi, tõlgitav 'tugev kui sarv, sarvne'. Vene Корнилий [Korníili], lühend Корней [Kornéi], meil Korneelius, Nelis, Neljus, Ni(e)ls. Varem olid eesnimedeks ka nüüd ainult perekonnanimena säilinud Kornel, Neelus jt.

***Cäcilie** = Cecilia ←

***Dagmar** — lühend **D a g i** — skandinaavia kõlaga nimi, mille aluseks siiski vist on slaavi Dragomir 'kallis rahu'. Taani kuningas *Valdemar II Sejr* (Tallinna kindluse ehitaja) abiellus 1205 tšehhi printsessi *Dragomiriga*, kelle nime taanlased rahvaetümoloogiliselt tõlgendasid kui *dag* 'päev' + *mår* 'neiu' = 'päevaneid'. (**D a g** on äsja meiegi pruuki tulnud mehenimena.) Teisalt on saksa nimeuurijad arvamusel, et nimi on germaani algupära ja tähendab 'eredat päeva'.

Meie pruugis on Dagmari esinemissagedus väike, Tallinnas 20-ndatel aastatel 8⁰/₁₀₀, nüüd vähem.

***Daisi** ~ **Daisy** on XX sajandil rahvusvaheliseks naise-nimeks muutunud inglise lilleniimi (*maarjalill* ehk *margareeta*, kirikakar, '*Bellis peraennis*'). Ameeriklaste inglise keeles on *daisy* saanud teise tähenduse: 'midagi toredat'. Põhivormi Daisy kõrval, mida 1962. a. Tallinnas ja Tartus anti 2⁰/₁₀₀ ulatuses, võeti nimede muutmisel samades linnades, kokku üheksal korral, eestipärastatud kirjakuju **T e i s i**. **T e i s i**t on tõlgendatud ka «kunstliku» nimena: kui *teisi-päeval* või *teisena* sündinut. On esinenud ka **T a i s i** (Tartus 1934) ja **T e e s i** (Tartu 1933) nimekujud.

Dan → Daniel

Dandy — inglise lühend nimest Andreas ←.

Daniel [Dáaniel, Daniél] — heebrea 'jumal on kohtunik'; vene Даниїл [Daniil], meil viimaste aastate pruugis puuduv, kuid varem teisenditerohkelt esinenud nimi: **T a a n i e l**, **T a n e l**, **T a n i**, **T a n i l (a)**, **T a n n i**, **T a n n o**. Nimi on meeldinud meie kirjanikele rohkem kui lapsevanemaile: kangelase nimena tiitlis esineb see näiteks M. Metsanurgal («*Taniel heitleb*» 1932), A. Saalil («*Dan ja Singa*» 1893). Perekonnanimena on Daniel hästi tuntud, samuti talunimena (Taneli, Tanila, Tani), viimane ka külanimena (Toris).

David [Dáavid] — heebrea 'armastatu, sõber', ka 'preestrite lemmik'; legendaarne Iisraeli ja Juudi kuningas 10. saj. e. m. a.; vene Давид [David], Давыд [Davõd]; meie nime-

vormidest *Taavet*, *Taavi*, *Taavid*, *Taavit*, *Taavo* on vokaallõpuliselt antud veel 1962. a. (1⁰/₀₀). 100 aastat varem anti seda nime silmapaistvalt rohkem (10⁰/₀₀), kusjuures kolmveerandil juhtudel tollased *Davidid* said oma vaderite nimed, mis näitab, et nime (nagu teistegi pietismiajastu nimede) populaarsus oli meil suhteliselt kõige suurem XVIII—XIX sajandil.

***Debora** [Debóora], heebrea *Deborah* 'mesilane', ka 'ilukõneleja' (sellenimeline heebrea poetess 1100 e. m. a.) — üks hulgast naisenimedest, mis kajastavad muistsete nimeandjate soovi tütre iseloomuomaduste kohta: vrd. kreeka *Melissa* ~ *Melitta* ←, saksa *Bia*, meie *Mesike* ←, prantslaste *Abeille* jpt.

Demetrius [Deméetrius] on latiniseeritud vorm kreeka *Demetrios*est, s. t. sigivusejumalannale 'Demeterile pühendatu'; vene *Д(и)митрий* [D(i)mitri], lühend *Митя* [Mi(i)tja]; *Wiedemann* esitab meil varem käibinud lühendi *Miiter* (lõuna-eestiline). Praegu esinevad harva *Demetrius* ja *Dimitri*, ka *Timm* (hüüdnimena). Venemaal tegi nime populaarseks *Dmitri Donskoi* (1350—1389).

Den(n)is → *Dionysius*

Detlef ~ *Detlev* — liitnimi vana-saksa sõnadest *diot* — 'rahvas' ja *lev* ~ *leib* 'armas', 'sõber', niisiis 'rahva sõber'. Alamsaksa lühendid *Teet* ~ *Teetel* olid meilgi pruugis ja said oma nimedega analoogiliselt ka *Teedo* ~ *Teedu* ja *Teetu* kujud.

Teet on praeguses kasutuses ainus lühend, mille esinemissagedus viimastel aastatel kasvab (1962. a. 5⁰/₀₀). 25 aastat tagasi domineeris *Teedo*, mida nimede muutmisel võeti Theodori asemel.

***Diana** [Diána] — rooma kuujumalanna, algupäraselt vist *Diva Jana* 'jumalanna Ja(a)na' (→ *Jaana*), kes koos *Divus Janusega* (→ *Ja(a)nus*) usuti valitsevat ööd ja päeva; hiljem sai *Diana* Roomas jahijumalannaks. Meie viimaste aastate pruugis nimi sageneb (1961—62 2⁰/₀₀). Üksikjuhtudena esines XX saj. neljakümnendaist aastaist alates (*Diaana-Mai Tartus* 1932).

Diet(h)er ~ *Dietrich* [Diiter ~ Diitrihh] — vana-saksa 'rahvasangar', saksa lühend *Dierk*, aga ka *Diet* ~ *Tiet*, meie *Tiit*; vanemas pruugis *Tiidrek*, *Tiidrik*, *Tiirik*, *Tiido* ~ *Tiidu*, *Tirk*, *Tirt*, ?*Rek* k. Lühend *Tiit* kuulub praegusse eelisinimestikku (ülevabariigiliselt 11-s,

Paide rajoonis koguni 3-s mehenimi, keskmise esinemis-
sagedus 1962. a. 17⁰/₀₀).

Dimitri → Demetrius

Dionüsius ~ Dionysius [Dionüüsius] — latiniseeritud
kreeka viinajumala Dionyose [Diönüöse] alias Bacchuse
nimi; vene Дионисий [Dioní(i)ssi], lühend Денис [Deníss],
viimane tuntud rahvusvaheliselt Denis ~ Dennis kujul.
→ Antonius, → Tõnis.

Dmitri → Demetrius

***Dolly** → Dorothea

***Dolores** [Dolóores] — lühenditena Lola [Lóola], Lore
[Lóore], hispaania mugandus ladina sõnast *dolorosa* (*mater
dolorosa* = 'valurikas ema' = Maria); üks *Maria* asenime-
dest (vrd. Carmen ←), meil harva esinev. Tuntud *Dolores
Ibarruri* nimest.

***Dora** → Dorothea. Nime kasutatakse muide ka malemängus
ruutude «D» signaalina hääldamisel; sellest ka «doora-tähes-
tiku» nimetus. Lühend esineb Tartus juba XIX saj. algul
eesnimenä.

***Doris** → Dorothea

***Dorothea** [Dórotaa ~ Dorotéea] — lühendid Dolly, Dora,
Doris, Dor(r)it, T(h)ea — kreeka 'kingitus jumalalt'
(NB! ümberpööratud sõnajärjekorras Theodora ←); vene
Дорофея [Doroféja], Доротея [Dorotéeja], Доря [Dórja];
meil Tiia ←, ?Tiiu ← ja ?Тоора.

Nime armastati nii lamburluules kui romantilises kirjan-
duses. *Joh. W. Goethe* «Hermann ja Dorothea» (1808) andis
uusaegsele nimekasutusele hoogu. Tiia ← ja Tiiu ←.

***Dor(r)it** → Dorothea

***Dulcia** [Dúltsia] ~ Dulcinea [Dultsinéa], Itaalias ka Dol-
cetta [Doltséta] ladina sõnast 'magus'.

E

***Eba** ~ **E b b a** ~ **E b b e** ~ **E b e** on kontraheerunud muinas-skandinaavia jumalanimest *Esbern* ~ *Asbern*; Saksas on samad nimed enamasti Eberharda, Ebergundi jts. lühendid, harvemini ka nimest Elisabeth ←; Hedvigi ← lühenditena küsitavad. XVIII saj. kirikuraamatuis domineerivad variantid **E b o** ~ **E b u** ja **E p p** ← (om. Epu). **E b a** ja **E b b a** on hilisemad, alles XX sajandil levinud teisendid. Kuna meil varem on esinenud ka H-alguslisi vorme (**H e b o** ~ **H e b u**), siis võib kogu nimerühmal olla ehk ka teisi alusnimesid kui Eba; kalendripäevad osutavad Eufrosynele ←.

****Ebbo** → Eberhard, → Hedvig

***Ebe** → Eba

Eberhard ~ **Ewerhart** (alamsaksa) — lühendid **E b b o**, **E b e r t**, **E r h a r t**, **E w a r t**, **E w e r (t)** — vana-saksa 'tugev (nagu mets-) kult'; Wiedemanni sõnaraamatus **E r r a r t** ja **E e v e r t**, XIX saj. kalendreis kuni 1882. a. **E r r a r t** (8. I). Tänapäeval peamiselt koha- ja perekonnanimedena **E e v a r t**, **E v a r t o v**, **E v a r d i**, **E (e) v e r t**, **E r r a t**, **Ä h v a r d i** jt.

Naisenimena on Eberharda alusnimeks lühendile **E b (b) e** ←.

***Eberharda** → Eberhard

Ebert → Eberhard

***Eda** ~ **E d d a** — vana-saksa sõnast *edel* 'õilis', sisult sama nimi kui sõna teisest tüvest tekkinud **Ada** ←. Skandinaavia ja meiegi pruugis teisend nimest **Hed(d)a** (**Hedvig** ←). Seostuskatse Islandi eepose nimega pole veenev. Meil (Tartus 1930—42) esinesid **Eda** 29 + **Edda** 4 + **Ede** 4 + **Edu** 1 = 38 ja **Heda** 2 + **Hedi** 3 + **Heta** 1 = 6 korda. 1962. a. emade nimedest on **Eda**, **Eda-Mai**, **Eda-Reet** ja **Edda** ligi 4⁰/₀₀, **Heda** ~ **Hedi** ligi 3⁰/₀₀. **Ede** on esitatud eestipärase naisenimena (Mägiste, 1936) ja võetudki nimevahetusel hulk kordi. Praegune kasutus on pidev, kuid alla keskmise sagedusega.

Eddy ~ **E d (e)** → Eduard

*Ede → Eda

Edgar, vana-inglise Eadgar, muinasgermaani *Otger* 'see, kes omandit odaga kaitseb', 'õnnelik oda(mees)'. Nimi, mis Inglismaal kirja pandud juba X—XI sajandil, tuli Euroopas üldiselt pruuki alles XVIII saj. lõpul; oma osa selles oli tolal ajal Shakespeare'i-vaimustusel (*Edgar* on tegelane «Kuningas Lear'is»). Meil oli kõrgkasutuse periood XX sajandi algusaastail.

Edi = Eedi → Eduard

***Edith** [Eedit] — anglosaksi *Eadgyth* ~ *Edgith*, mida seletatakse kui 'rikkalikku kaasavara', aga teiselt poolt ka kui 'õnnelikku taplust'.

Rahvusvaheliselt tuttavaks sai nimi inglise kirjandusest alles XIX sajandil. Meil esinevad *Ed it* ja *E e d i t* praegu harva ja üksikjuhtudena, sugupõlv tagasi anti Edithi nime (Tallinnas 1920. a.) 4^{0/00}.

Edmond ~ *E d m u n d* on nagu kõik *Ed*-algusega nimed inglise päritolu, vana-inglise Eadmund '(päritud) omandi kaitsja'. Rahvusvahelisse pruuki tuli nimi alles viimasel sajandil. Meil jõudis see vaevu koduneda, kui 1935—40 hulgal juhtudel vahetati teiste nimede vastu. On siiski nimeks antud veel ka 1962. a. (Tartus).

***Edo** ~ *E d u* → Eda, → Hedvig

Eduard (~ *E d w a r d*) — lühendid rahvusvahelises pruugis *E d (d) y*, *E d (e)* — anglosaksi *Eadweard* 'omandi valvur, varanduse valvaja' või teiste seletusel 'õnne hoidja', 'õilis valvur', kirjas juba a. 1066 *Eduardus* (Reaney), esineb ka vene uuemas pruugis (Эдвард). Meil esinevad täisvormi kõrval lühendid *E (e) d i* ~ *E e d o* ~ *E e d u*. Leidub juba meie varastes kalendrites (näiteks 1772, 23. V) kord *E d u a r d i*, kord *E d u a r t i* (1849, 1870) kujul (23. ja 26. V vahepiirides).

See vanim inglise *Ed*-algusega nimi meie pruugis tuli siia valgustussajandi kirjandusega Prantsusmaalt (*J. J. Rousseau* «Uus Heloise») ja sakslaste vahendusel. Kahe sajandi jooksul on Eduardile kujunenud meie oma traditsioon. XX sajandi algul anti seda nime 13%-le poeglastest. 40 aastat hiljem olid küll 85 Eduardi neljast tuhandest mehest oma nime vahetanud (peamiselt *E e d i* ja *E e d o* vastu), kuid samal ajal anti seda nime 2^{0/00} vastsündinuist. Ka viimastel aastatel on Eduard veel kindlalt kõigi rajoonide sünniregist-

reis. **Eduarda** — nime naisvaste — esines ainult üksikjuhtudena XX sajandi algul.

***Eedo** ~ **Eedu** ~ **Eeduga** → Hedvig

Eerik, Eero ~ **Eeru** → Eric(h)

***Eerika** = Erika ←

***Eeta** → Hedvig

***Eev, Eeva** → Eva

Eevald, Evalt = Evald ←

Eevart, Evert → Eberhard

***Eevi** → Eva

Eginhard ~ **Ein(h)ar(d)** — lühend **Egon** — vana-germaani nimi, mis meie pruuki tuli alles 40 aasta eest. Võib tähendada kas 'tugev mõõgamees' või 'lihtne süda'; muinas-skandinaavia sõnatähendused võimaldavad tõlgenduse 'võitleja jõugus, üksikvõitleja teiste hulgas'. Nii **Einar** kui **Heinar** olid meil neljakümne aasta eest haruldased. 1962. a. patronüümikonid (Tallinna ja Tartu) sisaldavad teiseid **Einar** 8, **Einer** 1, **Eimar** 1, **Einart** 1, **Heinar** 7, **Heinart** 2; ka **Hennart** (Tartu 1933) kuulub samasse nimerühma. Nimevahetuse päevil (1935—40) oli **Heinar** eelistatud (suhe **Einariga** 12:1), praegu vastupidi; nime kasutussagedus oli 1962. a. Tartus suurim, ja nimelt **Einar** 8, **Heinar(d)** 6⁰/₀₀.

Egon on kreekapärasatud, kuid iseseisvunud lühend germaani *Eg(in)*-alguselitest mehenimedest (**Eginolf**, **Eginald**, **Eginhard** ←), meie pruugis tagasihoidlikum, kuid ka mõnikümne aastat varasem kui **Einar**. Praegu sündivate laste isade nimena on **Egoni** sagedus ca 2⁰/₀₀, möödunud kümmeaastakul anti nime ainult üksikjuhtudena. On registreeritud ka kaksiknimi **Egon-Einar**.

***Eha** ilmus meie nimekalendrisse XIX saj. viimastel aastakümnetel: 1883. a. Talurahva kalendris seisab see 1. VII kuu päeva, M. Tõnissoni «Rahva tähtsamatud» 1884—1901 27. VIII kohal. Sünniregistreis sageneb **Eha** alles XX sajandi kolmandast aastakümnest alates. Võrreldes tähendusparalleelse nimega **Koidu** ← on **Eha** sagedus neli-viis korda suurem; arvestades juurde **Koidula** ← ühele poolele ja selle eeskujul tehtud **Ehala** teisele, on suhe **Eha(la)** : **Koidu(la)** 2:1. Rahvusvahelised eha-koidu nimed (**Aurora** ←, **Anatolia** ← jt.) on **Eha** avara leviku tõttu hoopis käibevähesed. **Eha** püsib pidevalt pruugis ja osutab viimasel aastal Tallinnas taas tõusu (1961: 3⁰/₀₀, 1962: 7⁰/₀₀). Muudes rajooni-

des 1962. a. on Eha haruldane; on aga tekkinud selle meesvaste Eho, nagu «laiatarbenimedele» puhul sageli võib täheldada.

Eik om. Eigu (Saareste) võib olla muistne eesti nimi (kohanimedes: nagu Eigu Virumaal, Eiküla Saaremaal); aga võib seletuda ka Heinrichi ← lühendina.

***Eike**, meil naisenimena viimased kolmkümmend aastat pidevalt kasutusel, on vist alamsaksa muistse saaganime Eckarti ja teiste Eg- ~ Eck-silbiga algavate nimede lühend. Ka Alam-Saksas on Eike naisenimena tuntud. Meil hakkas nimi levima 1932.—33. a. paiku. Eike alusnime arvestades oleks ta tähendus 'mõõgakene'. Meil on Eike levikut toetanud see, et teistest alusnimedest tuletatud Eik ~ Eiki ← on mehenimedena pika traditsiooniga; Eike võis tunduda nende sõsarnimena.

Eik(k)i — paralleelvorm nimele Heik(k)i ←; vt. ka Eike ←.

***Eila** ~ Eili ~ Eilike, keskmine norra algupära, teadmata tähendusega naisenimi, teised praeguses pruugis selle teisendid. Eila ja Eili on tarvitavad suhteliselt uute nimedena ka Soomes (nimepäev 30. X). Eili(ke) varasemast pruugist on Elli(ke) lastekeelne vorm (→ Elisabeth), nagu Aina < Anna ←. Meil antakse nime harva.

Eimar — teisendus nimedest Einar ←, Elmar ← jt.

Einar(t) → Eginhard; vrd. Heinar(t)

Einewald (~ Eginald ~ Egwald) — vana-saksa 'valitsev mõök'; Soomes ja meil lühend Eino, mida käsitletakse ka Einari (→ Eginhard) variandina, kuid esines meil varem ja kuulus mõnekümne aasta eest meeste eelismimede hulka. Heino omakorda on palju vanem kui Eino ja tuletub enamasti põhinimest Heinrich ←.

Einhard → Eginhard

***Eini(ke)** — harva esinev naisenimi (Tallinna sünniregistris 1928., 1934., 1962. a.). Einike, viimase aasta metronüümikonis — Eini, mõlemad kujud Tall. sünniregistris 1958. a. jm.; soome Eini, hiline naisvaste mehenimemele Eino ←, deminutiivkaju, aga ka teisendus nimele Eilike ←. Meie pruugis seostub ka vana-kreeka nimega *Eunike* [Euniike] 'hea võit', mis Einike kujul esineb a. 1739 kirjandusliku nimena.

Eino → Einewald, → Heinrich

***Ekaterina**, vene vorm Katharinast ←

****Eke** (~ Ekke), ürikuis leiduv mehenimi (liivlasest vabatalupoeg 1411. a.); Tallinna sünniregistris 1961. a. naise-

nimena, samuti 1950. a. Nömmel, harva ka mujal. Vrd. Eike ←.

Eldor ~ Eldur → Heldur

***Elena** = Helena ←

***Eleonora** ~ Elenore ~ Ellinor — lühendid Ella, Ellen, Elly, Leonora, Lenora, Lora, Lore, Nelly ja Nora — 1) araabia 'jumal on mu valgus' (Ellinor); 2) tuletus kreeka sõnast *eleos* 'kaastundlik' ja 3) Helene ← edasiarendus (Reaney, lk. 108). Meil esinevad ka lühendid Elli, Ellu, ?Hell, Hellu, Nelli, Noora, Noore, kusjuures kõigil neil on ka teised alusnimed.

Oletatavasti tuli nimi Ellinor XI—XII sajandil mauridega Hispaaniasse ja levis sealt Inglismaale ning mujale.

Lühendi Le(o)nore võttis tarvitusele *Gottfried August Bürger* († 1794); tema ballaadi «Lenore» tõlkis *Friedrich Reinhold Kreutzwald* eesti keelde 1851. a.; sama «Lenore» oli *Ludwig van Beethoveni* ooperi («Fidelio») esialgseks nimeks (sellest tänini: «Lenore avamäng»). *Heinrich Heine* († 1856) ballaad «Lore-Ley» on populariseerinud lühendit Lore, kuna lühend Nora uusaegne levik võlgneb tänu *Henrik Ibseni* († 1906) sellenimelisele näidendile. Meil esindab seda üdini kirjanduslikku eesnime *Johannes Semperi* novellikogu «*Ellinor*» (1927). Sama nimevorm leidub Tartu 1962. a. sünniregistris jm. 4000-st vahetatud naisenimest 1935—40 oli 10 Eleonorat, 2 Ellinori ja 4 Le(o)norat.

***Elfriede** [Elfriide] — lühendid Elfi, Frieda ~ Friede [Friida ~ Friide] — vana-saksa 'haldjate hoolealune' või sisult peaaegu sama kui *Alfreda* [→ Alfred]. Meie lühendeist on Elvi, Priide ja Friide sellest alusnimest, kuna Ella, Elli, Ellike, Ellu jts. enamasti on kujunenud Eleonora ←, Elisabethi ← ja Helena ← baasil. Elfriede oli kõige suurema vahetamissagedusega naisenimi 1935—40.

****Elga, Elge** → Helga

Elias → Ilja

***Elin(a)** → Helene

****Elisa** [Elíisa] → Elisabeth; kuid ka heebrea mehenimi.

***Elisabeth** — variandirikkamaid naisenimesid. Põhinimeks on helleniseeritud kuju vana-heebrea fraasnimest, mille esimene fikseering kirjas (XV saj. e. m. a.) *Eliseba* ~ *Eliševa* seletub kui 'minu jumal on 7' («seitse» = 'täiuslikkus, absoluut', nagu seletati vana-juudi arvudemüstikas). Euroopas

keskajal laialt levinud, eesti rahvakalendriski leidus *Liisabi-päev* (19. nov.).

Üle kuuekümne variandi ja lühendi on rahvusvaheliselt tuntud, näit.: Betti (na) ~ Betty, Ebbe (alamsaksa), Eili (ke) < Elli, Eli (i) se, Ella ~ Elle ~ Elli ~ Elly ~ Ello ~ Ellu, Els (a) ~ Else ~ Elsi ~ Elsu ~ Ilse, Li ~ Ly ~ Lia ~ Lie ~ Lies (el), Lisabeth, Lisette, Lis (s) i, Lissy, Lizzi jt. Ungari teisend Erzsebet [Eržebet]; vene Елизавета [Jelizavéta], Лиза [Líza], Лизавета [Lizavéta], inglise Alice [Éliss], hispaania Isabella. Meil (peale rahvusvaheliste hulgas loendatute) veel ortograafiliselt pisut erinevad vormid Ell, Elts, Ilse, Liis ~ Liisa ~ Liisab (i) ~ Liisi ~ Liiso ~ Liisu, Liis-pet.

Üksikuil nimekujudel oli erinev sotsiaalne varjund: «Ega Liisa Liisut ei tunne,» on Wiedemann kirja pannud kõnekäänu ja seletab: «Liisa on linna(sakste), Liisu aga talupojanimi.» Seitsmesajast rahvalaulikust, kellelt Hurt laule kogus, olid 61 Liso nimega. 1899. a. oli täisvorm Elisabeth (73^{0/00}) koos tolleaegsete moelühenditega (Elise 13^{0/00} ja Elsa 11^{0/00}) eelisinimestiku kolmas naisenimi. Veel 1930—40 anti vastündinuile Tartus täiskuju 4, lühendeid Ella ~ Elle ~ Elli ~ Ello ~ Ellu 43, Liis 31 korda, Els ~ Elsa 9 ja Ilse 7 korda. Viimastel aastatel on esinenud Elise 1, Ellika 1, Liis 1, Liisa 1, Liisel 1 ja Lissi 1 kord. Nimest Mail ja Mailis (< Maria + Elisabeth) on esimene Elisabethist säilitanud ainult ühe tähe (= l), teine ühe silbi (-lis). Arvukas on Elisabethi esindus nimes Anneli (< Anna + Elisabeth), mida viimastel aastatel on antud 10^{0/00} ulatuses.

***Eli** → Elisabeth, Helena ←; vrd. Ello ~ Ellu ←

***Ella**, 1) lühend nimedest Eleonora, Elfrieda, Elisabeth ja Helena (→ neid); 2) anglosaksi *Aella* 'haldja sõber'; 3) vana-saksa *Erla* 'käskijanna, valitsejanna'; meil antakse harva.

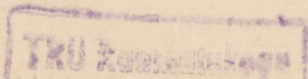
***Elle** → Helena; kuid ka Ella ~ Ello ~ Ellu praegu moodsa lõpuvokaaliga teisend; esinemissagedus kuni 5—6^{0/00}.

***Ellen** → Eleonore, Helena ←

XX sajandi algul tegi nime kuulsaks rootsi kirjanik ja pedagoog Ellen Key (1849—1926), «Lapse sajandi» (1900) autor.

***Elli** ~ Elly, → Eleonora, → Elfriede, → Elisabeth, → Helena

***Ellike** → Elfriede, → Elisabet(h)

- ***Ellinor** → Eleonora
- ***Ello** ~ Ellu. Need vanemad Ell-lühendid (ka Hello ~ Hellu kujul) on omandanud apellatiivseid tähendusi (*tuule-E., tuisu-E.* — Wied.) ja võimaldavad nime käsitada ka muistse algupärase naisenimena. → Elo, → Eleonora, → Elfriede, → Elisabeth(h), → Helena.
- ***Elly** = Elli ←
- ***Elma**, 1) → Wilhelma; 2) kontraktsioon nimedest Elisabeth ← ja Maria ← (El + Ma); 3) teisend nimest Alma ←.
- Elmar** ~ Elmer — lühend Elmo — vana-saksa 1) *Elimar* 'kõikjal kuulus' või 2) *Ethelmer* (v. inglise *Ædelmar* ~ *Adelmes*) 'väljapaistev, noobel'; meil lisaks Elmur (~ Helmur) jt. variandid. Vrd. Helmar ←.
- Sarnasuse tõttu mehenimega Ilmar ← käsitatud eestipärase nimena (Elmet, Elmu, Elmur, vt. Mägiste, 1936, lk. 31). Elmar oli põlvkond tagasi keskmise levikuga, tänapäeval pruugist taanduv (1963. a. 4 korda, Helmar — 0).
- ***Elmerice** [Elmeriss] — prantsuspärane naisvorm nimest Elmar ←. Meil harva esinev (vt. näit. Saareste, Leks., lk. XVI).
- Elmet** → Helmholtz
- ***Elmira** ~ Elmire → Elvira
- Elmo** 1) → Elmar, → Helmer; 2) itaalia lühend nimest Erasmus ←
- Elmur** → Elmar
- Elmut** → Helmuth
- ***Elna** → Helena
- ***Elo**, möödunud sajandeil perekonnakirjades sageli esinev naisenimi, mida üldiselt käsitatakse kui El, Ello ← varianti, kuid põlvkond tagasi hakati tarvitama ka kui eestikeelset nime 'elu'. Tänapäeva pruugis samal levikutasemel kui Airi, Elve, Helvi, Maimu ja Rutt (→ need ja Eva).
- ***Els** ~ Elsa ~ Else → Elisabeth. Elset leidub Kolga-Jaani kirikuraamatuis (1650—1731); vanades kalendrites ka Elso (1772) ja Hels (1849). *Ernst Peterson-Särgava* «Elsa» (ilmus 1907) ergutas vana lühendi uustarvitust, mis nüüd on jälle vaibumas, esinedes 1963. a. ülevabariigiliselt Els 1 ja Elsa 3 korda.
- ***Elsbet(h)** → Elisabeth
- ***Elsi**, Elso → Elisabeth
- ***Elts** → Elisabeth
- ***Elve** ~ Elvi → Alvine, → Elfriede, → Elvira
- ***Elvi(i)ne** → Alvine

***Elvi(i)ra** [Elviira] ~ **Elmira** [Elmiira] ~ **Elmire** [Elmiire] — lühendid **Elvi**, **Mira** — levisid Hispaania kaudu, kas araabia sõnast tähenduses 'ülev, käskijanna' või muinasgermaani sõnast *alvara* ~ *alvera*, samuti 'ülev'.

Nime levikut mõjustas ka meil *Wolfgang Amadeus Mozarti* ooper «*Don Juan*» (1787), milles **Elvira** on tegelase nimeks. Veel 1963. a. anti vastsündinuile nii **Elvira** kui **Elviira** nimi.

Emil [Émil ~ Emíil] ~ **Emilian(us)** [Emilián(us)], rooma sugukonnanimest *Emili(an)us* ~ *Aemili(an)us*, mis omakorda on seletatud kreeka-ladina sõnast *aemulus* 'virk, usin'; vene Емельян, Эмилиан; ukraina Омеля [Omélja]; meie **Miljan**, **Meljo** — **Milius** (peamiselt perekonnanimedena). Tõukeks nime levikule rahvusvahelises ulatuses oli *Jean Jacques Rousseau*' ühiskonnakriitiline-pedagoogiline teos «*Emile*». Nime antakse praegugi, kuid harva, näit. **Tartus** 1961 1 kord (leidub ka sama aasta isanimede hulgas).

***Emilia** [Emíilia] ~ **Emilie** [Emíilie] ~ **Emily** [Émili] — lühendeid ja teiseid **Emilde**, **Emma**, **Emmy**, **Mila**, **Milda**, **Mili(e)**, **Milla**, **Milli** ~ **Milly** — naisenimi samast rooma sugukonnanimest kui **Emil** ←; vene Эмилия; meie **Miila**, **Miili**, **Miilu**, **Milja**.

Oli moenimi XVIII sajandi teisel poolel; *Gotthold Ephraim Lessingi* näidendil «*Emilia Galotti*» (ilmus 1772) oli levikule sama suur mõju kui *Rousseau*' «*Emile'il*» meespaarisnimele; see mõju kestis meil veel XIX sajandi lõpuni. Praegu kasutatakse harva. Uuemaid lühendeid **Milli** jt. **Emilie** oli üks *Lydia Koidula* kolmest eesnimest. 4000 nime vahetanud naise hulgas olid 1935.—40. a. 113 **Emilia** ~ **Emilie** nimega.

Emilian(us) → **Emil**

***Emma** — arendvorm **Emmeline** — muistne germaani lühend *Ermin-* ~ *Irmin-* algusega nimedest, samuti ka hilisem lühend nimedest **Emilia** ← **Irmgard** ← jt.; vene kirjjas Эмма. Vt. ka **Imma** ←.

Emmerich, vana-saksa 'väsimatult virk' või ka 'tööperemees'; itaalia teisend **Amerigo** ~ **Americo** (*de Vespucci* 1451—1512) oli nimeks, mis omistati tervele **Ameerika** mandrile; ungari lühend **Imre** ← on meilgi tarvilusel.

***Emmi** ~ **Emmy** → **Amalia**, → **Emilia**

***Enda** — eelmise sajandi lõpu kalendrinimi, mida võeti peamiselt 1935.—40. a. nimede muutmisel mitmesuguste võõrapäraste naisenimede asemel. **Enda** tuli kalendrisse sama-

aegselt mehenimega Endel ← ja näib olevat selle naisvaste, kuna Endla ← esialgu puudus. Viimastel aastatel pole Enda nime antud. 1960.—62. a. sündinute emanimede hulgas Tallinnas esineb Enda 5 korda. Vrd. Enna ←, Enne ←, Enni ←, Endo ←.

Endel — domineeriv mehenimi praeguses keskealiste põlvkonnas: Tallinna 1962. a. sünniregistri patronüümide seas on Endel 30⁰/₀₀-ga esikohal, poistele antava eesnimena 1960—1962 aga vähene (1—3⁰/₀₀).

Nimi on tõenäoliselt isikunimest (Ent ~ Endo ~ Endu) kohanimeks (Endla järv, soo, raba, küla) kujunenud ja XIX sajandil kirjanduse mõjul taas isikunimeks saanud. F. R. Faehlmanni 1852. a. trükist ilmunud «Endla järv ja Juta» oli saksakeelne ja selles esmakordselt isikunimena kasutatud vorm Endel jõudis eesti keelt kõneleva ja lugeva rahva kätte varem F. Kuhlbari luuletustest (1886) kui müüdi teksti tõlkeist. Tõsist propagandat tegid nimele näitemäng ja teater, peamiselt ehk A. Jürgensteini «kurbliku luuleloo» «Juta» etendustega. XIX sajandi eelviimasel aastakümnel eesnimena kalendriteski soovitatud Endel ilmus sünniregistresse arvukamalt siiski alles käesoleva sajandi kolmandal aastakümnel; kasutussageduse kõrgeastaks olid 1928—1935.

Populaarsusest hoolimata pole nimi Endel teisendunud. Ender (Saareste nimestikus) on Andrease ← rahvusvaheliselt tuntud variant (Enders); Endi ~ Endo ~ Endu ← on aga palju vanemad Henriku ~ Heinrichi lühendid. Sõsarnimi Endla on kohanimi ja eesnimeks saanud väljendeist nagu «Endla-piiga»; Endla levik toetus Endli menule.

***Endla** → Endel; antakse praegugi, on aga keskealise põlvkonna naistel sagedasem (Tallinnas 1920 — 2⁰/₀₀, Tartu metronüümikonis 1962. a. isegi 9⁰/₀₀). Enda ← Enna ← kuuluvad samasse nimerühma, aga on varasemad kui Endla, niihästi kalendreis kui sünniregistreis.

Endo, Endrik → Heinrich

***Ene** ~ Eneken, praegune kõrgsagedusnimi, tuli meie pruuki kirjandusliku nimena. Nimi esineb XVIII ja XIX saj. kiriku-raamatuis Eno ~ Enu ja varasemais ürikuis ka Hene kujul. Wiedemann neid nimesid registreerinud ei ole, kuid tema Ano ~ Anu ~ Ane (< Anna) näitavad analoogilist nimearengut. Andmed ei võimalda Ene alusnime kohta praegu midagi lõplikku väita.

Viie viimase aasta (1958—1962) jooksul oli Ene naise-nimede hulgas 9.—10. kohal. Nime «hiilgeaeg» oli 1930.—1940. a., millal Ene oli kasutussageduselt viiendal kohal.

***Enel**, ?Helene ← anagramm

Engelbert ~ Engelbrecht, 1) germaniseeritud ladina *angelus* 'ingel' + vana-saksa *bert* ~ *brecht* 'hiilgav' = 'hiilgav kui ingel'; 2) muinasgermaani jumaluse *Inge* ~ *Ingo* nimest ('särav kui *Ingo*'); 3) võimalik sõnast, mis esineb rahvanimes *anglid*, *anglosaksid*. Vrd. *Angela* ← ja *Ingel* ←.

Engelhard 'tugev kui ingel', → *Engelbert*

Enn — eelislühend 1930.—1950. a. nimepruugis *Heinrichi* ← tohutu hulgast lühenditest, ületab kõik lähedased lühendid nagu *Henn*, *Enni*, *Enno*, *Ennu*, *Eno*, kõnelemata haruldasemaist kujudest nagu *Ennik* ~ *Enrik* (< *Henning* ←) jt. Tartu sünniregistreis 1930—42 kaheksandal kohal (ligi 30⁰/₀₀). Kasutussuhet teiste lähedaste variantidega illustreerigu 1935.—1955. a. antud 10 000 nime analüüs: *Enn* 63, *Henn* 15, *Enno* 37, *Henno* 7. Viimaste aastate sünniregistrite patronüümide seas domineerib veel *Heinrich* kui põhinimi nii teisendite rohkuselt (22) kui kasutuskordadelt (rohkem kui kümnendik kõigist nimekandjaist), kusjuures *Enn* katab üle ¼ kontingendist üksi! Samade isade poegadega on lugu teisiti: *Heinrichi* variante on käibel küll veel 19, kasutuskordade koguarv (69) jääb kaugelt maha *Andrese* ja *Aivari* koguarvust, ning eelisteisenditeks on *Indrek* (14), *Heiki* (11) ja *Ain* (10), eespool *Ennu* (3) aga veel *Harry*, *Imre* ja *Enno*.

*Enn*ul võib olla ka vana-eesti juuri. 1255 esineb *Enu* Saaremaa vanema nimena. XIV—XVI s. ürikuis võib tihti leida nimesid *Enn*, *Henn*, *Henu*, *Eno*, *Henno*, *Henni* jmt. → *Enno*.

***Enna** → *Enda*. Vähesest sagedusest hoolimata on nimi huvitav oma rohkete alusnimede poolest. *Enna* võiks olla: 1) ümberpöördud *Anne*; 2) teisend nimest *Enda*; 3) lühend nimest *Endla* ← (ongi võetud *Endla* asemel); 4) hüpokoristikum *heebrea* nimest *Edna*; 5) lastekeelne *Erna* ←; 6) naisvorm mehenimest *Erik* (~ *Erika*, *Mart* ~ *Marta* vääranalooial ja *Johan* ~ *Johanna* analooial); 7) tuletus eesti sõnast *enn* genitiiv *enna* 'hell' (*Wiedemann*) või 8) *Enni* ~ *Henni* ~ *Hennie* ~ *Henny* paralleelvorm *Enna* ~ *Henna*, seega siis lühend *He(i)nrich(h)i* ← naisvormidest *Henrika* ~ *Henrike* ~ *Henriette*.

- ***Enne** on M. Tõnissoni nime-ettepanek 1886. aastast; pruugis täheldatud pole, olgugi et nime hiljemgi on soovitatud (Mägiste, 1936). Tõlgendus 'ettetähendusena' oli nime loomise päevil ehk võimalik rahvakeele põhjal.
- ****Enni** — Wiedemanni järgi mehenimi (lühend nimest ?Heinrich ←), uuemas pruugis ka soomelaenuline naisenimi (Eine ~ Eini ← teisend), esineb harva; varasemale esinemisele vihjavad perekonna- ja kohanimed (talu- ja järvenimed Enni ~ Änni — Järvamaal). Vrd. Enn ja Enno.
- Ennik** → Henning
- Enno** ~ E n n u → Enn, vrd. Henno ~ Hennu. XIX saj. kalendreis pidevalt 5. ja 7. XI. Oli populaarne XIV sajandist XVIII sajandini, mida tõendab muuhulgas ka sagedus perekannimena (näit. *Ernst Enno*), esinemine kohanimena jne.
- ****Eno** ~ E n u — naisenimena → Ene, mehenimena = Enn ←
- Enrik** = Henrik → Heinrich
- Enriko** (itaalia *Enrico*) → Heinrich; on antud eesnimena meilgi (1962. a. Enriko, 1963. a. Enrico).
- Ent** — F. Kuhlbars on sellest lühendist kirjutanud: «Tartumaal oli vanasti ja on praegugi veel meeste ristinimi Ent tarvitusel, omastav Endu, millest muiste kohanimi Endula . . . sai.» (Villi Andi luuletused II, Tallinn 1923, lk. 18). Vrd. Endel.
- ***Epp** osutas Tallinnas 1962. a. üllatavat sageduskasvu (üheksakordseks). 1963. a. kuulub üle keskmise sagedusega naisenimede hulka. Vahepeal kaunis tagasihoidlikult kasutatud Epp oli kunagi nii mehe- kui naisenimeks. Ühe liivlase nimena on Eppele fikseeritud meie ürikuis juba 1253; mehenimena ka veel aastal 1782 (E p p, Paistu kirikuraamatus). Samal ajal (Amblas 1727) naisenimena E p p o (Lauka Siemo lesk). Teisendid E b o ~ E b u, E p u, H e b o ~ H e b u, H e p p pole haruldased kirikuraamatuis, esinevad Wiedemannil, Hurdal jt. H e p p u on Mägiste seostanud sõnaga *hepp* omastav *hepa* 'lõbus, kerge'. E p p võib olla ka lühendiks germaani *Eber*-algulistest nimedest (→ Eberhard).
- E p p on viimase poolsajandi kirjanduses teatud traditsiooniga naisenimi. Mainitagu *Mait Metsanurga* nimategelast novellist «*Epp*» (1920) ja selle hoopis teist laadi kaimu *Peet Vallaku* novellist (ja kogust) «*Epp Pillarpardi Punjaba poti-tehas*» (1925¹, 1936²).
- Erasmus** — lühendid *A s m*, *A s m u s*, *R a s m u s* — latiniseeritud kreeka keeles 'soovitu, armastusväärne, himustatu', sisult kui muistne eesti (H)imot(tu), vene Еразм ~ Эразм

[Jerázm ~ Erázm]; Soomes Asm; meil A s m o; Wiedemannil ja meil hilisemaski pruugis — R a s m u s.

Ka Ermo ~ Elmo on leidnud tõlgendusi *Erasmuse* lühenditena.

Ergas → Erko

Ergi ~ Ergo = Erki → Eric(h)

Erhard ja meie Errart on tavaliselt lühendid nimest Eberhard ←, kuid käsitatud ka iseseisva nimena vana-saksa sõna-tähendusega 'rangelt aus'.

Eric(h) ~ Erik [Éerik, Éerihh], 1) muinasskandinaavia *Eyrikr*, *Airik* 'aulik'; 2) anglosaksi 'jõukas, tubli' ja 3) keldi 'alati kuningas'; soome teisend Eero; meil Eerik, Eero ~ Eeru, Erki, Erko. Levinumaid mehenimesid Skandinaavias.

E(e)rik kuulub nimede hulka, millel meie rahvakalendris on oma kindel päev (18. mai). Kirjutusviisi Eerik (Wiedemannil Erik omastav Eriku ja Lõuna-Eesti omastav Ériki) kõrval on viimastel aastatel tarvitusel ka välismaisem Erik, mida mõnikord põhjendamatult on tõlgendatud omakeelse 'erakordsusena'. Tallinnas esinesid 1962. a. näiteks Eero (3), Erik (6), Erki (3), Erkki (1) ja Ergo (1), 1961. a. lisaks veel Erich (1), kuid Eerik mitte kordagi. Samasugune oli lugu Tartus, kus Eero kõrval anti nimeks ka Ero ja kasutati teisendit Erko. Võrdluseks sama aastakäigu isanimed: Eeri (3), Eerik (6), Erich (31), Erik (5) mõlemas kõnealuses linnas kokku, kuid nii tänapäeval kui ka 20—40 a. tagasi kasutati ka mineviku kirjakuju Ero ←.

Eero on hästi tuntud noorima venna nimena Aleksis Kivi «Seitsmest vennast».

***Erica** ~ Erika (Eerika) — hilisaegne (XIX sajandi) naisvorm põlisest mehenimest Eric ~ Erik ←. Seletus kreekladina 'kanarbikku' tähendava sõnaga on n.ö. õpetatud rahvaetümoloogia.

Erki ~ Erkki — soomepärane E(e)rik ←

Erko — Saareste mehenimede seas Ergas om. Erksa kõrval esitatud ja viimase arhaiseeritud deminutiivina käsitletud tuletus; sama hästi aga Erk(k)i teisend (→ Erik).

Erlend — skandinaavia keeltes *erland* 'võõras', esineb meil viimastel aastatel korduvate üksikjuhtudena, *Sigrid Undseti* romaani «*Kristina Lauritsatütär*» (1936) ilmsel mõjul.

Erm ~ Ermo = Herm ~ Härm ~ Härmö → Hermann, Erasmus ←

***Erna** [Érna ~ Ārna] — iseseisvunud lühend nimest Ernestine, mis omakorda on tuletus nimest Ernst ←; E r n a on tinglikult tõlgitud ka 'emakotkana'.

Ernest = Ernst ←

***Ernesta** ~ Ernestine → Ernst

Ernst ~ Ernest, vana-saksa 1) 'tõsine (võitleja)' või 2) 'ettevaatlik, kärsiv'; väheseid vanu ühesilbilisi germaani nimesid (on käsitletud siiski ka kahesõnalisena, tähenduses 'kotkakiivi' (*Arnstein*); vene kirjaviisis Эрнест [Ernést], Эрнст [Érnst]; meil Erni ~ Ārni (viimane hüüdnimena) ja Ernits.

Nagu sellest nimest arendatud naisenimed Erna ← ja Ernesti(i)ne kuulusid 1935.—40. a. arvukalt vahetatavate nimede hulka, nii ka põhinimi Ernst (66 juhtu 4000-st nime muutmisest), kuigi sellel Ernitsa kujul oli meie pruugis pikem traditsioon, mida tõendab vastavate perekonnanimede rohkus.

Ero (= E e r o) → Eric(h). Vanas kirjaviisis kirjutatuna (näit. Ambla 1739 jm.) muidugi täiesti õigustatud, mis aga on küsitav 1962. ja 1963. aastatel antud eesnime E r o puhul.

Errart → Eberhard

Erwin — vana-saksa *Herwin* 'väe sõber' või ka 'rahva sõber', kolme viimase põlvkonna püsivalt esinev nimi (1963. a. veel 20 korral antud).

Eskel ~ Eskil muinasskandinaavia 'jumalakiiver'; soome Esko; meilgi E s k o ~ E s k u (viimane ka Wiedemannil).

Nimi *Esko* seostub meil *Aleksis Kivi* «*Nõmme kingsepade*» peategelasega, on aga juba vanasti meie rannikualadel mehenimena pruugis olnud. Esineb ka perekonna- ning kohanimedena, näit. Haljala jm. Esko ~ Esku. Tallinna Pühavaimu kirikukirjas 1752 seisab veskisulane *Eskel* ja teisel vaderina *Eskil* Sakust.

***Esme** — antud naisenimena; vastab tähenduselt ladina nimele *Prima* (~ *Primus*) 'esimene, esmasündinu' ja on mehenimeks soovitatud (Mägiste) E s m o ~ E s m u paralleelvorm.

***Esther** ~ E s t e r, babüloonia armastusjumal *Ištar*, sõna tähendusega '(eha- ja koidu-) täht', piltlikult 'hea saatus'; sõna on kujunenud ürgvanadest tüvedest *us-* 'leegitsema, põlema' (indo-euroopa) ja *is-* samas tähenduses (semiidi-hamiidi keeltes). Sellest on tulnud teisedki naisenimedena tuttavad muistsete armastusjumalannade nimed (*Astarte*, → *Astra*, *Afrodite*, *Eos*, *Aurora* ←, *Isis*). Vene Есфирь [Esfir].

Lühendeid *Esta* ja *Este*(lla) on seletatud ka toponüümi *Estonia* [Est(oni)a]; *Essu* rahvapärase lühendina (Wied.) võib toetuda ka teistele alusnimedele (vrd. kohanimi *Essu*, *Virumaal*).

Estri-teema on rohkem kui kahe tuhande aasta eest sõnasutatud pärsia originaalkäsitlusest saadik korduvalt huvitanud suuri dramaturge (*Racine*, *Grillparzer* jt.), kelle teosed («*Esther*») omakorda on mõjustanud selle nime pruuki, mis meilgi on eriti kahel-kolmel viimasel generatsioonil püsiv (1963. a. 3°/00).

Eston — vana-heebrea mehenimi. Meil aga on selle aluseks olnud ka Est(h)ri ← lühendite *Esta* ~ *Este* ~ *Estella* käsitamine tuletustena kohanimest *Estonia* = *Eesti*. Analoogiliselt on tuletatud grenzsteinlik naisenimi *Eestila*; *Esta*, *Este* ja *Eston* leiduvad sünniregistreis 1962—1963 (Tartu, Paide raj. jm.).

***Ethel** → *Adelheid*

***Eudoksia** ~ *Eudoxia* [Eudóksia], kreeka 'kuulus'; vene *Евдокия* [Jevdóokia] ~ *Авдотья* [Avdóotja], lühend *Дуня* [Dúunja]; meie lühend *Ode* esineb üksikjuhuna Tallinnas veel 1962. a.

Eudoksius ~ *Eudokim* [Eudokím], samast sõnast kui *Eudoxia* ←; vene *Евдоким* [Jevdokím], lühend *Еким* [Jekím ja *Jéekim*].

***Eufrosyne** [Eufrosüüne], kreeka 'rõõmus, lõbus'; vene kirjasa *Ефросиня*; saksa lühend *Rosine*.

XIX saj. kalendreis (12. II) *Eüwrosina*, mõnikord samal päeval selle asemel ka *Rosi* (= *Rosi*), mis näikse olnud meilgi *Eufrosiine* lühend.

Eugen [Eugen ~ Eugéen ~ Öžéen], kreeka 'õilsalt sündinu, sünnilt üllas', latiniseeritult *Eugen(i)us*; vene *Евгений* [Jevgéeni], lühend *Геня* [Geénja].

«*Jevgeni Onegin*» — *Aleksander Puškini* poem (1824/33) ja *Peter Tšaikovski* ooper sellest (1877) — on kaasajal nime kestva populaarsuse aluseks.

***Eugenia** ~ *Eugenie* on *Eugeni* ← sõsarnimi (vene *Евгения* [Jevgéenija]). Häälendusviise on nimel kümme, Honoré de Balzaci «*Eugenie Grandet*» nimategelase järgi ka prantsusepärane *Öženii*; alusnimele lähedasim häälendus on *Eugéenia* — nii nagu 1935. a. juhendi kohaselt nimi eesti keeles kirjutataksegi. Vene lühend *Женя* [Žénja] esineb nii *Karjalas* kui meil *Senni* kujul iseseisva nimena. Rahvusvahe-

line lühendnimi, inglise algupära *Jenny* [Dženni] = *Jane* [Džéin] = *Janet* [Džénet] on kujunenud alusnimest *Johanna* ←, mitte aga *Eugeniast*. Nime antakse tänapäeval vähesel määral.

***Eulalia** — kreeka 'kaunikeelne', vene *Еввалия* [Jevláalia] on vist alusnimeks meie XIX sajandi pruugis esinenud lühendile *Laala* (Wiedemannil *Lõuna-Eesti naisenimena*).

***Eunike** → *Einike*

***Eva** ~ *Eve* ~ *Evi* = *Eeva* ~ *Eeve* ~ *Eevi*, arendvorm *Evelina* ~ *Evelyn* (e) [Évelin] (viimane inglaster ka mehenimena) — heebrea *Chavva* 'elu, elava ema' latiniseeritud vorm, harvem ka *Heva*. Vene pruugis üldiselt ei esine; kehtis nn. esivanemate nimena, iseseisva kalendripäevata, mis muidu *Eval* on ühine nimega *Adam* ← (24. XII). Meie *Eva*, *Eve*, *Evi*, *Evy* kõrval oli varem tarvitusel lühend *Eev*; praegusele ortograafiale kohandatud on *Eeva*, *Eevi*, harvem ka *Eeve* ja isegi *Eevy*; mõned murdevormid on algkujust õige erinevad, nagu *Iba* (*Vändra*), *Ihva* (*Vigala*), *Jaava* ja *Jõõva* (*Lõuna-Eesti*).

Vennasnimena näiva *Evo* alusnimeks on tõenäolisemalt *Evald* ←.

Eeva on üks kümnest eesti naiste raudnimest, mille eelistatud variandid moekohaselt vahetuvad: viimaste aastate pruugis esinevad näiteks 3000 vastsündinule antud naisenime hulgas *Eva* 4, *Eve* 52, *Evi* 12, *Eevi* 1, *Evelin* 6, *Evelyn* 2, *Evely* 1 (kõik variandid kokku 26^{0/00}). Teisend *Eve* oli Tallinnas 1961. a. kolmas eelisnimi, Paides 1962. a. — teine. 20—30 aastat tagasi oli nime kõigi teisen-dite kogukasutus 45^{0/00}, kusjuures eelisvormiks siis oli *Eevi* (89), järgnesid *Eeva* (36), *Eve* (26), *Evi* (22), *Evelin* (4) (arvud Tartus 1930.—42. a. antud 4000 tütarlapsenime kohta). Samast arvust nime muutnud naistest 1935.—40. a. võtsid nime *Eve* 51, *Eeva* 48, *Eva* 3 ja *Evi* 1, kuna 6 *Evelinet* tollal oma sellest nimest loobusid.

Nagu viimastel aastatel sündinuile antakse ülekaalukalt nime *Eve*, nii anti nende laste emade põlvkonnale domineerivalt nime *Eevi* (~ *Evi*) ja praeguste vanaemade sünniajal *Eeva*. E(e)va oli ülekaalus ka XIX sajandil: nii näiteks on 600-st rahvalaulikust (register teoses «Eesti rahvalaulud» II, Tartu 1932) E(e)wasid 19, kusjuures see nimi on esinemissageduselt kaheksas naisenimi. Kas pere-

konnanimed *Eeva* ~ *Eva*, kohanimed nagu *Evaasu* (Lüganuse, Viru) ja ka eesnimekujud nagu *Eedva* (Tallinnas 1927) selle nimega seostuvad, nõuab lähemat selgitamist. *Johannes Lilienbachi* naisküsिमusi käsitlev ajakiri-almannahh (1915.—1916. a.) kandis nime «Eewa» (I—III). Vrd. Elo ←.

Evald (~ **Ewald**) = **Eevald** ~ **Evalt**, vana-saksa 'seadusliku võimu teostaja, õigusvõim'. Olgugi juba XIV—XV sajandi ürikuis *Eynwaldt*, *Enewald*, *Enwald* jt. kujudel (sakslaste nimena) kirjas, pole veel 1899. a. ministeriaaljuhendis eestlaste nimede hulgas (nimestiku koostas dr. J. Hurt); samal aastal ulatus nimekasutus Tallinnas siiski juba 18⁰/₀₀-ni. 1920—22 anti poistele Evald nimeks 7—11⁰/₀₀ ulatuses, hiljem üksikjuhtudena kuni 1940. aastani. Veel hilisemais sünniregistreis esineb ainult isanimena (Tallinnas 1962. a. näit. 17 juhul). Ka Soomes oli Evaldi kasutuskurv umbes samasugune: nimi jäeti kalendrist välja 1928, olles seal seisnud (3. X) 1708. a. saadik! Vähepruugitav **Evo** on arhaiseeritud kunstlik lühend (?).

Evar ~ **Evart** ~ **Ever(i)** ~ **Evert** → Eberhard; vrd. ka **Ivar** ←

***Eve** ~ **Eva**. Raamatus «Eestipäraseid isikunimesid» (1929) esitab J. Mägiste Eve «autori poolt tehtava nimeettepanekuna», seostades seda vadjä sõnaga *evee* 'hebe'; inglise **Eva** esineb **Eve** kujul (ja tollal ka häälduses) juba XIII sajandil; Rootsis oli see sajandivahetusel **Eva** käibivamaid variante põhikuju kõrval.

***Evelina**, ****Evelyn** (e) → **Eva**

***Evi** = **Eevi** → **Eva**

Evo → **Eva**

Fabian [Fáabian] ~ Fabianus [Fabiáanus] on mehenimi rooma sugukonnanimest *Fabius*, see omakorda sõnast *faba* 'uba' (?); vene Фабиан [Fabián] ~ Фабий [Fáabi] ~ Фавий [Fáavi]. Lõuna-Eesti mehenimed Paabo ~ Paabu ~ Paap, võib-olla mõnigi Paavo (vrd. Paul(us) ←), Vaabian, Vaabo ~ Vaabu jm. teisendid toetuvad alusnimele Fabian.

***Fanny** (~ Fanni) → Franc, → Stefanus

Inglise XVIII saj. kirjandusest (*Henry Fielding*) levis nimi saksa pruuki XIX sajandil *Fanny Elszleri* populaarsuse õul. Meil alles käesoleva sajandi teisel veerandil vähesel määral esinenud (Tallinna metronüümikonis 1962. a. näit. kahel juhul).

***Faustina** [Fáustina ~ Faustina] — rooma kaasnimest *Faustus* ~ *Fausta* 'õnnestatu'; vene Фаустина, millele meie mõningais kalendreis vastab Wausta (6. II); Wiedemanni Waustina ja *Waustinapäev* (15. II), mille ta samastab *Tiinapäevaga* [Tina- (ehk Neitsi)päew = Waustinap.] tõendavad, et nimi oli minevikus meiegi rahvapruugis tuttav. Eesnimena kasutatud harva.

Fe(e)liks ~ Felix — ladina *felix* 'õnnelik, viljakas', vene Феликс [Féeliks]; meie 1772. a. kalendris jt. Weliks (14. I), Wiedemannil puudub, Kurrikul Felix.

Anti poeglastele nimeks sajandivahetusel 5—7⁰/₀₀. Alates sajandi II veerandist vähenes 2⁰/₀₀-ni ja püsib üksikjuhtudena tänini (1963 — 6 korda). Sõsarnimed Felicia ~ Felicita (s) on meil haruldased.

Feodor → Theodor

Ferdinand — lühend Ferd(i), meil rahvalikult Vär(i) — gooti 'rahule julgustav', vana-saksa 'julge (mees sõja-)väes'; itaalia-hispaania Fernando ~ Hernando, Fernão kujul portugallase *Magalhães*'i eesnimeks. Praeguses nimeandmises meil enam ei esine, kuid sajandivahetusel leidub rohkesti. Sõsarnimed Ferdinanda ~ Fernanda ~

Fernande olid meie pruugis vähesed ega esine praegu üldse.

Fidel [Fidél ~ Fiidel], ladina *fidelis* 'kohusetruu, ustav', uusimaid nimesid meie pruugis (Tallinnas esmajuhtum 1961. a.), tuttavaks saanud *Fidel Castro Ruez* nimest.

***Fidelia** ~ *Fides* — sama päritolu ja tähendusega kui Fidel ←, kuid ühena kolmest voorusenimest, meilgi teatud traditsiooniga, ehkki haruldased.

Filipp ~ *Filippos* ~ *Philippos* ~ *Filippus* [Fiilip ~ Filipp(os)], kreeka 'see, kes armastab hobuseid, hobuste sõber'; vene *Филипп* [Filipp]; meil möödunud sajanditel pruugitud vormid *Viilep*, *Viilip(us)*, *Viilup*, *Vilbas*, *Vilbus*, *Vilbo*, *Vilep*, *Vilp*, *Vilpus* esinevad kaasajal peamiselt perekonnanimedena, nagu ka *Lipp*, *Lippus* ning kontamineerunud vormid *Vilbiks*, *Vilepill* jt.; eesnimi *Lepo* on samast allikast. Filipi variante ei võetud ka nimedemuutmisel, kuigi soovitusnimestikus neid oli kolm. Hoolimata sellest ja mineviku suurest traditsioonist ei leia nimi tänapäeval kasutamist ei täisvormis ega ühegi teisendi näol.

Demosthenese filipikateks nimetatud kõned olid teatavasti peetud Makedoonia kuninga *Philippos II* vastu.

***Filippine** ~ *Philippine* [Filippíine], naisenimena sama mis mehenimi Filipp(os) ←. Lühend *Piina* oli sageli meie XIX saj. kalendreis.

***Flora** [Flóora] oli roomlaste kevade- ja lillede jumalanna. Isikunimena meil pruugis vähene, küll aga tuntud firmanimena. Vennasnimi *Flor* (vene *Флор* ~ *Фрол*). Vrd. *Õie* ←.

***Florentia** [Florént(s)ia] ~ *Florentine* [Florentíine] ~ *Florida* ~ *Florenze* (~ *Florence*) ja mehenimed *Florian(us)* ~ *Florentin(us)* ~ *Florenti(us)* ~ *Flor(us)* ~ *Frol* — kõik ladina sõnadest *flos* 'õis' ja *florens* 'õitsev'; nimed levisid osalt kanoonilistena, nagu *Florentius* (*Флорентий*), *Florianus*, *Florus* (*Флор*), osalt aga kui hästikõlavad ja ilusa tähendusega sõnad. Eestlaste hulgas alates XIX saj. teisest poolest. *Florentine* oli viimane *Lydia Koidula* kolmest eesnimest.

Franc ~ *Frank* ~ *Franz* [Fránts], germaani 'vaba', ka 'valaline'; latiniseeritult *Franciscus* [Frantsiskus] 'frank = prantslane' (rahva nimi); vene *Франц* [Fránts], *Франциск* [Frantsisk]; eesti *Prants* (om. Prantsu) esineb ainult veel

perekonnanimena, F-algulised variandid pole meil kuigi sagedased.

Sõsarnimed *Francesca* ~ *Francisca* ~ *Franziska* ~ *Franziska* — lühend *Fanny* — Franc-nime naissoost tuletused (ladina vormist *Franciscus*); vene Франциска [Frantsiska]. Kõik need olid mineviku harvad nähtused.

Fred ~ **Freddy** → **Alfred**, → **Friedrich**

***Frida** ~ **Frieda** ~ **Friede** [Frída ~ Fríide], 1) saksa 'rahu', 2) skandinaavia keeltes 'ilu'; 3) lühend nimedest **Elfriede** ←, **Friederike** ←.

Friedebert [Fríidebert], 1) vana-saksa 'rahust särav', 2) 'hiilgav kaitsja', 3) 'tarkusest hiilgav'.

Eestlastel seostub see muidu haruldane nimi *Friedebert Tuglasega* (kirikukirjas *Wridebert*).

***Friederice** ~ **Friderike** ~ **Frederike**, naisenimed **Friedrichist** ←, **Wiedemannil Wriidrika**, **Priidrika**, kalendreis ka **Wi(i)drika**.

Fried(e)rich [Fríid(e)rih] — lühendid **Fred**, **Freddy** — sanskriti tekstides leiduv igivana indo-euroopa isikunimi, muinasgermaani tähenduses: *frid* 'vari, kaitse' + *ric(h)* 'riik, isand' = kas 'rahuvürst' või 'rikas rahust'; latiniseeritud *Fredericus*; vene **Фридрих** [Frídrihh]; skandinaavia keeltes **Fredrik**. Eesti vasteid *J. Kurriku* järgi: **Pre(e)dik**, **Predrik**, **Priidik**, **Priido** ~ **Priidu**, **Priidrik**, **Priit**, **Prits**, **Reedik**, ?**Rekk**, **Riido** ~ **Riidu**, **Rits**, **Ritso**, **Widrik**, **Wriido**, **Wriidu**, **Wriidrik** ja **Writs**.

Friedrich kuulub oma paljude teisenditega ja lühenditega eestlaste eesnimede raudvarasse. Üks näide selle nime juurdumisest meie vanemasse pruuki: «**Predriku Predrik Predrikust**» (*Ambla* 1753). Sajandi algul anti nime täiskuju 12—18⁰/₀₀ ulatuses (ilmselt *Friedrich Engelsi*, *Friedrich Robert Faehmanni* ja *Friedrich Reinhold Kreutzwaldi* nime eeskujul). 1963. a. esineb ülevabariigiliselt ainult 1 kord, kuna viimaste aastate eelislühendiks on **Priit** 5⁰/₀₀.

Fromhold ~ **Fromhold** — saksa 'vagane, kena' on tõenäoliselt alusnimeks meil eelmistel sajanditel kasutatud eesnimedele nagu **Fromo** (*Padisel* 1564), **Pr(o)omet**, **Promm(u)**, ?**Reemet**, **Romm**, **Roomelt**, **Romeld(i)**, **Roomet**, **Roomo** ~ **Roomu**, mis praegu esinevad peamiselt perekonnanimedena. Teisend **Fromalt** esineb veel Tallinnas 1920. a. Uusvastena on 1963. a. antud **Roome**.

Gabriel [Gáabriel] — heebrea 'jumalamees', vene Гавриил ~ Гаврила [Gavríil ~ Gavríila], meil Gaabrieli kõrval ka Kaabriel. Nimi ei oma meil siiski sellist populaarsust, nagu näit. Ungaris Gábor, kuigi on arvatavasti kohanimele nagu Kaberla, Kabrametsa, Kaberneeme, Kaapre jt. aluseks. Antud üksikjuhtudel veel 1940. aastatel. Tavaline on meil perekonnanimi Gavrilov (Arukülas 1835).

Ed. Bornhöhe paljuloetud «Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimased päevad» (1893) on nimele tugevasti sümpaatsust lisanud.

***Gabriele** ~ **Gabriella** — Gabrieli sõsarnimi rahvusvahelises pruugis (eriti romaani keeltes).

***Galina** [Galiina] — kreeka sõnast *galene* 'tasane, vaikne', vene ГАЛИНА, Tallinna eeliskorra kümnnes naisenimi 1962. a., eestlastel siiski ainult üksikjuhtudena, kuigi pidevalt igal aastal.

Gennadi(us) [Gennáadi(us)] — kreeka 'sünnilt (loomu poolest) suursugune', vene Геннадий. Tallinnas 1962 oli Gennadi sünniregistrisse kantud mehenimedest sageduselt 15-ndal kohal, eestlastest vanemate lastel üksikjuhtudena.

***Georgina** ~ **Georgine** [Georgíina ~ Georgíine], rahvusvahelises pruugis ka Georga ~ Georgia, Georgette [prantsuse hääldus Žoržett] jt. — lühend Irja (vrd. Yrjö ~ Ürjö) — sõsarnimi mehenimele Georg(ius) ←. Lühend Irja kujunes eesti rootslaste pruugis ja siirdus ka meie ning soome nimevarasse, esineb harva, kuid leidub 1963. aastal teisendina Irje.

Georg(ius) [Geórg(ius)], kreeka-ladina 'maaharija, põllumees', vene Георгий [Geórgi] ~ Ероп [Jegór] ~ Егорий [Jegóori] ~ Жоржик [Žóržik]; soome Yrjö [Ürjö]; meil kõige levinuma lühendi Jüri kõrval on vanemais dokumentides ja pruugis sagedased Jootu, Jorhh, Jorss, Jurgen, Jurgo, Jurnas, Jürg, Jürgen, Jürgo, Jürka, Jürnas, Jüts, lastekeelne, kuid ka iseseisva nimekvaliteediga Lüll(e), Žorss, Üri, Ürjö.

Jüripäev (23. aprill) on oma nime saanud arvatavasti idamaade printsilt *Georgiuselt* († 303), keda pidasid oma patrooniks nii Inglismaa kui keskaegsed risticõdalased: sellest ka nimetus «Püha-Jüri kutsikad» — mõõgavendadest anastajate kohta meie maa alistamise ajast XIII sajandil. *J ü r i* on nimelt Georgiuse meil kõige levinum lühend. Maailmatoponüümikas on Georg esindatud Gruusia NSV vana nimega *Georgia*, USA osariigi nimega *Georgia*, Briti-Guaajaana pealinnaga *Georgetown* jpt. Meie kohanimedes domineerib lühend *Jüri*, Harju vanast kihelkonnanimest alates, *Jürimõisa* (Viru), *Jürihakki* (Võru), *Jüriksmäe* (Pärnu), *Jüriste* (Harju) jpt. külanimedest kuni talunimedeni (*Jaani-Jüri*, *Jürimatsi*, *Jüriaadu*, *Tõnuri*, *Källari* jt.). Alusnimi *Georg* pole lühendi *J ü r i* populaarsusest hoolimata kunagi pruugist päris kadunud: 100 a. eest anti näiteks Amblas nimi *Ferdinand Georg*, samuti kui 1962. a. Tallinnas üksikuid kordi *Georg* ja *Georgi*; viimasel ajal kasutatakse ka lühendit *Jürg(en)*.

*Gerd ~ *Gerda ~ *Gert ~ *Gerta on vana naisenimi germaani sõnast *gart* ~ *ger* 'oda', nimetähendusega 'tüdruk, sale nagu oda'; ka muinasskandinaavlaste jumala Freyri (või Frö) abikaasa nimi oli ka Gerda; teiselt poolt võivad nime kõikujud olla lühendid kahesõnalistest naisenimedest nagu Gertrud ←, Gerharda, Irmgard ← jt. Nimi *Kert* ongi meie vanades kalendrites *gertrudipäeva* kohal (17. III).

XIX sajandi lõpul andis *Hans Christian Anderseni* «Lume-kuninganna» Gerda nimele uut levikuhoogu. 1900. a. oli Tallinnas *Gerda*-nimeliseks ristitud tütarlapsi 6⁰/₀₀, niisama palju *Gerta*-nimelisi. 1920. a. oli kummagi teiseni määr veel 2⁰/₀₀. Tosina aastaga 1930-st alates pandi Tartus veel üksainus kord nime *Kärt*, mis nüüdki sünniregistreis ainult kord aastas (1963) või kord mitme aasta takka esineb.

Gerd ~ *Gehrt* ~ *Gerrit* ~ *Gert* on mehenimed, lühendid Gerhardist ←. Meie varasemast pruugist leiame näiteks: *Gerth* (Padise 1565/6), *Kert* (Järvamaa 1564), *Keer* [Käär] (Ambla 1725), *Keärd* (Tänassilma 1690). Sellest kohanimed Keerdi, Kärdi, Kärdu, Kärt-Tõnu, Kärde, ?Kärdla jt. Teisendeid *Järt* ~ *Järti*, *Keerdo*, *Keerit*, *Keert*, *Kärt*, *Kääro*, *Käärt* leiame tänapäeval perekonnanimedena, kuna mehenimedena neid pruugitakse nüüd harva.

Gerhard ~ Gerhart — lühendid Gerd, Gehrt, Gerrit, Gert ja meil mittepruugitavad Hart, Hard — vana-saksa 'tugev oda', 'julge odamees'. Täisvorm Gerhard esineb meie pruugis pidevalt, aga väikese sagedusega. Vanade kalendrite kirjakoostused pole meie päevini kandunud: Kerrart (1849), Kerard (1858), Gerard [Žeráar] (1883) — viimane on ka prantsuse nimekuju — paiknevad 19. VI ja 11. IX kuupäevade kohale.

German ~ Germanus [Gérman ~ Germáanus] — väel-dava algupärane, kuid vana isikunimi: 1) ladina k. 'sugulane, lihane vend', 2) germaani 'odamees' või 3) meie pruugis tavaliselt teisendiks nimest Herman(n) ← venepärasel viisil algustähga G. Vene Герман, mille nõukogude kosmonaut German Titov tegi maailmanimeks. Eesti rahvakalendris — Kerman (1772).

***Germania** ~ Germanie on Germaniuse sõsarnimi, vana-del roomlastel geograafiline mõiste, Tacituse (55—120) kuulsa teose tiitel, sakslaste tõlgenduses Saksamaa personifikatsioon. Seega neile liiga pretensioonikas naise-nimeks, mille tõttu Saksamaal harva pruugitud. Meilgi ei esine.

***Gertrud** ~ Gertruda [Gertrúuda] ~ Gertraud — lühendid Gerda ~ Gerta, Trude ~ Trudi — muinasgermaani 'odanaine' (analoogiliselt mõistele 'odamees'); vene kirjaviisis Гертруда; meil Kert ~ Kärt, Ruuda, Ruudu, Ru(u)t, Ru(u)ta, Truut, Truuta, Truutu, lühendid, mis osalt on kujunenud otse alamsaksa lühendnimest Trut(h)a.

Wiedemann registreerib *truutapäeva* (17. III). Võrumaal esineb *Truuta*-nimelisi kohti. Veel 1900. a. anti Tallinnas vastsündinud tütarlastele 5^{0/00} ulatuses *Gertrudi* nime täiskujul; tänapäeval pole nimi ise ega ka selle lühendid moes, v. a. üksikjuhtudel soome lühend Kert(t)u ja meie mineviku kirjakoostudest Ruta [Rúuta].

***Gisela** [Gísela], vana-saksa 'suursugune', võib-olla aga ka naise-nimeks mugandunud lühend mehenimedest Giselbert ~ Gilbert, Giselher jt.; prantsuse *Giselle* on teist algupära — kontraktsioon nimest Elisabeth. Gisela uustarvitust mõjustas XX sajandi algul massiliselt loetud autor *Eugenie Jahn*, pseudonüümiga *E. Marlitt*, eriti oma romaaniga «*Krahvinna Gisela*».

Rahvusvahelises nimepruugis oli Gisela viimastel aastatel

moenimi, meil tähtsusetu esinemisega (Tallinnas 1931. a. näiteks: Gisela-Edit).

***Git(h)a** ~ Gitta → Agathe, → Brigitta (Tallinnas 1927 Gita-Alderienne)

***Glafira** [Glaffira], kreeka 'õõnistus', piltlikult 'sile, elegantne'; vene Глафира. Meil kasutati XIX sajandil vähesel määral.

Gori → Gregorius

Gottfried, Gotthard, Gotthelf ~ Gotthilf, Gotthold, Gottlieb ~ Gottlob, Gottmar, Gottschalk, Gottwald — (vene keeleski tuntud Готфрид), mille tähendused järjekorras on 'jumala: 1) — rahu, 2) julgus, tugevus, 3—4) abi, 5) — valdus, 6) — laps, 7) — kiitus, 8) — kuulsus, 9) — sulane, 10) — võim'. Wiedemann esitab neist järgmised: Kotlep, Kottart, Kottert, Kottolt, Kottvriid ja kõigi ühise lühendi (?) Kottu, kuna Lõuna-Eesti Kotsin vaevalt selle nimerühmaga seostub. Meie pruugis vanemal ajal tunti veel vorme Kotre ~ Kotri, Kotard (3.—5. V), Kotli, Kotlib ~ Kotlip (8. VIII), Kotolt, Kotsalk ~ Kotskal (1. VI), Kotter jt.

Meie tänapäeva pruugis on nende nimede täisvormid, samuti kui nende mugandusedki, haruldased ja olid seda ka põlvkond tagasi. Perekonnanimeses (Kotli, Kotlep, Kotter jt.) ja talunimeses (Kotre, Pühajärvel) on nad püsinud tänapäevani.

Sösarnimede, nagu Gottfriede, Gottliebe, Gottharda jt. esinemine on ka minevikus meil olnud tühine. Ka Gottfriedi lühend Götz puudub meie pruugis.

***Greet(a)** → Margaretha

Gregorius [Gregoorius], kreeka-ladina 'valvas, valvelolija', hilisemates keskaegsetes tõlgendustes segatud ladina sõnaga *grex* (om. *gregis*) ja seletatud ka kui 'karjane' (Reaney, 146); lühendid Gori ~ Gorius, Gorjes jt., vene Григорий [Grigóori], lühend Гриша [Griša]. Wiedemanni Kreegorius, mis on toodud Hupeli järgi, võis olla ka alusnimeks lühendeile Rego ~ Reko, nagu vene Griša (XVIII sajandil vene lemmiknimi, aga Novgorodis näiteks juba XII—XVI saj. esinemissageduselt kolmas — Grigorei kujul; vrd. Baecklund) andis meie Kriisa, Kriiska, Riiska jt. Püsinud seni kohanimeses (küla Kadrina lähedal, talud Paluperas, Pilistveres jt.) ja perekonnanimesena. Kriguli küla Võrumaal ja perekonnanimi Krigul (Tartus 1862: Krigol) esindavad Grigori dissimilatsioone, Kor-

j u s e* (koha- ja perekonnanimena) aga Gregoriuse afereesi. Nimel on varem olnud ulatuslikum levik kui tänapäeval (Tallinnas 1961 1 Grigori + 1 Rego, 1962. a. üldsegi mitte, kaasa arvatud kogu linna sündinud). Samast nimest pärineb termin *gregori(an)use e. uus kalender* (mille kehtestas paavst *Gregorius XIII* a. 1582).

***Greta** ~ **Grete** (~ **Gretchen**), iseseisva nime väärtuse omandanud lühend vanast naisenimest *Margaretha* ←, mille eestipäraste variantide (*K r õ õ t*, *R e e t*) kõrval saksa *Grete* pidevalt meiegi pruugis on püsinud. Muinasjutt «*Hansust ja Gretest*» (ilmunud meil ka «*Atsikese ja Kröödakese*» nime all, 1929), eriti aga XIX sajandi algusest saadik *J. W. Goethe* «*Fausti*» *Gretchen* annavad nimele oma värvingu. Sajandi teisel veerandil viis rootslanna *Greta Garbo* nimi rahvusvahelises ulatuses domineerima *a-lõpulise* variandi.

Grigori → *Gregorius*

Gröödt → *Greta*, → *Kröödt*, → *Margaretha*

Guido — meil omaette mehenimena käsitatav romaani keelte vaste alusnimele → *W i d o* (< *Widukind*), XX sajandi pruugis püsivalt üle keskmise (1927. a. 7^{0/00}, 1962. a. ülevabariigiliselt ligi 5^{0/00}). Viimasel ajal on võetud tarvitusele ka vorm *K u i d o* (1963. a. 3 korda).

Gunnar ~ **Gunther** ~ **Günther**, muinasgermaani 'võitlusrõõmus mees', 'julge sõdur', isikunimena nii islandi saagades kui *Nibelungide* laulus. Saksa vormi leidub eesnimena *K u n d e r* ~ *K u n t e r* veel 1961.—1962. a. Tallinna patronüümikonides, samal kujul sagedane perekonnanimena. Vahepeal oli nimi meie pruugist üldiselt taandunud, kuid viimasel ajal hakkab jälle esinema peamiselt kujudes *G u n n a r* ja ka *K u n n a r* (vahekorras 9:1) ligikaudu samas suhtes kui *Guido* ja *Kuido*.

Viimastel aastakümnetel domineerib skandinaavia teisend (1962. a. 8^{0/00}, sealhulgas *Tartus* ka *Kunnar*); ei puudu vahevormid, nagu *Gunhardt* (Tallinn 1927), *Gunnart* (Tallinna patronüüm 1960) jt.

Gustaf ~ **Gustav** (us) — rootsi lühend *G ö s t a* [häald. *Jösta*] — muinasskandinaavia 'sõjasau', 'võitluse korraldaja, kepikandja', piltlikult 'sangar'; rootslaste seletusel *götstav* 'göotalaste kepp' ja vanemate arvamuste järgi lihtsalt ümber-

* *Anna* kiriküraamatus 1823 esineb eesnimena „*Korjus = Gorius*“ (Purdist); Mäomõisas 1739 kohtab nime *Korjuse Michel*. Kuidas seostub selle nimega *korjusepäev* (Wiedemannil 14. I), pole selge.

pöördud silbijärjestusega August ← (Gust-au). Rikkalikust hulgast meie teiseid on tuntumad Kusta, Kustas, Kustav, Kusti, Kusto ~ Kustu; Kuti, Kutt. XVIII—XIX sajandi laenlühend Kōsta ~ Kōsti on säilinud perekonnanimes ja kohanimes (talud, veskid Tartu ja Viljandi end. maakondades). Vanades kalendrites on Kustav, Kusta ja Kustas ikka 27. III kohal.

Nime laialdase leviku aluseks oli Rootsi kuninga *Gustav Adolfi* († 1632) populaarsus. XIX sajandil oli Gustav Saksas 30 eelisnime hulgas. Meilgi anti 100 aasta eest (1862) Tartus kaheksale kahesajast poisist kaksiknime esi- või järel-osana (Gustav-Eduard, Karl-Gustav). Samal ajal kui linnas tarvitati G-algulisi vorme, anti maal eestipäraseid vorme Kustas ja Kustav. Sajandi lõpul (1899) oli Gustavi esinemissagedus Tartus 21⁰/₀₀, Tallinnas 8⁰/₀₀, nelikümmend aastat hiljem — 0.

Rootsis oli laiatarbeline ka sõsarnimi *Gustava*. *Gösta* on meil tuttav Selma Lagerlöfi romaanist «Gösta Berlingi saaga» (eesti tõlge 1939. a.).

Günther → Gunnar

Hain (= ?Ain ←) → Heinrich

Haldor → Heldur

Hando (= Ando? → Andreas) → Anton, → Johannes

Hann ~ Hańń ~ Ann = Ańń ← (mehenimena) — ürikuis (XIV—XVI s.) sagedane ja mitmel kujul esinev lühend (Hani, Hany, Hannj, Han, Hano, Hanus, Ann, Anno jt.), mille puhul on tõstetud küsimus muistsest eesti algupärast (vrd. Ihan). Võivad olla kujunenud alusnimest Johannes ←: H a n n, H a n n i, H a n n i s, ladina-saksa genitiivist [J o] h a n n i s; H a ń ń, H a n n o ~ H a n n u aga apokoobist [J o] h a n n (millele liitus meie eesnimedele omane sufiks -o ~ -u (< -oi). Reaney andmeil (lk. 153—154) on Han(n) flaami keeles Johannese lühend juba XII—XIII sajandil. Võimalik, et neid meilegi tuli XIII s. või varem juba v a l m i s l ü h e n d i t e n a. Hilisemas pruugis on need (ja teisedki sarnased) Johannese apokoobid segunenud Antoniuse ← ja Andrease ← lühenditega (Ant, Ando), nagu ehk ka mõnede võimalike muistsete nimede alusel kujunenud lühenditega.

***Hanna** → Anna, → Johanna

***Hanneli** ~ H a n n e l y = Anneli ←

Hannes → Johannes (vrd. ka Hanno) → Hann, Hannes ja Hanno esinesid 1963. a. vabariigis 5⁰/₀₀, kusjuures Põhja-Eestis eelistati Hannest, Lõuna-Eestis Hannot.

Hanno → Hann, → Johannes. Rahvusvahelises pruugis iseseisvunud lühend foiniikia sõna 'arm' abil kujundatud nimedest nagu Hannibal, Johannes jt. Vrd. Anno, Annus, Hannus.

Hannus → Hans, → Johannes → Hannes → Hann. Varasemat levikut soodustas ehk muistse isikunime Iha(n)nuse kõla-sarnasus, mille lühendiks võib teda ka pidada. Oli XVI s. väga populaarne nimi eesti talupoegade seas.

Hans(s) ~ H a n t s (~ H a n n s) ~ A n t s ~ A t s — iseseisev lühend nimest Johannes ←, niisugusena meile XIII sajandil (kui mitte varemgi) koos sakslaste ja taanlastega tulnud. Sakslaste tolleaegse käsituse kohaselt anti nimele tähendus

'Hansa liidu kaupmees'. Lühendit tõenäoliselt Johanneseaga ei seostatud. See nimeseletus esineb veel isegi XIX saj. lõpul (Mats Tõnissoni «Noorerahva Selsilises», Paide, 1893. a.): «Hans — rikas, mõisnik». Ühes tuntud rahvalaulus on Ants «aus saunamees». Võib olla, et Hans ja Ants suhtusid nagu Liisa ja Liisu (→ Elisabeth), nii et Hans oli «linnameeste» ja Ants talupojanimeks. Ants oli sajandeid (XV—XIX) eestlastel «laiatarbenimeks». Talunimedes leidub kõiki võimalikke nimeliite: Hansi-Miku, Hansi-Jüri, Kangru-Hansu, Althansu, Kamarantsu, Allikantsu, aga ka lihtsalt Ansi, Anso, Antsu, Hansu, Hansi jpt. Perekonnanimedeski näitab Hans ~ An(t)s nime varasemat ülilaia pruuki: Ansberg, Ansomardi, Hansman, Hansstein, Antsov, Hansin, Hansen, Hansson jt. Meie rahvaluule kõige lõbusamate lugude tsükkel on koondatud *Kaval-Ansu* (~ Antsu) nime ümber.

Hanto → Anton(ius)

Harald ~ Harold (meie kirjaviisis ka Ha a r a l d) — lühendid Harry ~ Harri (samaaegselt ka Henry < Heinrichi ← lühendid) — muinasgermaani 'sõjaväeline jõud', sekundaarses tähenduses 'rahvajuh, eestvedaja'. Meie kalendris XVIII saj. alates (25. IX).

Nimekasutust XIX saj. ergutas Lord Byroni «*Childe Harold*» (1812). Tulles meie pruuki XX saj. algul (1920. a. Tallinnas 2⁰/₀₀, Tartus 5⁰/₀₀), hoogustus samuti kirjanduslikul mõjul, Oskar Lutsu jutustuse «*Harald tegutseb*» (1921) ilmumise järel (sagedus näit. 1927. a. 12⁰/₀₀); kaasmõju oli *Harold Lloyd*, tollase filminäitleja populaarsusel.

***Harda** ~ Harta, vana-saksa 'tugev, julge'; vrd. Herta ←. Seletus eesti sõnast *harras*, omastav *harda* on nimelooliselt vähe õigustatud.

Mehenimed Ardi ~ Hardi ~ Hardo ~ Hardy, põhinimest Hartvig ←, kuuluvad samasse nimerühma.

****Hardi** (= Ardi) → Harda, → Hartwig

Hardo ~ H a r d u → Harda, → Hartwig

Harold → Harald

Harri ~ Harry [inglise hääldus Häri] — XIX sajandi lõpul meie pruuki tulnud nimi, ühelt poolt inglise kirjandusest Henry (< Heinrichi ←), teiselt poolt saksa nimede (Harald ←, Hartwig ←) lühendina. Oli meil moenimeks 1920. a. paiku (17⁰/₀₀), rohkesti kaksiknimede esiosana (Harry-Egon, Harry-Karlos jt.), saavutas kasutuskurvi kõrgpunkti 1930. a. (37⁰/₀₀; siis Harry-Renee kõrval ka Harri-Endel, Harri-Vam-

bola jts.); kümme aastat hiljem ei olnud enam laialt tarbes (ainult 2⁰/₀₀), praegu aga taas tõusul (1961. a. 11⁰/₀₀, 1962. a. 6⁰/₀₀).

***Harriet** — Harry ← sõsarnimi, kujunenud samuti kui prantsuse Henri sõsarnimi Henriette ←.

Hartwig — vana-saksa 'julge, tugev võitleja' — lühendid Hardi ~ Hardy, Harri — meil peale nende veel Ardi ~ Ardo (vt. ka Artur ←), Har do jt., kuna põhinime esi-
neb harva.

***Hebo** ~ Hebu → Eba, → Epp, → Euphrosyne, → Hepp

***Hedwig** — peamised rahvusvaheliselt tuntud lühendid: Hed a, Heddi, Heddy, Hedi, Hedy, Heti, lisaks neile meie teisendid ja lühendid, millel osaliselt on teisigi alusnimesid (→ Ed(d)a, → Adelheid): Eda, Ede, Edu, Edvi, Eedu, Eeduga, Hedo ~ Hedu, Heidi, Helvi, Hädi — kalendrinimedena peale vanas kirjaviisis vormide (Heddo jt.): Heedu ja Hedwi. Hupeli järgi Ebbo = Hedwig. Enam kui kahe sajandi vältel meie kalendreis alati 15. X — vana-saksa 'tubli võitluses, lahinguvalmis'; vene ja poola Jadviga (Ядвига) [Jadviiga], soome üks lühend ka ?Helvi, Rootsis kõige sagedamini kasutatava täisvormi kõrval «laia-
tarbeline» lühend Hedda, mis meil minevikus rohkem on esinenud kui tänapäeval, aga ka siis mitte esimese kümne hulgas. Leidub uudisteisendeid nagu Heivi (Paide 1962). Nime täiskuju meil enam ei kasutata, mitmest lühendvormist eelistatakse Edat ja Heidit.

***Heidi** → Adelheid, → Hedwig

Heigo → Heinrich (→ Heik)

Heik ~ Heiki ~ Heikki, → Eik, → Heinrich. Tallinna kirikuraamatuis XVIII saj. tavaline, niisiis mitte uuslaen Soomest. Esineb nimeandmisel praegu 10—12⁰/₀₀ ulatuses.

Heikko → Eik, → Heinrich; Heikko on Heiki vanem üriku-
vorm (näit. Jalgsemal 1564).

***Heila** ~ Heili ~ Heilike → Eila

Hein, om. Heina → Einewald, → Heinrich, → Ain

Heinar = Einar → Eginhard

Heindo → Heinrich

Heini → Heinrich

Heino = Eino → Einewald, → Heinrich

Heinrich ~ Henrik on — võrreldes nimega Johannes — rahvusvahelises prugis 1000 aastat noorem isikuni-
nimi, kuid leviku ulatuselt ja teisendite rohkuselt üksnes

Johanneseaga kõrvutatav. Iga Ain ja Indrek võivad end praegu täie õigusega täiesti eri nimedega meesteks pidada, Enn ja Henn, Inn ja Hinn samuti. Kui koguda niisuguseid teisendeid Heinrichi nimest, mida tavalises käsituses eri eesnimedeks peetakse, siis pole raske meie pruugist (möödunud seitsmest sajandist, tänapäevast, sünniregistreist, kalendrest ja soovitusnimestikest) leida neid kuni sada viiskümmend, lisaks veel sõsarnimesid naiste jaoks terve tosin.

Heinrichi teisendeid on 8 erineva algustähega ja kaheksatähelisest põhiniimest leidub nii kahe- kui üheksatähelisi variante. Nimi on musternäiteks sellest, kui palju keele seaduste kohaselt kujunenud ja mittejuhuslikke kombinatioone saadi luua kahe vokaali ja kolme konsonandi abil. Iga Heinrichi lühend on tükike keele- ja kultuurilugu ja kõik kokku peatükk nimepsühholoogiat. Oma vanast ajaloost teame tänu (Läti) *Henriku* (XIII saj.) «Liivimaa kroonikale». Minnesingereid, tänapäeva luuletajaid, kunstnikke, muusikuid, näitlejaid ja filmitähti eesnimelisega Heinrich on nii palju, et nende loendamine täidaks paksu raamatu. Heinrichi kõigi teisendite alusnimeliseks on idafrangi allikais esinev *Haimrich* 'peremees omas kodus' = 'õige mees'; ometi pole algupärase põhiniime kuju ja tähendus päris selged, sest on tuletusi ka germaani sõnast *Hagenrich* 'hoovi (või õue) valitseja' jm.

Esitatud rahvusvaheliste ja rahvuslike nimekujude kõrval olgu märgitud inglise rahvusvaheliseks saanud *Harri* ~ *Harry* ←, alamsaksa *Henning* ja meie tavalised vormid *Ain(t)* ~ *Hain*, *Eik* ~ *Heik(i)*, *Eino* ~ *Heino* ~ *Heindo* ~ *Hein*, *Endrik* ~ *Hendrik*, *Hindrek* ~ *Indrek*, *Inn* ja *Rekk* ning nende i-, o- või u-lõpulised iseseisva nimelühendi kvaliteediga genitiivvormid.

Heinrich levis Eestis laiemalt alates XV s. Tänapäeva lemmikteisendiks on *Indrek* ←, põlvkond tagasi olid nendeks *Enn* ←, *Heino* ← ja *Harri* ←. Praeguses pruugis on ka muukeelseid variante Heinrichi nimest (*Imre*, *Heik(k)i*, *Genrihh*, *Enrico*, *Einar*). Täisvormi anti sajandivahetusel sagedusega 12—15⁰/₁₀₀. *Enno*, *Inn*, *Hint* ning teised paarisaja aasta eest üldiselt laiatarbelised nimekujud on jäänud nüüd peamiselt perekonna- ning kohanimesse, kuna *Ints* on saanud sageli kassinimeks. Heinrichist tuletatud isikunimedena on viimasel ajal eelistatud *Harri*, *Heiki*, *Heino* ja *Indrek*, kokku 20—25⁰/₁₀₀.

- Heiti** (vrd. Heiki) → Heinrich
*Heivi → Hedvig
*Helda ~ **Heldi** → Heldur. Hilda ~ Hilde anagrammidena
 → Hildegard

Heldur ~ **Heldor** ~ **Eldur** — meie pruugis tagasihoidlikult esindatud mehenimi, mille tuletusaluseks sõna *helde* kõrval on skandinaavia nimi *Haldor* või kreeka *Heliodor* 'päikese and'; kolmekümnendates aastates, kui nime kasutus meil algas, esines ka vorme *Eldor*, *Haldur* ja *Heljot*. Viimasel ajal on esinenud ka teisend *Heldar*. Sõna 'helde' võib olla aluseks ka naisenimedele *Helda*, *Heldi*.

- *Hele** ~ **Helena** — iseseisev nimi ('hele' — vrd. Lucia ←, Svetlana ←) või *Helena* ← lühend.

- *Helena** ~ *Helene* [*Hélena* ~ *Heléena* ~ *Heléene*], kreeka 'särav', 'loitev (tõrvik)', vene Алёна [*Aljóona*] ~ Елена [*Jeléena*] ~ Лена [*L(j)éena*]. Meil kasutatud lühendeist on E-algulised sageli segunenud *Elisabethi* ←, L-algulised *Magdalena* ← vormide ja variantidega. Vanemais ürikuis esinevaid naisenimesid *Elin* ~ *Elina* peeti isegi muistse algupäraga nii Eestis kui Soomes säilinud nimedeks. Lühendid *Ell*, *Ella*, *Elle*, *Ellen*, *Elli*, *Ello* ~ *Ellu*, *Elo* on mõnel puhul peale *Helena* ja *Elisabethi* võimalikud ka alusnimest *Eleonora* ←. Nende H-algulistest vormidest *Hell*, *Hella*, *Helle*, *Helina*, *Helin*, *Heli* seletatakse esimest kolme eesti sõnast *hell* 'õrn, armas' ja järgmist kolme sõnast *heli* ~ *helin* 'muusikaline hääl'. Inglise pruugis kujunesid lühendid *Helle*, *Hellen*, *Helin*, *Elin* jt. põhinimest *Helena* juba XII—XIII sajandil.

Helena ja *Magdalena* olid keskajal meil kõige kasutatavamate naisenimede esikümne seas, mille tõttu lühendid *Leen*, *Leena*, *Leene*, *Leeni*, *Leeno* ~ *Leenu* (vanas kirjaviisis *Leno*) on alati tagasiviidavad ühele neist alusnimedest.

Täisvorme *Helena* ja *Helene* nimeandmisel praegu ei pruugita. Nende kasutus a. 1900 ulatus 80⁰/₀₀-ni. Ka *Leen*-*Leena* lühenditerühm esineb sünniregistreis viimaseil aastail hõredalt. Suure sagedusega on *Heli* (ülevabariigiliselt viieteistkümmes naisenimi). Muudest *Helena* teisenditest on ungari vorm *Ilona* sagedev.

Jelena on üks vene «laiatarbenimesid» (Tallinnaski registreeriti 1962. a. 105 tütarlast *Jelena* nimega).

**Helga ~ Helge — muinasgermaani 'terve, vigastamatu', muinasskandinaavia 'püha, tabu'; nii seletatakse skandinaavia mehenime Helge, mis meie pruugis puudub, kuid juba viikingite aegu Venemaale tuli Olegi ← kujul (Олег). Sõsarnimi Olga ← (Ольга) on sama päritolu.

Naisenimedena on meie pruugis nii germaani alusnimel baseeruvad Elga, Elgi, Helga, Helge, Helgi (üksikjuhtudena ka Elka ja Helka) kui ka vene teisendile toetuvad Olga ←, Oili ja Olli. Olga kodunes XIX sajandil ja saavutas sajandi lõpul 13⁰/₀₀ sageduse. Helgat, mille teiseideiks võib lugeda ka Helja ~ Helje ~ Heljo ~ Helju (2 esimest on tuntud ka rootsi pruugis), anti 1920. a. 10⁰/₀₀ (loetletud teisenditega koos 14⁰/₀₀). Täiskasvanud naiste kaasaegse põlvkonna ühe domineeriva nimena on Helga ~ Helja (jt. kujud) eriti huvitav selle poolest, et seda võib pidada eestipäraseks nimeks, eriti Helgi ('helk', om. helgi) kujul, mille vastu isegi mõned Helgad oma nime 1936.—40. a. vahetasid. Viimasel ajal on Helga meie pruugist kadumas (1963. a. antud ainult 1 kord).

***Heli** ~ Helin ~ Helina (vrd. Elina ←), iseseisvate nimedena tähendusega 'heli', 'helin'; käsitatakse ka Helena ← tuletisena.

***Helja** ~ Helje ~ Heljo ~ Helju → Helga

***Hell** ~ Hella ~ Helle, Hellen ~ Hellin, Hellu — iseseisvate nimedena eesti sõnast 'hell', võivad olla ka mitme nime lühendiks, → Eleonora, → Elisabeth, → Helena.

***Helma**, Hilma ~ Hilme, muinasgermaani sõnast *helma* 'kaitsja', kuid germaanlastel ühetüvelise nimena ei esinenud, vaid lühenes kahetüvelistest, nagu Anshelma, Wilhelmelma, Helmtruda jts. Vrd. Ilma ← ja Ilme ←, samuti Helmo ←.

***Helme** tuletusaluseks meie kaasaja hilispruugis on mainitud kohanime *Helme* (nagu Endla jt.) ning eesti sõna *helses* 'ehe, pärl, merevaik'; → Helma.

Helmar ~ Helmer, skandinaavia *Hjalmar* — 'kaitsja' (kiiver), millest vanad lühendid Helm, Helmo; neile kõlalt lähedased on Elmar ← ~ Elmer.

Helmet → Helmhold, → Helmut(h)

Helmhold ~ Helmholt — vana-saksa 'valitsedes kaitsev'; meie Elmet, Helmet võiksid olla selle nime teisendid, niivõrd kui Helmolt ürikuis palju varemini ja sagedamini esineb teisest võimalikust alusnimest Helmut(h) ←.

- ***Helmi** — soome Helmi võrdsustatakse sisuliselt nimedega Margaretha ← ja inglise Pearl 'pärl, helm'; → Helme, → Helmine, → Wilhelmine, vrd. Helma.
- ***Helmine** [Helmíine] — vana-saksa *Helmwina* 'kiivri-sõbratar', sagedamini aga lühend nimest Wilhelmine ←.
- Helmo** — lühend saksa *Helm*-algulistest nimedest, nende meelitusvorm, vrd. Helmar ←, Helma ←.
- Helmut(h)** — vana-saksa 'kiivris julge' või 'südi sangar'. Meil ka *Elmu* (t) ja edasiarendus *Helmur*.
- ***Helve** ~ **Helvi** — võib käsitleda iseseisvate nimedena (tähenusega 'helves'). Põhja-Eestis oli 1963. a. eelivormiks Helve, Lõuna-Eestis — Helvi. Kõlalt sarnased Elve ja Elvi on pruugist kadumas. → Hedwig, → Wilhelmina.
- Hendo, Hendrik**, → Heinrich (Henning ←); vrd. Endo ←, Enn ←
- Henn** ~ **Henno** ~ **Hennu** → Heinrich, → Enn, → Enni, → Enno
- Henni, Hennik** → Heinrich, → Enn, → Enni, → Enno
- ****Henny** → Heinrich, → Henriette
- Henri** ~ **Henry** → Heinrich
- ***Henriette** — lühendid *Henny, Jette, Jetti* — naisenimi *Heinrichist* ← (ka kujul *Henrike* [Henríike]), samuti kui *Harriet* ←; meie *Jetta* (Wied.), *Jete* võivad ka muudel alusnimedel põhineda.
- Nimi läks XVIII—XIX sajandil moodi *Samuel Richardsoni* (†1761) romaani «Grandison» ergutusel; meil oli kasutusel sajandivahetusel, sageli liitnimena (Henriette-Amalie jt.).
- ***Hepp** → Eba
- Herbert**, germaani *Charibert* ~ *Herebert* 'sõjaväelasena hiilgav'; meie hüüdnimed *Ärbet, Ärbi, Ärbs*.
- Herm** (omastav *Herma* ja *Hermu*) → Herman, → Hermas
- Herman(n)** — vana-saksa 'sõjamees, rahvamees'; prantsuse *Armand* [Armáan]; vene pruugis *Германн*, kuna *Герман* ühe *n*-ga on *German(us)* ←, praegusel nimeandmisel tahaplaanile jäänud, aga meilgi pika traditsiooniga (XV saj. ürikuist peale) mehenimi, nagu tõendavad ka möödunud aegade rohked nimelühendid *Erm, Ermo, Herm, Herma, Hermo, Hermu, Härm, Härma, Härmo, Härmel* jt., mis kõik nagu täisvormgi esinevad rohkesti ka perekonna- ja kohanimes: *Hermani, Hermamäe, Härmeti, Härma* asundused, külad ja talud.
- Hermann meie vanemais tähtraamatuis (11. IV, esineb ka

kujul Häärman 1849), German(us) aga (30. VII) ka kujul Kerman (1772) (meil leidub mõlemaid perekonnanimesidki). Praegu kasutatakse lühendeid: Ermo, Hermo ja Härmo kokku vähem kui 1⁰/₀₀ ulatuses.

Hermas ~ **Hermes** — kreeka jumala nimi ja selle tuletus *Hermaios* 'Hermesele kuuluv'. Võimalik, et **Herm** ~ **Härm** osalt toetuvad sellele alusnimele.

***Hermine** [Hermiine], kontraktsioon vanadest germaani nimest *Hermingard* ~ *Irm(in)gard* ←. Täisnimest, mille kasutus XIX saj. lõpul ulatus 5⁰/₀₀-ni, on rida edasiarendusi (Hermeliina, Hermoliina, Hermilde jt.); neljakümnendail aastail vahetati nii tuletusi kui alusnime rohkesti, harva ka rahvusvahelise lühendi **Hermi** (~ **Härm**) vastu. Teine lühend **Miina** (~ **Minna**) oli meil tekkinud enamasti **Wilhelmina** ← nimest.

***Herta** — saksa romantikute poolt XVIII—XIX sajandil propageeritud naisenimi, mille aluseks on lugemisviga: *Tacituse* raskeltloetavas käsikirjas leiduv muinasgermaani jumalanimi *Nerthus* loeti kui *Herthus*. Nimi jõudis enne levida, kui eksitus selgus. Nimi [häälduskujuks Härta] oli tarvitusel meilgi sajandi algul.

***Hilda** ~ **Hilde** — **Hildegard** ←, **Ilda** ←

***Hildegard** — lühendid **Hilda**, **Hilde**, **Hildu**, **Hille** — vana-saksa 'julge võitleja', 'kaitsja tapluses'. **Hilda** alusnimedeks on **Hildegardi** kõrval nimed nagu **Brunhilde**, **Mathilde** ← jt., milles kõigis esineb muinas-islandi sõjajumala **Hildir**'i nimi.

Andres Saali «*Hilda*» (1890) tekitas arvamuse, et **Hilda** on eesti nimi, mille tõttu XIX saj. lõpul nime esinemissagedus ulatus 30⁰/₀₀-ni, kuna **Hildegardi** samal ajal anti ainult 2 tuhande kohta. Tartus anti **Hilda** nime veel paarkümmend aastat hiljem 22⁰/₀₀ ulatuses, Tallinnas aga 1920. a. ainult 7⁰/₀₀ (**Hildegard** 8⁰/₀₀). Veel paarkümmend aastat hiljem loobus 1000 naise kohta 9 **Hildat** ja 4 **Hildegardi** oma siis juba moest läinud eesnimest, mida tänapäevalgi enam ei anta.

***Hilja** tuli meie pruuki poole sajandi eest soome nimena. Seal oli see XIX sajandi keskpaigu kasutusele võetud tõlkenimena ladina *Placidia* 'tasane, meeldiv' asemel. Koos teistenditega **Hilje** ja **Hilju** võeti **Hilja** uueks nimeks **Hilda** asemel paljudel juhtudel. On esinenud ka edasiarendust mehenimeks **Hiljar**. Nimeandmisel pole **Hil-**

jal eriti kõrgeid sagedusarve, kuid pruuk on püsiv. Meie kalendreis leidub 1882 (20. II) alates.

Hillar ~ **Illar** — vana lühend kreeka-ladina nimest *Hilarion* ~ *Hilarius* 'lõbus, rõõmus', vene Илларион [Illarión] ~ Ларион [Larion] — esineb meie XVIII ja XIX sajandi kalendreis (13. I) Hillari, Hilarioni, Hilariuse kujul.

Wiedemann registreerib Hillari lõunaeestilisena, seal esinevad ka lühendid Hillo ja Illo, mille alusnimeks sageli on olnud ka nimi Elias ja selle vene vorm Ilja ←. Lühendi Laar teiseks aluseks on sageli Laurentius ←. Skandinaavia teisend Elleri esineb meil ainult perekonnanimes. Ka Hiljar (→ Hilja) võib osalt toetuda sellele vanale nimele.

Praegu on Hillari sagedus üle keskmise (7—9⁰/₀₀), nagu oli ka 45 a. tagasi, kuna vahepeal see oli madalam.

***Hille** ~ **Hilli** → **Ille**

***Hilma** ~ **Hilme** → **Helma**, → **Ilma**

Hinder, **Hindrek**, **Hindrik**, → **Heinrich**

Hinno ~ **Hinnu** → **Heinrich**

Hinrik → **Heinrich**

Hjalmar → **Helmar**

Holger — muinasskandinaavia 'auväärt oda(mees)'. Praegu tagasihoidlikult pruugis, ka kujul **Olg er**.

Hubert — vana-saksa *Hugibert* 'mõistuse poolest hiilgav'; latiniseeritult *Hubertus*. Lühend **Hugo** ←. Meil harva esinev, praegu üksikjuhtudena.

Hugo, **H u g h** [Hjúu] ~ **U g o** — lühend nimedest, nagu **Hubert** ← **Hugbald**, **Hughart**, **Hugwald** jts. Vana lühendina käsitati sekundaarses tähenduses kui 'mõtlejat', 'tarka meest'. Teisalt — *hugoonideks* kutsuti muinasgermaanlaste ajal franke, kes ka Hugo eesnime juba IX—X sajandil kasutasid, alg tähenduses 'uhke'.

Hugo ~ **Huugo** ~ **Huugu** seisab XIX sajandi eesti kalendreis, enamasti 17. XI. Kuni XX saj. alguseni on nime antud vähe. Hugo hiilgeaeg oli 1920—1930, millal kasutusagedus oli 9—10⁰/₀₀. Nimede vahetamisel võeti mõnel juhul Augusti asemel uueks nimeks Hugo, kümmeakonnal korral aga Hugo asemel **H u k o**. Nime antakse praegu üsna harva.

***Hädi** → **Hedwig**

***Häli** → **Heli**, **Helena** ←

***Härda** ~ **Härta** → **Herta**

Ida ~ **Iida** — muinasgermaani tüvest *id-* 'töö', millest vana-saksa *ida* 'naistöoline', nagu ka muinasskandinaavia kevadejumalanna *Iduna* nimi; vene Ида [Iida]; esineb kõigil meie naaberrahvastel, ka kaksiknimedes ja liitnimena (Idalie). Meil oli Ida «laiatarbenimeks» XIX/XX sajandi vahetusel (Tartus ligi 60⁰/₀₀), nüüd pruugist kaduv, esinedes veel 1—2 korda aastas kogu vabariigi kohta.

Ignatius — lühendid **I g n a s** ~ **I g n a t** — meie kirjutusviisis õigesti **I g n a a t s i u s**, kreeka-ladina 'tuline, lõõmav'; vene Игнат(ий) [Ignát ~ Ignáati]. Eestis juba XVI/XVII saj. Meil leidub vanemais sünniregistreis, kuid käesoleval sajandil harva.

Igor ~ **Iigor** — algupäraselt muinasskandinaavia kõuejumala üks epiteet, tähenduses 'sõjakas, jõuline', kuid hiljem kujunenud iseloomulikuks vene eesnimeks (Игорь). «Laul Igori sõjaretkest», vene vana kirjanduse kuulus mälestusmärk, on teinud nime tänapäeval populaarseks, nii et see oli 1962. a. Tallinnas absoluutne eelisnimi. Meie pruugis leidub ka lühendeid **I g o** ~ **I i g o**.

Iisak ~ **Isa(a)c** ~ **Isak** — heebrea *Iišag* 'ta naerab'; jidiši vorm **Itzig** ~ **Itske**. Vene Исаак [Isáak]. Meil eesnimena haruldane, varem aga mitte, nagu tõendavad vastavad perekonna- ja kohanimed (Iisak, Iisok, Iisaku kihelkond jt.). Tänapäeval on kasutatud üksikjuhtudena soome lühendi **I i k k a** mugandvorme **I i k a** ja **I k a**.

***Iivi** → **Eva**, **Ive** ←

Iivo = **I v o** ←

Ilda ~ **Ilde** = **Hilda** ~ **Hilde**. Soome **I l t a** tuli 1870.—80. a. vahel pruuki **Matilda** lühendina, kuid ka soomekeelses sõnatähenduses 'õhtu'. → **Hildegard**, → **Mat(h)ilda**.

Ilja (häälendus **Ilja** ning **Iljää**) on vene vorm heebrea nimest **Elias** 'jumal on is(s)and' (vene kanooniline **Илиа** [Ilija], rahvapärane **Илья** [Iljää]); sellest tuntud patronüüm **Ильич** [Iljítš]. Meie lõunaeestilised lühendid **Illis**, **Iljo**, **(H)illo**

toetuvad vene teisenditele, kuna vanas pruugis esinenud Eeljas, Eljas (omastav ka Eljakse), Helias ja Liias mugandusid meie maa kirjapruugis kasutatud Eliasest. Nii ühest kui teisest alusnimest on tekkinud hulk koha- ja perekonnanimesid, nagu Eljakse, Illi, Illimõisa, Ilja, Liias jt. Tallinna 1960. a. emanimeede hulgas leiduv Ilja on Hilja ← teisend.

***Ilja** → Ille

Illar → Hillar; teisend on kasutusel enamasti lõunarajoonides (Tartu ja Elva 1962. a. kokku 5 korda). 1920.—40. a. anti mõnel korral ka teiseid Illart ja Illert. Viimase aja uusvastena lisandub nendele Iller, mis võib olla ka vennasnime arendus naisenimest Ille ←.

***Ille** ~ Illi ~ Illa, ka Hille ~ Hilli on juba 40 a. tagasihoidlikult, kuid püsivalt pruugis. Kõige populaarsem variant on praegu Hille, mis esineb hilise nimena ka soome pruugis (kalendripäevaga 16. sept.). Nime on seletatud eestikeelseist sõnadest *ill* 'talleke' (murdes) ja *illi* (lastekeelne) 'pai'. Perekonna- ja kohanimed, nagu Illi, Illimois, Illisson jt., ei kuulu kokkulangevusest hoolimata sellesse nimerühma, sest nende alusnimeks on Ilja ← (< Elias). Vrd. Hilda (→ Hildegard).

Illi ~ Iljo (poisi- ja mehenimena) ← Ilja

Illimar — nooremaid eesti mehenimesid, seni pruugis vähene. Nime allikaks on Friedebert Tuglase romaani peategelase nimi («Väike Illimar» 1937/38), kuid ehk ka perekonnanimi Ilimar (Kose, 1835). Vrd. Ilmar ←, Elmar ←, Ille ←.

Illis → Ilja

****Illo** → Ilja, → Hillar; erandlikult ka naisenimena (Tallinn, 1936), → Ilo.

***Ilma** tuli meie nimekalendrisse XIX sajandi lõpul vähem ehk «Kalevipoja» *Ilmaneitsi* (X, 889) kui soome tollase pruugi mõjul. XX sajandi esimesel poolel oli Ilma keskmisel määral antavaks nimeks, mille allikad ulatuvad meie ja soome rahvaluule *Ilmatarini*. Hilma't ja Hilme't võib lugeda selle nime variantideks. K. A. Hermanni kalendris 1896 on esitatud vennasnimi Ilm. Sellest alates, kui Ilmar ← muutus «laiatarbenimeks», käsitatakse nime Ilma ka kui Ilmari sõsarnime. Nime tuntakse ka Lätis ja Ungaris.

Ilmar — soome-eesti mehenimi, mille põhjaks on peetud soome-ugri vanimat taevahaldja nimetust, mis eesti rahva-

luulest XIX saj. oli kadunud, kuid Faehlmanni kaudu meie pseudomütoloogiasse Ilmarise kujul tagasi toodi. Ilmari kõlasarnasus Elmariga ← soodustas selle muutumist laiatarbenimeks aastail 1920—1940. Vähesel arvul esineb Ilmar nimeandmisel tänini. Ilmārs leidub ka läti nimekalendris (1. IX 1963, kuid ka juba 1917!).

***Ilme** → Ilma. Kõige «laiatarbelisem» variant Ilma ~ Hilma nimedest. Teisalt võib nimel olla vanemat aluspõhja, millele viitab näiteks perekonnanimi Ilme (Hageris 1835).

****Ilo** — rahvaluulest: ilu ja rõõmu personifikatsioon, kelle nime on tegelikult antud (ja soovitatudki) nii mehe- kui naisenimena (Saareste, Mägiste). Esinemissagedus pole suur; üksikjuhtudel on kaasaegsustatud ka Ilu kujul ja edasiarenduses Ilula (1963. a. 1 kord).

***Ilona** — ungari variant naisenimest Helena ←, meie pruugis üle poole sajandi, viimastel aastatel sagedasem (Tallinnas 1961. a. 10, 1962. a. 7^{0/00}).

***Ilse** — arvatav vana-saksa vesihaldja nimi, mille sõnatähendus oli 'puhas'. Vormid Ilsa b(e) ~ Ilsa ~ Elsa ~ Else ~ Elsi osutavad siiski, et Ilse on sageli lühend nimest Elisabeth ←.

****Ilu** → Ilo

***Imbi** — soome ja eesti naisenimi, rahvaluule *imb* ~ *impi* 'neiu, neitsi' hilistuletus; Soomes ristinimena kasutusel ligi 100 a., meiegi nimekalendris juba 1870. a. saadik. Viimastel aastatel Tallinnas langeva, Tartus tõusva kasutuskurviga.

***Imma** (~ E m m a) on ühelt poolt Irma ← teisend, aga tähendas muinasgermaani keeles ka 'mesilast'. (Vrd. Debora, Melitta.) Meil on Imma nime võetud eesti nimena, kasutatud harva (Tartu 1962. a. emade hulgas on näit. Imma-Mare) või siis teisendina I m m i, mille alusnimeks on samaaegselt ka Imbi ←.

Immanuel [Immáanuel], heebrea 'jumal meiega' pole meil eesnimena kuigi sageli esinenud, kui mitte I m m o lugeda selle lühendiks. Tõenäolisemalt on Immo germaani *Irmēn*-alguliste nimede alusel kujundatud. Lühendid M a a n u e l ja M a a n o ~ M a a n u võivad siiski olla Immanueli minevikukasutuse tõendeiks.

Imre (ungari) → Heinrich, → Emmerich. Anti poeglastele XX saj. esimesel poolel tosina aasta kohta kord, viimaseil aastail aga Tallinnas jm. vähesel arvul pidevalt.

***Ina** [lína] on afereetiline lühend nimedest, nagu Karolina, Katharina ←, Marina ←, Regina ← (hispaania pruugis aga ka nimest Ines).

Indrek → Heinrich. Indrek oli Tallinnas eelisinimestiku 16. nimi (1962. a.), aasta varem veelgi eespoolsem (9-s). Populaarsus põhineb A. H. Tammsaare «Tõe ja õiguse» peategelase nime-eeskujul.

***Ines** → Agnes

***Inga** ~ **Inge** on lühendid nimedest Ingeborg ← ja Ingrid ← (või Inga ka anagramm lühendist Agni > Agnes). Viimastel aastatel on nime kasutussagedus äkki tõusnud (8^{0/00}).

***Ingeborg** — lühendid **Inga** ~ **Inge** — muinasskandinaavia *Ing(wi)o* (ühe jumala nimi) + *borg* 'kindlus, varjupaik'; meil hüüdnimena ka **Ingi** (vrd. Ingrid ←). Seletus eesti sõnast *hing* näib otsituna. Ingeborg oli kasutusel veerand sajandit tagasi; tulnud 1920. aasta paiku kirjanduse kaudu Skandinaaviast. Nüüd pruugitakse ainult veel lühendeid.

****Ingel**, 1) lühend nimest Ingrid ← või 2) Ingelberga ~ Ingelbertha jt. sama algusega vana-saksa naisenimed, mis ise on kujunenud kreeka-ladina *angeluse* (→ Angela) ja muinaskgermaani *Ing(wi)o* segunemisest. Ingel oli populaarne naisenimi saartel, kuid **Ingel** (deminutiiv nimest Ingewald jt.) oli mehenimenagi varem käibel (Rootsis veel tänini): näiteks *Ingli Juhan* (Amblas 1746). Nüüd moest läinud.

***Ingrid** — lühendid **Inga**, **Inge**, **Inger** — muinasskandinaavia *Ingeridh* (*Ing(wi)o* abikaasa) 'see, kes Ingo kaitse all ratsutab'; soome Inkeri; meil *Ingel* ~ *Ingi*.

Oli 1925—1935 kõige populaarsem **Ing(e)**-nimedest ja on seda 1960—62 jällegi koos oma elujõuliste lühenditega (Tallinnas 1962 täiskujul 13^{0/00}, lühenditena 18^{0/00}).

****Inna** oli eesti pruugis naisenimena tuttav juba 1920. a. paiku, kuid üksikjuhtudena. Vene kalendrinimena kasutati seda möödunud sajandeil koos Pinna ja Rimmaga kui mehenime, viimasel ajal on kasutusel aga eelisinimedede gruppi kuuluva naisenimena (Tallinnas 1958 — 18., 1962. a. 21. naisenimi sageduselt). **Инна** tähendab vanades vene allikates 'tormist jõge', kusjuures sõna päritolu on teadmata. Inna frekventsi tõus meie pruugis näib kokku langevat Ingridi ← tõusuga (1934) ja Inga ← moodiminekuuga (1962. a.), millest järeldub, et nime käsitatakse meil Ing-nimedete teisendina. Hüüdnimena on Inna meil ka Linda ← lastekeelne vorm. Tartus 1962 esineb ka teisend **Inne** (vrd. Inga ←). Mats Tõnissoni 1884. a.

esitatud (tähtsammatus 29. XI kohal) *H i n n a* on autori nime-
tuletuse menetlust arvestades vist hoopis teiselt aluselt —
eestikeelsest sõnast *hind* (*H i n d* on Tõnissonil mehenimi).

Praegune kasutus: 1⁰/₀₀ ümber.

Nagu moenimedele sageli tekivad sõsar- ja vennasvor-
mid, nii on *Inna* kõrval viimase aja pruugis esinenud ka
mehenimi *I n n a r*.

Inno = *H i n n o* → Heinrich; vrd. ka Innocentius ←

Innocentius [Innokentius ~ Innotsent(s)ius], ladina 'süütu';
vene Инокентий [Innokénti]; võimalik kui lühendite
I n n ~ *I n n o* lähtenimi (tõenäolisemalt on selleks Hein-
rich ←).

Int(s) = Hint(s) → Heinrich

***Irene** [Iréene] — ladina vorm kreeka rahujumalanna *Eirene*
nimest, algupärasest tähenduses 'rahu saadik, rahu virgats';
vene Ирина [Aríina], Ири́на [Iríina], Ира [Íira]; meil hüüd-
nimena Reena, Reene, Reeni (ka Saksas Rena ~
Reni), Riina. Setudel Iro ~ Iru. Täisvorme Irene ja
Iriina on antud eelmise saj. lõpust alates pidevalt, kuid mitte
palju. Irene sagedus 1927 ulatus siiski 9⁰/₀₀. Iriina vahe-
tati 1935.—40. a. 80-l juhul. Tallinnas 1962. a. oli Irina
teine tütarlapse-eelisinimi, ja seda juba 1958. a-st saadik
(ligi 120⁰/₀₀).

***Irja** (~ Irje) → Georg(ina)

***Irmgard** — lühendid Gerda ←, Hermi, Irma — vana-
saksa 'Irmini (germaanlaste sõjajumalus) poolt kaitstud';
meil I r m i, viimasel ajal ei kasutata.

Omal ajal palju loetud sentimentaalse romaani «Irmgard»
(eesti k. 1901) tiitlikangelane. «Kalevipojas» (III, 76) on *I r m i*
koeranimena.

***Iro** ~ Iru → Irene

***Isa** [Íisa] → Elisabeth, → Isabel. Saartel esineb see nimi
Raissa ← lühendina.

Isaac ~ I s a k [Íisak ~ Isáak] → Iisak

***Isabel** ~ I s a b e l l a — lühendid B e l l a, I s a — 1) hispaania-
itaalia arendvorm nimest Elisabeth ← [(El)isabe(th) + (be)lla
'ilus' = 'ilus Elisabeth']; 2) ?heebrea I s e b e l ←; vene Иза-
белла [Isabélla]. On meie nimepruugis haruldane.

***Isebel** — heebrea 'Baalilt ülenduse saanu', 'puhas' → Isabella

***Ita** → Ida, → Aita. Šveitsis ka lühend nimest Juta ←

***Iva** → Eva, vrd. I v e ~ I v i ←

Ivan (Иван), deminutiivid Ivánko (ИВАНКО), Vánja (Ваня); ise-
seisvunud vene vorm kas 1) nimest Johannes ← või 2)
nimest Ivor ←. Võib-olla baseeruvad vastavail vene vormi-
del Ivand ja Ivo. Ürikute Ivan ~ Ivvan võib tollast
kirjutusviisi arvestades olla ka Juan (< Juhan), kuid rootsi
Ivan ja inglise Evan [Ívan] ~ Ewan osutavad, et see lühend
põhinimest Johannes ei kujunenud mitte üksnes Venemaal.
1963. a. on Rapla rajoonis antud Iven.

Vanko ja Vango on meil arvatavasti lühenditeks Ivan-
ko'st.

Ivar ~ Ivor ja meil ka Ivo, vähemal määral Ivvari ning
Iivo, alles viimase neljakümne aasta jooksul juurdunud
ning viimase viie-kuue aastaga eelisnimede esimese tosina
hulka kerkinud mehenimed (1962. a. sagedus kogu nime-
grupil üle 20⁰/₀₀). Skandinaavias, sealtkaudu ka Inglismaal ja
Prantsusmaal juba XI—XII sajandil levinud lühendid põhi-
nimest Johannes ←. Vana-norra Ivarr, vana-taani ja vana-
rootsi Ivar, on kujunemisloolt samad kui Ivan ←. Ka seni
selgitamata algupäraga moenimi Aivar ← on mõnede läti
onomastikute arvates inglise hääldekuju nimest Ivar.

Nelja tuhande nimemuutmisjuhu analüüsist selgub, et
Iivo ~ Ivo võeti eesti nimena 14 korral, kuna üks Ivar oma
nimest kui võõrapärasest loobus (samal ajal anti vastsündi-
nuile Ivari nime 8—10⁰/₀₀). Praegu on nimede andmisel
Ivo — Iivo suhe 15 : 1.

Ivask → Ivan (Ivaško), esineb praegu veel koha- ja perekonna-
nimedes (Ivaski).

***Ive** ~ Ivi ~ (Iva ~) ~ Ivika ja teisendid pika algus-
vokaaliga moodustavad praegu ühtse nimerühma, mille
mõned kujud Eva ← variantidena on olnud murdeliselt
rahvapruugis juba möödunud sajandeil; levinuima teisendi
Ivi esitas J. Mägiste 1929. a. «kunstlikult loodud» nimena.
Praegune sagedus väike, kusjuures variantidest on eelista-
tuim Ivi. Esineb ka variante Hivi, Iivi ja Hiivi.

Ivo ~ Ivor → Ivar

J

Jaago, J a a g u p → Jakob(us)

Jaak — rahvalik ja rahvuslik lühend nimest Jakob(us) ←. Eestis laialt levinud XVI s. peale. Oli üks eelisinimedest XVII—XIX sajandil, millal kujunesid apellatiivsõnad *karjajaak*, *mustjaak* jt. Käesoleval sajandil kulmineerus kasutussagedus 40-ndate aastate lõpul ja taas praegu (kohati 10—15^{0/00}).

Jaakob → Jakob(us)

Jaan, deminutiive: *Jaanic*(ene), *Jaano* ~ *Jaanu*, *Jantsu* (Wied.), murdekujuna *Jaen*, *Janne*, *Jean* — lääne-slaavi *Jan*, läti *Jānis*, ungari *Janka*, *János* — iseseisvunud lühend nimest Johannes ←. Jaan on omandanud hulga apellatiivseid uustähendusi (*jaanilill*, *jaanipuna*, *jaanipäev*, *jaanituli* jt.). *Jaan* on rikkalikult esindatud nii meie kohanimedes (näit. *Jaanilinn* = Varbola linnus, *Jaanika*, *Jaanimäe* jt.) kui ka perekonnanimedes. Eestis levinud juba XIII s. XVI sajandist alates üks eelisinimesid igal pool meie maal (võib-olla soodustas seda kõlaline lähedus muistsele nimele *Ihan*). Püsis seesugusena isegi XIX sajandi viimastel aastatel, võõrnimede moe kõrgajastul (näit. Tartus 1900. a. 40^{0/00}, Tallinnas ainult 3^{0/00}). Vahepeal oli pruugis veidi tagapool, kuid nüüd on jälle eelisinimena esile tõusmas.

***Ja(a)na** ~ *Ja(a)ne* ~ *Ja(a)nika* — *Jaani* ← sõsarnimed nii kõla kui ka päritolu poolest: *Jaani* alusnimeks on *Johannes*, *Jaana* alusnimeks *Johanna* ←. Vana kalendrinimi, mis on taaselustunud meie pruugis viimase kümmekonna aasta jooksul ca 4^{0/00} ulatuses. Esineb ka *Jane* (isegi inglispärases häälduses *Džein*). Soome *Jaana* esitatakse (*Vilkuna*) *Maria* (*→ Maria*) lühendina.

Jaanus keskaegse ürikunimena (eriti humanismiajastul) on latiniseeritud lõpuga *Jaan* ←, sageli aga ka lühend hulgast rooma algupäraga nimedest — *ianus*-lõpuga (*Adrianus*, *Aemelianus*, *Cyprianus*, *Christianus* jt.). On võimalik, et *Ja(a)nus* peidab vahest ehk ka mõnda kontraktsiooni muistseist eesti *Iha*- ~ *Iga*-algulistest isikunimedest. Esines

Eestis XIV s. alates. Sai uuesti populaarseks *Ed. Bornhöhe* «*Tasuja*» (1880) tegelase nimena. Tänapäeval kasutus umb. sama mis Jaanil ←.

Jaas — ürikuis esinev mehenimi (Keilas 1700, Puhjas 1753) jm., tänapäeval ainult perekonnanimena, tõenäoliselt **J a k o b u s e** ← nime vene lühendist **J a š a** (Яша), seega ka perekonna- ja kohanimeses sagedase **J a s k a** (Яшка) ja hüüdnime **J a s s i** lähedane teisend.

Jack [inglispärase häälduses Džek ~ Džäk] → **J o h a n n e s**, → **J a k o b (u s)**

Jakob(us), **J a c o b u s**, heebrea *Jakow*, juudi pruugis Jankov, millest Jankel ja Koppel, 'kannast kinni hoidja', aga ka 'kõrvale tõrjuja'; vene **Иаков ~ Яков, Яша** [Já(a)kov, Jááša], inglise **James** [Džéims], prantsuse **Jacques** [Žak], läti **Jēkabs**, ungari **Jakub**, soome **Jaakko** ja **Kauppi**. Meil antakse poeglastele praegu nimeks lühendeid **J a a k** ←, vähem ka **J a k o**, kuna varem olid kasutusel veel **J a a g o ~ J a a g u**, **J a a g u p**, **J a a k o b**, **J a a s**, **J a k o ~ J a k u**, **J a k s**, **J a s s**, **J o a k**, **J o a p**, **J o o p**, ?**K a u b i**, ?**K o o p** jt. Kõik need vormid esinevad praegu perekonnanimesena, nagu ka **Jaaska**, **Jaska**, **Kaup**, **Kauba** ning väga sagedased **Jaakson** ja **Jakobson**. *Viru- ja Pärnu-Jaagupi* kõrval kannab hulk asulaid, külasid ja talusid nimesid, nagu **Jaakna**, **Jaska**, **Koopsi**, **Vanajaagu** jt. *Jaagupipäeval* (25. juulil) nõudis vana agraarkalender: «Vikat varna, sirp kätte!» ja ilmakalender märkis: «Enne Jaaku palu vihma, pärast tuleb isegi.»

Nime keskaegne levik toetub UT *Jakobuse* austamisele. 1217. a. leidub *Kaupo poja* nime kirjapanek *Jacobi* kujul. Keskmise levikuga eestlaste seas alates XV sajandist.

Arusaadavalt on nii populaarsel nimel oma sõsarnimedki: **J a c o b i n e ~ J a k o b i (i) n a**, **J a c q u e l i n e ~ J a q u e t t e**. Kuid meie pruugis need ei esine, välja arvatud lühendid **P i i n a** ja **L i i n a**.

Jan = **J a a n** ← (→ **J o h a n n e s**)

***Jana** ~ **J a n e** → **J a a n**, → **J o h a n n a**

Jann, **J a n n o**, **J a n n u s**, **J a n t s (u)** = **J a a n** ←, **J o h a n n e s** ←

Janos → **J a a n**, → **J o h a n n e s**

Janus ~ **I a n u s** [Jaánus] — *Latiumi* legendaarne kuningas, kes ülendati rooma värvate, alguse ja lõpu, aasta ja päikesegi jumalaks, kelle nimi sai aasta esimese kuu nimeks (*jaanuar*), samuti kui arendvormina *Januarius* isikunimeks. Meie **Jaanus** ← on teist algupära.

- Jasper** → Kaspar
Jass → Jakob(us)
- ***Java** → Eva (Urvaste murdevorm, kirikuraamatuis 1790—1845)
- ***Jeanne, Jean(n)ette** [Žan, Žanét] → Johanna
- Jeekim** → Eudoksius
- Jegor** → Gregorius
- Jekim** → Eudoksius, → Joachim
- ***Jelena** = Helena ←: kõigist Tallinna naistenimedest 1962. a. sageduselt kolmas Marina ← ja Irina ← järel.
- ***Jenny** [Dženni, aga meil ka Jenni] → Eugenia, → Johanna. Tänapäeval tuntud *Jenny Marxi* nimena.
- ***Jet(t)a** ~ **Jet(t)e** → Henrietta, → Mariet(t)a, → Margaretha
- Joachim** — saksastatud heebrea *J(eh)iakim* 'toetus ülalt'; vene Иоаким [Joakím], Яким [Jakím], ka Аким [Akím] ja Еким [Jekím]. Praeguses pruugis ei esine lühendeid **Himm** (~ **Himmo** ~ **Immo** — viimased olid ka muinaseesti **Himmotu**, **Imotu** lühendid) ja **Kimm**, nagu ka mitte alusnimele lähedasemaid mugandusi **Juhkam**, **Juhku(m)**, **Jukum** jt., mis küll perekonnanimeses on säilinud. Lühendid **Jukk** ja **Juku** võivad olla tuletatud niisama hästi **Johannesest** ←. Kaupmees *Jaucheni* vahendusel sai selle nime ka *Juhkental* — üks Tallinna vana linnaosa.
- Joan** ~ **Joann** — kreeka originaalile ligem, ilma vahehäälkuta (-h-) vorm **Johannesest** ←.
- Joel** — heebrea 'Jahve on Jumal'; meie pruugis harva, kuid pidevalt esinev (1963. a. 5 korda). Võib-olla toetub sellele ka **Joal** (antud 1963. a.).
- Johann** = Johannes ←
- ***Johanna** — lühendid: **Anna** ~ **Hanna**, **Ja(a)na** ~ **Jan(n)e** — **Johannesest** ← sõsarnimi, vene Иоанна [Joánna]; inglise **Jenny** [Dženni]; prantsuse **Jeanne** [Žan] ja **Jeanette** [Žanét]; itaalia **Giovanna** [Džováanna]; hispaania **Juanita** [Huaníita]; meilgi (harva) lühendina **Hanna**, **Jaani** ← sõsarnimena ka **Ja(a)na**. Oli täisvormina üks XIX sajandi teise poole lemmiknimesid (a. 1900 — 106⁰/₀₀). Praegu täisvormi enam ei anta, küll aga lühendeid **Jana**, **Janika** ja **Janne**.
- Johannes** ~ **Jochanan**, kreeka-ladina alusnimi, rahvusvahelise leviku lähtekuju oli **Joannes**; suurest hulgast rahvusvahelistest lühenditest on iseseisva nime väärtusega **Ja(a)n**, **Jo(h)an(n)**, **Hans**, **Naan**. Põhinimi oli heebrea *J(eh)ochanan*, milles *Jeho* 'Jehoova' liitub sõnaga

(c)han(n)ah 'arm, heldus' (viimasest sõnast iseseisva naisenimena → Anna). Vene lühend Иван (Iván) võis, samuti kui vastavad skandinaavia (Ivar) ning inglise (Evan) lühendid, tekkida kreeka-ladina apokoobist Joan(n). Ivanist kujunes omakorda afereetiline deminutiiv Ваня ~ Ванька [Vánja ~ Vańka]; inglise Jack(y) [Džák] ja John [Džon], prantsuse Jean [Žan], hispaania Juán [Huán], itaalia Giovanni [Džováni], taani Jens, ungari János [Jánoš], läti Jānis ja soome Juho esindavad nn. rahvuslikke lühendeid ja kujusid sellest variandirikkaimast ja kõige levinumast rahvusvahelisest mehenimest. Meie rahvuslike vastetena kehtiva J a a n i ←, samuti aga ka J u h a n i ← ja A n t s u ← kõrval on eesti pruugis esindatud kõik siin loendatud teistes keeltes tüüpilised nimekujud (isegi Giovanni — Tallinnas 1920 ja selle sõsarvorm Giovanna — Tallinn 1934). Ürikuis ja kirikuraamatuis leidub rida praegu enam mitte kasutatavaid lühendeid ja teisendeid (J o a n, J u c h n), võib olla mõnede le muistsetele nimedele tagasiviidavaid kontaminatsioone (Annis, Anno, Annuk, Hann(ikas), Jaanus, Jukk, Naano), aga ka hilislaenudeks arvatavaid teiseid (näit. Juho Tallinnas ja Puhjas XVIII saj.). Annus ~ Hannus, Ants ~ Hanss, Jaanits, Jants, Juss, Naan jpt. nimekujud esinevad nii ees- kui perekonnanimedena, kohanimedena ja apellatiivset tähendust omavate sõnadena. Murdevormid rikastavad Johannese-nimede loendit veelgi: Põhja-Eesti J o a n pole näiteks mitte kreeka-ladina alusnime otsene apokoop, vaid Jaani hilisema häälikulise arengu tulemus.

Täisvormi kasutus kulmineerus XIX sajandi teisel poolel (179^{0/00} Tartus, 42^{0/00} Tallinnas), praegu antakse vaid üksikuhtudena, kuid nimi levib edasi lühendite kaudu, millistest eelistatakse Antsu, Hannest, Jaani ja Jaanust.

Jona(s) [Joonas(s)] heebrea sõnast *jonah* 'tuvi'; vene Иона [Jona] on eesnimena vähe pruugitav, nagu ka meil tänapäeval J o o n a s (omastav varem Joonakse, Wied.); perekonnanimena esineb, harva kohanimenagi (?Joonuse). Meil anti eesnimena pietistide poolt. J o o n a p (pejoratiivne hüüdnimi) on tõenäolisemalt alusnimest J o n a t h a n (vene Ионафан).

Joosep ~ Josef ~ Joseph (us) — heebrea 'ta lisagu' või 'ta andku juurde', hääldus peaaegu igas keeles erinev: vene Иосиф ja Осип [Jóssif ja Óssip], araabia-türgi Jussuf, hispaania José [Hossée], portugali keeles José [= Žosé],

itaallastel Giuseppe [Džuséppe], sakslastel ka lühendid Pepe ~ Beppo ja Sepp. Meil tavaliselt Joosep, hüüdnimedena ka Joos ja Joss, kuna Joosu alusnimeks tõenäoliselt on veel ka Joosua (samuti heebrea nimi: 'Jahve õnnistus'). Veel kolmaski heebrea nimi Josia 'Jahve toetab teda' on Joos ~ Joosu ~ Joss lühendite kujunemisest vististi osa võtnud. Oskar Lutsu *Toots* («Kevad» I — 1912) andis Joosepi nimele omapärase värvingu, mis nimepruuki mõjutas sedamööda, kuidas kirjandusliku kuju kuulsus kasvas.

***Josefine** ~ Josephina [Josefiine ~ Josefiina] → Josefi sösarnimi, meil Josepiine.

***Judith** — heebrea 'juuditari', teises tõlgenduses 'jumalakiitus'; meil Juuditina pigem kirjanduslik kui tegelik naise-nimi. (A. H. Tammsaare «Juudit» — 1921). Meil on kasutusel lühend Juta (saksapäraselt Jutta) ←.

Juhan on eestipärane lühend Johannesest ←: 4000-l nimemuutmisjuhul valisid Juhani nimeks 203 Johannest, 69 Joan(n)i ja 21 Johan(n)i nimelist meest. Juhan on viimaste sajandite jooksul pidevalt pruugis püsinud, vanas kirjaviisis *Juhhani* kujul, uemal ajal ka teisenditena *Juha* ja *Juho* ning samuti soomepärase (meie omastavalise) kujuna Juhani.

Juho → Johannes (Juhan ←)

Jukk, Juku → Johannes, → Joachim. Lühendi suhet alusnimega osutab vanasõnagi: «Mida Juku ei õpi, seda Juhan ei tea.»

Julia ~ Juliana ~ Juliane ~ Julie (tte) ~ Julitta on Juliuse ← sösarnimed ja arendvormid; vene Юлия [Júulija], Юлиана [Juliána], Ульяна [Uljáana]; saksa Lia(ne); ungari Julika; meil Juul, Juula, Juuli — kuuluvad praegu unustatud lühendite hulka nagu Liisu ja Leenugi.

Nime kasutust uusajal mõjutas *William Shakespeare*'i «*Romeo ja Julia*»; eriti selgesti osutab seda Julia ja Juliana moesolek Euroopas XVIII/XIX sajandi vahetusel, Shakespeare'i-harrastuse kõrgajal.

Julius ~ Iulius [Júulius ~ Júljus], ladina-kreeka sõnast, mis on tähendanud 'nooruslik' või 'käharpea'; rooma sugukonnanimena vanem kui Rooma enda nimi; vene Иулиан [Iuliján], Юлий [Júuli], Юлиан [Juliján]; prantsuse Jules [Žüül], inglise Julian, Julius [Džúlien, Džúuljes]. Meie vormidest Juljus, Jullo, Juulus ja Ullo langeb Juulus ainult

juhuslikult kokku vana-rooma tseesari-eelse nimega *Iulus* (*Aenease* poeg), kuna eesnimena läks *Julius* käiku esi-
algu *Iulianuse* kujul, tähendades '*Caius Iulius Caesari* sar-
nast', 'tema(le) oma(st)'. Apellatiivistunult kannavad nii
juulikuu kui *juliaanuse kalender* sama mehe nime. XX sa-
jandi algul ristiti veel Tallinnas 11⁰/₀₀ ja Tartus 27⁰/₀₀ poeg-
lapsi Juliusteks. Kuid 1920. a. saadik jäi selle nime andmine
väheseks ja 1936.—40. a. vahetasid nooremad Juliused oma
rooma nimed eestipärasemate vastu.

Jurgen, Jurg → Georgius

Juri, vene Юрий [Júuri] — vanaslaavi lühend nimest Geor-
gi(us) ←. Anti Tallinnas 1962. a. 83 korda (eestlastest poeg-
lastele 6).

Jurnas → Georgius

Juss → Johannes

***Juta** ~ **Jutta** — lühend nimest Judith ←, mida germanistid
on püüdnud tuletada siiski ka vana-saksa sõnast 'leebe'. Meil
on oma nimeseletus: «Juta... oli laulujumal Vanemuise
kasutütar, kelle ta Endla järve äärest rohu seest leidis, Vana-
isa loaga üles kasvatas ja teda kaunis kõnekunstis õpetas.»
(«Kalevipoeg». Tallinnas, G. Pihlaka kirjastus, 1910, lk. 247).
Juta nimi leidub Jakob Hurda kalendris (24. VII) juba
1870. a., kuid nimeandmisel saavutas Juta suurema sageduse
alles 1925—1935, millal see ulatus 14—15⁰/₀₀. Veel praegugi
antakse seda F. R. Faehlmanni müüdis kasutatud vana nime
umbes 3⁰/₀₀ ulatuses igal aastal. Vrd. Endel ←.

***Juula** ~ **Juuli** → Julia

Juulius, Juulus → Julius

Jürg(en) ~ **Jurgo** ~ **Jüri** → Georgius; esimesed kaks vane-
mad (XVI s.), viimane hilisema paari sajandi väga ulatus-
likult levinud mehenimi, mida võib käsitada lausa eesti ees-
nimena. Kuivõrd vene Juri (Juuri) meie Jüri levikut on
mõjustanud, vajab veel lähemat uurimist. Jüri sageduse suu-
renemine paaril viimasel aastal on ilmselt tingitud Juri Gaga-
rini nime eeskujust. XVIII ja XIX sajandi arvukad Jürid ei
jäänud sageduselt maha naisenimest Mari (←), millega paa-
ris Jürit-Marit on omandanudki fraseoloogilise väljendi
kvaliteedi.

Jürka, Jürnas → Georg(ius)

Jüts — deminutiiv nimest Jüri → Georg(ius)

- Kaali** ~ **Kaalu** → Karl. 1883. a. kalendris (22. VIII) iseseisva nimena: **Kaalu**.
- Kaarel** → Karl
- ***Kaarin** → Katharina
- Kaarle** ~ **Kaarli** → Karl
- ***Kade** ~ **Kadi** ~ **Kadja** → Katharina
- ***Kadre** ~ **Kadri** ~ **Kadrin** ~ **Kadrina** → Katharina
- ***Kadu** (= **Katu**) → Katharina
- ***Kai** ~ **Kaia** ~ **Kaidi** ~ **Kaie** → Katharina; **Kaiel** on XIX saj. kalendreis iseseisev nimepäev: 14. oktoober.
- Kaido** (~ **Kaidu**) — viimastel aastatel üle keskmise sagedusega antav mehenimi, esitatud juba Mägiste valikus (1936) ja nimelt pruugist võetud mehenimena. Algupäralt selgitamata, võib olla vennasnimi Kaidile (→ **Kai**). Viimaseaegsete edasiarendustena esinevad üksikjuhtudena ka **Kaidar** ja **Kaidur**.
- ***Kaira** ~ **Kaire** ~ **Kairi** — levikulugu on iseloomulik, nagu uutele nimedele üldse: esimesi nimekujusid **Kairi** leidub Tallinn-Nõmme sünniregistris 1951, esimesi **Kaire**'sid samas 1955. a. Tallinna sünniregistris on nii **Kairi** kui **Kaire** esmakordselt 1957. a. Järgmisel aastal pole kumbagi ja edasi: 1959. a. **Kaire** 3 korda, 1960. a. samuti, 1961. a. 1 kord ja 1962. a. — 6 korda. Samaks ajaks on **Kaire** mujalgi vabariigis (Tartu, Paide raj.) jõudnud «moodi minna» ja esineb kohati 6⁰/₀₀ ulatuses. Viimase aasta nimeloominguna lisanduvad siia ka vennasnimed **Kairit** ja **Kairo**.
- ***Kaisa** → Katharina soomepärase lühend on aga **Amblas** juba 1723. a. kirja pandud ühe eaka naise nimena.
- ***Kait** — anagramm lühendist **Kati** või nimet. alus **Kaidile** (→ **Kai** → Katharina).
- ***Kaja** — nime eestikeelne sõnatähendus annab talle teatud romantilist värvingut. Leidub Tartus a. 1920 ja O. Kalda «120 uue ristinime» hulgas (1921³). Veel 20 aasta jooksul pärast seda on nimi haruldane (Tartus 1930.—42. a. ainult kuus

korda). Silmapaistev tõus nimekasutuses algas kümmekond aastat tagasi ning jätkub pidevalt, saavutades praeguses kasutuses kõrge sageduse, kohati 15—20⁰/₀₀. Kai'e ja Kaia kaudu võib pidada ka Katharina ← lühendiks.

Kalev on eelmisse aastatuhandesse ulatuva minevikuga nimi, kuid mehenimena ainult alles 100-aastase juubeli lävel (Kaleva esitati Soomes 1865. a.). P. Ariste seostab muistse Kalevi nime eesti saarte murdeis tuntud sõnaga *kali* 'kang, hoob'. *Kalev* ja *Kalevipoeg* tähendasid algul suuri, tugevaid mehi. (Nime muudest etümoloogiatest on ülevaade ja kriitikat teoses E. Laugaste ja E. Normann, Muistendid Kalevipojast, Tallinn, 1959, lk. 44 jj.). Kalevi nime kirjapanekuidki on kaugest minevikust, ja nimelt Tallinna muistse nimena: Idrisi a. 1154 *Kaleweny* (Qlwanj) ja vene kroonikais alates 1222. a. *Kolōvan*.

Meie kalendrisse ilmus *Kalev* mehenimena sajandi viimastel aastakümnetel (näiteks Isamaa Kalendris 1882. a., 19. VII). Perekonnanimesed on *Kalev* ehk teist algupära (Alatskivi 1831: *Kallev*, Narvas ja Koigis *Kaleviste*, Holstres *Kalevkin*), samuti kui hulgas paiganimesed esinev *Kalev* (*Kalevipoja* kivid, sängid jne.) ei tarvitse tõestada nime juba varasemat pruuki tavalise mehenimena, vaid baseeruvad enamasti rahvaluulelistele pärimustele. M. Tõnissoni kalendris seisab *Kalev* 1884.—1914. a. järjest 16. VII kohal. «Sirvilauad» tõid *Kalevi* nime 1904.—1912. a. 1. septembri järel. Kirikuraamatuis sajandivahetusel *Kalevit* veel mehenimena ei leidu. Tallinna sünniregistris 1920 on kaksiknimi *Kalev-Artemi*. Seitse aastat hiljem (1927) on Tallinnas aasta kohta ikka veel ainult üks *Kalev* sünniregistrisse kantud. Aastail 1930—42 anti Tartus *Kalevi* eesnime 28 juhul, niisiis 2—3 aastas. Üldiselt kestis *Kalevi* nimeks andmine ainult vähesel määral 1952.—53. aastani, siis aga 1955. a. alates tõusis pruuk järsku, ulatudes 1958. ja 1960. a. Tallinnas 20⁰/₀₀, 1956. ja 1962. a. Tartus isegi 30⁰/₀₀, teistes rajoonides samuti 15—20⁰/₀₀. 1961 kui «*Kalevipoja*»-aasta näib *Kalevi* nime sagemist soodustanud olevat. *Kalvi* (= *Kal(e)vi*) ja *Kalle* ← näikse meie nimetarvitajate teadvuses *Kalevi* nimega nagu seostuvat, mida näitab ka *Kalle* ja *Kalevi* kasutuskurvi võrdlus.

Kaljo ~ *Kalju* — Ansomardi nime-ettepanek 1903. aastast, seitse aastat hiljem O. Kalda poolt («Sirvilauad» 1911) uuendatud ja esitatud järgmise seletusega: «*Kaljo* = ... *Kalju*,

kaljukindel». 1920. a. oli Tallinnas antud varianti Kaljo $3^0/00$, Kalju $8^0/00$, Tartus samal ajal Kaljo $9^0/00$ ja Kalju $7^0/00$. 1927. a. oli Kalju otsustavas ülekaalus: $24^0/00$, Kaljo ainult $4^0/00$. Järgneval seitseaastakul nime sagedus langes, kuid teisedite suhe püsis Kalju kasuks (Tallinnas 1934. a. $10^0/00$ ja $6^0/00$). Ka Tartus võitis -u teisend: 1930—42 anti seal Kalju 110, Kaljo 31 ja lisaks juba ka paarkümmend aastat varem esinevat Kaljulat 1 kord. 1940. a. oli Kalju tarvitamis-sagedus langenud meie püsinimede normaaltasemele, liikudes keskmise sagedusarvu ligiduses ($2-4^0/00$), kusjuures Kaljo suhe Kaljuga on 2:3. Niisugusena püsib mõlema variandi pruukimine tänapäevani. Soomes pandi vastavat nime üksikjuhtudel juba 1870. a. paiku, kuid seni on Kallio seal jäänud haruldaseks mehenimeks.

Ülevabariigilises kokkuvõttes 1935—55 oli Kaljo ~ Kalju selle perioodi kõige eelistatum eesti nimi (10 000 juhu kohta 37 + 54 korda).

Tähendusetahtuse kohaselt on Kaljo nime üksikuid edasiarendeid: Kindel, Kaljukindel ja Kaljus.

Kalle — soome-rootsi meelitusvorm nimest Karl ←, tänapäeval meil «laiatarbene» (Tallinnas 1962. a. 11, Tartus 18, Elvas koguni $28^0/00$). Kasutatakse meil ka Kalevi ← meelitusvormina. Anti üksikjuhtudel Tartus 1932. ja 1934. a., Tallinnas alles 1940. a. (Kalle-Kaupo ja Kalle-Olavi). Pruuk on tõusnud üle keskmise sageduse alles viimase 15 a. jooksul. XIX sajandi lõpu kalendreis proponeeritud Kallis langeb küll kuupäevalt üsna Kalle nimepäeva lähedusse (Kallis 16. I, Kalle 28. I), pole aga eesnimena kasutusel ega ka seostatav Kalle nimega.

Kalvi → Kalev

Kanut(h) ~ Knud ~ Knut, latiniseeritult *Canutus*, on muinasgermaani keeles tähendanud 'küngast', muinasskandinaavia aga 'toredat, uhket'. Mehenimena sai Knut populaarsuse Taani kuningalt *Kanut IV*-lt († 1086), kelle mälestust austati kõigis Põhjamaades. Tallinnaski oli üks käsitöölise gild Kanuti kaitse all (selle gildi hoone oli olemas juba 1326. a.). Nimi oli meil tarvitusel ka lühendina Nuut (Nuudi), nüüd säilinud ainult perekonnanimedes.

Karel = Kaarel → Karl

***Karin** = Kaarin → Katharina — nüüd jälle moodi minev lühend (kohati $6-8^0/00$), oli «laiatarbenimeks» ka aastail 1920—30.

Karl (~ Carl ~ Carolus [Karóolus]), frangi *charel* 'mees', 'abielumees'; vene kirjutusviisis Карл (slaavi keeltes Korol ~ Король 'kuningas' tuletunud samast sõnast kui saksa *Kerl* 'mees, täitsamees'); inglise Charles [Tšáals] ~ Charlie ~ Charly [Tšáali]; prantsuse Charles [Šarl]; itaalia Carlo, hispaania Carlos; soome Kaarle, Kalle; meil Ka a l i, Ka a l u, Ka a r e l, Ka a r l i, Ka e l u k e (n e), K a l l e, K a r e l, K a r l a, K a r o l (l), K a r r o.

Eesnimeks sai *Karl Martellist* († 741) alates; muutus üle Euroopa tuntuks *Karl Suure* († 814) nimena. Hiljem on Karl (Charles, Carlos, Carolus jne.) olnud enam kui poolesaja keisri ja kuninga nimeks, kusjuures Rootsi Karlidest on olnud mõjustatud meie nimetarvitus, mis ulatuslikult kasvas XVIII—XIX sajandil, tollal nimekujude poolest rikkalikult teisendus, koha- ja perekonnanimesesse levis ja täisvormina (Karl) XX sajandi algul kulmineerus (osalt *Karl Marxi*, *Karl Liebknehti* ja *Carl Robert Jakobsoni* nime eeskujul), olles teine mehenimi Eduardi kõrval (kumbagi anti tollal 129-le poisile tuhandest). Praegu antakse täisvormi harva, nagu mitmeid vanu ja uusigi lühendeid (Karlo). Eelitatud on vaid Kalle. (1963. a. meesnimede eelisjärjekorras — 11.)

Meie rahvalik teisend *Karla* on mitmeis keeltes naise nimeks (Carla ~ Karla).

***Karmen** → Carmen

Karol → Karl

***Karolina** ~ Karoline [Karoliina ~ Karoliine] (~ Karla ~ Carla ~ Carolina ~ Caroline ~ Charlotte) — mehenimest Karl ← tuletatud naisenimed, mis kujunesid algul romaani keeltes ja siis XVII—XVIII sajandil saksa kirjanuse kaudu rahvusvahelisteks muutusid; vene kirjaviisis Каролина. Lühendeist Lina, Line, Lola ja (prantsuse Charlottest ←) Lotta ~ Lotte esineb Wiedemannil üksnes Lota ~ Lotakene, mis tänapäeva pruugis puudub. Lina ~ Liina, millel on teisigi alusnimesid (näit. Paulina), on praegugi tütarlastele antavaks nimeks (kohati 4—6⁰/₁₀₀).

Kaspar ~ Caspar ~ Casper, 1) pärsia 'aaretehoidja'; 2) keldi 'kindluseülem'; inglise, samuti alamsaksa pruugis Jasper; meil Kasper, Käsp er ← (Wied.). Oli küll kaanoniväline nimi, aga keskajal siiski populaarne. Meie perekonnanimeses sagedane (Käsp er, Käspert, Kasperson jt.) ja kohanimedeski (Käsp re).

***Katharina** ~ Katharine ~ Katherine [Katariina ~ Kateriine], kreeka '(alati) puhas', 'siivas', '(häbi)plekkideta'; vene Екатерина [Jekateriina], Катерина [Kateriina], Катя [Káatja], Катюша [Katjúuša], Катинька [Kátinka]; saksa Katrin, Katti, Käthe, Trina, Trine; inglise Kit, Kitty jt.; hispaania Catalina; rootsi Karin; soome Kaarina, Kaija, Kaisa; meil Kaarin, Kade, Kadi, Kadja, Kadre, Kadri, Kadrin, Kadrina, Kadu, Kai, Kaia, Kaie, Kaisa, ?Kaja, Kata ~ Kat(j)a, Katariina, Kati, Kato, Katre, Katri, Katrin, Kats (om. Katsu), Kädi, Kädu, Ninn, Riina, Riinu, Triin, Triinu jt.

Nagu Barbarale ja Margarethale, nii omistati ka Katharinale keskaegses kultuses võimet aidata kõigis hädades. See on Kadri meilgi teinud üheks raudnimeks naistenimede seas. XIII—XIV sajandil Eestis ehitatud kirikuist pühendati 7 Katharinale, teiste hulgas ka *Kadrina* ja *Karja*. Vene keisrinna *Katariina (Jekaterina) I* (valitses 1725—1727) jättis oma nime Tallinna *Kadriorule*. Tõhusalt on nime püsimumist tänini toetanud kadripäeva (25. XI) traditsioon.

Eelislühendiks oli meil veel 1958. aastal Kai, 1961. a. aga juba Kaja, Katrin, Riina; tütarlastele antud nimedest on need kokku II kohal põhinime Kristina ← teisendite järel, kusjuures Katariina kasutuselolevate teisendite hulk peale Maria kõik teised nimed kaugelt ületab. Praegu tarvitatakse nimeandmisel kuni 25 Katharina mitmesugust lühendit, peamiselt: Kadi (9), Kadri (14), Kai (17), Kaia (19), Kaie (31), ?Kaire (16), Kaja (83), Karin (39), Kati (5), Katri (2), Katrin (100), Riin (14), Riina (67), Triin (5). (Sagedusarvud ülevabariigilise kokkuvõtte järgi 1963. a.)

Kaubi ~ Kaupo, üks väheseid vanu ürikunimesid, mille kohta nimemonograafia juba 50 aasta eest on ilmunud (M. J. Eisen, «Kaubi», Oma Maa III, Tartu 1913, lk. 288—295). Sellest hoolimata on tänini vaieldavaks jäänud, kas Kaupo (ürikuis *Caupo* 1219, *Kaupa* Laur ca 1310, *Coup* ~ *Koupe* 1492, Andreas Jummetack *Kaubipoike* 1559 jt.) kuulub Jakobuse ← lühendite hulka või on muistne soome rahvaste algupärane nimi, tüvisõnast *Kau*, nagu *Kaulem(b)*, *Kaumeel* jt. Viimase oletuse tõestuseks on toodud ka Ingeris ja Soomeski leiduvaid ürikunimesid *Kaupe* 1435, *Cope*, *Coupi* 1324 jt. Alusnime Jakobuse poolt omakorda kõneleb asjaolu, et Ojamaa ruunikividel see nimi on kirjutatud kujul *Jakaupr*, mis Soomes näiteks *Jakauppi* kaudu andis täna-

päevagi pruugis veel püsiva lühendi *Kauppi*. Meile on hästi tuntud liivlaste vanem *Kaupo*.

Saksa ja alamsaksa lühendid Jakobuse nimest (Koob, Kobus, Kobes, Köbi) esinevad meie perekonnanimeses. *Kaupo* tundub olevat muistne isikunimi vähemalt selles mõttes, et teda tunti meil juba enne XIII sajandit. Kohanimedes esineb *Kaubi* külade, asunduste, valla ja veskite nimena, peamiselt Pärnu-, Viljandi- ja Saare- ning Läänemaal. Meie uueaegses pruugis ei ole *Kaupo* nimel seni erilist mõnu olnud, kuigi O. W. Masing selle juba ligi poolteise sajandi eest oma «Maarahva Kalendris» (1826) ristinimena ära trükkis. XX sajandi algul populariseerisid nime «Sirvilauad» (1904—1917), asetades selle kõrvuti Lembituga enne sügisest *madisepäeva* (*Kaupo* 19. IX, Lembit(u) 20. IX). Alles käesoleva sajandi neljakümnendail aastail hakkas nimi sünniregistreis vähesel arvul esinema. Kuus neljast tuhandest nimevahetajast võtsid uueks nimeks *Kaupo* (nende hulgas mitte ükski Jakob). Alates aga 1960. a. osutab nimekasutus tõusu. Praegu antakse *Kaupot* kuni 3⁰/₀₀ ulatuses.

***Kersti** (Wiedemanni järgi om. *Kerstna*) → Kristina

Kert = Keert = Kärt → Gerhard

***Kert** = Keret → Gerda, → Margaretha

***Kertu** ~ *Kerttu* → Gertrud

Kimm → Joachim

***Kira** = *Kiira* → Kürill(us)

Kirill → Kürill(us)

***Kirsti(n)** → Kristina

***Kla(a)ra** ~ *Klarissa* → Clara

***Klaudia** ~ *Klavdia* → Claudia

Klaudius → Claudius

Kle(e)me(n)t ~ *Klemens* → Clemens

***Klementi(n)a** ~ *Klementine* → Clemens

Knud ~ *Knuth* → Kanut(h)

***Koidu** on paljudele alusnimedele toetuva nime (mitte nimele ühendil) musternäide: esimeseks on see sõsarnimi mehenimele Koit ←, teiseks koha- ja perekonnanimede -la-lõpust vabastatud Koidula ←; kolmandaks on nime tekkimisel ja levikul oma osa etendanud tähenduskaikumud Eha ← ja (vähe- mal määral) Agu ←; neljandaks on nime sisuliseks toeks rahvusvahelised põhiniimed Aurora ←, Anatolia ←, slaavi Jarja, soome Aamu ja Ilta jt.

Naisenimena on *Koidu* laiemalt levinud XX sajandil,

olgugi et see juba 1884. a. M. Tõnissoni tähtraamatus (3. I) esineb. O. Kallas esitab 1911 «viimastel aastatel tarvitusele võetud» nimedena küll Ago ja Eha, kuid Koidu ja Koit puuduvad. «Sirvilaudadesse» ilmub Koidu 1915 ja kordub erinevail kuupäevadel kahel järgmisel aastal. Tartu kiriku-raamatuis esineb Koidu 1918. a., Tallinna sünniregistreis hiljem. «Laiatarbene» pole nimi kunagi olnud: Tartus anti 1930—1942 Koidu tütarlastele nimeks 15 korda, nimevahetusel võeti ainult paaril korral; praegune kogukasutus 4—5 juhtu aastast.

*Koidula — *Lydia Emilie Florentine Jannsen-Michelsoni* (1843—1886) pseudonüüm, mida 1920. a. alates on kasutatud iseseisva naisenimena ja tunduvalt suuremal määral kui nime Koidu ←: Tartus 1930—42 anti 37 korda (Koidu 15). Praegu eesnimena pruugist taanduv, 1963. a. ainult 1 kord antud. Nimi on olnud aluseks hulga la-lõpulistele nimede (Ehala, Lainela, Önnela — isegi mehenime Kaljula!) tuletamisel.

Koit on tänapäeva pruugis uus nimi, samuti nagu Koidu ←, Eha ←, Endel ←, Juta ← jt. Nime tekkimise aluseks on *F. R. Faehlmanni* müüt «Koit ja Eha» (varem «Koit ja Hämarik» — viimasest pole aga naisenime kujunenud, olgugi et M. Tõnissoni kalendris 1914 (3. VI) *Ämarik* on esitatud. Mehenime ettepanekuna leidub 1882. a. «Isamaa Kalendris», kuid pruuki tuli alles 1920 — Tartus 1 juhus. Tõlkenimena hoopis vähem sage kui sisult vastav Agu ←, mis on arusaadav selle tõttu, et viimane on ühtlasi mitme rahvusvahelise nime lühend, Koit aga mitte.

Mehenimena anti 1963. a. ülevabariigiliselt 16 korda.

Tegelikult on Koit pika traditsiooniga nimi, esinedes Tallinna turberaamatuis (*Hincke Koite*, 1372 ja *Bartolt Koytopoick*, 1574) ja muis ürikuis. Sagedus kohanimedes viitab võimalusele, et Koit oli keskajal pruugis muistse mehenimena (vrd. Koitjärve, Koiduaru, Koiduvälja, Koidualuse, Koidumetsa ja rida Koidu külasid, talusid ning asundusi Järva-, Tartu-, Pärnu- ja Saaremaal), kui sõna ei tähenda siin 'ida, idakaart' nagu Eha 'läänt' kohanimedes Eha ~ Ehavere.

Konrad ~ *Konrat*, latiniseeritult *Conradus* — lühendid *Kuno*, *Kurt*, *Kunz* (e), *Kord* ~ *Korth* — vana-saksa 'julge nõuandja' või teiste seletuste järgi 'hea kõne(mees)'; vene Кондрат(ий) [Kondrâat(i)]; meie vanemais ürikuis peamiselt *Koort* (*Chortepoick*, *Korth*, *Gord*, *Kortken*), XVIII

ja XIX sajandi kalendreis Konrad ~ Konrat, aga kirikuraamatuis ka Kondrat, Koonart.

Nimi oli keskajal meil keskmise sagedusega, Saksas sageli esinev. Konarte Tenno (Amblas 1740) ja Himmode Peetri vader Hinniste Koort (Saaremaal 1765) on mehe kaimud, kellelt *Koordi* oma nime on saanud (vrd. H. Leberechti «Valgus Koordis»). Perekonnanimenagi pole Koort haruldane.

***Konstantia** ~ Konstantine ~ Konstanze ~ Constantia jt. variandid algustähega C [Konstántsia ~ Kónstantiine ~ Konstántse] — Konstantini ← sösarnimed.

Konstantin ~ Constantin(us) — ladina *constans* 'kindel, konstantne'; vene КОНСТАНТИН [Konstantiin], dem. Костя [Kóstja]; meil varem Kosta, Kotsin, Tiinus, Tino [Tiino].

Hilisladina nimi, mille esikandjaks oli keiser *Constantinuse* (288—337) isa. Bütsantsi pealinn Konstantinoopol (tänapäeval Istanbul) sai oma nime keiser Constantinuselt. Nimi on veel viimastel aastatelgi kasutuses üksikjuhtudena.

Koonart → Konrad

Koort → Konrad

***Korne(e)lia** → Cornelia

Korne(e)lius → Cornelius

Kreego(o)rius → Gregorius

***Kreet(a)** → Margareta

Krisostomus ~ Chrysostomus (= Chrisostomus) [Krisóstomus], kreeka 'kuldsuu'; vene pruugis üldiselt tõlkevasena Иоанн Златоуст [Joaín Zlatóúst], harva ka Хрисостом [Hrizostóm]; meie mineviku nimepruugi lühendeist on tänapäevale tuttavad perekonnanimedest: Riso, Ristomus, Tooms, Тоомус.

Kristian ~ Kristjan ~ C(h)ristian(us) — Kristina ← vennasnimi samast sõnast ja sama tähendusega; vene Христиан [Hristián]. Nimi oli ulatuslikult kasutusel Alam-Saksa aladel, sealtkaudu tuli meilegi. Praegu ei kasutata enam vorme Ristjan, Risto ~ Ristu, Wiedemannil ka Ristijaan ja Ristjaan. Nimi on tänapäeva pruugist kadumas. Täisvormi anti Tallinnas 1962. a. 1 juhul, 1963. a. enam kordagi; variante ei esine. Mõned vanad lühendid on püsinud perekonnanimedena (Karsten, Kress jt.).

***Kristina** ~ Kristine ~ Christiana ~ Christina ~ Christine [Kristiina ~ Kristiáana ~ Kristiine] — rahvusvahelised lühendid Chris(ta) ~ Krista, Kris-

te (l), Stina, Stine, Tina — kreeka-ladina 'kristlane'; vene Христина [Hristiina]; meil Kersti, Kerstin, Kirstin, Kristi, Kristin, Kärstin, Rista, Risti, Tiina, Tiinu jt.

Nimi tekkis ja levis eelmise aastatuhande algul, tuli meile keskajal katoliku kiriku kaudu. Uut hoogu sai nime pruukimine Euroopas XVIII sajandil, olles suurmoeks XVIII/XIX sajandi vahetusel.

Kristiina kuulub meie naisenimede raudvarra. 1962. a. oli nime populaarseimaks lühendiks ülevabariigiliselt teine eelisnimi Tiina (41⁰/₀₀). Praegusele nimemoele on mõju avaldanud August Kitzbergi «Libahundi» Tiina.

Kõigi praegu kasutatavate Kristiina lühendite sagedus ulatub kokku 65⁰/₀₀-ni. Eestipärasemaist lühendeist on sagedus üle keskmise veel Kersti (Tartus 15, Elva rajoonis 25, mujal keskmiselt 10⁰/₀₀) nimekujul, rahvusvahelistest on Krista't Tallinnas antud 10⁰/₀₀. Umbes samasuguses kasutussuhtes on nimeteisendid püsinud 1935. aastast saadik. Viiekümne aasta jooksul enne seda oli nii Kristi, Tiina kui ka täisnime Kristiina madalsageduse periood.

**Kристо ~ Kristu — naisenimena — lühend põhinimest Kristina ←, mehenimena → Kristian, → Kristofor.

Kristofor ~ Kristof (f) ~ Christophorus [Kristofóorus] — lühend Kristo — kreeka 'salvitu kandja'; vene Христофор [Hristofóor]; meil peale Kristohwi (Wied.) ka Kristo ~ Kristu, Risto ~ Ristu, viimased nii sellest nimest kui Kristjanist ←; ka Tohver (tänapäeval perekonnanimena).

*Krõõt → Margareta levinumaid lühendeid XVIII—XIX sajandil (Tartu-Maarjas XIX sajandi esimesel veerandil 35⁰/₀₀), praegu asendunud Reedaga ←.

*Ksenia → Xenia

*Kulla ~ Kullake → Aurelia

Kuno [Kúuno] — muinasgermaani *kuoni* 'julge', lühend sellealguulistest nimedest (Kunibert, Konrad ←).

Rüütelliku kõlaga nimi (meiegi kirjanduses: E. Bornhöhe), aga levis meil alles mõnekümne aasta eest, rahvalikus käsituses eestipäraseks peetuna. Praegune kasutus vähene, ka Kuno kujul.

Kurt → Konrad

Kusta, Kustas, Kustav, Kusti, Kusto ~ Kustu, Kuti, Kutt → Gustav

***Kädi** ~ **Kädu** → Katharina

***Kärsna** → Kristina

****Kärt** → Gerda; → Gerhard

Käspër → Kaspar; niisuguses vormis XVIII saj. kalendreis (kus esineb ka naisvorm **Käspërdina**), hiljem Kaspar ~ Kasper ←; esineb nüüd vaid perekonnanimena ja kohanimedes (**Käspri talud**, **Kasperwiek** = **Käsmu**).

***Käthe** → Katharina

***Küli** → Külli

***Küll**i ~ **Küllike** ~ **Külliki** (~ **Kyllik** (k) i) — Lemmikäise naise nimi «Kalevalast», tuletusaluseks on olnud sõnatüvi **küll-** 'rohkest, palju'. Kõigi vormide alusnimed on Soomest, kus nimed kasutusele võeti XIX sajandi viimasel veerandil, suurmoeks said aga XX sajandi teisel kümnendil soome kirjaniku *Johannes Linnankoski* romaani «Laul tulipunasest lillest» (1905, eesti keeles 1926. a.) ühe tegelasnime otsesel mõjul. Meie kalendreist võib nime **Küllike** leida juba 1882. a. (4. XII), kuid sünniregistreisse ilmuvad esimesed **Küllikesed** ja **Küllid** 1932.—1940. a. Moodi läksid mõlemad kujud 1954.—1955. a., millest alates nende osa pidevalt on kasvanud. Variantide omavahelist kasutussuhet peegeldab 1962. a. andmestik: **Küll**i 12⁰/₀₀, **Külliki** 8⁰/₀₀, **Küllike** 4⁰/₀₀. Kõlasarnaseid Tõnissoni nimesid **Külle** (1884) ~ **Külve** (1914) on kasutatud üksikjuhtudel, nagu ka varianti **Küllu**. **Küll**i-nimed on praegu ülevabariigiliselt naisnimede eelistabelis kümnendal, Tallinnas koguni seitsmendal kohal (20—24⁰/₀₀).

Mehenimedena olid **Külle**, **Küllo**, **Külleke** jts., samuti rohked liitnimed, nagu **Külltõivo** (**Kuldow**), **Küllmeelen** (**Culmelen**), **Küllpäe** (vi) (**Külpe**), kasutusel muistsetel eestlastel.

Küntër = **Günther** → **Gunnar**; K-algulisena vanades eesti kalendrites (28. XI).

Kürillus ~ **Kyrillos** ~ **Cyrillus**, kreeka 'isandlik', kontamineerunud pärsia nimega **Cyros** ~ **Cyrus** 'päike'; vene Кирилл [**Kirill**]; meil **Rill**, **Rillo**; **Kirill** on veel praegugi pruugis (Tallinnas 1962. a. 1 korral).

Sellest nimest tuletati nii naisenimi **Kira** [**Kiira**] kui ka mehenimi **Kiirus**, mis M. Tõnissonil 1882. a. esineb võõrapärase nimena, hiljem aga ümbertõlgenduses ka eesti sõnast **kiirus** 'väledus'.

L

- ***Laala** → Eulalia
- Laar** → Hillar (Hilarion), → Laurentius
- Laas** → Nikolaus, Blasius (→ Basil[ius]), Laurentius ←, Claudiu ←
- Ladislaus** → Vladislav; niisugusena vanemais kalendreis (27. VI)
- ***Laene** = Laine ←
- Laes** (~ Lais) = Laos — murdes või vanas kirjaviisis → Clau(diu)s või Laurentius ←.
- ***Lagle** — harva esinev kunstlikult loodud naisenimi (esitas O. Kallas «Sirvilaudades» 1911) sõnast *lagle* 'suurem veelind'. Leidub aga ka perekonna- ning talunimedena. M. Tõnissoni analoogiline esitus *Luige* (1884) on samuti perekonna- ja kohanimeses sagedane, naisenimena õige haruldane.
- ***Laida** → Leida, vrd. Laidi
- ***Laidi** → Leida; vrd. Leidi
- ***Laila** ~ Laili → Leili; vrd. Laida ←. Vastaval soome nimel arvatakse olevat lapi algupära.
- ***Laima** — läti 'määraja, korraldaja' (muistne jumalusenimi); hoolimata kaasaegse nimemaitse erilisest kalduvusest -ai-dif-tongiga nimedele, pole Laima meil juurdunud, kuigi esineb; teisend *Laina* on sagedasem, kuna seda toetab alusnimi Laine ←.
- ***Laine** — 1930—1950 esimesel sageduskohal eestipärane naisenimi. O. Kalda nimestikus (1911) esineb «viimastel aastatel juba tarvitusele võetud» nimena. M. Tõnisson oli selle esitanud juba oma kalendreis 1886 (19. XI). *Laina* on kalendrinimena fikseeritud 1883. a. (14. VII). Esines ka *Laene* (Tallinnas 1920).
Täiskasvanud võtsid 1935.—40. a. Laine nime rohkesti, ja silmapaistvalt just niisuguste võõrnimede asemele kui Melania, Adelaide, Rolaine jt. Nimed nagu *Laire*,

Laive, **Laivi**, **Laidi** jt. on enamasti haruldasemate nimede harrastajate teisendused «laiatarbenimest» **Laine**. **Laidi** on seletatud ka sõnast *laid* 'saar'.

Praeguses pruugis **Laine** püsib, kuid sagedusega alla keskmise.

Vana inglise mehenimega **Layne** (1275. a.) pole meie noorel naisenimel muud ühist kui lähedane kirjakuju.

***Laire** (esineb Tallinnas 1962. a.) → **Laine**

***Laivi** → **Laine**; vrd. **Laili**, **Laidi**

Lall (omastav **Lalli**, **Lallo** ~ **Lallu**) — muistseks peetav soome-eeesti mehenimi, esineb ürikuis; praegu enamasti perekonna- ja kohanimeses (**Lall**, **Lalli**), mida leidub kõigis rajoonides. → **Laurentius**. Nime on käsitletud M. J. Eisen «Eesti Kirjanduses» 1917, lk. 20.

Laos → **Klaus** (**Claudius** ←), → **Nikolaus**, → **Vladislav** (**Ladislav**)

***Larissa** — lühend **Lesja** (ukraina) — 1) kreeka linn **Tessalias**, mille nime algupärane tähendus oli 'kindlus'; 2) kreeka 'kajakas'; vene **Лариса** [**Larissa**]. Nime on ekslikult peetud **Clarissa** muganduseks (→ **Clara**).

Laur → **Laurentius**

***Laura** ~ **Laurentia** [**Lauréntsia**] — ladina 'loorber(ipuu)', piltlikult 'loorberipärg'; vene **Лавра** [**Lávra**] ~ **Лайра** [**Laúra**]; **Francesco Petrarca** (1304—1374) kirjutas hulga armastussonette naisele, kelle kirjanduslikuks nimeks oli **Laura**, tõlge kreeka nimest *Daphne*. **Eduard Vilde** pole «Pisuhännas» **Vestmanni** teise tütre nimeks mitte juhuslikult pannud **Laura**: sellel juba XIX sajandi kalendreis (19. VII) esineval nimel on meie pruugis kirjanduslik kõla. Praegu enam ei anta.

Laurentia on ühelt poolt **Laura** võimalik edasiarendus, teisalt aga **Laurentiuse** ← sõsarnimi.

Laurentius [**Lauréntsius**] tähendas ladina keeles algul 'Laurentiumi linna elanikku', hilisemas uusladina tõlgenduses 'loorberitega ehitut'; linnanimi omakorda oli tuletus samast sõnast kui **Laura** ←. Vene **Лаврентий** [**Lavrénti**], saksa **Laurenz** ~ **Lorenz**; inglise **Lawrence** [**Lóorens**] ja lühend **Larry**; skandinaavia keeltes lühend **Lars**; Soomes **Lauri** ja **Lassi**. Mõned meie lühendid on üle võetud otse alamsaksa ja rootsi keelest. Silmapaistev on asjaolu, et **Laurent(s)**iuse lühendid on kujunenud ainult nime esiosast: **Laar**, **Laur**, **Lauri**, **Laurik**, **Laurits**, **Laur****o**, ja vanadest kalendri-

test lisaks veel Laarens, Laarts, Laarits, Lar(r)ats, Loorits, Loorts. Kõigist toodud kujudest, nagu ka lastekeelseist lühendeist Lall ← ja Lass leidub rikkalikult perekonna- ja kohanimesid. Nimi Laurentsius on aluseks ka perekonnanimedele Laarmann, Loormann, Loorberg, Laurson, Lauringson jt.

Laurentiust peeti keskajal vaeste ja tulekaitse patrooniks. Oli ka Lundi ja Upsala linna, samuti meie Kuusalu kihelkonna patroon, kus rannarahva lauritsapäeva traditsioonid (10. VIII) keetsid veel XX sajandini. Laur ja Lauri olid eriti laialt Eestis kasutusel XVI s. ja neid antakse lastele vähesel määral ka praegu. Levikut tõendavaist hulgalistest kohanimedest, mitte ainult rannikualadelt, vaid ka Võru-, Petseri-, Tartu- ja Järvamaalt, mainitagu talu- ning külanimesid Laura, Lauri, Laurisaare, Lauriveski, Loortise, Loo-ritsmetsa, Laarisaare, Laartse ja Laari.

Laus (= Laos) → Klaus (→ Claudius), → Nikolaus, → Vladislav; kalendrites püsis lühend sajandeid, kuid ilma kindla kalendripäevata (näit. 1772. a. Klaus 28. IV, aga 1849. a. 9. IV ja 1860. a. 8. V — Laus). Praegu eesnimena ei kasutata, kuid perekonnanimedest Laosson, Lausmann jt. on omaegne levik veel hästi tuntav.

***Lea** ~ Lia (~ Liia) — ladina *lea* 'emalõvi', vrd. Leo ←. Vene Лия [Liija] on meie variandi Lia ~ Liia pruuki mõjustanud. Lea muutus moenimeks 1958—1960, oli aga 1961 juba unarule jäämas, kuid tõenäoselt Juhan Smuuli näidend «Lea» mõjustas taas sageduse järsku tõusu Tallinnas 1961 (12^{0/00}) ja mujal järgmisel aastal (Tartus 10^{0/00}, mõnedes maarajoonides 20^{0/00}); Tallinnas langes Lea kasutamise nimeandmisel 1962. a. uuesti 2—3^{0/00}-le, tõustes siis aga järgneval aastal ülevabariigilises kasutamises (12^{0/00}-ga) naisenimede eelisjärjekorras Kaja ja Heli kõrval 14-ndaks.

Lia saksa lühendina on kujunenud alusnimest Juliane ←, meil osalt Lea vene häälduskujust, mida tõendab analoogia alusel tuletatud edasiarendus Leana, mis meil esineb Juliane lühendi Liana ~ Liane ← kõrval.

***Leela**, Leele ja Leeli ilmusid meie nimepruuki XX saj. esimesel poolel, tol ajal juba moest läinud Leena ja Leeni (→ Helena, → Magdalena) asemel. Kõik kolm on ehk hili-sema Leelo ← teerajajad ning praeguse nimetarvitaja käsitus koguni selle teisendid.

***Leelo** ~ *Leelu*, 'regivärsiline rahvalaul', piltlikus mõttes ka 'luule, muusika' («Ei ole leelo maasta leitud...»). 1962. aastani, millal nime sagedus Tallinnas tõusis 4—5⁰/₀₀-ni, anti seda ainult üksikjuhtudel. Mägiste esitas nime O. Kalda ettepanekuna tähenduses 'laul, poeesia', kuid *Leelu* leidub juba varem M. Tõnissoni kalendris (1914, 7. III).

***Leen**, *Leena* → *Helena*, → *Magdalena*

Leenard ~ *Leenart* → *Leonhard*

***Leene** ~ *Leeni* ~ *Leeno* ~ *Leenu* → *Helena*, → *Magdalena*

Leho — Mägiste esitab omaloodud kunstliku nimena (1936). Nime võeti hulgaliselt 1936—1940, kusjuures 50-st juhust endine nimi oli *Leonhard* 25 juhul, *Leopold* 8-l, *Leonid* 5-l, *Leonti* kahel ja *Leo* ühel. *Leho* eestipärasust suurendab seos *Henriku Liivimaa kroonikas* mainitava *Lembitu linnuse Leole* XIX s. teise poole luulest tuntud kujuga *Lehola* (*Jaani Bergmanni «Ustavas Ülos»* kõlab kolmas rida: «Oh *Lembitu, Lehola* vanem sa...»). *Leho* kõrval võeti mõnel korral ka *Lehola* nimeks, kusjuures aga ka *Leo* püsis kindlalt pruugis: *Tartu* anti 1930—42 *Leho* 3 ja *Leo* 22 korda. 1962. a. sünniregistreis on suhe umbes sama (2:9). Sõsarnimi *Lehe* oli meie kalendreis juba XIX sajandi viimastel aastakümnetel, kuid pruuki ei juurdunud (→ *Lehte*). Vrd. *Leo, Leonhard*.

***Lehte** (~ *Lehti*) on kirjandusest tegelikku nimepruuki võetud naisenimesid, esineb tegelasnimena *August Kitzbergi «Maimus»* (1892). *Lehe* kujul leiame nime *Mats Tõnissoni kalendreis* 1884 (29. II), *Lehte* sealsamas 1901 (23. II), *Lehti* 1914. Sünniregistreisse ilmub 1910/1911. a. paiku ja püsib 50 aasta kestel tagasihoidlikult esindatuna (umb. 2⁰/₀₀), kusjuures nii e- kui ka i-lõpuline teisend enam-vähem võrdsel arvul.

***Leida** on XX sajandi populaarsemaid eesti naisenimesid, levinud samuti nagu *Aita* ←, *Leili* ←, *Vaike* ← jt. tänu *Andres Saali* ajaloolistele jutustustele, ometi mitte *Saali* leituna. *Mats Tõnissoni kalendris* on ta juba 1886. a. (16. I), *A. Saali «Vambola»* ilmus aga 1889. a., «*Aita*» 1891. a. Saal ise selektab nime sõnast *leidma* (*Leida*-nimeline tegelane on tema jutustuses leidlaps), nagu seda hilisemadki tõlgendajad on teinud (Mägiste). Tõnissoni tähtsamatuse on sama nimi varem esitatud mehenimena *Leidus* (1884, 25. IX).

Nime anti XX sajandi algusaastaist alates kasvava hooga.

Esimese maailmasõja päevil ulatus Leida sagedus nimepanekul 100—120⁰/₀₀-ni, vähenes siis pidevalt, kuni langes 1940. aastaks 3⁰/₀₀-le ja on praegu sünniregistreis veel harva esinev nimi (1963. a. ülevabariigiliselt 2 juhtu). Leida teisendid: Laida, Laidi (ka Laydi ja Laidy!), Leidi, Leia, Leigi; Mägiste ettepanek Leiti on jäänud ainult soovitusnimestikku. Kõlasarnane Leila on Byroni poeemist «The Giaour» (1813) tegelikku pruuki siirdunud vana-pärsia nimi.

***Leili** — päritolult ja levikuloolt väga sarnane naisenimega Leida ←. 1883. a. saadik Soomes tuntud lapi nimi Laila ühelt, ja vana-pärsia Leila (h) teiselt poolt (→ Leida) pole ei nime loomist ega levikut kuigivõrd mõjustanud. Leili tuli kasutusele samal ajal kui Leida — XX saj. esimesel aastakümnel, saavutades paiguti 100⁰/₀₀ sageduse. Nime levikus oli oluline osa Andres Saali «jutustusel liivi rahva vabadusvõitlusest XIII aastasaja algul», mis kandis nime «*Leili — üks pagana naine*» (1892—93). Mats Tõnissoni kalendris 1884 leidub nimi esmakordselt 24. septembri kuupäeva kohal. Leida nimega segunemisest on tekkinud teisendeid, nagu Leidi, Leigi; samuti võib nimekujusid Laili, Leeli, Leela ←, Leini jt. käsitada Leili variantidena.

Leili püsib tänini: 1962. a. anti vastsündinuile Tallinnas 3⁰/₀₀, Paide rajoonis 11⁰/₀₀ ja Elva rajoonis 8⁰/₀₀.

Leks → Aleks(ius), → Aleksander

***Lembe** ~ Lembi (~ Lempi) ~ Lemme ~ Lemmi — uusaegsed tuletised vanast läänemere-soome sõnast *lemb* ~ *lempi* 'armastus'. Muistsed *meheniemed*, nagu eesti Lembit(u) ← ja soome Lemminkäinen, said XIX sajandil populaarseks ajaloo- ja muinsusharrastusest ja tekitasid XX sajandil rea sõsarnimesid nii meil kui Soomes. Täenduslikult toetas Lembe ~ Lembi levikut rea rahvusvaheliselt tuntud 'armastus'-nimede (→ Agape, → Ljubov, → Militsa; vrd. ka Arm ←) olemasolu. Teisendit Lemmi propageeris kalender «Sirvilauad» 1904—1910, hiljem O. Kallas oma uute nimede nimestikega. 1962. a. esines kõnesolev nimerühm Tallinnas kõigis teisendeis kokku 10⁰/₀₀, Tartus 2⁰/₀₀ ulatuses.

Lembit ~ Lembitu — «sakalaste vanema, saksa feodaalse agressiooni vastase võitluse silmapaistva juhi» (ENSV ajaloo lugemik I, 1960, lk. 29) nimi. Henriku Liivimaa kroonikas palju kordi mainitud «ülem ning vanem», vallutajate seisu-

kohalt iseloomustatud ka kui «kõige truudusetum Lembitu» — kandis tollal kaunistavalist eesti nime (XIII—XVI s. allikais esineb rohkesti muistseid eesti mehenimesid Lemme, Lembi ja liitnimesid, nagu Lembitõivu — Lembitoyue —, Lemmesaadu — Lemsattu —, Lembe päe (vi) — Lempe — jt.), mille kunagine tähendus oli praeguses keeles väljendatult 'armastatu'. Nimi püsis pruugis hulga sajandeid, ilmselt oma muistse leviku laia ulatuse tõttu, võib-olla osalt siiski ka vahva vanema mälestuseks. Teadlikku uuspruuki hakati propageerima XIX sajandi keskpaiku; vähemalt esineb nimi juba W. Bormi «Ma-Rahva Kalendris» 1853. a. (27. II — talvise madisepäeva läheduses, mitte aga sügisese, nagu hilisemais kalendreis, näiteks «Sirvilaudades» 1907. a. teadlikult 20. IX — kuna ajalooline Lembitu langes nn. *Madisepäeva lahingus* 21. IX 1217, LH XXI:2). Laiemalt tuttavaks sai Lembitu nimi pärast *Carl Robert Jakobsoni* «Kolme isamaa kõne» ilmumist (1870) ja eriti «Läti Henriku Liivi maa kroonika ehk aja raamatu» avaldamist *Jaan Jungi* poolt (1881—1884). Oma osa nime elustamise loos oli ka F. R. Kreutzwaldi idee-poeemil «Lembitu» (ilmus pärast autori surma 1885). O. Kalda «Uute nimede» hulgas («Sirvilauad» 1911) esineb Lembit «viimastel aastatel tarvitusele võetud» nimena (*), s. o. tollal ikkagi veel propageerimist nõudva nimena (kuna näiteks Leida ← ja Linda ← selles onomastikonis puuduvad). Teisendil Lemming pole olnud erilist menu, samuti mitte teisenditel Lembar, Lemblane, Lembo, Lemmik, Lemmit (Mägiste 1936). J. Kurriku «Nimede raamatus» (1901) Lembit puudub (aga Leida ja Linda on). Sellest hoolimata on Tallinnas 1900. a. vähemalt üks poeglaps saanud nimeks Lembitu. 20 aastat hiljem ristiti Tallinnas 18⁰/₀₀ poeglapsi selle nimega, Tartus ainult 3⁰/₀₀. Tollal anti Lembitule harilikult teine nimi kõrvale (25% juhtudest: Lembit-Georg, L.-Johannes, L.-Rene, L.-Valentin jt.). Hiljem, kui nimi juba oli juurdunud, kasutati seda kaasnime asendis (näit. Pikker-Lembit). 1927. a. anti Lembitut 17—18⁰/₀₀ ulatuses, kuid teiseid mehe- ega naisenimedena veel ei esine. Nime andmine kulmineerus XX saj. neljandal aastakümnel: Tartus registreeriti näit. 1932—1942 70 Lembitut ja 1 Lemmo. Tallinna 1962. a. isanimede hulgas on Lembit sageduselt viies mehenimi (I Endel — 62, II Ants — 60, III/IV Heino ja Rein —

à 56, V Lembit — 51). Nimevahetusel võeti 4000-st juhust Lembit 27, Lemming 2, Lembo 2 ja Lemmit 1 kord. Variantide soo suhtes valitses ebakindlus: Lembi esineb nii mehe- kui naisenimena. Tänapäeva nimekasutus piirdub 4—7⁰/₁₀₀. Nimi on ületanud eesti keelepiirid ja esineb ka läti 1962. a. nimekalendris (1. XI — Lembits). Peale Kreutzwaldi «Lembitu» on sama nime saanud hulk kirjanduslikke ja muusikalisi teoseid, kultuuriasutusi ja tööstusettevõtteid.

Lembo → Lembit

***Lemme** ~ Lemmi → Lembe ~ Lembi (vrd. ka Lembit)

Lemmet → Lembit

Lemmik ~ Lemmiko → Lembit; see muistseks peetav nimevorm on pidanud vastu veel kuni XVIII sajandini, kuid mitte ristnimena (näit. *Lemmiko Andres*, talupoeg Haimrest 1764. a.). Nimi esineb soovitusnimestikes, kuid tegelikus pruugis eesnimena seni eduta.

Lemming → Lembit, ?Fleming

***Lena** ~ Leno (= Leena ~ Leenu vanas kirjaviisis) → Helena. Lühendite teiseks alusnimeks võiks olla ka Magdalena ←; Hupeli ja vanade kalendrinimede järgi otsustades baseerub lühend Helenal.

Lenart [Léenart] ~ Lennart → Leonhard

***Lende** → Linda

Lenno ~ Lennu → Leonhard

***Leno** → Lena

***Lenora** ~ Lenore → Eleonora

Leo — 1) kreeka-ladina 'lõvi'; 2) lühend mitmesugustest germaani nimedest, nagu Leonhard, Leopold ← jt.; vene Лев [Ljév], Леонтий [Leónti] — viimane uus-ladina arendvormist Leontius ~ Leontinus.

Leo esineb 1772. a. eesti kalendris koos Leonhardi ← ja Leopoldiga ←. XX sajandi alguseni oli aga pruugis haruldane. Alles siis, kui lühikesed nimed moodi läksid (1927—1935), tõusis Leo sagedus. Võõrapäraste nimede muutmisel loobus hulk Leonhardeid, Leonide, Leopolde ja üksikud Leontid ja Leontinid senistest nimedest, võttes uueks nimeks Leo. Praegune sagedus on 3—6⁰/₁₀₀.

Leon(h)ard ~ Leonhart — kreeka-ladina *leo*, om. *leonis* + saksa *harda*, *hart* 'tugev' = 'tugev kui lõvi'; rootsi Lennart; vene kirjaviisis Леонард [Leonárd], itaalia Leonardo; meil Le(e)nart, Liinart, uuslühendid Lenno

~ Lennu ja anagrammiline lühend L e h o. Vrd. Leo ←.
Tänapäeval ei anta.

***Leonia** ~ **Leonie** ~ **Leonilla** — lühendid Lonja, Lonni — on Leo ← sõsarnimed.

Leonid(as), kreeka 'lõvisarnane'; vene Леонид [Leoníd]; sisult sama nimi kui Leontinus (→ Leo), viimane ainult ladina sufiksiga. Nimi levis Euroopas alates III sajandist, tuli meie pruuki vene vahendusel XIX sajandi keskpaiku. Praegu esineb üksikjuhtudena.

***Leonida** ~ **Leonide** — lühendid Lonja, Lonni — mehenimest Leonid ←.

***Leonilla** → Leonia

***Leonora** → Eleonora

***Leontina** ~ **Leontine** — lühendid Lonja, Lonni — vene Леонтина [Leontina], mehenimest Leontinus (→ Leo): vana kalendrinimi (23. V), mistõttu sagedasem kui teised Leoalgulised naisenimed (a. 1900: 4⁰/₀₀).

Leontius (vene Леонтий) → Leo

Leopold — lühend Leo — muinassaksa *Liutpold*, milles on ühendatud mõisted 'rahvas' ja 'julgus', vene kirjas Леопольд. Nimi ei kuulu sisuliselt «lõvi-nimede» gruppi. Meie pruugis levis nimi XIX saj. lõpus, praegu antakse üks kuni paar korda aastas.

***Leopolda** ~ **Leopoldine** — meil vanasti ka lühendid Poldi, Tine — naisenimed Leopoldist ←.

Lev [Ljév] — vene Лев tõlkevaste nimele Leo ←. Vana kanooniline nimi, mille kuulsaim kandja oli kirjanik *Lev Nikolajevitš Tolstoi* (1828—1910).

Lex = Leks → Aleksander, → Aleksius

***Lia** = L i a → Elisabeth, → Julia, → Lea

***Liane** → Julia(ne)

***Lidi** = Liidi → Adelheid, → Lydia

***Lidia** = Liidia → Lydia

Liehard [Liibhard], saksa 'armukindel'; meil Liivart (vananenud), Liivar aga viimasel ajal üksikjuhtudena antud.

***Lii** (~ Li) — lühend nimedest Lilian ←, Livia ←, Lydia ←, aga ka Elisabeth ←. Oli esindatud Paide rajoonis 1962. a. 12⁰/₀₀-ga.

***Liia** → Lea

Liias → Elias

***Liide** → Alide, Adelheid. Lühend M. Tõnissoni kalendreis 1884. a. alates.

- ***Liidia** → Lydia
- ***Liina** → Karolina, → Magdalena, → Paulina. Lühendi levimist ergutas möödunud sajandi lõpul ehk ka *Lilli Suburgi* jutustus «Liina» (1877¹, 1923³). Praegune kasutus keskmiselt 1⁰/₀₀.
- ***Liine** → Adelheid (Adeline), → Aline, → Karoline, → Pauline
- ***Liis(a)** → Alice, Elisabeth. Oli möödunud sajanditel väga laialdaselt levinud nagu Leen(a)gi [→ Helena], tänapäeval üksikjuhtudena.
- ***Liisab(i)** ← Elisabeth. *Liisabipäev* vanades kalendreis — 19. nov.
- ***Liisbet** → Elisabeth
- ***Liise** → Alice, Elisabeth
- ***Liisel** → Elisabeth
- ***Liisi** ~ Liiso ~ Liisu → Elisabeth
- ***Liispet** → Elisabeth
- Liivar**, **Liivart** → Liebhard
- ***Liivi** → Livia, kuid on tuletatud ka toponüümist *Liivi*(maa). Praegu antakse ca 50 tütarlapsele tuhandest (1963. a.). Vastsete edasiarendustena on meie nimepruuki tulnud naisena Liivika ja mehenimena Liivo.
- ***Lil(i)a** ~ Lilian ~ Lilie — lühendid Li, Liili, Lil, Lili, Lilli ~ Lilly, Lily, Ly, ladina *lilium* 'liilia'; nimi kujunes tõenäoliselt siiski itaalia murretes naisenimest Caelia ~ Coelia, kuna 'lille' tähendus on omistatud sellele hiljem; meie Liila, Liili, ?Lila, ?Lilla, Lill, Lille, Lilli, Lillike, Lilja võivad olla kas laenulist algupära või siis on kujundused eesti sõnast *lill*; rohke kasutamine naisnimedena baseerub Lilia(ni) lühendite sarnasusel *lill*-tuletustega.
- ***Lilja** = Lilia ← soome vaste, meilgi viimase kolmekümne aasta jooksul kasutusel. Nimi on põhinimedest Elisabeth ←, Julia ← ja Karoline ← arenenud lühendite rühma Lil(l) ~ Lilia(n) soomekeelne «tõlge» (soome *lilja* 'liilia').
- ***Lill** ~ Lille ~ Lilli ~ Lillik(e) → Lilia(n). Meie Lillede ja Liiliate õitseage oli 1925—1935, millal kõigi teisendite kogukasutus nimeandmisel mõnel aastal tõusis üle 15⁰/₀₀. Lilja, Lille ja Lilli kehtisid 1935—40 eestipäraste nimedena, mida võeti Elisabethi ←, Alide ← jt. eesnimede asemel (27 juhtu 4000-st). Variantide kasutussuhteid iseloomustagu Tartu nimed 1930.—40. a.: Lilian 14, Liilia 1, Liilit 1, Lille 3, Lilli 13, Lill 2, Lilja 1, Lilo 2 (lühendi

põhinimedeks on Elisabeth ← ja Charlotte ←, alusnimeks kaksiknimi Liselotte). Variante Lille ja Lilli propageerisid «Sirvilauad» XX sajandi algul; O. Kallas lisas teisendi Lilles, millel ei olnud menu, nagu ka mitte Kreutzwaldi «Lembitu» naiskangelase nimel Lillik. Lilli ja Liila on möödunud sajandi lõpu kalendreis tavalised (1881, 1884, 1886). Lillo veel varasemas pruugis ja kalendreis (1849, 1870 — 26. XII) on olnud mehenimi.

Lilla — leidub Kuressaares trükitud «Eesti rahva mõnusa kalendris» (1865) ja Wiedemannil haruldase, vanemate leksikograafide järgi tsiteeritud naisenimena. Nime laialdane tuntus põhineb möödunud sajandi lõpu rahvalikul laulul «Lilla istus kamberis». Värv ('violett') märkiv sõnatähendus nimeseletusel pole tõenäone, küll ehk seos rootsi sõnaga *lilla* 'väike'. Baltisaksa nimepruugis XVIII/XIX saj. vahetusel kasutati Lillat kui meelitusvormi Helenast ←.

***Lina** ~ Line = Liina ~ Liine → Adelheid (Adelina), Karolina ←, Paulina ←

***Linda** — Kalevipoja ema nimi, kirja pandud esmakordselt (?) G. J. Schultz-Bertrami poolt oktoobris 1839. aastal Õpetatud Eesti Seltsi koosolekul peetud ettekande käsikirjas. Fr. R. Kreutzwald leidis Linda nime juba otse ÕES'i Kalevipojamapist ega tarvitsenud seda «etümologiseerida» ei *Lyndanise* nimest Henriku Liivimaa kroonikas, ei ka Donizetti ooperist, mille etenduste järel Helsingis (1857) Linda nimi sattus soome pruuki; niisama vähe pidi Kreutzwaldi mõjustama Jean Paul Richteri «Titani» (1800—1803) tegelasnimi Linda, mis nime levikut Saksas XIX sajandi algul oli ergutanud. Linda nime on püütud tuletada sõnadest *lind* või *lendama*, ühendada sõnaga *linn* (vanas kirjakeeles näit. «omma linn a wainlasel andma» — Stahl). Linda kui Kalevi naise nime rahvaehtsuse ja algupära kohta pole seni veel täit selgust (vrd. E. Roosi artiklit «Keeles ja Kirjanduses», 1963, lk. 464—473).

Naisenimena levis Linda meil XIX sajandi lõpul kahtlemata «Kalevipoja» mõjul. C. R. Jakobsoni tütar on vist esimese Lindana meie maal perekonnakirjadesse kantud; ka Jakob Hurda teise tütre nimi oli Linda. Lilli Suburg asutas 1887. a. esimese eesti perekondliku naiste-ajakirja, mille nimeks anti «Linda»; juba enne seda (1879) oli pidanud oma esimese koosoleku Eesti kaubalaevaselts «Linda» jne. Rahvas oli tollal oma tütardele Linda nime juba üksikjuhtu-

del andnud. XIX sajandi paaril viimasel aastakümnel pandi Linda enamasti ikka mõne võõrnimega koos — Linda-Marie, Linda-Elisabeth, Linda-Hortensia, Linda-Olympia jne. Hiljem esineb ka liitnimi Helmelinda. Sajandivahetusest alates muutus Linda eelisnimeks: 1905. a. anti nimi paiguti igast kümnest tütarlapsest ühele, viis aastat hiljem kümnest kahele. 1910 kuni 1920 oli Linda kasutus nii Tallinnas kui Tartus stabiliseerunud 20—30⁰/₀₀-le, langes järgmisel aastakümnel 10—15⁰/₀₀-le. Nimede muutmise perioodil 1935—40 võtsid Linda nime mitmed Alindad, Rosalindad jt. Vastsündinutele nime andmisel oli Linda kasutamine neljakümneks aastaks juba vähene: Tartus 1930—42 kanti süneregistrisse kokku 52 Lindat, s. o. keskmiselt 4 aastast, siitpeale alaneb Linda kasutuskurv pidevalt. Vahepeal oli «Kalevipoja» Linda andnud oma nime Tallinna Rootsi kantsile (A. Weizenbergi sellenimelise skulptuuri järgi), kivile Ülemiste järves, paljudele muusika-, kujutava kunsti ja kirjandusteostele (M. Hermann, Kr. Raud, Ed. Vilde jt.), tänavatele, ettevõtetele jt. «Kalevipoja» juubeliaastal 1961 ei saanud aga Tallinnas ega Tartus enam ükski tütarlaps Linda nime.

Peale meie kalendrite, kus Linda hiljemalt 1882. a. alates stabiilse kuupäevata seisis, võeti nimi Soome kalendrisse (15. aprillile, Olympia asemele), kus see püsis 1928. a-ni. Läti kalendris on Linda ja Kalevs 23. veebruaril. Eesti Linda kõrval ei tohi unustada, et rahvusvaheline Linda oli möödunud sajandil tuttav ja käibel nii Saksas, Itaalias kui Skandinaavias, käesoleval sajandil ka Inglismaal ja USA-s. Inglise omakorda käsivad Linda nime lühendina Rosalindast ←. Linda saksa nimena on õieti lühend Dietlindest, Gundelindest ja paljudest teistest -*lind*-lõpulistest nimedest, tegelikult ka keelepuhastajate ajastul kujundatud nimi mõistest *lind* 'örn, pehme'. Eesti sakslased kui ka rootslased Linda nime ei tarvitanud. Populaarsusest hoolimata pole meie Lindal lühendeid ega variante, kui mitte arvestada Ansomardi (*Lindas* 1903) *Len* *d* *e* *t* ja hüüdnime *I n n a* ←. O. Kalda variant *L i n d u* («Sirvilaudades», 1911) pole kasutajaid leidnud.

Lindhard → Linnart

***Line** = Liine → Adelheid (Adeline), → Karoline, → Pauline

Linnart ~ Linnert (möödunud sajandi eesnimi, Wiedemanil Linnert Lõuna-Eestist) on kalendripruugi järgi otsustades Leonhardi ← mugandus (vrd. Lennart).

- ***Lisanna** ~ Lisanne — peamiselt XIX sajandi lõpust pärinev liitnimi lühendist Liisa (→ Elisabeth) + Anna ← ~ Anne ←.
- ***Lisbet(h)** [Lisbet], Lisette [Lisete, prantsuspeäraselt ka Lisétt] → Elisabeth
- ***Liso** = Liiso = Liisu (kalendripäev XIX saj. kalendreis 3. VI) → Elisabeth
- ***Livia** [Líivia] — naisvorm rooma sugukonnanimest *Livius*, võib olla aga ka lühend *Olivia* ← nimest. Meil mõlemast alusnimest lühend Liivi.
Rooma arukamaid naisi, keiser Augustuse abikaasa, kandis *Livia* nime (meie ajaarvamise algusaastail). 1962. a. anti nimeteisendit Liivi ← ülevabariigiliselt 4–8⁰/₀₀ ulatuses. Harva on kasutatud ka meesvastet *Livio*.
- ***Ljubov** [Ljubóv] ja tavaline lühend *Ljuba* [Ljúuba], vene ЛЮБОВЬ, Люба (meil *Luuba*), sõnast ЛЮБОВЬ 'armastus'. Eesti Rahva Kalender 1862 (trükitud Riias) esitab omakeelse vastena: *Lübow* (17. IX) — tõlge kreeka nimest *Agape* ←, samal ajal slaavi vaste nimedele, nagu *Amata* ←, *Anna* ←, (Jo)hannes ←, *David* ←, *Demetrius* ←, *Miliza* ← jt. Tallinnas 1962. a. oli *Ljubov* kõigile tütarlastele antud «laiatarbenimedest» eeliskorras kahekümmes, sageduselt võrdne nimedele *Margit* ja *Riina* ←.
- ***Lonni** → Leonida, → Leontina. On meil kirjutatud ka *Lonny*.
- ***Loora** ~ Loore → Eleonora
- ***Loreida** — saksa liitnimi: *Lore* + *Ida* → Eleonora, → *Ida*
- Lovisa** = *Loviisa* → *Luise*
- ***Lucia** (~ *Luzia*) ~ *Luciane* ~ *Lucinde* [Lúutsia, itaaliapärases häälduses *Lutšíia*] — lühendid *Luci* ~ *Luzi* (e) — vana-rooma isikunime *Lucius* naisvorm, sõnast *lux* 'valgus', tähendas nimena muiste 'päevavalgel või päevahakul sündinut', aga piltlikult ka 'valgusekandjat'. Meie pruugis on nimi vananenud (*Wiedemannis* lühend *Lutsi*). Ka M. Tõnissoni anagramm *Lusti* (kal. 1884, 20. X) ei levinud.
Santa Lucia on tänapäeval tuntud kohanimena Itaalias, eriti ühest itaalia laulukesest.
- ***Lucretia** ~ *Lukrezia* [Lukréetsia] — naisenimi rooma sugukonnanimest, mille algupärane tähendus oli 'kasusaaja, tulutooja' (sõnast *lucrum* 'kasu'). Meil on selle nime kasutus vähene.
- Ludi** → *Ludwig*

kuid see pole kasutamist leidnud. Luule saavutas suurima sageduse nimeandmisel 1928.—1935. a., ulatudes mõnel aastal 15—20⁰/₀₀. Viimaste aastate sünniregistreis esineb 2—4⁰/₀₀ ulatuses. Vrd. ka Leelo.

Luutsi = L u t s i → Lucia

***Lüüdi(a)** → Lydia

Lüüdik → Ludwig

***Lüüli** → Lydia

***Ly** ~ L y a → Elisabeth, → Lea, → Lydia

***Lydia** ~ L i (i) d i a [Lüüdia ~ Liidia ~ Liidja], kreeka 'lüüdianna'; vene Лидия [Liidija]; soome Lyydi ja Lyyli eeskujul ka meil teisedid Lüüdi ja Lüüli; sageli on Lydia lühendeiks Ly ~ Li ~ Liidi, kuid kõigil neil on teisisi alusnimesid (→ Elisabeth, → Lia, → Alide < Adelheid).

Lydia Koidula (1843—1886) eesnimena on nii originaali lähedane Lydia kui selle mugandused Li(i)dia, Liidi, Lüüdi juba ligi sajandi kestel püsinud aukohal meie nimevaras. Praegune Lydia nime andmine pole küll rohke, kuid on püsiv. Kõigi variantide kogukasutus viimastel aastatel oli 5—6⁰/₀₀.

M

- ***Maaja** → Mai
- ***Maal** ~ Maala ~ Maali ~ Maalu → Amalia, → Magdalena
- Maan(u)** ~ Maanuel → Immanuel, → Magnus
- ***Maar** ~ Maara → Maria, → Tamara
- ***Maarda** → Mart(h)a
- ***Maare**, Maareta (Wied.) → Margaretha, → Maria, → Tamara
- ***Maari** = Mari → Maria
- ***Maarika** = Marika → Maria
- ***Maarja** — vanemaid eesti pruugis kodunenud Maria ← hääduskujusid, valitsev nii folklooris, rahvakalendis, toponüümikas kui ka keskaja isikunimestikus. Fraseoloogilistest väljenditest esinevad — «päev läheb Maarja valda» (= 'päike loojub'), «Maarja-maa sisse panema» (= 'matma'), aga ka sõnaühendid, nagu *Maarjamaa* = Eesti- ja Liivimaa, *Maarja-mägi* ('ohvrimägi'), on olemas rikkalik hulk taime-nimesid (*maarja-hein*, *maarja-kadakas*, *maarja-kask*, *maarja-malts*, *maarja-rõigas*, *maarja-sõnajalg* jt.). Kümme-kond *maarjapäeva* on tekkinud seoses keskaegse Maria-kultusega (*heina-maarja* 2. VII, *kaasani-maarja* 22. X, *leemeti-maarja* 21. XI, *nigula-maarja* 8. XII, *rukki-maarja* 15. VII, *ussi-maarja* 8. IX ja *paastu-maarjapäev* — 25. III).
Naisenimena on Maarjal arhailine ja pisut raamatuline kõla, millest ehk ka kaasaegne vähene kasutus nimeandmisel. Maarja, Maarjamõisa, Maarjamäe, Maarjaoru jts. kohanimedes on mõnikord tegemist Maria-Magdalena ←, mitte alati Maria nimega.
- Maarva** → Martha (Marfa)
- ***Maasika** — algupärase nimeloomingu uuemaid saavutusi, antud Tartus 1962. a. kahel juhul.
- ***Madde** = Made sel kujul XIX saj. kalendreis (13. VIII), kuid samas ka Made ja Maade. Wiedemann esitab Made Magdalena ← nimega seostatuna.

- ***Madel** → Magdalena
 ***Madelene** → Magdalena
Madi (vanas kirjaviisis ka **Maddi**), **Madis**, **Madjus** — lühendid nimedest Mattheus ← ja Matthias ←.

Sajandeid olid eestlaste «laiatarbenimedeks» nii **Madi** kui eriti **Madis**, viimane XVI sajandist alates ühe eelisinimena. On aluseks paljudele koha- ja perekonnanimedele. Meie vanas rahvakalendris on kaks *madisepäeva* (24. II ja 21. IX). Veel 100 aastat tagasi oli nime kasutus suur: 1862. a. näit. Amblas 22⁰/₀₀, kuid sealtpeale langes. Praegu antakse ülevabariigiliselt Madist 6⁰/₀₀ ulatuses, Madi ainult üksikuhtudena.

- ***Madle** ~ **Madle** (e) **na** → Magdalena

- ***Madli** → Magdalena

Mae = ?**Made** → Magdalena. Lühend oli moes 1935.—1940. a. paiku, millal seda võeti mitmesuguste nimede asemel kümnekonnal juhul.

- ***Magda** [hääldati ka **Máhta**] — sajandi esimestel aastakümnetel kasutatud rahvusvaheline lühend nimest Magdalena ←, 1900. a. 8⁰/₀₀, 1920. a. 3—4⁰/₀₀, 1927. a. ainult 1⁰/₀₀. Viimastel aastatel enam ei anta.

***Magdalena** ~ **Magdalene** [Magdaléena ~ Magdaléene], tuntuimad rahvusvahelised lühendid **Magda** ← ja **Leena** ←, vene Магдалина [Magdaliina], Saksas lühendid **Madel**, **Madlen**, ?**Marlene**; inglaster lühend **Maud**; prantsuse vorm **Madeleine** [Madléen]. Meie lühendite **Leen** ~ **Leena** ~ **Leene** ~ **Leeni** ~ **Leeno** ~ **Leenu** alusnimeks on sageli **Helena** ←. Ka **Liina** ← alusnimeks on ainult harukorral vene teisend **Magdaliina**. Meie vanemas pruugis olid levinud peamiselt apokoobid **Made**, **Madel**, **Madelen** (e), **Madle**, **Madli**, ?**Mae**, **Magda**, **Mahta**, **Maidle**, **Mall**, **Malle**, **Malli**, **Mass**, **Matle**, **Matleen**, **Mattu** ja täiskuju **Magdaleena**, millest **Wiedemann** esitab ka variandi **Mahdaleena**. Kunstlikud uusnimed **Maldi** ja **Mildi** toetuvad osalt **Magdalena** lühendeile (anagrammid). Tänapäeval kõige populaarsemaid lühendeid **Mall** ~ **Malle** on hinnatud ka võimalikeks muistseteks naisenimedeks ja nende omavaheline esinemissagedus kaasaja maitse kohaselt on vahekorras 1 : 9 kahesilbilise vormi kasuks.

Magdalena on ladinapärase vorm **heebrea** kohanimest *Magdala* ja tähendab 'Magdalast pärit naine'. Nimi

kujunes *Maria Magdalena* (ehk *Magdala Maria*) nimest. Et *Maria* nimi katoliiklikes maades keskajal oli tabu, siis hakati sama nime andma teise isiku, Magdalast pärit *Maria järgi*; hiljem kasutati *Magdalenat* ilma *Maria*-komponendita. Algupärast kasutusviisi peegeldab veel meie kihelkonnanimi *Maarja-Magdaleena* (Tartumaal).

Magnus on eesnimena kasutusel XI sajandist alates: nime andis oma pojale Norra kuningas *Olaf Püha* (troonil 1015—1030) Karl Suure ladinakeelse nime *Carolus Magnus* eeskujul, käsitades ladina sõna *magnus* 'suur' kui eesnime. Meie eelmise sajandi kalendris on Magnus püsivalt 6. septembril, mõnikord *Mango* (1849), vahest ka *Maknus* (1885) kujul. Teisendid *Mangnus*, *Maunus*, *Maan* pole praegu enam pruugis. Harva esineb *Maanus*, samuti soome lühend *Mauno*.

***Mahta** = *Magda* ←; *Magdalena* ←

***Mai** ~ *Maia* ~ *Maie* ~ *Maiu* — enamasti lühend (lasteelset algupära) nimest *Maria* ←; muistse mehenimena esinenud XVII sajandini (Läänemaa vakuraamatus 1518—1544 näit. *Nano Mayoick*, *Michel Majepoick* jt.). Seost vanarooma jumalanimetusega, kellelt nime on saanud meie praegune viies kalendrikuu (*mai*), meie *Maiel* pole. Samuti pole seost ka meie naisenimel *Maie* muistse india «kogu elu ema» *Maia* nimega ning kreeka mütoloogiast tuttava *Maiaga* (Atlase tütar, Hermese ema). Naisenimena ja *Maria* lühendina omandas *Mai* meilgi juba sajandeid tagasi *iseseisva* nime väärtuse. Möödunud sajandi esimesel poolel oli *Mai* sageduselt kuues naisenimi, taandus siis sajandi lõpul pruugist, kuid elustus uuesti käesoleva sajandi 30—40ndail aastail, püsides seni nii *Mai*, *Maia* kui *Maie* kujul ca 8—10⁰/₀₀ ulatuses. Õige sagedane on *Mai* kaksiknimedes (*Mai-Ann* ~ *Mai-ann*, *Mai-Liis* ~ *Mail(is)*, *Mai-Rutt* jt.). *Maaja* kujul esineb harvem (Tartus näit. 1930.—42. a. kokku 9 ja ülevabariigiliselt 1963. a. 5 juhul) uuslaenuna saksa pruugist. Nimede muutmisel oli kõige rohkem võetud teisendiks *Maie* (suhted 4000 muutmisjuhu kohta: *Mai* 30, *Maia* 12, *Maie* 52, *Maaja* 5, *Maiu* 1, *Mae* 9). Ja viimasel ajalgi on *Maie* kõige eelistatum vorm. Uuskujundusena esinevad ka *Maike*, *Maiken*, *Maiki* ja *Maiio*, viimane poisinimena.

***Maian(n)** → *Mai* + *Anna* ←; vrd. *Marianne* ←

Maid = *Mait* → *Matthias*

***Maidle** → Magdalena

***Maido** ~ **Maidu** = Mait → Matthias

***Maie** → Mai, → Maria

***Maiken** → Mai

***Mail**, **Maila**, **Maili**, **Mailis** → Mai, → Maria, → Elisabeth

***Maimu** «...olevat täitsa K[ititzberg]i loodud nimi, nii arvatakse. K[ititzberg]i kaudu see nimi on saanud küll rahva hulgas tuntuks, esineb aga juba varem, 1886. a. G. E. Luiga jutus «Muruneid». Muruneiuks on ühe eesti vanema tütar, nimega Maimu». Sellele 1935. a. (Eesti Kirjandus 1935, lk. 358) avaldatud O. Ojassoni otsusele võib lisada, et aasta varem ilmunud Mats Tõnissoni tähtraamatus (1886) seisab Maimu juba (31. VIII) naisenimena. Uue vateri lisamine ei selgita veel lõplikult 1910.—1930. a. ühe eelise nime ausse tõusnud Maimu algupära ega looja küsimust. **Maimule** andis O. Kallas tähenduse «väike, kena», mida hiljem J. Mägiste jt. on korranud, seletades **Maimu** «sõnast *maim*, omastav *maimu* 'väike olend'», samuti teiseideid **Maimo** ja **Maim**e. 1920. a. Maimu sagedus ulatus Tartus 6 ja Tallinnas 13 promillini, veerandil juhtudel kaksiknimega (Maimu-Auguste, Maimu-Sibille, M.-Hildegard-Rosalie, M.-Viola). 1927. a. püsib sagedus 14^{0/00}, kuid juba viie järgneva aastaga läks Maimu moest (1934—40 veel 2^{0/00}). Tartus anti 1930.—42. a. teiseideid omavahelises suhtes järgmiselt: **Maimu** 43, **Maimo** 4 korda; **Maim**e sünniregistreis puudub (esineb ainult soovitusnimestikes). Viimaste aastate pruugis leidub **Maimu** ainult üksikjuhtudel.

***Maire** ja **Mairi** on näiliselt Marie ← ja Mari ← anagrammid, naisenimedena meil soome laenud, mida 1929. ja 1936. a. nimestikes eestipärastena soovitati. Soomes on a. 1895 üks esimesi nimekandjaid Maire eesnime saanud («Kalevalaski» leiduvast) sõnast *maire* 'tore, meeldiv'. Üksikute Mairede järel 1925—1945 muutus nimi alles viiekümnendate aastate teisel viisaastakul moenimeks, saavutades Tallinnas 1957. a. 16^{0/00} sageduse ja püses seni kõikjal vabariigis 13—16^{0/00}-ga «laiatarbenimedede» seas. Meesvastet **Mairo** (Elva rajoonis 1962. a.) võib käsitada ka **Mario** anagrammina või meil varem esinenud **Mairoldi** (näit. 1927 Tallinnas 2 juhtu) lühendina. Ka naisenimi **Mai**ve võib olla Maire teisendus.

Mait → Matthias, püsivalt pruugitav mehenimi, ka *M a i d o* ~ *M a i d u* kujul. Aastane sagedus paar-kolm promilli (Tallinnas 1961. ja 1962. a. 3⁰/₀₀). Ürikuis juba XVI sajandil leiduvad (Järvamaal 1564. a.) Maksud on ahvatlenud seostusi otsima soome sõnadega *maitti* 'isu' ja *maito* 'piim' (Süvalepp), kuid kujunemiskäik Matthias > Matti > Matt > Mait on liiga selge, et muid üldse otsima hakatagi.

***Maia** → Maie, → Maria

Maks, Maksim, Maksimilian (Maximilianus) — liitnimi vana-rooma kaasnimest *Maximus* 'kõige suurem' ja *Æmilianus* (→ Emil).

***Maldi** → Mathilde

***Mali** = Maali → Amalia

***Malju** → Melania

Mall ~ *M a l l e* (~ Malli) — lühendid nimest Maria ←, vrd. Mann ←, eriti kaksiknimest Maria Magdalena ←. Lühend on vana-inglise allikais kirja pandud XIII saj., meil XVI s. (Padise 1565. a.). Olgugi püsivalt kalendreis (14. III, 30. V jm.), oli eesnimena XIX saj. juba haruldane. XX sajandi kolmekümnendail aastail läks uuesti moodi, saavutades 12⁰/₀₀ sageduse. Malle oli siis eelistatum teisend, nagu praegugi. (Malle : Mall suhe 1963. a. 9 : 1.)

***Malvine** [Malviine] — keldi keeles 'tüdruk', vana-saksa keelde projitseerituna (Madalwine) on tõlgendatud kui 'kõnekunsti ja õiguse sõber'. «Ossiani lauludest» (→ Oskar) levinud romantilist nime on meie XX sajandi pruugis esinenud täisvormina harukorral (Tallinnas 1927), pisut enam aga lühendina *M a l v e*.

***Manda** ~ *M a n d i* → Amanda

Mando → Amandus

Manfred — vana-saksa 'rahu mees'. Uusaegse leviku aluseks oli *G. Byroni* tragöödia «*M a n f r e d i*» (1817) nimetatavustav mõju. XX sajandi alguse-aastakümneil said mõned poeglap-
sed meilgi selle kirjandusliku nime.

Manglus, Mango ~ *M a n g u* (→ Magnus, → Mangold) on mehenimed XVII—XVIII saj. kirikuraamatuid. Wiedemanni teisendid *M a n g u l*, *M a n g u s* ja eriti *M a n g n u s* osutavad alusnimele *M a g n u s*.

See minevikunimi on tänapäeval tuttav rohkem kirjandusliku tegelasnimega (Leida Kibuvitsa «Manglus Sepapoeg») kui tegelikust pruugist.

Mangold (< Manag(w)alt) — vana-saksa 'meeste-valitseja' või 'paljude valitseja'. Nimi on nii saksa kui meie pruugis haruldane, mille tõttu teisendid *Mangul* ~ *Manglus* ← ja lühend *Mangu* ~ *Mango* näikse meil kujunenud olevat pigem skandinaavia Magnusest.

Mangnus, Mangus → *Manglus*

Manivalde — üks seitsmest Henriku Liivimaa kroonikas (XXI, 3) mainitud eesti vanemanimest. Forsmanni (lk. 159) seletuse järgi (allmaajumaluse) 'Maani vald'; Förstemannil (lk. 905) leiduv ojamaalaste vana nimi *Manowald*, algupäralt sama nimi kui *Managwalt* (→ *Mangold*), võiks olla juba muistse nimelaenu — *Manivalde* aluseks. Teiselt poolt on Henriku kirjakuju õigekirjutuses kaheldud ja arvatud, et muistse vanema õigeks nimeks olnud *Vanevald* (Mägiste, 1929).

Nagu kõik Henriku nimed peale *Lembitu*, pole ka *Manivalde* hiljem ulatuslikumat kasutust leidnud. Nime on antud üksikjuhtumel, peamiselt 1920.—1940. a.

***Mann**, omastav *Manni* ja *Mannu* (NB! -*nü*-), on *Mari* ← ~ *Maria* ← lastekeelset algupära lühend. Algul hüüdnimeline, omandas XIX sajandil iseseisva naisenime väärtuse (1883. a. kalendris 17. V). Hiljem sünniregistresse kantud ka *Mannj* ning *Manny* kujul; 1929. a. soovitusnimestikus «Eestipäraseid isikunimesid» *Mannu* kujul (Wiedemanni järgi). Vrd. *Mall* ←, samuti ka vene *Маня* (→ *Maria*).

Mannus → *Magnus* (→ *Manglus*)

Manso → *Magnus* (→ *Manglus*)

Manuel = *Maanel* → *Immanuel*

***Mara** = *Maara* → *Maria*, → *Tamara*; on seletatud ka iseseisva nimena heebrea sõnast tähendusega 'kibe'.

Mardi, Mardo → *Martin(us)*

***Mare** on lühend nimedest *Maria* (Eesti saartel: *Mare pro Mari*) ja *Margaretha* ←. Praeguses pruugis «laiatarbenimena» (11—14⁰/₀₀, Lõuna-Eestis rohkem kui Põhja-Eestis) püsinud juba 30 aastat.

***Maret** — samuti kui *Mare* vana lühend põhinimest *Margaretha* ←; rahvakalendris *mareta*- ehk *karusepäevana* märgitud 13. juuli kõrval esineb *Marret* (vana kirjaviis) XIX saj. kalendreis ka leemetimaarjapäeva (21. XI) kohal, osutades seost alusnimega *Maria* ←. Kirja pandud Eestis alates XVI sajandist. *Mare* ja *Mareti* (käändub nüüd -i-tüvelisena, hoolimata soovitusnimestikes soovitatud -a tüvest)

kaasaegset kasutust iseloomustab perioodiline ühe teisendi eelistamine teise arvel: 1935—1955 oli näit. 15 000 registree-ritu kohta Mare-nimelisi 203, Mareti-nimelisi 131. Enne 1935. a. oli Maret ülekaalus. Kõige viimastel aastatel on Mareti esindus poole vähem Mare omast (10 ja 5 promilli). Aastail 1930—1940 oli Maret moes sedavõrd, et seda nime anti mitte ainult vastündinud tütarlastele, vaid ka laevadele, ajakirjadele, tööstustoodetele jms.

*Margaret(h)a ~ Margarethe ~ Margarita [Margareeta ~ Margareete ~ Margariita] — rahvusvahelises pruugis tuttavamad lühendid: Greta ~ Gret(e) ←, Marga, Margot, Meta, Rita — kreeka-ladina 'pärl'; vana-pärsia pärimuse kohaselt usuti, et helmed, pärlid on 'valguse lapsed' (vana-pärsia *munvari*), tekkinud sellest, et kastetilk, langenud austri avatud karbi sisemusse, kuu-kiirte paistel seal kivistub ja muutub pärliks. Kuna lilli sageli pärlitega võrreldi, sai *margaretha* ka lille (*Bellis perennis*) nimeks → Daisy. Vene Маргарита [Margarita]; inglastel lühend Peggy [Pégi]; ungaris Margit, soomes Marketta [Márgeta]. Meie Margareeta on pika traditsiooni ja suure hulga lühendite ning teisenditega naisenimi, mille variantide arv ulatub üle veerandsaja, kusjuures suurem osa nendest on tänapäevalgi kasutusel (1962. a. sünniregistreis üksnes Tallinnas 72⁰/₀₀ ulatuses). Kõige kasutatavamad lühendid on: Reet (19⁰/₀₀), Margit (19⁰/₀₀), Mare (11⁰/₀₀), Maret (7⁰/₀₀), vähempruugitavad on: Keret, Kreet, Kreeta, Krõõt (a), Ma (a) reta, Marga, Marge ~ Marget ~ Margot, Marit, Meeta, Riita ~ Rita, (Rits), Rõõt. Täisvorm Margarethe esines eelmisel sajandil ja käesoleva esimesel poolel pidevalt 1—2⁰/₀₀ ulatuses. Praegune täisvorm on lühenenud kujuks Margare(e)t ja leiab kasutamist 1000 nimepaneku kohta tütarlastele paar korda.

Vana eesti rahvalaulu rida «*Mareta-kareta neidu*» pole lihtne tähevahetusega sõnamäng, vaid selle mõlemad osad esindavad Margare(e)ta lühendeid; tõenäoliselt seletab see kaksiklühend ka rahvakalendri 13. VII kuupäeva kahenimesuse: *mareta*- ehk *karusepäev*. Sellest päevast pajatab vana agraarkalender: «Mareta-päeva põud ja küünlapäeva sula on nälja emad».

Margo = Marko → Markus (vana lühend, esineb näit. Pilistveres 1679, 1759 jt. a.).

***Margret** → Margaretha, mineviku kirjavorme.

Margus → Markus; üks viimaste aastate eelis-mehenimi, mille kasutussagedus on pidevalt tõusnud. Praegu on see eesti poistenimedest sageduselt kuues (25^{0/00}).

***Mari** (omastav *Ma ri*, harva *Ma r ja*) — möödunud sajandite (ürikute järgi XVI s.-st) kõige populaarsemaid naisenimesid ja *Maria* ← kõige rahvalikum variant, praegu taas kasvava kasutusega, aga *Maria* muude teisenditega võrreldes ikkagi vähepruugitav. Tartus 1862. a. sündinud laste emadest olid *Mari* (tollases kirjas *Ma r r i*) nimelised 73 ehk 182^{0/00}; samas linnas 1962. a. sündinud laste emadest oli *Mari* nimega 2 ehk vaevalt tuhande kohta üks. Tütred kandsid *Mari* nime järgnevas suhtes: 1862. a. *Ma r r i* 16, *Maria* 6, *Marie* 15; 1962. a. *Ma ri* 3 — *Maria* ~ *Marie* puudusid (selle asemel *Ma r ika* 16, *Merike* 15, *Marina* 5, *Marju* 5 jt. variandid 10). Sajandivahetusel oli *Mari* nimel peamiselt hüüdnime väärtus, kirikukirjades seisid *Marid* tollal *Mariede* ja *Maria-dena*. O. Kallas püüdis *Mari* soovitamiseks nime eestikeelseks seletada tähenduses 'mari'.

***Maria** ~ *Marie* [*Mariia* — *Mariee* — *Máaria* — *Marii*] — rahvusvaheliselt tuntud lühendeid: *Mari*, *Mary*, *Meeri*, *Mery*, *Miz(z)i*, *Molly* jpt. — esineb sageli ka ühe osana liitnimedes nagu *Mariangela*, *Marianna*, *Mari-anne*, *Mar(e)lene*, *Marliese*, *Merle*, *Marlone* ja kaksiknimedes, nagu *Mari-Ann*, *Mari-Liis*, *Ma(r)ia-Liisa*, *Rose-Marie* jt. Nimi kujunes heebreanaisenimest *Mirjam*, UT kreeka keeles *Mariamne*, latini-seeritult *Maria*, prantsuspäraselt *Marie*. Nime algupärane tähendus on ebaselge; võib-olla oli põhisõnaks heebrea 'kibe, mõru, tõrges' (→ *Mara*), võib-olla 'ülev'; on ka oletatud, et nimi pärineb tiitlist *myrrh*, mis tähendab 'valitsejanna'.

Vene nimepruugis *Марианна* [*Mariánna*] ja *Марьяна* [*Marjáana*], viimasest lühend *Яна* [*Jáana*], *Марья* [*Marja*], *Мария* [*Maríia*], lühendid *Маня* [*Maanja*] ja *Маша* [*Maasha*]; teistes keeltes tarvitataavaid teisendeid ja lühendeid, mida meilgi tuntakse, on palju: näiteks inglise *May*, *Polly*; prantsuse *Mariette*, *Marion*, *Marionette*; itaalia *Mariella*; hispaania *Mariana*; saksa *Mia*, *Ria*; ungari *Marika*; läti *Maiga*; soome *Maarja*, *Maija*, *Marja* jt.

Meie sagedasemaid esinemiskujusid on *Maar*, *Maara*, *Maare*, *Maari*, *Maarika*, *Maarja*, *Mai*, *Maia*,

Maie, Mail, Maila, Maili, Maire, Mairi, Maiu, Mann, Manni, Mare, ?Maret, Mari, Marika, Marin, Maris, ?Marit, Marja, Marje, Marju, Meeri, Meerike, ?Merike, Miia, Miiu, Mirja, Mirje, Riia, Iia jt.

Loetletud kolmekümne kuuest teisendist on õige mitmed väga lähedased eestikeelsetele apellatiivsõnadele, mis sisult hästi naisenimedeks sobiksid (Mari, Mail, Marju, Meri); ka see tõsiasi on Maria variantide levikut meie nimepruugis soodustanud. Veelgi enam oleks võinud seda soodustada *Maria-kultus*, mis keskajal võttis puhuti õige laia ulatuse, juba XIII sajandi algul *Maarjamaaks* nimetatud vanadel Liivi- ja Eestimaa aladelgi. Ometi on Maria naisenimena vähem levinud ja teisenditegi poolest taga Anna ← ja Elisabethi ← nimedest, mis seletub tõsiasjaga, et *Virgo Maria* (neitsi Maarja) nime käsitati tabuna ja Maria kui eesnimi sattus nimepruuki esialgu hoopis teise naise — *Maria Magdalena* ← nimena.

Katoliiklike maade traditsioonis antakse Maria nime ka meestele (näit. kirjanik Remarque'i (*1898) kodanikunimi on *Erich Maria Kramer*).

Maria ~ Marie esinemisstatistikast leidub andmeid Maarja ← ja Mari ← nimeartikleis (vt. ka Mare ←, Maret ←, Marika ← jt. lühendid).

Maria ~ Marie praegused moevormid on Maarika, Marika, Marina, Maris, Merike, Maire ja Mare.

***Marianna** ~ **Marianne** [Marjánne ~ Marjänn] = Maria ← + Anna ← (~ Anne); vene Марианна [Mariánna] ja Марьяна [Marjáana] on tekkinud osalt kalendrinimest Marjam, Mirjam. *Marianne* on ka prantsuse rahvast sümboliseerivaks üldnimeks.

Nimi oli meil vähesel määral tarvitusel sajandivahetusel, tänapäeva pruugis kasutatakse ka liitnimesid Mari-Ann ja Mari-Anne.

***Marika** = **Maarika** — ungaripärane teisend nimest Maria ←, ilmus meie nimepruuki käesoleva sajandi kolmandal aastakümnel, anti aga 1935—55 15 000 sünnijuhu kohta ainult 20-le tütarlapsele. Viimastel aastatel on nime sagedus pidevalt kasvanud (Tallinnas 1961. a. 25⁰/₀₀, 1962. a. 41⁰/₀₀, Tartus 1962. a. 36⁰/₀₀, 1963 — 50⁰/₀₀). Ülevabariigiliselt on Ma(a)rika praegu eelisnimestiku teine (eesti vanemate lastel), kusjuures kirjajakujude suhe on: Marika : Maarika 4 : 1.

***Marin(a)**, vanas kirjaviisis Marrin (vt. näit. kal. 1849. a.: 25. III — s. o. *maarjapäeval*) → Maria. Nime on seletatud ka ladina sõnast *marina* 'merine', s. o. meres olev või merest tulev — Venuse üks kaasnimesid. 1963. a. üldkokkuvõttes esines Marin(a) ülevabariigiliselt 4⁰/₀₀ ulatuses. Lühend Riina ← on vanemas pruugis Katharina ←, uuemas vahest ehk ka Marina alusel kujunenud. Itaalias on tavaline ka meesvaste *Marino*, meilgi üksikjuhtudena antud.

Marino → Marin(a)

Mario [Maario] — itaaliapärane Maria ← vennasnimi. Meil 1963. a. 3 korda antud.

***Maris**, kirikuraamatuis möödunud sajandeil esinev Maria ← teisend (Marris), praegu taas selle raudnime üks käibivaid teisendeid (2—5⁰/₀₀).

***Marit** = *Maret*, soome Maarit ~ Maritta, läti Marite (meilgi esinenud) → Margaretha. Lühendi levikut on toetanud Maria ← kui põhinime assotsiatsioonid (Kalevala Marjatta, itaalia Marietta). Viimase aja pruuki on tulnud üksikjuhtudena ka teisendid *Marita* ja *Marits*.

***Marja** ~ *Marje* ~ *Marju* — neid nimekujudid on ka «kunstlikena» esitatud («Eestipäraseid eesnimesid» 1936, lk. 27); *Marja* leidub aga näit. Haljalas 1740. a.; Urvastes 1847. a., samuti M. Tõnissoni kalendris 1884. a. (25. X). *Marje* oli domineeriv teisend 1935.—1955. a. ja eriti nimede võtmisel täisealiste poolt sama perioodi algaastail ja on seda praeguseni, kokku 10⁰/₀₀, kuna *Marja* esineb harva. → Maria.

Markus (~ *Marcus*) — lühend *Mark* (~ *Marc*) — hämarat algupära vana-rooma isikunimi, mida on seletatud: 1) tuletusena sõjajumal *Marsi* nimest; 2) ladina sõnast *mas* om. *maris* 'mees'; 3) vanemates allikates (ka Kurrikul) 'suur vasar'; 4) kuid nimele on otsitud ka vana-heebrea päritolu. Vene *Марк* [Mark]; inglise *Mark*; prantsuse *Marc*, *Marcelle*; Saksas peale nende ka *Marx* ja *Merkel*. Meil ka *Margo*, *Margus*, *Mark* (ürikuis pidevalt XVI s. peale) (om. *Margu*), *Marko* ~ *Marku*, ka koha- ja perekonnanimesdes (*Mark*, *Markus*, *Markson*, *Marksoo*, *Margus*, *Margusson*, *Marguste* jt.). Eesnimena meie praeguses pruugis on peale vormi *Margus* (26⁰/₀₀) ← esinenud *Marko* (Tallinnas 1962. a. 5⁰/₀₀) ja harvem ka *Marco*, *Marku* ning *Marks*, 1927. a. sünniregistrist leiame isegi rooma keisri ja filosoofi *Marcus Aureliuse* täisnimelise kaimu *Markus-Aurelius*.

Nimekuju *Marx* on teinud üle maailma tuntuks *Karl Marx* oma perekonnanimega.

***Marlen(e)** [Marléen(e)] → Maria + Magdalena ←

Mart, omastav *Mardi* (= *Märt*, *Märdi*) → *Martin* — «laiatarbenimi» XV sajandist peale. *Mardipäeva* traditsioonidest ja selle päeva (10. XI) tähtsusest rahvakalendris (vanasõnad: «Kui *Mart* kapsib kasukaga, siis *Kadri* ripsib riidega»; «Karu läheb *mardi* aegu pesasse» jpt.) on nimi meil saanud täiesti rahvusliku nime kõla. Viimase kolmekümne aasta kestel on *Mart* nimeandmisel pidevalt esinenud sagedusega 5—10^{0/00}.

***Marta** (~ *M a r t h a*), heebrea 'murelik', ülekantud tähenduses ka '(maja)emand'; vene *Марфа* [*Márfa*], millest meie teisedid *Maarva*, *Marve* ~ *Marvi*, «Hiie» tähtraamat 1938. a. asetab teisendi *M a a r d a* 12. novembrile, ja näikse seega *Martat* ning *Marti* ← seostavat. *Wiedemann* esitab variandi *Merta*. Eelmiste sajandite kalendreis on *Marta* püsivalt 27. VII. Nime esinemissagedus oli sajandi algusest (siis 14^{0/00}) pidevalt langenud (1920. a. 4^{0/00}, 1930. a. 1^{0/00}, 1940. a. 1^{0/00}), kuid pruugist päris kadunud pole *Marta* täinigi.

Martin ~ *M a r t i n u s* [*Mártin* ~ *Martíinus*], ladina 'Marsi oma, Marsile kuuluv', metafoorselt 'sõjakas'; vene *Мартин* ~ *Мартын* [*Martín*]; meie lühendeist ja mugandustest on tuttavamad *Mardi*, *Mardo*, *Marden*, *Marten*, *Mart*, *Märt*, *Märten* (~ *Märden*); segunenult alusnimelega *Matthias* ← ja *Mattheus* ← kuuluvad osalt selle põhinime juurde ka lühendid *Mait* ~ *Mäit*, *Mati*, *Mats* («ei see taha *maa-Mardiga* tegemist teha», on *Wiedemann* kirja pannud) ja *Matu*. (See meil ka naisenimena, vt. *Marta*). Mitte ainult kihelkonnanimi *Martna*, vaid kohanimed *Mardi*, *Mardiantsu*, *Märdianni*, *Märdimiku*, *Märdi*, *Aadomardi*, *Mikumärdi* jt. ning perekonnanimed *Mardi*, *Marten(s)*, *Martinson*, *Martson*, *Mardna*, *Mertens* jt. dateerivad *Martini* nime populaarsust juba XV sajandist peale. Kuunimetus *märdi-* ehk *märtnakuu* käib novembri, mitte märtsi kohta, olgugi mõlema kuunime tuletusaluseks selsama rooma sõjajumala *Marsi* nimi. Kaasaja pruugis on täisvorm haruldaseks jäämas (sajandivahetusel veel 3^{0/00}), kuid lühendid *Mart* ← ja *Märt* kuuluvad «laiatarbenimede» hulka (1963. a. 10^{0/00}). Naisvorm *Martina*, mis näit. rootsi pruugis oli õige populaarne, on meil haruldane.

***Marve** ~ **Marvi** → **Marta** (~ **Marfa**); praegu üks kord 1000 vastsündinud tütarlapse kohta, leidub ka vennasnimi **Marvo** (Tartus 1936).

***Mary** ← **Maria**. **Mary** oli kahe- ja kolmekümnendail aastail **Mari** «peenemaks» kirjutusviisiks; siis aga hakati seda inglaslikult hääldama ja hiljem **Meeri** ← kujul kirjutama, kuid ikkagi püsib ka **Mary** kuju **Meeri** kõrval 1 : 7 vastu.

Mateus = **Matteus** → **Mattheus**

***Mat(h)ilda** ~ **Mat(h)ilde** — lühendid **Me(e)ta**, **Milda**, **Tilde** — muinasgermaani 1) *magd* 'tüdruk' + *hilda* ~ *Hildir* 'võitlus'; 2) *macht* 'võimsus' + *hilda* 'võitlus'; vene **Матильда** [**Matilda**]; inglise lühend **Maud**; itaalia **Mafalda**; võib olla meie lühendite **Hilda** ~ **Ilda** üheks alusnimeks, nagu on nimedele **Maldi**, **Milde**, **Mildi**, **Tilda**.

Meie pruugis esines harva enne XIX sajandi teist poolt, levis siis aga üldiselt, 1935.—1940. a. leidis iga 1000 nimevahetaja kohta 4 **Mathildet**, kes **Malvi**, **Tilde** jts. nimesid eelistasid.

Mati ~ **Matti** — lühend nimedest **Mattheus** ←, **Matthias** ← ja ?**Martinus** ←. Eestipärase lühendina oli vanasti kasutusel **Madis** ←, kuid vahevormid **Matis**, **Maddi** jt. näitavad, et **Mati** meil ka iseseisvalt võis kujuneda. XV s. peale võib seda nime leida ürikuis. Tema alusel on kujunenud perekonnanimed **Matt**, **Matto** jt.

1935. a. tagasihoidlikult pruugitud **Mati** tõusis 1940.—41. a. sagedustabelis 21^{0/00}-ga esikümne hulka. Teistkordset kasvu sageduses võib konstateerida kõige viimastel aastatel (Tallinnas 1961. a. 13^{0/00}, 1962. a. 15^{0/00}). Selle vana nime mitmesuguste vormide kasutust meie tänapäeva nimepruugis näitavad kõige ilmekamalt 1963. a. andmed; **Mati** — 85, **Madis** — 35, **Matti** — 4, **Madi** — 1, **Matis** — 1, kusjuures kogu nimepere kasutus on Lõuna-Eestis suurem kui Põhja-Eestis (5 : 3). Odaheitja *Matti Järvinen* mõjutas nimelevikut nii seal- kui siinpool Soome lahte.

Matis → **Matthias** (→ **Madis**)

***Matrona** [**Matróona**], ladina 'emand', 'auväärne abielunaine', **Juno** kaasnimi; vene **Матрёна** [**Matrjóona**] — **Матрона** [**Matróona**]; Karjalas **Madrõ**; meil **Madre**. Vanus kalendreis **Matrona** (20. III).

Mats (om. **Matsi**), ürikuis (XV s. peale) **Mac**, **Matz**; varem omastav **Matsu** — lühend nimedest **Mattheus** ←, **Mat-**

thias ← ja ?Martinus ←. Eesti pruuki tulnud tõenäoliselt juba valmislühendina alamsaksa, taani ja rootsi keelest.

Matt(h)eus — heebrea *Mattathiah* 'jumala and', vene Марфей ~ Матвей [Matvéi]; ladina vormist *Matthaeus* sai prantsuse Mathieu kaudu inglise Matthew [Mätjúu]; Itaalias Matteo, Ungaris Mátyás [Máatjaš], Soomes Matti, Saksas täisvormi kõrval lühend Matz, Rootsis Mats ~ Mads; meil Madi ←, Madis, Madjus, Maid (om. Maiu), Maido ~ Maidu, Mait ←, Mati ←, Matis, Mats ←, Matsel, Matt (Matte(e)us), Matto.

Kõik muukeelsed ja eesti lühendid on samad ka nimest Matthias ←.

Matt(h)ias — sama tähendusega kui Mattheus ←, kuna mõlemad vormid kujunesid heebrea nime Mattat(h)ia(h) lühendist Mattai.

Nimede Matt(h)eus ja Matt(h)ias range eristamine keskaja nimepruugis tuleb kahe eri isiku — UT evangelist *Matteuse* ja apostel *Mattiase* kultusest. Meiegi vana rahvalik kalendripruuk tunneb kahte madisepäeva — *talvine madisepäev* ehk *matsipäev* oli 24. II, kuna *sügisene madisepäev* on tuntud juba Henriku Liivimaa kroonika järgi 21. IX 1217 kui saatuslik lahingupäev, millal langes Lembjtu.

Matvei → Mattheus

Mauno, Maunus → Magnus

Mauritius [Mauriitsius] ~ Maurits ~ Maur(us) ~ Moor ~ Moritz [Móorits] — ladina 'mooramees' = aafriklane; vene Маврикий [Mavriiki]; prantsuse Maurice [Moríss].

Eesnimena meil praegu ja varemgi haruldane. Meie perekonnanimeses on aga Mauritiuse teisendeid rikkalikul hulgal. Võib-olla Tallinna Mustapeade Vennaskonnal (asutatud 1399. a.) oli Mauritiuse nime tutvustamisel mõningane osa, kuid loomulikumana tundub, et nimeandjad XIX saj. esimesel poolel kaldusid varustama tõmmusid ja tumedaverelisi nimesaajaid perekonnanimedega, nagu Maur, Maurits, Maurus, Moor, Moora, Moormann, Moorson, Moorlat, Morrison jt.

Meie kirjanduslik Mauritius elab A. H. Tammsaare «Tõe ja õiguse» II köite Mauruse nimes.

Max, Maximilian(us), Maximus → Maks

***Meeli** ~ Meelike (→ Meelis). Tänapäeval 3—7⁰/₀₀ ulatuses esinevad naisenimed. J. Mägiste on esitanud esimese tege-

likust tarvitusest, teise enda loodud nime ettepanekuna. Meeli-Auguste anti ühele tütarlapsel nimeks tõepoolest juba 1875. a. (Tartus) ja Meeli leidub M. Tõnissoni tähtsamat 1886 (31. I); Meelike esineb 1883. a. «Talurahva kalendris» 1882. a. Kansanvalistusseura kalendris trükitud Mielikki (Karjala loitsude 'metsaemand') eeskujul. Vrd. Meelis.

Meelis, üks väheseid tänapäeval pruugitavaid *Meel*-mehenimesid (— *Meele*mees, *Meel*endes, *Meele*päive, *Meele*tõive, *Meele*vilje, *Meelik*, *Meelisk*, *Meelit*, *Meelo*, *Meelu* jt.). Mägistel on neid 28, Süvalem on leidnud 10. *Meel*-nimed kuuluvad põliste vana-eesti nimede hulka. O. Kallas on 1911. a. «Sirvilaudades» toonud nimetähenduse Wiedemanni sõnaseletusega «arukas, mõistlik». Vahepeal oli kiriklik nimepanek selle kui ka teised muistsed eesti nimed rahvapruugist välja tõrjunud, kuid alates a. 1957 tõusis Meelise uuskasutus järsult, olles 1962. a. Tallinnas ja Paide rajoonis 12⁰/₀₀, Elva rajoonis 8⁰/₀₀ ja Tartus 2⁰/₀₀, 1963. a. ülevabariigiliselt 15⁰/₀₀. Meelise-harrastuse põhjuseks on arvatavasti *Enn Kippeli* ajaloolise noorsoojutu «Meelis» kolmanda trüki ilmumine 1955. a.

**Meelu → *Melania*, → *Meeli*; mehenimena → *Meelis*

Meeme — üks Henriku Liivimaa kroonikas (XV, 1) mainitud eesti vanemanimedest (*Lembito et Meme, seniores de Sackalae*). Hilisemais ürikuis *Meme*, *Memo*, *Memy*. «Eesti Entsüklopeedia» nimeseletuse ('mehike') kõrval on teisigi. Süvalepa arvates on tegemist muistse laennimega (võrdleb läti sõnaga *mehms* 'vaikne'). Ka friisidel on vastavad nimed — *Meem*, *Meemke*, *Meme*, *Memeke*.

Meeme nime on antud üksikjuhtudel Tallinnas 1927, 1934 ja võetud Tallinnas ja Tartus a ühel korral, märkimisväärselt *Hermanni* ja *Meinhardi* asemel (kõik Henriku Liivimaa kroonika nimed). Vrd. ka *Neeme*.

*Meeri → *Maria* (~ *Mary*)

*Meeta (= *M e t a*) → *Margaretha*, → *Mathilde*. Lühendi levikut meie pruugis ergutas *Andres Saali* «*Uudu ja Meeta*» (1891), ka veel selle teine trükk (1928). *M e t a* oli meie nimekalendris XIX sajandi teise poole läbi (5. III). Sajandivahetusel ulatus nimekasutus 9—10⁰/₀₀, praegu enam ei anta.

Mehis, viimasel ajal sagenema hakanud mehenimi (1963 — 1⁰/₀₀), antakse ka meelitusvormi *M e h i k e*.

*Meila → *Melania*

Meinhard ~ Meinart, vana-saksa *Meginhard* 'oma jõule julge'; latiniseeritult *Meinardus*. «Liivi apostel» *Meinhardist* († 1190) saadik võis see nimi olla meie aladel tuttav. XIX sajandil esines ülekaalukamalt Lõuna-Eestis. 1000 nimevahetaja kohta (1935.—40. a.) leidus Mein(h)ardeid 2. Praegu esinevad mõlemad kujud üksikjuhtudena.

***Melania** ~ Melanie [Meláania ~ Meláanje], kreeka 'must'; vene rahvaliku vormi Меланья [Malánja] alusel on kujunenud nii vadja Maljo kui meie Malju. Kuna nimi viimase sajandivahetuse aegu oli küllaltki levinud (nimemuutmisel vahetati 48 juhul 4000-st), kujunesid ehk sellest esialgu hüüdnimelised lühendid ?Meeli ←, ?Meelu ja Meila. Praegu täisvormi enam ei anta, kuna lühendeist Meeli esineb ca 2 promilli ulatuses.

Melchior [Mélhhior ~ Mélkior], heebrea-pärsia 'kuningas'; meie Mälk ja ?Mäll ja Neumanni järgi ka Mall, Mallu (tänapäeval perekonnanimedena).

***Melinda** — kreeka 'peen, õilis'. Üks paljudest rahvusvahelise Linda nime alustest, meilgi sajandivahetusel esinenud.

***Melissa** ~ Melitta — esimene ladina k. 'mesitoit', teine kreeka k. 'mesi'. Mee- ja mesilasnimede klassikaline esindaja, vrd. Debora ←, Imma ←, Mesike ← (Bia, Abeille). Meil esineb Melita kujul üksikjuhtudel.

Meljo → Emil (lühend vene vormist Jemelian)

Meos ~ Meus → Bartholomeus

***Mercedes** [Mertsédes], ladina *merces* 'lunaraha'; katoliiklikus tõlgenduses 'armurikas'. Nimi on hispaania päritoluga aseinimi Mariale (lähemalt → Carmen). Meil varem harva esinenud, viimasel ajal ka lühendina Merts i.

***Merike** näib olevat J. Mägiste poolt 1929. a. esitatud naiseniimi. Autor viitab O. Kalda (1921³) inspiratsioonile nimega Meri. Nii vastaks Merike tähenduslikult vana-kreeka-rooma isikunimedele *Pelagia* ~ *Pelagius* ja *Pont(i)us* 'meri' (Pontus oli Rootsis laialt pruugis). Levikut on soodustanud kõlasamasus Maria ← inglise lühendiga Mary, meil ka Me(e)ri ja Rootsis tarvitatud vormiga Mery. Üksikuid Merikesi registreeriti juba 1933. a. alates, 1939—1940 tõusis kasutussagedus järsku 3—6⁰/₀₀-ni. Tõeliseks «laiatarbenimeks» sai Merike kuuekümnendail aastail 20⁰/₀₀-ga, püsides tänapäevani samal tasemel.

***Merje** — uus naisenimi meie pruugis (Tallinnas 1962. a. 2 juhtu, ülevabariigiliselt 1963. a. 4 korda), kas 1) Marja ← või

Merle ← teisendus või 2) Marje ja Merike ← konklusioon või 3) soome uusnimi Merja (tuletatud muistse soome sugu rahva *merjalaste* nimetusest).

***Merle** ~ Merli — tundmatu algupära; 1962. a. Tallinnas 14^{0/00}, Paide rajoonis isegi 24^{0/00}, pidevalt tõusul juba 1955. a. alates. Kõigis soovitusnimestikes puudub, samuti ka kõigis naaberrahvaste nimekalendreis. Vastse meelitusnimenä on kasutusel arendvorm Merleke.

***Meta** = Meeta ←

***Mia** = Mii(a) → Maria, → Mai(a)

Michael ~ Michel [Míhh(a)el ~ Miik(a)el], heebrea keeles 'jumalik', õigemini fraas: 'kes on nagu jumal?'; vene Михаил [Mihhail]; hispaania nimekuju Miguel [Migel], itaalia Michele [Mikéle], Michelangelo; inglise tavalised lühendid Mick [Mik] ~ Mike [Maik], täisvorm Michel [Máikl]; Ameerikas sai nimi rahvusvahelise hiirekuulsuse Micky (= Miki) nimeks (*Walt Disney* joonistest ja filmidest). Saksas oli Michael sedavõrd laialt levinud, et väljend «saksa Mihkel» sai tervet rahvast esindavaks nimetuseks (nagu prantsuse Marianne ←). Meil on olnud kasutusel hulk lühendeid, nagu Mihka, Mihkael, Mihkel, Mihkli, Mike, Miki, Mikk, Mikli, Miko ~ Miku. Nimi ja lühendid on paljudesse kohanimedesse kinnistunud, samuti ka rikkaliku hulga perekonnanimesid andnud: üksnes Mihkelsone oli (1934) poolteist tuhat. Täisvormid Michael (saksa) ja Mihhail (vene) on enamasti seisnud vaid kiriku-kirjades, tegelikkuses on eestlased kasutanud vorme Mihkel ← ja Mikk ←.

***Midli** (vrd. Madli) → Magdalena

Mihail ~ Mihhail → Michael. XIX sajandil oli see vene vorm paljude eestlaste nimeks ametlikes dokumentides. Tegelikult kasutati juba sajandite vältel omaseks kujunenud vastet Mihkel ←.

Mihka(el) → Michael

Mihkel, omastav varem ka Mihkle, nüüd enamasti Mihkli → Michael. *Mihklipäev* (29. IX) langes talurahva seisukohalt kõige jõukamale ajale ja seostus selle tõttu hulga meeldivate kujutlustega; päev andis nime septembrikuule, mida laialdaselt veel seni hüütakse *mihklikuuks*. Sellel kuul sündinud poisid said sageli Mihkli nime. Nime võib leida ürikuis XV s. peale. XIX sajandi I veerandil olid Tartus 130^{0/00} meestest Mihklid; sellest perekonna-

nime *Mihkelson* arvukus. 100 aasta eest (1862) sai Tartus 83⁰/₀₀ poeglapsi Mihkli nime. Sajandi lõpuks oli Mihkel nihkunud 25. kohale eelisnimede reas. Mihkli madalseisuks olid XX sajandi kolm esimest aastakümnet. 1934—40 tõusis kasutussagedus 4—5⁰/₀₀-le, langedes viimasel ajal 2⁰/₀₀-le.

***Miia** → Maria

***Miila** ~ Miili ~ Miilo ~ Miilu → Emilia

***Miina** → Wilhelmina, → Hermine. Lühend oli 100 aasta eest väga armastatud (kohati kuni 50⁰/₀₀). Täisealiste poolt võeti seda veel nimede muutmise perioodil 1935—41, kuid tänapäeva pruugist on nimi taandunud.

Mikael, **Mike** (l), **Miki** → Michael

Mikit, omastav Mikita = Nikita (setu vorm) → Niketas

Mikk, omastav Miku → Michael; vanades kalendreis ei ole Miku nimi mitte *mihkclipäeva* (29. IX) kohal, vaid 9. või 10. III; Miku alusnimeks on peale Michaeli järelikult ka Micha, eesti pruugis Mikeus ja Mika (VT prohvet). Kuid A. Thor Helle seostas Miko ~ Miku Michaeliga. Mägiste tõstis küsimuse Miku võimalikust muistsusest. Süvalepp esitab andmeid, et Mikk ja Michael kehtisid muiste eri nimedena. Ürikuis esineb XVI s. peale. Tänapäeva pruugis üksikjuhtudena.

Miko ~ Miku → Mikk, → Michael

Mikola(i) → Nikolai (slaavi teisend)

***Mila** (~ Miila), vanem kalendrivorm Miili ← asemel (mõlemad 22. V). Alusnimi võiks olla Ludmila ←, Emilia ← või mõni teine.

***Milda** ~ Milde ~ Mildi — lühendid nimedest Armilda ←, Emilie ←, Mathilde ←, Miranda ~ Miralda ← jt. Saksas käsitatakse ka iseseisva naisenimena, sõnatähendusega 'leebe'.

***Miliza** ~ Militsa [Miliitsa ~ Miilitsa], bulgaaria tõlkevaste nimele Caritas '(ligimese)armastus'; vene Милица [Militsa].

***Milla** ~ Mille ~ Milli → Emilia, → Ludmil(l)a. Milla leidub ka Mats Tõnissoni kalendris 1884. a. (17. IX). Täiskasvanute poolt 1935—40 nimeks valitud Milli (27 juhul 1000-st) asendas enamasti Armilde (7) ja Emilie (9) nimesid. Tänapäeval vähe kasutatav, kusjuures eelisvormiks on Mille.

Milvi — M. Tõnissoni hilisemais kalendreis esinev (1914, 7. XI) nimi läks moodi XX saj. neljandal aastakümnel.

1934. a. ulatus sagedus Tallinnas 32⁰/₀₀-ni. 1935—1955 anti iga 1000 juhu kohta veel ainult 3 Milvit, praegu 1—2.

***Minna** ~ **Minni** (e), vana-saksa *Minne* 'armastus'; eesnimena kasutusel juba XII—XIII sajandist alates, millal nn. *minnesingerid* käsitlesid nime kui oma laulude peateemat, aga ka personifitseeritult kui armastatut. Meie vanema põlvkonna nimekandjate teadvuses käsitati seda kui Vilhelmina lühendit.

***Mira** → **Miranda**, → **Elmira**

***Miralda** — teisend nimest **Miranda** ←

***Miranda** — ladina 'imeteldav'; nimest on hulk lühendeid ja teiseid: **Alda**, **Milda**, **Mira**, **Miralda** jt. **Miranda** oli meil haruldane, **Miralda** aga 1900—1920 «laiatarbeline». Nime muutmisel (1935—40) paljud **Miranda** loobusid nimest kui mittemoodsast. Praegu antakse harva (1963. a. ainult üks **Miralda**).

***Mirja**, **Mirjam** → **Maria**

***Molli** ~ **Molly** → **Maria**

***Monica** ~ **Mo(o)nika** on arvatavasti mingist muistsest aafrika keelest pärit nimi, algupäraselt *Monnica*, tähendus teadmata.

Nimi sai tuntuks keskajal ja kasutati eriti katoliiklikes maades. Meie varasemas pruugis haruldane, kuid viimasel ajal on hakanud sagenema. (1963. a. ülevabariigiliselt: **Monika** 20, **Moonika** 10 ja **Monica** 1 kord). Lühend **Mooni** võiks olla lillnimest tuletatud algupärane naisenimi, rahvusvahelises pruugis **Moni** kujul.

***Mooni**, **Moonika** → **Monika**

Moorits ~ **Moritz** → **Maur(itius)**

Mo(o)ses — meie nimepruugis õige haruldane (praegu ainult perekonnanimena) — ebaselge tähendusega vana-egiptuse sõnast heebrea keele kaudu levinud ja hilisemas tõlgenduses seletatud kui 'veest välja tõmmatu'; vene Моисей [*Moisséi*], saksa Mose.

***Musa** [*Múusa*], kreeka 'muusa' (Zeusi tütre, luule, kunstide ja teaduste jumalannad). Nimi oli õige vähesel määral kasutusel XX sajandi algul. Esineb ka euroopa pruugis naisenimena ainult juhuslikult.

Mäit → **Martin**

Mäik, **Mäil** → **Melchior**

Märt, **Märten**, **Märtin**, **Märtina** → **Martin(us)**

N

- Naan** (omastav Naani ja Naanu) ~ Naano ~ Naanu → Johannes (selle teisendi *Johan(n)an* lühend; samuti aga ka Jaani ← lastekeelne vorm). Ürikuis (XVI sajandist) ja veel võrdlemisi hilistes kirikuraamatutes (näit. Pilistvere 1834) sagedane eesnimi, tänapäeval tuttav perekonnanime-dest, nagu Naan, Naano, Na(a)nelson jt. Naan esineb ka Nat(h)ani ← lühendina.
- ***Nadežda** [Nad(j)éžda] — lühend Nadja [Náadja] — venekeelsest sõnast *надежда* 'lootus'; vene Надежда. Vene lühend Надя [Nádja]. Meie teisendit Naadi (M. Tõnissoni kalendri nimi 1887. a.) kasutati ohtrasti 1935—40.
- ***Naima** ~ Naimi ~ Naema ~ Naama — heebrea 'ilus' või *Noomi* kujul ka 'mu armsake, minu rõõm'; meil antakse käesoleva sajandi algusest saadik, aga harva.
- ***Nanna** ~ Nannette ~ Nanni ~ Nanny → Anna → Johanna. Vrd. ka Naan ←
- ***Natalia** ~ Natalie [Nataáalia — Nataálje] — hilisladina väljendist *dies natalis* 'sünnipäev'; anti algul 24. detsembril sündinud tütarlastele; vene Наталия, Наталья [Nataáalja], Наташа [Nataáaša]; peale täisvormi, mida Tallinnas 1962. a. anti 93 juhul, esindavad seda nime meie pruugis ka vanad lühendid Taala ~ Taali ~ Taalu, murdelühendina ka Nat(i). Vrd. Nathan ←, mille sõsarnimeks Nataliat samuti on peetud.
- Nat(h)an**, Nat(h)anael, heebrea 'jumala kingitus' või ka 'lohotus', aga Natanka lühend nimest Jonat(h)an (→ Jona); lühendina meil ka Naan ←. Naisvormiks on peetud ka Nataliat ←. Eelmisel sajandil trükiti Natanael meie kalendreis püsivalt 5. IX.
- ***Needo** ~ Needu ~ Neetu → Agnes (~ Agneta)
- Neeme** — kirjanduslikku algupära muistsena pakutud mehenimi (1902. a. Tartus ilmunud M. Morrissoni jutustusest «Eesti-rahva vabaduse võitluste üle», mille tiitlikangelaseks on Neeme). Tõenäoselt on nimi kas kavatsuslik või koge-

mata teisend Henriku Liivimaa kroonikas mainitud vanema Meeme ← nimest. Vaevalt on põhjust Neemet seostada ürikuis esineva nimega N e m o (Mattis Nemo Jacobpoick, Tall. Turber. II, 308), mida Süvalepp peab hüüdnimeks kasladina *nemo* 'ei keegi' alusel (pilkenimena) või nimestatud vene sõnaks *немоу* [*немóи*] 'tumm'. Küll võib ürikuis esinev N e m m i a s olla heebrea algupära N e h e m i a 'Jah, (jumal) on lohutanud' — muganduseks.

Pruuki tuli N e e m e XX sajandi algul; pole olnud sage-dane, kuid püsib tänini 2—3⁰/₀₀ ulatuses. Teisenditena on pruugis üksikjuhtudena N e e m i ja N e e m o.

***Neida** ~ N e i d i, vormiliselt sama nime teisendid, kujunemisloolt erinevad: N e i d a (mille Mägiste toob oma ettepanekuna 1936. a.) näib olevat L e i d a ← mutatsioon (nagu ka M e i d a); N e i d i on aga kalendrinimi, ja mitte juhuslikult 15. II (see päev oli kalendrites *tiina- ehk neitsipäev*). «Hiie» kalender esitab nime 1938. a. uuesti. Nime mõlemad kujud esinevad vähesel arvul pruugis tänapäevani. N e i d a t võeti täisealiste poolt peamiselt Nadežda, Natalia, Neonilla jts. eesnimede asemel.

Nel(i)is, Nel j u s → Cornelius

***Nella** ~ N e l l i ~ N e l l y on rahvusvahelised lühendid nimedest A n n a ←, Cornelia ←, Eleonora ←, Helena ←, Petronella jt. Nimi esineb nii vanemal põlvkonnal kui ka vastsündinuil (1963. a. 5 korda N e l l i, ~ y ja 2 korda N e l j a; viimase vene kirjakuju Н е л я seletab Ugrjumov Н и н е л ь [Ninél] → Ninel hüpokoristikumina). Teisendina on tulnud lisaks teise algupäraga N e l e (1963. a. 3 korda).

***Neta** ~ N e t o (Wiedemannil ka N e t t a, N e e t u), lühendid Agnese ← (~ Agneta) nimest. Ambla kirikuraamatus leiame näiteks 1725. a.: «Neto Pilli Jurri naine». Praegu seda nime ei anta.

***Nete** ~ N e t i (~ N e t t a ~ N e t t e ~ N e t t i), lühendid prantsuspärasest nimest Annette → Anna.

Niglas ~ N i g o l ~ N i g u ~ N i g u l (a s) → Nikolaus

Niilas ~ N i i l i s ~ N i i l o ~ N i i l u ~ N i i l u s → Nikolaus

***Ni(i)na** ~ N i i n e ~ N i i n i — samakõlased naisenimed, millest igaüks eri algupära ning hääldus- ja kirjutussarnasusest hoolimata iga rahva nimepruugis kujunenud erinevaist alusnimedest. Põhivormiks võiks olla gruusia nimi N i n a, mille tähendus on selgitamata. Nimi levis Venemaal osalt ka Antonina lühendina. Itaalia Nina on Katharina ← lühend,

sakslaste Nina enamasti Antonina ← aferees. Meie sünniregistreis on Ni(i)na nime vähe. Niine ja Niini asendasid nimevahetusel enamasti Antoninat. Mägiste esitleb Niine kui Sõggeli (1894) loodud, Niini oma (1929) nimeettepanekuna. Esimene seisab aga M. Tõnissoni kalendris juba 1884. a. (6. IX). Samas kalendris (23. VII) on ka naisnimi Niinel, mille hilisemat vene kuju Нинель [Ninél] käsitatakse (Ugrjumov jt.) ananüümina nimest Lenin, levis viimases käsitluses 20-ndail ja 30-ndail aastail Nõukogude Liidus. Nimel on nagu Ninalgi mitu erinevat tuletusalust. Praegu antakse meil vastündinuile harva.

Niketás [Nikéetas] — kreeka 'võitja' (täenduselt sama nimi kui ladina Viktor ←); vene Никита [Nikiíta], ukraina Микита [Mikiíta]; nii vene kui ukraina vorme on käsitletud ka lühenditena nimest Nikolaus ←. Mikita esineb meil koha- ja perekonnanimena, setudel aga eesnimena Mikit.

Nikolaus (~ Nicolaus ~ Nicholas) — rahvusvaheliselt pruugitavad peamised lühendid Claus ~ Klaus, Nic(k), Niclas, Nilo ~ Nils — kreekakeelses tähenduses 'rahvavõitja' või ka 'rahva võit'; vene Николай [Nikolái], Никола [Nikóola], Микола [Mikóola]; Коля [K(o)olja]; prantsuse Nicol, Colas [Koláa]; inglise Nick, Colin; saksa Klas, Klos, Nicklas, Nitsche; itaalia Niccolo, Nicola, Cola; ungari Miklos [Míkloš]; soome Niilo, Niko [Nigo]. Meie arvukaist teisendeist peamisi: Klaas, Laas, Laos, Laus, Niglas, Nigo(l) ~ Nigu(l), Nigulas, Nigulus, Niilas, Niilis, Niilo ~ Niilu, Niilus, Niklas, Niklus, Nilk, Nillo, ?Nisse, ?Nissi.

Nimi on andnud üle kolmesaja eri viisil kirjutatava lühendi ja teisendi, millest osa juba XIII sajandil meie keelde võeti valmis lühenditena. (Wiedemanni Kola on vanade kalendrite andmeil lühend nimest *Agricola*, lad. 'põllumees').

Myrna piiskopi *Nicolause* (umbes a. 350) kultus levis kogu keskaegses Euroopas, eriti aga mereäärsetes linnades. Nikolaus oli meresõitjate, kalurite ja kaupmeeste patroon. Nimi ja selle teisendid (eestlaste hulgas tuntud enne XIV s.) elavad meil tänapäeval edasi arvukais kohanimedes ja perekonnanimedes. Eestlaste perekonnanimede analüüs (1934. a.) näitab, et ainult lühendeid *Nigul* ~ *Nig(g)ol* kandis 634 isikut. Rohkesti esineb nimesid, nagu Niil, Niilus, Niklus, Klaus ~ Laus, Klausson, Laosson, Lausmann, Klasman jpt. Nigola ~ Nigula ja Nikluse kontraktsioonvormi-

dena on Nikolause nime meie toponüümikonis kihelkondade (Lääne-Nigula ja Viru-Nigula), hulga asunduste, külade ja talude nimedes; selgitamata on Nissi kaimisuse küsimus. Tallinna Niguliste on nime saanud sellest alusest. Rahvakalender tunneb peale *nigulapäeva* (6. XII) veel *kevadist nigulapäeva* (9. V) ja *nigula-maarjapäeva* (8. XII).

Eesnimena on Nikolaust tänapäeval tabanud sama saatus kui naisenime Elisabeth: sünniregistreisse satub nimi harva. Eestlasest vanemate lastele anti Tallinnas 1961. a. üks kord nimi Nils ja üks kord Nikolai (viimast kogu linna kohta 11 korda). Käibivaid teisendeidki pole esinenud viimastel aastakümnetel peale Nils ~ Niilo, ja sedagi harva. Praegu sündivate laste isanimede hulgas Nikolause lühendid puuduvad. Isadest ja vanaisadest vahetas 25 aasta eest arvukas hulk Nikolaisid oma nime Nigula ja Nigulase vastu, mis olid sajandite jooksul kujunenud rahvalikeks nimekujudeks, nagu ka Niilas, Niilo ja Niilu. Tänapäeva eelisinimestikus on Nikolaus koos kõigi oma teisenditega viimase rea mees.

Nillo ~ Nilo = Niilo → Nikolaus

Nils ~ Nilus → Nikolaus, → Cornelius. Vene nimi НИЛ [Niil] on teistsugust algupära, ladinakeelsest jōenimest *Nilus* [Niilus].

***Ni(i)nel** ~ Ninella → Niina

***Ninon** → Anna

***Noomi** ~ Naomi → Naima

***No(o)ra** → Eleonora. M. Tõnisson esitas teisendi Noore (kal. 1884, 13. IV), mida nimede muutmisel kasutasid mõned Leonored, muidu rohkem tuntud Eleonora hüüdnimelise lühendina kui ametliku eesnimena.

Nuudi ~ Nuut (~ Nuudo) → Kanuth

**Ode → Eudoksia. Ode mehenimena ja kohanimesdes (Odenkotz, Odenpäh, Odolema, Odivere jt.), samuti perekonnanimi
Ode → Ott.

*Olli → Helga (~ Olga)

Oku → Oskar

**Ola → Olaf. Nime on kasutatud ka naisenimena ja tuletatud ananüümina isanimest Alo (Tallinnas 1962. a.). Lätis on Ola naisenimi, Rootsis vähepruugitav mehenimi (< Olaf).

Olaf ~ Olav ~ Olavi ~ Ole (f) ~ Olev (i) ~ Olof ~ Oluf, latiniseeritult *Olaus*, genitiiv *Olai* — muinasskandinaavia viikinginimedest, mis esinevad ürikuis, *A(n)leifr*, *Alafr*, *Olaf(wi)r*, *Olifr*, *Ulafr* ja milles *leif(w)r* tähendab 'ülejääki', ka 'sõjast (lahingust) järele jäänut' või piltlikult 'surematut (kangelast)'. Saksa onomastikute arvates kujunesid norra Ola ja Olav, rootsi Olof ning taani Ole ja Oluf muinasgermaani sõnast tähendusega 'esivanemate võsu', piltlikult 'kuulus mees'. Aga alusvormiks on peetud ka nime Nikolaus ←, mille ladina lühendkuju Olaus juba keskajal Skandinaavias kodunes kui Olafr ~ Olefr. Norra kuningas *Olaf Haraldsson* (995—1030) sai nime hilisema hagiograafilise leviku aluseks. Tallinnas oli juba 1267. a. *Oleviste* kirik, esinevad kohanimed Olavi, Olevi, Olli, Olleka, Olluma jt. Folklooris kannab vägimees Olev nimesid Ole, Olevik, Oleviste, Olevist, Oolaist, Oole, Oolu ~ Hoolu, Ollew, Uole; kirikukirjades leiduvad eelmistel sajanditel (XVII alates) nimekujud Olav, Olev, Oll, Olli, Ool, Oolav, Oolep, Oolev, Oolop, Oolov, Oolu, Oolup. Käesoleva sajandi pruuk ja teisendite kasutamine eri paigus on üsnagi erinev; Tartus 1930.—1941. a.: Olaf 5; Olav 41; Olavi 3, Olev 30 ja Oolep 1. Tallinnas anti 1927. a. Olaf 3, Olav 1, Ole 1 ja Olev 3^{0/00}, 1940. a. aga Olaf-Alar 1, Olav 4 ja Olev 3^{0/00} (kogu nimegrupi sagedus püsis 1927.—40. a. umbes 8^{0/00}). 1962. a. oli Tallinnas kõigi teisendite kogukasutus pisut langenud (6^{0/00}), maarajoonides aga tõusnud (Paides 20,

Elvas 12^{0/00}), Rootsis on kasutusel ka naisvorm Olava; meie pruugis Olafi naisvorme pole esinenud.

Olai → Olaf (ladina vormi *Olaus* genitiiv); vrd. Nikolaus ~ Nikolai.

Olav = Olaf ←

Olavi — soomepärane Olaf ←. Teisend sageneb meie viimaste aastate pruugis, kuid oli kasutusel juba XVII—XVIII sajandilgi. «Hiie» tähtraamat (1938) esitab Olavi ja Olev ainstate eestipäraste teisenditena, kuna Mägiste (1936) soovitas ka nimekujusid Olav, Oll (omastav Ollu), Ool (om. Oolu) ja Oolup, Olavi't esitamata. Olavi läks Soomes moodi Joh. Linnankoski «Laul tulipunasest lillest» (1905) ilmumise järel.

Ole — taani ja saksa lühend nimedest Olev ~ Olaf ←. Meil ammune, nagu tõendab ka esinemine perekonnanimena.

Olearius — ladina sõnast *oliva* 'õlipuu', nimena 'õlipuuaednik', 'õlipuukasvataja'. Kujul Oliver ← üldtuttav Charles Dickensi «*Oliver Twistist*» ja meilgi kasutatav.

Oleg, vene Олег [Ool(j)eg] — vennasvorm nimele Olga ←, algupäraselt skandinaavia Helge (→ Helga). Tallinna sünniregistris 1962. a. absoluutarvuga 57 kaheksas Tallinna eelisinimi. Eesti pruugis esines vähesel määral (1963. a. üle vabariigi 7 juhtu); üldtuttav kaasaegse noorsoo lemmikraamatu, Aleksander Fadejevi «Noore kaardiväe» peategelase *Oleg Koševoi* nimest.

Oleks → Aleksi(u)s. M. Tõnissoni Oleks (1886. a. kal., 18. V) oli teist algupära, seletudes ehk kõnekäänuga «*Oleks hea mees, pani poja nimeks Pidi.*» Sama nime vähendusvormist Oleša (Олеша = Алеша) on meie perekonnanimed Olask, Olesk jts.

***Olesja** → Olga

Olev → Olaf

***Olga** — teisendid Olli ~ Olly, harva ka Olja — meil XIX—XX sajandi vahetusel kindlalt kodunenud vene eesnimevorm muistsest varjaagide nimest Helg(l)a ←; vene Ольга [Ólga], Олеся [Olésja], Оля [Óolja]. XIX sajandil püsiv kalendrinimi (20. III, 11. VIII); Tartus 1900 10^{0/00}, Tallinnas 13^{0/00}, hiljem 20. saj. 2—3^{0/00} aastati, praegu eesti perekondades vaid üks kord 1000 tütarlapsest nimesaaja kohta. Täisealised on nime muutes (1935—1940) eelistanud Olli ja Olvi nimekujusid vahekorras 1:7.

Olger → Holger

- Oliver** → *Olearius*. Seletatakse (Dauzat) ka kui vapiembleemi 'õlipuu oks' (→ *Olivia*). Meil harva esinev.
- ***Oliv(i)a** [*Olíiv(i)a*] — lühend *Livia* [*Liivia*] ← — ladinakeelse sõna tõlgendusest sõltuvalt kas 'healõhnalised salvid' või 'õlipuu oks' (vrd. *Oliver* ←).
- Oll, Ollie, Olli** → *Olaf*
- ***Olli** ~ *Olly* (naisenimena) → *Olga* (hüüdnimi, kuid esineb ka ametliku eesnimena).
- Olof** = *Olov* → *Olaf* (XIX saj. kalendris mõnikord — näit. 1865. a. 29. VII: *Olovi päev*).
- Olu** ~ *Oluf* ~ *Olup* = *Oolu, Oolup* → *Olaf*
- ****Olve** ~ *Olvi* — naisenimi, mida võeti *Olga* ← asemele. Mehenimena (praegu perekonnanimedena nagu *Olvi, Olvik* jt.) *Olevi* teisend → *Olaf*.
- Ool, Oolav** = *Olaf* ←
- Oolep** → *Olafi* vana, pruugist ammu taandunud vorm, esineb *Wiedemanni* sõnaraamatus ja vanas rahvakalendris (*Oolepi päev* — 29. VII).
- Oolop** ~ *Oolov* ~ *Oolup* → *Olaf*
- Oskar** — muinasiiri *Oscur*, muinassaksi *Ansgar*, muinaslandi *Asgeir* 'hea oda'; see vana nimi on suhteliselt lühikest aega pruugis, tuli moodi *Ossiani-lauludega* (*Oscar* on *Ossiani* poja nimi); meie lühend *Oss* on poja, mitte isa nimest.
- Nimi, olgugi meil kasutuses ainult 100 aastat (kalendris XIX saj. II veerandist alates 23. VII, aga juba näit. 1862. a. Tartus ka eesnimena: *Oscar-Georg-Woldemar*), saavutas sajandivahetusel sageduse Tartus (kuuenda eelisnimena) 48⁰/₀₀, Tallinnas 1900. a. 13⁰/₀₀; kakskümmend aastat hiljem: Tartus 11⁰/₀₀, Tallinnas 7⁰/₀₀ ja veel kakskümmend aastat hiljem (1940) — siin ja seal 1⁰/₀₀. Tänapäevalgi pole päris unustatud, kuid esineb ainult üksikjuhtudena mitme aasta takka. Soome lühend *Okko* (→ ka *Osvald*) on meil esinenud hüüdnimena *Oku*. Naisvormid *Oskara* ~ *Oskaria*, mida esineb Rootsis, pole meie pruuki ulatunud. *Quasi*-eesti-pärase *Oskuri* (vrd. *oskama*) esitas Mägiste (1936), kuid seesugune on ka muinasiiri vorm (vt. eespool). Nimetarvitajad on üksikjuhtudel *Oskari* teiseksandunud *Osmariks*.
- Oss**, omastav *Ossi* — lühend (hüüdnimeline) *Oskarist* ← ja *Osvaldist* ←. Lühendi alusnimedeks võivad olla ka vene *Ossip* (→ *Josef*) ja isegi *Ossian* (geelikeelne *oss* 'hirm'), millel baseerub soome lühend *Ossi*, kuid meie pruugis on kõik loendatud nimed vähese sagedusega.

Ossip → Joseph, → Oss

Oswald on mitmeti seletatav vana nimi. Meie XIX saj. kalendreis leidub nimi nii Oswaldi kui Oswalti kujul. Nime tähenduseks annavad tõlgendajad vana-saksa keele abil 'jumalik jõud' (*Answald*) või ka 'peremees majas'; vana-inglise keele abil seletub nimi kui 'hea juhataja, valitseja' (*Osweald*).

Eestis sagenes pruuk XX sajandi esimestel aastakümnetel, ulatudes (1921) 7⁰/₀₀-le. Praegu antakse seda nime harva.

Oto ~ **Otto** — lühend **Ott** — vana-saksa 'varakas', samuti ka lühend nimedest nagu Ottokar, Ott(o)mar jt. Ülemsaksas esineb nimi ka kujul Ott, Udo ja Odo, prantslastel Otton (ka vene Оттон), itaalias Ottone, mille deminutiiv on Ot(h)ello. Meil tavalised nimekujud Oto, Ottu (Wied.) ja eriti Ott (omastav nii Oti kui Ot u) toetuvad pigem algupärasele vanale mehenimele Ott, muistsele karunimetusel või 'karu' eufemismile, tähendusega 'oht, hädaoht' (ohto). Praegu antakse nime harva, Tallinnas 1935—1955 näiteks ainult 1 kord Oto ja 4 korda Otto. Ott esineb siiski pidevalt 1—2⁰/₀₀ ulatuses tänapäevani. Meie pruugis on antud vähesel arvul ka nime täisvorme Ottokar ja Otmar. XIX sajandi kalendreis seisab Ot(t)o kas 9. V või 4. XI kuupäeva taga, samuti paraku Ot(t); need on vastavalt *Ottokari* ja *Ottomari* kalendripäevad.

***Ottilia** ~ **Ottilie** — Ot(t)o ← sösarnimi. Meie mineviku pruugis pole nimel kõrget sagedust olnud, ehkki XVIII—XIX saj. kalendrid järjekindlalt Ottilia ~ Ottilie nime 12. XII esitavad. Kalendreis 1860, 1865, 1891 jt. seisab samal päeval Tiili, mille ka Wiedemann toob Ottilie eestipärase lühendina.

Otto = Oto ←

Ottokar ~ Ott(o)mar → Oto

Otu → Oto

Paabo, P a a b u, P a a p → Fabian(us)

Paul ~ Paulus, kreeka-ladina 'väike'; isikunimeks sai rooma väikest kasvu Æmilianuste perekonnanimest; vene Павел [Páavel], hispaania Pablo, soome Paavo, meil nii P a a v e l, P a a v o kui P a u l. Varasemas pruugis ka P a a l, P a a l i. Lühendit P a a p on peetud Pauli lastekeelseks reduplikatsiooniks (Mägiste), on aga tõenäoliselt teist algupära (→ Fabian); XVII—XVIII sajandil, esines ka P o l (l) ~ P o o l.

Euroopas kuulus Paul XVII sajandini pidevalt kolmekümne kõige sagedasema mehenime hulka; viimastel sajanditel nime sagedus vähenes. Peeter oli Pauliga võrreldes meie pruugis eelmisel generatsioonil 20 korda sagedasem, praegu 7 korda.

***Paula** ~ Pauline, Paul(use) sõsarnimed, kodunesid meie pruugis umbkaudu 100 a. eest ja said XIX saj. lõpul «laia-tarbenimedeks». 1920. a. oli Paula juba kadunud nimepanemisel ja pole enam pruuki tagasi tulnud.

Pavel ~ P a a v e l → Paul

Pear(u) = P ä ä r → Peter (Per), → Bernhard (Pearn)

Pedro, P e e b o ~ P e e b u → Peter

Peedi, P e e d o ~ P e e d u → Peter

Peep → Peter

Peet ~ P e e t e r ~ P e e t r u s = Petrus, Peter ←

Pendis, P e n t → Benedictus

Peter ~ Petrus [Péetrus], kreeka *petros* 'kalju'; vene Пётр [Pjótr], dem. Петя [Pétja]; saksa Peter; prantsuse Pierre [Pjäär]; hispaania Pedro; norra-rootsi Per ~ Pelle; soome Pekka; meie ?Peebu, Peedi, Peedo, Peedre, Peedu, ?Peep, ?Peip, ?Peit, Peet, Peeter, Peetrus, Piidre ~ Piiter. Nime keskaegne populaarsus põhines UT apostel Peetruse austamisel.

Kuna vanades kalendrites 29. VI kohal seisis «*Peetri ja Pauli päev*», siis on tavaliseks saanud nimeühend Peter-Paul (→ Paul).

Nimi oli sajandeid (XV s. alates) üheks eestlaste «laia-tarbenimeks» (variantides *P e e t e r*, *P e e t*, *P e e t s*, *P e e p*). Poolest miljonist eestlasest, kes kandsid tavalisi ja sageli korduvaid perekonnanimesid, olid (1934. a.) 2438 *P e t e r s o n i d*, 288 Peedu-nimelised ja lisaks terve hulk «liignimedega» nagu Pedrikse, Peep, Peet(s), Pedussaar, Peters, Petri, Peterman(n), Pedosson jt. End. Peetri kihelkonna, valla ja aleviku nime kõrval oli meil palju talusid nimedega nagu Peebu, Peedu, Peka, Petra, Peeburi (< Peebu-Jüri), Peedrega, Peetrimäe, Peeri, Peetruse.

Samast alusest on oma nime saanud ka *pierroo*, kelle tutvustamises meil teeneid on Johannes Semperil (luuletuskogu pealkiri «Pierrot», 1917). Ka praegu on Peetruse osa meie nimepruugis küllaltki suur. Tallinna sünniregistreis kattis *P e e t e r* 1961. a. 33⁰/₀₀ poistenimedest, 1962. a. pisut vähem (24⁰/₀₀); Peep, vastupidi, sagenes: 7⁰/₀₀ asemel 1961. a. sai järgmisel aastal 16⁰/₀₀ poistest Peebu nime. Samasugune oli pilt ülevabariigiliselt (Peeter 20—25⁰/₀₀, Peep 5—10⁰/₀₀). Viie viimase aasta jooksul on Peeter olnud eelisinimestikus kolmandal kuni seitsmendal kohal.

Tölkenimi *K a l j u* ← ei vähendanud originaali populaarsust.

Naisenimedena on *Nella* ja *Nilla Petronella* ja *Petronilla* lühendid. Sajandite pikku püsinud ja variandirikka eesnimena kuulub *Peeter* meie «raudnimede» hulka tüüpilise mehenimena niisamuti kui *Andres*, *Jaan*, *Jüri* ja *Toomas*.

*Piia ~ *Pia* — ladina *pia* 'vaga'; vennasnimi *Pius* [*Piius*] meie pruugis puudub. *Piiu* on seostatud eestikeelse sõnaga *piiga* 'neiu' (Mägiste, 1929). Praegu antakse nime *Piia* harva (1963. a. 7 juhtu).

*Piina (~ *Bina*) — XIX saj. kalendreis tavaline (16. IX) naisenimi, *Filippina* ← ja *Josep(h)ina* (→ *Josefine*) lühend; ka *Sabina* (ladina 'sabiinlanna') tuleb lühendi alusnimena arvesse.

*Pille (Wiedemannil *Pill*, om. *Pille*, ja *Pilla*, om. *Pilla*) — rahvalauludes, aga ka kirikuraamatuis XVIII—XIX saj. esinev naisenimi, võib olla lühend nimest *Sibylla* — *Sibylle* ←. Ürikuis leiduvad, kuid praegu mittekäibivad mehenimed *Pill*, *Pile*, samuti perekonna- ja kohanimed *Pilli*, *Pillikse*, *Piliste*, *Pillijaagu*, *Pillimiku* jt. tohiks olla ka teistsugust algupära (?*Philippus*).

Pille elustati naisenimena uuesti 1929. a. Akad. Emakeele Seltsi soovitusnimestikus, leidis neljandal aastakümnel kasutamist üksikjuhtudel ja on 1955. aastast alates «laia-tarbenimeks», Tallinn-Nõmmel juba 1958. a. sagedusega 30⁰/₀₀ ja Tallinnas 1961. a. 20⁰/₀₀, 1963. aastal ülevabariigiliselt 12⁰/₀₀.

***Pilvi** — naisenimi, mille M. Tõnisson esitas 1894 (4. VI, olles kümme aastat enne seda propageerinud teisendit Pilve 15. IX). Pilvi esinemissagedus viimase kolmekümne aasta jooksul pole ületanud 1—2⁰/₀₀, kuna Pilve esineb üksikjuhtudena.

***Pire**, Piret, Piri, Pirit, Pirje → Birgitta

***Polli** (~ Polly) → Maria, → Pauline. Mõnede XIX sajandi nimekalendrite käsituses on Polli (nagu ka vene Поля [Pólja]) Apollonia ja Apollinaria lühend.

Prants → Franc

Priidik, Priido ~ Priidu, Priit → Friedrich

Pärdi → Adalbert, → Berthold, → Bartholomeus

Pärn → Bernhard

Pärt → Albert (Adalbert), → Bartholomeus, → Berthold

Pärtel — esineb meie tänapäeva nimetarvitamises õige harva, kuid oli minevikus laialt levinud ja selle jälgi kohtame paljudes perekonna- ning kohanimedes. Vaata lähemalt → Bartholomeus, → Berthold.

Päären → Bernhard

***Rael** → **Rahel**

Raf(f)ael ~ **Raphael** — heebrea 'jumal tervendab'; vene Рафаиль [Rafail]; vana-rootsi **Ravel**; meil (perekonnanimena) **Ravel**.

Ragnar → **Reinhard**

***Rahel** ~ **Rachel** — heebrea 'utt'; vene Рахиль [Rahhil]; meil **Rael**, eestipärasatult **Raili**.

Raimond ~ **Raimund** ~ **Raymond** — vana-saksa 1) 'tark kaitsja' või 2) 'kindel käsi'; (sõltuvalt muinasgermaani sõnade *ragan* 'jõud, võim' ja *mund* 'kaitse' tõlgendustest); meil **Raimo** ~ **Raimu**, **Reimo**.

Meil tegi nime populaarseks **Raimund Kull** (1882—1940), kelle nime-eeskujul 1920.—1940. a. nimesagedus tõusis mõnel aastal 10⁰/₀₀-ni.

Rainer ~ **Reiner**, lühend **Rain** — 1) vana-saksa *Reinher* 'nõunik' või ka 'nõukas sõdur'; 2) lühend nimedest nagu **Reimar**, **Reinhard** ← jt. Meie vanades ürikutes sagedane lühend **Rain**. Praegu antakse nimesid **Rainer** ja **Rain** kumbagi 2⁰/₀₀. Viimasel ajal on hakatud kasutama ka sõsarnimesid **Raina** ja **Raini**.

***Raissa** — kreeka 'kerge' või ka 'kergendus'; vene Раиса [Raissa], Рая [Ráaja]; meil **Raja** ja **Iisa**.

Raivo — nime esitas Mägiste 1936. a. soovitusnimestikus tegelikust pruugist. Leidub Tartu sünniregistris ühel juhul a. 1930, siis aga 1936-ndast alates kasvava sagedusega (1938. a. 15⁰/₀₀). Püsites kümme aastat tagasihoidlikult uusnimede hulgas, saavutas **Raivo** 1954/55. a. paiguti (Tallinn-Nõmmel) ligi 40⁰/₀₀ sageduse, mis visalt püsib. Samast ajast tõuseb **Raivo** Tallinnas eeliskümne hulka poistenimede seas, kulmineerudes 1960. a. (40⁰/₀₀), praegu eeljärjekorra viies mehenimi. Teisendusena võib käsitada ehk uusnime **Raido**.

***Raja** → **Raissa**

Ralf (~ **Ralph**) → **Randolf**, → **Rudolf**

Randolf (~ Randolph) — lühend **R a l f** — 1) vana-saksa 'kodu-hunt', aga 2) kujust *Radulf* ka 'nõukas hunt, huntnõunik'.

Raoul → Rudolf. Lühend on viimastel aastatel leidnud kasutamist lihtsustatud kirjutusviisis **R a u l** ja saavutanud suure populaarsuse (1962. a. näiteks Tallinnas 22⁰/₀₀, Tartus 10⁰/₀₀, Paides 16⁰/₀₀).

Rasmus → Erasmus

Raul = Raoul → Rudolf

Reedik → Friedrich

***Reeli** → Aurelia

***Reena** ~ Reene ~ Reeni → Irene

***Reesi** → Therese

***Reet** on Margaretha ← traditsiooniline, aga ühtlasi ka praegu kõige tarvitavam lühend. Möödunud sajandi **Ree d a d** ja **Ree t a d** (lühend käändub nii ja teisiti) seisis kirikukirjades enamasti Greta ~ Grete või Margaretha nime all ja Reet oli tavaliselt rahvalik hüüdnimi. 700 rahvalauliku hulgas oli siiski ka juba seaduslikult **Ree d a** ~ **Rõõ d a** ~ **K r õ õ d a**-nimelisi 16 (XIX saj. teisel poolel).

Reeda «renessans» algas 1930. a. paiku. 1935.—40. a. võtsid 4000-st täisealisest naisest 71 uueks nimeks Reet. 1930.—40. a. said Tartus 65 tütarlast sünni registreerimisel Reeda nime. 1940—1955 oli Reet ülevabariigiliselt eelisjärjekorra 9. naisenimi. Tänapäev on see kohati püsinud 10.—11. kohal, olles näit. 1962. a. Tallinnas esindatud 20, Tartus 8, Paides ja Elva rajoonis samuti 8⁰/₀₀ ulatuses. Nime kirjakuju ilmneb teisendusi, nagu populaarsetel nimedel ikka: esineb **Reta**, **Reti**, **Reeta**, **Reete** ja **Reedu** kujul.

***Regina** [Regiina] — ladina keeles 'kuninganna', nimena hilisladina moodustus. Meil pole täisvorm ega ka lühend **G i n a** mitte väga levinud, kuid püsivad pruugis praegugi.

Reimo → Raimond

Rein → Reinhard, → Reinhold; lühendi aluseks on olnud teisi saksa *Rein*-algusega eesnimed, kuid lühend ise on omandanud juba sajandeid tagasi iseseisva nime väärtuse. Reinu on käsitatud ka eesti algupäraga nimena **Reio** ~ **Reiu** teisendite seostamise kaudu **Reiu** kohanimega (Mägiste) või jälle **Reiniku** ühendamise abil soome sõnaga *reimari* ~ *reinikka* ('tuletorn, koosi-tähis' — Süvalepp).

XX sajandi Reinud hakkasid sagenema enne 1930. aastat (Tallinnas 1927. a. näit. 2 korda **R e i n o!**); said siis kiiresti

lemmiknimede etteotsa, nii et 1935—1955 oli Rein kõige sagedasem mehenimi (70⁰/₀₀). Tartus kanti 1930.—1940. a. sünregistreisse 273 Reinu. Ligi neljast tuhandest täiskasvanust võttis eesnime Rein (1935.—1940. a.) 196 endist Reinholdi, Reneed, Richardit, Rudolfit ja Rinaldot. Tallinnas 1962. a. sündinute isade nimestikus on Rein Endli ning Antsu järel ja Heino kõrval sageduselt kolmas eesnimi (28⁰/₀₀), tänapäeval ülevabariigiliselt 16 promilliga eelisjärjekorra 12. mehenimi.

Rein(h)ard ~ Rein(h)art — lühendid Rainer, Rein(er) vana-saksa 1) 'nõukas' või 2) 'rikas süda'; skandinaavia keeltes Ragnar; meil Rein, Reinart, Reinat; täiskuju ei ole meil olnud suure levikuga, kuid kõik nime siin toodud kujud on esindatud meie perekonnanimedes.

Reinhold — vana-saksa 1) 'oma ametis tark' või 2) 'otsusekindel'; itaalia Rinaldo; meil Rein, Reino ~ Reinu, Reinolt, Reinup, Reinut.

Kõige levinum germaani *regin-* ~ *rein-*nimedest. Oli *Kreutzwaldi* kaasesnimi (Friedrich-Reinhold), mille ta oma rahvaraamatuis ise teatavasti eestistas *Reinuks*.

***Renata** ~ Renate [Renáata ~ Renáate] — ladina 'taassündinu, uuesti sündinu'; meie pruugis üldiselt Renate kujul harva esinev nimi. Viimasel ajal on tulnud juurde lühendid Reena ja Rena. Vrd. Renatus ←.

Renatus [Renáatus] — prantsuse lühend René [Renée] — Renata ← vennasnimi. Lühend René tuli meile kirjanduse kaudu alles XX sajandil ja oli eriti 1962. a. Tallinnas sagedane. Varasem esinemine on olnud juhuslik, kaasa arvatud eestipärastused Reeno ja «Hiie» 1938. a. kalendri Reenu r.

***Reta** = Reeta → Reet, → Margaretha

Richard [Rihhard; inglise hääldus Ritsöd] — vana-saksa 1) 'julge valitseja' või 2) 'jõuline, jõurikas'; nimi on eriti laialt levinud Inglismaal; meie lühendid Riho, Riko, Riks (hüüdnimena); eelmiste sajandite kalendreis ja pruugis ka Rikart, Rihkard ja ?Rikand.

Lühend Riho on viimastel aastatel «laiatarbeline» (9—12⁰/₀₀).

***Riia** → Maria

***Riin, Riina, Riinu** → Katharina, → Marina, → Rina

***Riita** [~ Rita] → Margarethe

***Rina** [eestipäraselt Riina] on enamasti lühend nimedest nagu Irina ←, Marina ←, meil aga traditsioonikindlast Katharinast ←.

Katharina lühendeist on Riina praeguses pruugis sageduselt esimene (1962. a. Tallinnas 19, Tartus 24 ja Elva rajoonis koguni ligi 40⁰/₀₀!).

Rinaldo → Reinhold

***Rita** = Riita → Margaretha, lühend vene ja itaalia teisendist Margarita. Rita puudub Wiedemannil ja soovitusnimestikes, alles «Hiie» kalender 1938. a. esitab Riita (22. II). XIX sajandi lõpul ja XX algul hakkas nimi meie pruugis levima ja kirjutati mõnikord ka Ritta. Rita on kolmveerand sajandit järjekindlalt pruugis püsinud 1—3⁰/₀₀ ulatuses, viimasel ajal on kasutus tõusnud kuni 8⁰/₀₀. Ritat on seletatud ka teistsugusest alusest — iseseisva nimena ladina sõnast rita 'korralikult elav'.

Robert — lühendid Boby, Robi ~ Roby — vana-saksa *Hrod(e)bert(h)* 'kuulsusega hiilgav' või 'hiilgava kuulsusega', samatähenduslik kui saksa Rupert, Ruprecht; soome Roope; meil Robi, Roobet, Roop (omastav Roobu), Roopi, Ruubet.

Nimi on vana prantsuse põhjaga (Normandia hertsog Robert † 1035), levis sealt Inglismaale, kus on tänaseni «laidarbenimi». Meie pruugis hästi tuttav XIX saj.-st *Friedrich Robert Faehlmanni* (1799—1850) ja *Carl Robert Jakobsoni* (1841—1882) teise eesnimena. Nimi on praegugi kasutusel ja antakse kohati 3—5⁰/₀₀.

Roderic(h) ~ Roderick — muinasgermaani 'kuulus valitseja'; vene Рюрик [Rjúurik]; itaalia-hispaania Rodrigo; meiegi ürikuis Rode, Rodrik, Rorink, praeguses kasutuses veel perekonnanimena.

Nimi läks vene pruuki Skandinaaviast IX sajandil Novgorodi kaudu.

Roland [Róoland] — 1) keldi 'möögamees'; 2) vana-saksa 'õiglane kaas(maa)lane' või 'maa kuulsus'; itaalia Orlando. Esineb täiskujul meie tänapäeva pruugiski.

Ajaloolise *Rolandi*, Karl Suure paladiini (langes lahingus a. 778) nime tegid surematuks trubaduurid vana-prantsuse eeposes «*Rolandi laul*» (XI sajandist) ja hiljem *Lodovico Ariosto* teosega «*L'Orlando Furioso*» (1516/92).

Rolf → Rudolf

Roman, Romanus [Romáanus], selle kõrval aga ka **Romulus** [Róomulus] ja lühend **Romeo** [Róomeo] — ladina 'roomlane'; vene РОМАН [Roman]; meil **Romm, Rommi, Rumman** (vrd. → ka Fromhold). Roman oli püsiv kalendri-nimi XIX sajandil, praegu antakse 1—2⁰/₀₀ ulatuses.

Romulus (ja ta vend *Remus*) on saaga järgi Rooma linna asutajad (a. 753 e. m. a.). *Romeo* (ka apellatiivsõnana) kui õnnetu armastaja kuulsus põhineb *William Shakespeare*'i tragöödial «*Romeo ja Julia*», (eesti keeles 1935). Sama nimi on aluseks prantsuse eesnimetele **Romain**. Mats Tõnisson on Romuluse eeskujul esitanud eesti nime **Rõemulus** (1887), mida aga pruugis pole täheldatud.

Romm(i) → Fromhold, → Roman

Roomelt, Roomet. Mõlemaid teiseid soovitati («Hiie» kalender 1938) eestipäraste nimedena ja on ka vähesel arvul antud. → Fromhold.

***Roosi** → Rosa, → Eufrosine

***Rosa** [Róosa] — 1) ladina 'roos'; (kreeka rhoda 'roos' on iseisva naisenime **Rooda** alus); 2) lühend nimedest nagu **Rosalind(e)** ←, **Rosamund(e)** ← jt.; vene По́за [Róoza]; saksa **Rosi**; itaalia deminutiivid **Rosetta** ja **Rosina** ~ **Rosine**; meil enamasti **Roosi**, lühendina **Rosa** arendusvormist **Rosalie** ←. Rahvusvahelises pruugis on **Rosa** sagedane liitnimedes nagu **Rosabel** (la), **Rosalba**, **Rosaclara**, **Rosemarie** jt.

XIX ja XX sajandi lemmikvormiks oli teisend **Rosalie** ← (Tartus sajandivahetusel 92⁰/₀₀ tütarlaste nimedest). Tänapäeval enam ei anta, välja arvatud mõni üksik **Roosi** mitme aasta kohta.

***Rosabel** ~ **Rosabella** [Rosabélla] → **Rosa** + **Bella** ← (= 'ilus roos')

***Rosalia** [Rosáalia] ~ **Rosalie** [Rosáalje, Rosalíi] = **Rosa** + **Lia** ~ **Lie** (→ **Elisabeth**) või 2) vähendusvorm nimest **Rosa** ←; 3) seletatud ka kui → **Rosa** + **Lilia** ← 'roosliilia'; lühendid ja hüpokoristilised vormid **Rosi** [Róosi], **Sali** [Sáali], **Salli** ~ **Sally** [Salli] — meil (hüüdnimeline) **Aali**, **Roosi**, **Saali** ja **Salli**.

***Rosalind** ~ **Rosalinde** — rahvusvahelised lühendid **Rosa** ja **Linda**. → **Rosa** + germaani *lint* ~ *linde* 'madu' või 'õrn'.

Naiskangelane *William Shakespeare*'i komöödiast «*Kuidas teile meeldib*» on nime meilgi tutvustanud.

***Rosamund** ~ **Rosamunde** ~ **Rosamond** — lühend **Rosa** — 1) muinasgermaani jumalanimest *Hror* (kujutati

kolme hobusega) + *mond* ~ *mund* 'kaitsja' = 'ilus kaitsja, kuulus kaitsja' või ka 'hobuste kaitsja'.

***Rosemarie** [Rosmariii] → Rosa + Maria ← 'Maarjaroos'; noor liitnimi (ainult ehk pisut üle 100 a.).

***Rosi** = Roosi → Rosa, → Rosalind, → Rosamund

***Rosina** [Rosíina] → Eufrosina, → Rosa

***Rosita** — deminutiiv nimest Rosa ←

Rudolf — lühend Rolf, Rudi — muinasgermaani *Hrothwulf* 'suure kuulsusega hunt'; taani Rode; prantsuse Raoul [Rául]; meil Raul, Ruudi, Ruudo ~ Ruudu, Ruut, (hüüdningena) Ruts.

NB! 100 aastat tagasi olid Ruut (omastav Ruuda) ja Ruudu (om. Ruudu) pruugitavad naisenimed (Wied., → Gertrud). Praegusel ajal esineb täisnimi harva, lühend Raul on aga kasvavalt populaarne, praegune kasutus kuni 10⁰/₀₀.

***Ruta** → Gertrud, → Truuta

***Ruth** ~ Rutt on tumeda tähendusega naisenimi, mida seletatakse heebrea sõnadest 'sõprus' või 'nägemus ilust, ilu ilnum'. Nimi on väga vana, kuid meie pruugis hiline. Alles XX sajandi algul sai see levikuhoogu osalt ehk J. Randvere (*Aaviku*) «*Ruth'i*» (1909) ja J. Kärneri «*Bianka ja Rutt'i*» (1923) kirjandusliku nimetutvustamise teel. Praegune kasutus on tõusnud 5—6⁰/₀₀-ni (Tallinnas Ruth, Tartus Rutt, Paide rajoonis mõlemaid kokku 1962. a. 16⁰/₀₀).

***Ruuda** → Gertruda, → Truuta

Ruudi → Rudolf

Ruudo ~ Ruudu → Rudolf

***Ruudu** → Gertruda

***Ruut** (om. Ruuda) → Gertruda

Ruut (om. Ruudu) → Rudolf

***Ruuta** → Gertruda

***Rööft** → Margaretha

***Saali** → Rosalia

Saalomon = Salomon ←

Saamel, Saamo ~ Saamu, Saamu el = Samuel ←

***Saara** (= Sara(h)) ←

Saare ~ Saari. Naisenimi, mis mõnikord tuletatud talunimest Saare. Teisend Saari on M. Tõnissoni kalendrist 1884. a. (17. V). → Sara(h).

***Sabina** [Sabíina] on meie kalendreis püsivalt (5. XII) esinenud nimi, kuid perekonnakirjades haruldane. Nime aluseks on ladina lisanimi 'sabiinlane' ('sabiini hõimust'). Meie XVI saj. ürikud registreerivad ka mehenime Sabin.

Sacharias ~ Zacharias [Sahháarias ~ Sakáarias ~ Zahhariias] — kontraktsoonidena Sak(k)eus ~ Zacheus — heebreata *zacharja* 'mäleta jumalat' või 'jumal ei unusta'; vene Захар [Zahhár], Захария [Zahháarija]; Soomes tavaline eesnimi Sakari; meie nimekujud Sagarjas, Sahar, Sahkarjas, Sahker, Sakaria(s), Tsahkarjas on registreeritud möödunud sajandist, esinesid pidevalt kalendreiski (Sakarias 14. III, Sakeus 23. VIII); tänapäeval ainult perekonnanimedena nagu Sagrits, Sahker, Sakarias, Sakeus jt.

***Saima** (~ Saimi) on Soome saarerikka järve nimi, mille Snellman võttis oma ajalehe nimeks (1844—46); selle viimase mälestuseks andis üks soome ametnik Saima nimeks oma tütrele 1852. a. Kolmkümmend aastat hiljem oli nimi juba meiegi kalendreis (1883. a., 8. VI — soomlastel aga Saima nimepäev 10. VII). Naisenimena leidis Saima meil kasutamist siiski alles 1920. a. alates, kulmineerudes 1925.—27. a. (6⁰/₀₀). Viimastel aastatel on Saima, samuti kui Saime ja Saimi nimeandmisel esinenud 1⁰/₀₀ ulatuses, 1962. a. Tallinnas siiski 3⁰/₀₀.

Sak(k)eus → Sacharias; seletatakse ka heebreata sõnast ja nimest *Zacheus* 'õiglane', meil praegu ainult perekonnanimena.

***Salli** (~ Sally) → Rosalie, → Sal(o)me, → Sara(h). Kalendri-nimena M. Tõnissonil 1884. a. alates (5. III).

***Salme** on üks saja viimase aasta jooksul kasutatud uus eesti naisenimi, mille päritolu ja saamisluugu pole täiesti selge. K. Viikuna kirjutab: «Salme 5. VIII: eesti muinasaegne nimi, rahvalaulude Salme-neiu, keda päike, kuu ja tähed kosivad» (Oma nimi ja lapseni nimi, Helsinki 1959, lk. 109). W. Anderson: «...Leitud kanast kasvab ilus neiu, keda nimetatakse «Salme neiuks» (s. t. väina neiuks), kusjuures «Salme» hiljemini muutub isikunimeks.» (Eesti rahvalaulud II, Tartu 1932, lk. XIV.) Samal ajal ja varemgi, kui kirjutati üles Salme-laulu esimesi redaktsioone, seisis Salme kui naisenimi juba O. W. Masingu «Marahva kalendis» (1823.—1826. a.). Suurema osa hiljem üleskirjutatud tekstide kirjutamise ajal oli Salme parajasti juba moenimi, levinud «Kalevipoja» kaudu samuti nagu Linda. M. Tõnissoni kalendri varasemais aastakäikudes seisab Salmi 28. III kuupäeval (1884, 1886 jt.). Sajandi viimastel aastakümnetel ilmus Salme nimi üksikjuhtudena ka kirikuraamatuisse. Salme kõrgeima frekventsi ajaks olid XX sajandi kaks esimest aastakümnet (Tallinnas 1900. a. 6⁰/₀₀, 1920. a. 7⁰/₀₀, Tartus 1921—22 14⁰/₀₀ — sellest pooltel juhtumitel kaksiknimedes nagu Salme-Euphrosine, S.-Rosalie, S.-Hermine, S.-Adele jm.). Juba a. 1934 oli Salme sagedus kahanenud 1⁰/₀₀-ni ja 1963. a. anti seda nime kogu Eesti kohta veel vaid 1 juhul (Harju rajoonis).

***Salome** ~ Salomonia [Salóome ~ Salomonía] kõigil lühendeil: Salli ←, ?Selma ← ja Salme? ← on ka teisi alusnimesid; kaht viimast on seletatud iseseisvate nime-dena. Salome põhinimeks on heebrea *Sulamith* 'rahu-armastav', mis omakorda seletub Salomoni ← sõsarnimena. Salomonia oli meil XIX/XX sajandite vahetusel kasu-tusel, kuigi harva.

Salomon — lühend Salo — heebrea 'rahurikas', 'rahuarmas-tav'; vene СОЛОМОН [Solomón]. See legendaarse juudi kuninga Salomoni (ligi 10 sajandit e. m. a.) nimi esineb eriti variandirikkana araabia keeltes: Selim, Sulaiman, Suliman, Seliman jt.; meil eesnimena haruldane, esineb aga pere-konnanimena.

Salomonía = Solomoonia → Salome

Samuel [Sáamuuel] — lühendid (peamiselt anglosaksi pruugis) Sam, Sammy — heebrea 'jumala nimi' või *Schemuel*

'jumalalt küsitud'; praeguses juudi pruugis *Schmul* ~ *Šmul* [*Šmuul*], millest meie hääldusele kohandatud *Smuul* on perekonnanimena tavaline; vene Самуил [*Samuil*]; meie lühendeist on «Sirvilauad» veel 1907—1914 soovitanud *S a a m u* kuju, kuna Wiedemannis peale *Sāmo* (lõuna-eestiline) esineb *Sāmel* ja võimalik, et mõnele teiselegi alusnimele toetuv *S e m m e l*; kirikuraamatuis leidub ka vorme *S a m e l*, *S a m m e l*, *S a m (m) u l*, kuna XIX saj. kalendreis tuuakse nime täiskuju *S a (a) m u e l* (29. I). Kaasaegne *Sam* on meile tulnud inglise pruugist ja võib lähtuda originaalkeeles ka alusnimest *Samson* (→ *Simson*). Eestistatud kujul soovitas seda lühendit (*Samm*) M. Tõnisson (1884, 13. III); Saareste onomastikon (1961) annab nime *Sammuli* kujul. Meie pruugis nüüd haruldane.

Apellatiivsena on väljend *onu Sam* saanud Ameerika Ühendriikide humoristlikuks võrdkujuks umbes samas mõttes kui *Marianne Prantsusmaa* kohta.

Sander → Aleksander. Lühend on rahvusvaheline. Meil oli Sander tavaline eesnimi juba XVI saj. (Poola revisjonikirj. *Sandre Tehven*, *Sapo Sander* jt.), ammu enne, kui Aleksander keisrinimena XIX sajandil «laiatarbeliseks» muutus. Sander pole haruldane perekonnanimena. Omamoodi värvingut annab meil sellele nimele Ed. Vilde «Pisuhänna» insetner *Sander* (ka perekonnanimi).

***Sanna** ~ *Sanni* → *Susanna*. XIX sajandi kalendrilühend (19. II).

***Sara(h)** [*Sáara(h)*] — heebrea 'vürstinna, printsess, emand', vene kirjas ka *Cappa*; inglise lüh. *Sally*, soome *Salli*; meil *Saara* ja teisendid ?*Saare* ←, ?*Saari* — üks vanimaid naisenimesid (VT-st), mis peaaegu samas hääldus- ja kirjakuju juba ligi 4000 a. püsinud. Meil kalendrinimi XVIII—XX sajandini (19. I), kuid naisenimena kasutatud harukorral.

****Sass**, *Saša* → Aleksander, → Aleksandra

Saul — heebrea *Šaul* 'küsitu, palutu', latiniseeritud lõpuga *Saulus*. Meie pruugis rohkem tuntud perekonnanimena kui eesnimena.

Sebastian [*Sebastián*] — kreeka 'auväärt'. Nimi levis keskajal mitmesuguste kutsealade ja ühiskondlike hädade (katku) patrooni *Sebastiani* († 288) laialdase populaarsuse alusel.

Meiëgi pruugis leidub veel selle nime jälgi nii (talu) kohakui perekonnanimesdes teisendite *Past(i)* ja *Seebu* näol. Tänapäeval eesnimena haruldane.

Selma on kohanimi *James Macphersoni* († 1796) Ossiani lauludest, kuid Skandinaaviamaades ja Saksas tõlgendati seda naisenimena. Läks mujal moodi XIX sajandi algul, meil aga sajandi lõpul ja XX algul, kulmineerudes 1920.—1925. a. (5⁰/₀₀).

Sakslased seletavad Selmat lühendina nimest Anselma ←, mõned autorid aga araabia lühendina nimedest Salome ← ja Salomonía. Meil on omapoolne võimalus näha nimes Salme anagrammi.

Teeneid nime levikul Põhjamaade pruugis on Rootsi kirjaniku *Selma Lagerlöfi* (1858—1940) nime-eeskujul.

Meie viimaste aastakümnete sünniregistreis on Selma haruldane. Paides 1962. a. esines vennasnimi *Selmar*.

***Senni** — lühend mitmest alusnimest, nagu *Eugenia* ← (ka karjala), *Johanna* ← (inglise *Jenny*), *Ksenia* ← (vene nimi eestipärasel häälduses).

***Senta** — 1) muinasskandinaavia 'jumala saadik'; 2) muinasgermaani *gisindi* 'saadik'; 3) lühend nimest *Crescentia*, ladina 'kasvav'.

Richard Wagner kasutas nime oma «Lendavas Hollandlases», seejärel see kiiresti naisenimena levis, meil XX sajandi algusest saadik püsivalt, kuid vähesel määral.

Sergius — rooma sugukonnanimi tähendusega 'teener, valvur', aga ka 'kõrgeausus'; vene *Сергей* [*Sergéi*], austavas vormis *Сергий* [*Sérgi*], deminutiivselt *Серезжа* [*Serjóoža*]; viimasest meil lühend *Joosa*; meil ka lühend *Serg(o)*, enamasti perekonnanimena.

Kaasaegses vene pruugis on *Sergei* lemmiknimeks: Tallinnas 1962. a. seisis sageduselt teisel kohal *Igori* järel.

***Sibylla** ~ *Sibylle* — kreeka 'ennustaja, tark'; meil *Sibüllä* lühendid *Pill*, *Pille* (Wied.). Nimi pärineb antiikajast (sibüllid — ennustajad) ja tuli juba ammu meiegi pruuki. Lühend *Pille* on visalt olnud käibel ja selle kasutus on praegugi 9⁰/₀₀.

Siegfried ~ *Sigfried* — muinasskandinaavia *Siggurd* 'võiduvalvas', vana-saksa 'võidu kaudu rahule'; meie *Sihver*, *Sihvo*, *Sivard*, *Sibi* (XVII s.). Kohanimed *Sihva*, *Sihvre*, ?*Sipa* jm. võivad tuleneda sellest alusnimest. Hoolimata sellest, et *Siegfried* on saksa Nibelungide laulu peakangelane, pole Saksamaal seda nime kuni XIX sajandini pruugitud: alles *Richard Wagneri* «*Walküüride*» kaudu (1870) läks see vana nimi seal taas moodi ja tuli täiskujul

tagasihoidlikul määral meilegi tarvitusele XX saj. I veerandil. Meie vanad mugandused ja lühendid aga osutavad, et nimi meil juba keskajal kasutusel oli. Vanad lühendid andsid meil perekonnanimed nagu Sihver, Sivadi jt.

***Signe** — muinasskandinaavia 'võitja (naine)'. Meil ka metateetiline *Singe* ← ja sellest (?) *Singer* (!). *Singa* on eesti vanema tütre nimi A. Saali jutus «Dan ja Singa» (1893, 1928²).

Praegune nimekasutus sündide registreerimisel ulatub 5—6^{0/00}, ilmselt rootsipoolsest uusmõjust.

***Sigrid** — muinasskandinaavia *Sig(h)ridr* 'võiduvalmis', 'võidust särav', 'võidukas rahuni'; Soomes ja meil Siiri ←.

Põhjamaade kirjanduse kaudu levinud nimi. Meie praeguses pruugis näitab kasutus sagenemist (4^{0/00}) ja variantide teisenemist (*Sigre*, ?*Sie*).

Sigurd → *Siegfried*

Sihver → *Siegfried*

Siim, **Siimo**, **Siimon**, **Siimu** → *Si(i)meon*

***Siina** → *Zeneide*

***Siiri** → *Sigrid*. Lühendit võeti 1936—40 peamiselt *Sinaida* asemel. 1961/62. a. oli Siiri «laiatarbenimeks», frekventsiga Tallinnas 13^{0/00}, Tartus 10^{0/00}, maarajoonides 4—5^{0/00}.

***Siivi** — teisend nimest Siiri ← (?), või sõnast *siivus* 'puhtus'.

***Silja** ~ **Silje** ~ ?**Silla** ~ **Sille** → *Cecilia*. Kaasaegses pruugis toetub *Sille* rohkem ehk riimnimele *Pille* ← (< *Sibylle* ←) kui ununenud alusnimele *Caecilia*. *Silla* esitas M. Tõnisson 1884. a. kalendris eestipärase nimena, tuletusaluseks sõna *sild*. Tänapäeva pruugis kasutus kuni 2^{0/00} (kõik teisendid kokku).

***Silva** ~ **Silvi** ~ **Silvia** ~ **Silvy** ~ **Sylva** ~ **Sylvia** — roomlaste metsa- ka niidujumala *Sylvanuse* nimest. *Rhea Silvia* on pärimuslikult *Romuluse* ← ja *Remuse* ema, kelle *Sylvanus* veest päästis ja nais.

Silvi on teisendite seas ülekaalus 1934. a. saadik: Tallinnas anti siis *Silvi* 9 ja *Silvia* 3^{0/00}, kuna 7 a. varem oli suhe veel *Silvia* kasuks 16 : 4.

Silvester ~ **Sylvester** [*Silvéster*] — ladina 'metsast (pärit), metsandusse puutuv'; vene *Сильвестр* [*Silvéstr*].

Kalendripäev oli 31. XII, mistõttu enamikus Euroopa maa-des kutsutaksegi nääri-laupäeva õhtut *silvestriõhtuks*. Meie pruuki on nimi jätnud mitmeid jälgi, peamiselt perekonnanimedena: *Silver*, *Silvere*, *Vester* jt. Eesnimena on siiski

taaselustumas lühend *Silver* (1⁰/₀₀). Reaney tuletab nime inglise sõnast *silversmith* 'hõbesepp'.

Simeon [Siimeon] ~ **Simon** [Siimon] — heebrea 'kuuldavõtt'; vene Семён [Semjón]; Семеон [Semeon]; meil Siim, Siim(o)n, Simm, Simu, Simun(a) (kõik vormid nüüd peamiselt perekonnanimedena, viimane ka kihelkonnanimena).

Meie varasemate sajandite (XVI—XIX) pruugis olid lühendid Siim ja Simm väga levinud, nii et isegi kolmas sõrm on nimeks saanud *suur-Siim* (sama mis *pikk-Peeter*). Siim on taas ilmunud viimaste aastate sünniregistresse (Tallinnas 1962. a. 3⁰/₀₀).

Simson ~ **Samson** ~ **Simpson** ~ **Sampson** — heebrea 'päiksemees' või ka 'väike päike'; vene Самсон ~ Сампсон [Samsón ~ Sampsón]; meil (kirjanduslik) *Simpson*. Sam (~ Samson) võib olla ka keldi algupära (→ Samuel).

***Sina** [Siina] ~ **Zina** [Ziina] → Eufrosina, → Rosina, → Zeneida

***Sinai(i)da** ~ **Zinaida** → Zeneida

****Singa**, **Singer** → **Signe**. Inglise nimena *Singer* tähendab 'laulja' (Reaney, lk. 297).

***Sirje** on dr. Julius Mägiste ettepanek 1929. a., võetud eesti rahvaluulest (*sinisirje linnukene*). Esimesi sissekan-deid sünniregistresse (Tartus) kohtab 1930. a. 1934. a. ulatus frekvents Tallinnas 3⁰/₀₀, 1940. a. 9⁰/₀₀. Nimi läks kiiresti moodi ja 1940.—1955. a. oli paiguti teise koha eelis-nimi Tiiu järel. Praegu ülevabariigiliselt tütarlastele antav kuues eelisinimi (20⁰/₀₀). Esineb ka üksikuid teisendeid (*Sirja*).

Sirle ~ **Sirli** on selle lemmiknime juba uued tei-sendid.

***Sofia** ~ **Sofie** (~ **Sophia** ~ **Sophie**) tuleb kreeka sõnast 'tarkus', mille gnostikud naisenimena ausse tõtsid. Nimi levis keskajal eriti Bütsantsi mõjualadel. Selle nime vene vormidena on meilgi tuntud: Софiя [Soffia], Соnя [Sónja], Зoя [Zóoja]; meie vastetena esinevad varasemais kalendreis *Sohwi*, *Sohwiia* (15. V) ja rahvapärased lühendid *Viia*, *Viio* ~ *Viiu*. Täisnime anti Tartus 100 aasta eest (1862) 3-el juhul 174 ristitud tütarlapse kohta, 1 juhul *Sohvi* ja 3 juhul *Wio*. Samade laste emanimedest (400 ema) olid 9 *Sohwid*, 1 *Sophia* ja 1 *Wio*. Praegu pole kasutusel.

***Sohwi**, **Sohviia**, **Soja** → **Sofia**. **Sooja** 1884. a. kalendris (4. XII) langes ainult juhuslikult kokku vene lühendiga, kuna M. Tõnissoni nimetuletuse iseloomu arvestades võis alusõnaks olla 'soojus'.

***Sonja** → **Sofia**

***Sophia** = **Sofia** ←

Stanislaus ~ **Stanislas** ~ **Stanislav** — poola 'laagri kuulsus' või ka 'püsivuse poolest kuulus' — vene pruugis ainult uue ajal kui mittekanooniline nimi (Станислав), meil praegu vähene, minevikus lühenditena **L a u s** (→ **Nikolaus**) ja **T a n i** sagedasem.

Stefanus ~ **Stephanus** [Stéfanus] — kreeka 'kroon, pürg, diadeem'; vene Стефан [Stéfán], Степан [Stepán], Стенка [Sténka]; prantsuse Estienne [Estjénn] ~ Étienne [Etjénn]; skandinaavia keeltes **Sten**; ungari Istvan [Ištvan]; soome Tahvo, Tapani, Teppo; meil **T a b a n**, **T a b a n e**, **T a h v o**, **T e h o**, **T e h v e**, **T e h v o**, **T e p o**.

Meie kaasaegses nimevaras püsib peamiselt koha- ja perekonnanimedena, kuid esineb ka üksikuid eesnimeandmisi (**Stepan**, **Steve**, **Teve** jt.).

Stephanuse sõsarnimed — **Stefania** ~ **Stefanie**, **Stepanida**, **Stephania** jt. pole meil levinud, välja arvatud XVIII—XIX sajandi uuslühend **Fanny** ←.

***Stella** — ladina '(taeva)täht' (näit. *Stella Polarisa* 'Põhjanael'). 1962. a. Tallinnas antud 2⁰/₀₀ ulatuses, mujal üksikjuhtudena.

Sten → **Stefanus**. Skandinaavia onomastikud seletavad nime germaani sõnast *sten* 'kivi' (vrd. *Thorsten* 'Thori kivi(relv) = Thori vasar'); selle seletuse kohaselt oleks nimi sisult sama kui **Petrus** ← ja meie **Kalju** ←.

Stepan → **Stefanus**

***Stina** ~ **Stine** → **Kristina**

***Sula** → **Sulev**

***Sulamit(h)** → **Salome**; antud naisenimena kujul **Sulamit** (Trt. 1936).

Sulev kuulub samasse nimegruppi kui **Kalev** ←, s. t. ta on kirjanduse mõjul eesnimena kasutusele võetud vana, rahvaluules säilinud isikunimi. Sulevi vanuse tõestuseks pole niisuguseid ajaloolisi ürikuid, kui **Kalevi** jaoks kaudselt leidub (*Tallinna* vanas nimes). Kuulub ehk juba eelmisel aastatuhandel isikunimena kasutatud sõnade hulka (võib olla hiiu-, võib olla ka inimesenimena). Wiedemann on Loode-Eestist registreerinud fraasi «*ole õige sulevik*» ja sellest tule-

tanud sõna *sulevi* tähenduse 'suvaline, hea'; selles tähendus-
seoses vahetasid soomlased (1929. a.) oma nimekalendris
Bonifaciuse Sulevi vastu.

Sulev kui eesnimi seisab 1883. a. Kasulises Talurahva
Kalendris (1. IX) ja M. Tõnissoni kalendris 1886. a. Sünni-
registreisse ilmus nimi üksikjuhtudena käesoleva sajandi
esimesel kümnendil ja esinemine tihenes alles neljandal aastakümnel, paralleelselt Kalevi ← nime levikuga, kuid tagasihoidlikumalt (Tartus 1930.—1942. a. näit. Kalev 28, Sulev ainult 10 korda). Viimase viie aasta jooksul on Sulevi sagedus üle keskmise ja nimelt Tallinnas 5—7⁰/₀₀, Tartus 12⁰/₀₀.

Soome *Sulo* 'meeldivus, sarm' on meil kasutatud erandjuhtudel; formaalselt võib Sulo käsitada Sulevi deminutiivina. Naisenimi *Sulvi* on pigem *Silvi* teisend kui Sulevi sõsarnimi.

***Sulu** → Sulev

***Susan(na)** — lühendid *Susa*, *Susi*, *Sanna* — heebrea *shush* 'liilia' + *hannah* 'tänu'; vene *Сусанна* [*Susánna*]; meie vana lühend *Sanna*, moodsam *Suusi*.

See vana naisenimi leidub juba assüüria kirjades. Nimi on olnud väga populaarne (XVI—XIX sajandil Euroopas). Meil oli *Susanna* sagedus nimeandmisel XIX sajandi lõpul 5—6⁰/₀₀.

Sven — muinasskandinaavia *svend* 'nooruk, poeg', 'relvakandja'; soome *Soini*.

Meil uus nimi, käibel pool sajandit (kuigi kujul *Sveno* *Amblas* 1720). Praegune nimesagedus ulatub Tallinnas 1962. a. 8⁰/₀₀-ni, mujal vähem.

***Svetlana** [*Svetláana*], vene *Светлана*, tuletus sõnast 'valge, hele', piltlikult ka 'tark'.

«Laiatarbenimi» Nõukogude Liidus; praegugi Tallinna üldkõkkuvõttes sageduselt neljas, kuid eesti perekondades harva esinev.

***Sylvia** → *Silvia*

Zacharia(s) → Sacharia(s)

- ***Zeneida** ~ Zeneide — kreeka 'Zeusi sarnane' või ka 'Zeusi jõud'; vene Зинаида [Zinaíida], Зенеида [Zeneíida], Зина [Zíina]; meil Sinaiida ja Siina. Meie pruugis XIX s. keskpaiku, XX s. algul.
- ***Zlata** [Zláata], vene Злата — tõlkevaste kreeka nimele *Hrisa* (~ *Chrisa*) 'kuld' ja ladina nimele *Aurelia* ←; meie tõlkevaste Kulla.
- ***Zoja** [Zóoja] — 1) vene mugandus kreeka sõnast *zoe* 'elu', vene transkriptsioonis Зоя, 2) seletatud ka lühendina nimest Sofia ←.

***Ženni** ~ Ženny → Eugenia

Žors ~ Žorss → Georg(ius)

***Taala** ~ Taali ~ Taalu — naisenimed, osalt Wiedemannil, osalt rahvamurrete (Mägiste, 1929) järgi registreeritud; alusnimedeks Adelheid ← ja Natalia ←. Taala seisis «Sirvilaudades» (1907, 1912) 30. I — Adelgundi (~ Aldegundi) päeval; «Hiie» kalender 1938 (28. IV) pakub Taalo mehenimena.

Taaniel = Daniel ←

Taavet, Taavi, Taavid ~ Taavit, Taavo → David

***Tabit(h)a** [Tabiita] tähendab aramea keeles 'emahirve'; süüria keeles aga 'selgepilgulist'; saksa lühendvormid Tabea ja Tabi on meie pruugis esinenud.

***Taima** ~ Taimi ~ **Taimo on XX sajandi teise kolmandiku naisenimed, enamasti nn. kunstlikult loodud eesnimede liigist, kujundatud mõnikümmend aastat varem Soomes samal meetodil loodud nimede eeskujul: looduse kõige üldisemaid nähtusi või esemete kategooriaid tähistavad sõnad olid aluseks eesnime moodustamisel. Sama liigi nimed on Taive ~ Taivi, Talva ~ Talvi, Tormi, Tuuli, Pilvi ← jt., nende vennasnimed Taivo, Talvo jne.

Taima seisab Tallinna sünniregistris 1927. a. Taimi oli O. Kalda nime-ettepanek (1911. a.). Esimese Taimi sünniregistris leiame Tartus 1921. a. Järgneva 20 a. jooksul registreeriti seal veel 7 tütarlast Taimi ja 2 Taimo nimega, samal ajal poisse Taimo nimega 5. Täiskasvanud võtsid 1935.—40. a. kõnealusest nimegrupist nimesid järgmiselt: Tallinnas naised — Taima 3, Taimi 3, Taive 1, Talva 1, Talvi 1 ja mehed Taimo 2, Taivo 5; Tartus võeti naiste poolt ainult 2 korda Taima ja 1 Talvi. 1962. aastal olid seda laadi nimedest käibel: Taimi, Taive, Talvi ja mehenimedena Taimo, Taivo ja Talvo. Tallinnas anti 1962. a. tütarlastele «loodusnimesid» järgmiselt: Tormi (1), Tähti (1), Pilvi ← (2), Maibi (? — 1), Laine ← (1), Halliki (1); Tartu sünniregistrist leiame 1962. a. Talise poisinimena. L.-Eestis on antud

poisinime Talvi. Seda laadi loomingul näib olevat avar perspektiiv, pole aga ometi mitte: hulk «loodusnimesid» pole eesnimedega alustena kõlblikud kõlaliselt, teised taas tähenduse liigse läbipaistvuse tõttu. Hiie tähtsamat proponentide nimeid 1938. a.: Järvo, Jääti, Lahe, Leeki, Looe, Luide, Nurme, Põldo, Rahni, Tuular, Vaade, Vainur jts. Mõnda on kasutatud ainult kord, teisi pole üldsegi nimeks antud. Viimase 80 a. jooksul on niisuguseid eesti nimesid ette pandud üle saja; paarkümmend on praeguses pruugis tavalised (Eha, Kaljo, Koidu, Koit, Laine, Pilvi, Urve, Virve, Öie jt.).

*Taisi = Daisy ←

**Taive ~ Taivi, Taivo → Taima ~ Taimi

Tali, Talis → Taima ~ Taimi

**Talvi, Talvo → Taima ~ Taimi. Niivõrd kui Talvi võiks olla lühend soome nimest Talvikki (ametlik kalendrinimi, naisenimi), meilgi tavaline perekonnanime (Talvik), võib see toetuda muinasaegsele traditsioonile.

*Tamara [Tamáara] nimi põhineb heebrea sõnal, mis tähendas kas 'viigipuud' või 'tamariski' (kanarbikutaoline taim).

Meie pruugis levis nimi alles 1920. a. alates ja püsib sünniregistreis tänini 2⁰/₀₀ sagedusega. Maara on meil enamasti Maarja ←, aga mõnel puhul ka Tamara lühend. Tallinnas (1940. a.) on antud kaksiknimi Maare-Tamaara, Tartus (1962. a.) poeglapsele — Tamar.

Tanel, Tani, Taniel, Tanil → Daniel, → Stanislaus

*Tanja → Tatjana

Tanni, Tannil, Tanno → Daniel, → Stanislaus

*Tarja = Daria → Dorothea (Дарья)

Tarmo (soovitusnimestikes ka Tarmu) — soome uusnimi (sealses kalendris 1929. a. alates), «nii tähenduslikult kui häälikuliselt tabav mehenimi», nagu iseloomustab akadeemik K. Vilkuna. Meil on esimesi Tarmosid juba 1933.—34. a., mis ajast kasutuskurv pidevalt on tõusnud. Praegune sagedus ulatub 13—16⁰/₀₀.

Tarvo — kahesuguselt seletuv, alles uus nimi nii soome kui eesti pruugis: J. Mägiste (1929) Tarv om. Tarvu viitab alusõnale *tarm*, eesti murdeis ka *tarv* 'energia'; niisuguse seletuse järgi on Tarvo lihtsalt Tarmo murdeteisend. Kuid aluseks võib olla ka sõna «tarvas» (vrd. vastavaid kohanimeid, näit. Tarvanpä).

Meie pruugis viimastel aastatel ca 1⁰/₀₀.

***Tatjana** (~ T a t j a n a) [Tatjáana, Tatiáana] — kreeka 'asutaja, korraldaja'; vene Татьяна, Таня [Táanja].

Väike-Aasias kasutatud mehenime (*Tatianus*) naisvaste. Oli Venemaal «lihtrahvalik» nimi kuni A. S. Puškini päevini; luuletaja tegi nime lugupeetuks naistegelasega «Jevgeni Oneginis», kes kannab *Tatjana* nime. Kuulub tänapäeva vene eelismede hulka: Tallinnas 1958. a. 69^{0/00}. 1962. a. üldkokkuvõttes kuues eelisinimi; ka eestlastest vanemal 3^{0/00}, paari ^{0/00} ulatuses on nimi esinenud 1925. a. saadik, Tartus 1962. a. koguni 6^{0/00}.

Tauno on soome, algupäraselt karjala mehenimi, tähendusega 'healoomuline'. Soomes ilmusid esimesed Taunod saja, meil umbes veerandsaja aasta eest (Tartus 1940, 1941). Võib-olla on meie XV—XVI saj. ürikutes esinevad nimed *Thoinodas* ja *Dewn* mingis seoses sama nime muistse kujuga.

Tavo = T a a v o → David

***Tea** → Dorothea

Teedo ~ T e e d u → Detlef, → Theoderich

***Teele** → Adeele (< Adelheid)

***Teesi** → Daisy, → Therese

Teet, T e (e) t e l, T e e t u → Detlef. Lühendi **Teet** kasutusagedus nii Tallinnas kui ka maarajoonides on 4—5^{0/00}.

***Teisi** → Daisy

***Te(e)kla** = Thekla ←

Teo → Theodor, kuid sama lühend esineb ka nimedest Theobald, Theofan, Theofil jt., kõik meie kalendrist XIX saj.

Teos → Theodor

Tepan → Stefanus (~ Stepan)

Tepo → Stefanus

***Teri** ~ Terje aluseks on ühelt poolt eestikeelne sõna 'tera (= viljatera)', teisalt Soomes umbes saja aasta eest naisnimeks kasutada katsetatud «Kalevala» *Terheneitäri* ja *Terhenneiti* tuletus Terhi ~ Terhikki. J. Mägiste on 1929. a. Teri esitanud enda loodud nimena ja 1936. a. ettepanekut korranud Terje kujul. Terhikki oli Soome nimekalendris 1929. a. alates, Terhi alles 1950. a. Teri on naisnimeks harva kasutatud (Tallinnas 1962. a. 1 juhul), Terje sai «laiatarbeliseks», kasvades Tallinnas järgmiste näitajatega (^{0/00}): 1958 — 0, 1959 — 4, 1960 — 7, 1961 — 9, 1962 — 17. Leviku põhjuseks oli filminäitleja *Terje Luige* nime-eeskuju. Kahekümne aasta jooksul (1939—1958) enne selle näitleja-

nime populaarseks saamist oli Terje tütarlastele nimeks antud ainult üksikjuhtudel.

Anglosaksi pruugis on Terry mehenimi (< Theodor-ric(h)i lühend).

***Thea** → Dorothea, → Theodora, → Theresia. Vrd. Tiia ← ja Tiiu ←

***Thekla** [Tekla] — 1) kreeka kohanimest *Theokla* 'Theoklast pärit'; 2) kreeka sõnadest *theos* 'jumal' ja *kleos* 'au', niisiis 'au jumalale'; 3) vene vormi Фёкла [Fjokla] alusel on nime tuletatud ka heebrea sõnast 'täiuslikkus' ja aramea sõnast 'lootus'; 4) leidub seletusi friisi vormist, tähendusega 'rahvas'; vene raamatuline kuju Текла.

Euroopas populariseeris Thekla nime *Friedrich Schiller* (†1805) Wallensteini tütre nimena (kes ajalooliselt oli *Marie Elisabeth*). Meie pruugis ka Tekla ja XIX saj. kalendreis Teekla. Oli sagedamini tarvitusel sajandi vahetusel, nüüd antakse harva.

Theoderich ~ Theodorich — lühend Dietrich ←, vana-saksa 'rahvajuht'; meie Teedo ja Tiidrik.

NB! Germaani *Theo*-algulised nimed (Theobald, Theodemar jt.) sisaldavad eessilbis 'rahva', mitte nagu kreeka vastavad nimed — 'jumala' mõiste. Keskaja pruugis on *theos*- ja *theo*-nimed sageli segunenud.

Täisvormis on nimi meil ainult ajalooline, kaasajal väga harva esinev. Lühendeist → Teet, → Tiit, → Toots.

Theodor ~ Theodorus [Téodor ~ Teodóorus] — lühend Theo (nagu ka teistest kreeka *Theo*-algulistest nimedest: Theodosius, Theophilus, Theodotus, Theophanus jt.) — kreeka 'jumalaand'; vene Феодор [Feodor] ja Фёдор [Fjodor], lühend Фёдя [Féedja]; inglise Tudor; meil ?Höödo, Teo, Tuudor, Tuuder — tähenduslikult kattuvast nimest Theodosius ja Theodotus aga: Teos, Toos.

Nimi on rahvusvahelises pruugis juba viiendast sajandist alates; erilist hoogu sai Saksas *Theodor Körneri* (1791—1813) populaarsusest pärast tema surma ja jõudis sajandi lõpuks meilegi (oli 25 eelisnime hulgas). Nüüd ei pruugita (1963. a. ülevabariigiliselt ainult üks Tuudor). Lühendite teiseks alusnimeks on sageli germaani Theoderich ~ Theoderich ←; vrd. ka Tiit ←.

***Theodora** [Teodóora] — ümberpööratud Dorothea ←, Theodori ← sõsarnimi; vene Феодора [Fedóora].

Meie pruugis on nimi haruldane.

***Therese** ~ *Theresia* [Teréese ~ Teréesia] — lühendid *Resi*, *Terry*, *Thea* — kreeka 'naine *Thera* saarelt' (praeguses Veneetsias); meie *Reesi*, *Teesi*.

Meil anti täisnime XIX/XX sajandi vahetusel. Sageli kasutatud liitnimi *Maria Theresia* oli meil tuntud lühendina *Maritrees*.

Thomas [*Toomas*] — lühendid *Tom*, *Tommy* — aramea 'kaksik'; vene *Том* [*Fomáa*]; meil üldiselt *Toomas*, kuid esineb ka lühendeid *Tom* (i) ja *Toom* (viimane on ka lühend Dominikusest ja Krisostomusest ←).

Keskaegne levik seletub UT «uskmatu *Tooma*» austamisega. Eestlaste seas levis nimi «laiatarbelisena» XV sajandist peale.

Tallinlastele on hästi tuttav *Vana Toomas* raekoja torni tipust. *Tooma* leviku ulatusest minevikus annab tunnistust sellest nimest tekkinud perekonnanimede suur hulk: *Tooma(s)*-nimed olid *Jüri*-(*Georgiuse*-) ja *Johannese*-nimede järel arvult kolmandal kohal patronüümset algupära perekonnanimede seas. 1934. a. rahvaloenduse andmeil oli ainult *Tomsonid* 2298 isikut. Üle tuhande ei ulatunud, kuid siiski palju oli isikuid perekonnanimedega *Thomsen*, *Tomasson*, *Tomassov*, *Tompson*, *Toomasson*, *Toomaspoeg*, *Tooma jt*. Perekonnanimed nagu *Isotamm*, *Estam jt* võivad mitmel juhul tagasiviidavad olla talunimedele *Isotooma*, *Eestooma jm*. Ka mõnigi lihtne *Tamm* ja *Toom* on algupäraselt olnud *Toomas*. *Toomuse* ja *Ristomuse* alusnimeks on *Chrysostomus* ←. *Toomapäev* (21. XII) mängis rahvakalendis oma osa; sellega oli seotud hulk kombeid ja uskumusi. Vähe- sest teisendite arvust hoolimata kuulub *Toomas* meie raudnimede hulka. Nimi on praegu eelisjärjekorras kolmas (40^{0/00}).

***Tiia** ~ *Tia* võib olla *Dorothea* ← (või *Theodora* ←) lühend või *Tiiu* ← õige vana variant. Praeguses pruugis ilmus *Tiia* sünniregistresse pärast poolesajandilist vaheaega XIX saj. lõpu- ja XX saj. algusveerandil — 1925. a. paiku. *Tiia* ~ *Tiiu* variantide kasutussagedus on umbes võrdne: Tallinnas 1961. a. *Tiia* 12 — *Tiiu* 14^{0/00}, 1962. a. *Tiia* 8 — *Tiiu* 10^{0/00}, Elva rajoonis 1962. a. täiesti võrdne (8^{0/00}), Paide rajoonis ja Tartus on *Tiiu* tugevas ülekaalus (2:1). Põlvkond tagasi oli *Tiia* esindus tagasihoidlik: Tallinna metronüümikonis 1962. a. on 7 *Tiiat*, aga 36 *Tiiut*. Praegu antakse *Tiiat* 10, *Tiiut* 30^{0/00}.

Tiido ~ **Tiidu** — vähendusvormid lühendist Tiit ← (< Theoderich ←)

Tiidrek ~ **Tiidrik** = Dietrich → Theoderich

***Tiili** → Ottilie

***Tiina** — lühend nimedest Kristina ←, Albertina ←, Faustina ← jt., omandanud iseseisva naisenime väärtuse. Viimaste aastate nimeandmisel on Tiina sagedus tõusnud, 1962. a. oli Tiina Tallinnas eesnimedest esimesel kohal (41⁰/₀₀) ja 1963. a. ülevabariigiliselt teine eelisnimi. *A. Kitzbergi* «Libahundi» *Tiinal* (*L. Austeri* «Tiina» kaudu) on nime moodiminekul teeneid. Esineb ka kuju **Tineke**.

***Tiinu** — deminutiiv lühendist Tiina ← (→ Kristina)

Tiit → Diet(her) ~ Dietrich (< Theoderich) — ürikuis juba samal kujul esinev vana laenlühend (sagedane XVI s. peale), tihti kohtame teda ka kohanimedes (Tiidu ~ Tiido, Tiidubre, Tiitsana, Tiitsu-Matsi jpt.); alusnimedeks juba alamsaksa lühendid Diet, Dieter, Dietz jt., põhinimeks Theoderich ←. Omastav (Tiidu) ja samuti murdekujud **Tiido** ~ **Tiidu** osutavad lühendi varast siirdumist -o ~ -u (< -oi) deminutiivide rühma, mille tunnus nime tavalises kujus jäljetult kadus, kusjuures nimi võttis n.-ö. rahvusliku kuju nagu lühendid Jüri, Jaan, Ants jts. Praeguse kasutuse kohta → Diether ~ Dietrich. *Tiit Piibelehe* kuju (Ed. Vilde «Pisuhännast») on poole sajandi jooksul nime uuspruuki positiivselt mõjustanud. Eesnimed **Tiit**, **Teet**, **Toots**, **Tõõts**, samuti aga ka perekonnanimed nagu **Tauts**, **Teets**, **Teetsov**, **Tiitso**, **Tutso** ~ **Tutsu**, **Tõuts** jt. on enamasti samadest nimedest (*Theo-*), mille lühendid **Teuzo** ~ **Tiet(z)** juba alamsaksa pruugis olid käibel kõigi võimalike vokaalidega d—t ~ t—t vahel. On siiski võimalik, et **Toots**, **Tõõts**, **Tauts** osalt on tekkinud muinaseesti **Tõut(u)** ja selle variantide alusel.

Tiits → Titus, → Diether ~ Dietrih (**Tiit** ←)

Tiit(us) → Titus

***Tiiu** on läänemeresoome aega tagasiulatuv naisenimi (linnunnimest *tihane*, soome *tiainen*). *A. Thor Helle* seletuses **Tio** = Dorothea ←.

Pika tegeliku ja kirjandusliku traditsiooniga **Tio** ~ **Tiiu** jäi sünniregistreis hõredalt esinevaks möödunud sajandi viimasel ja käesoleva esimesel aastakümnel — võõrnimede kõrgajastul. Käesoleva sajandi kolmandast aastakümnest alates sages Tiiu nimeandmisel tütarlastele pidevalt (näit.

1927. a. 2⁰/₀₀, 1934. a. 3⁰/₀₀, 1940. a. aga juba 26⁰/₀₀). Ajavahe-
mikul 1935.—1955. a. anti Tiiu nime kõigist naisenimedest
kõige rohkem. — Kõige viimastel aastatel on Tiiu sagedus
pisut langenud (esines keskmiselt 10—15⁰/₀₀). Olgu nimi
genuinne või laenlühendist kujunenud — naabreil ega ka
kaugemal rahvastel Euroopas selletaolist naisenime ei esine.
«Kõige ilusamaks meie keeles arvavad võõrad Tiio ja
Viio,» kirjutas dr. J. Hurt 1879. a. «Tarto Kalendris».
Variantide kasutussuhet iseloomustavad Tartu sünniregistri
koondandmed 1930—1942: Tiiu 184, Tiio 2, Tiia 18
korda. EO 63: Tiiu 91, Tiia 61 korda.

***Tilda**, Tilde → Mathilde

Timm, Timmo ~ Timmu, Timmo → Timotheus, → Demet-
rius

Timotheus [Timóteus ~ Timotéus] — kreeka 'jumala aus-
taja'; vene Тимофей [Timoféi], Тимка [Tímka]; meie
?Timm, Timmo, Timmu, Timmo.

Viimasel ajal on nimi meie pruugist taandumas.

***Tina**, Tine(ke) = Tiina, → Albertina, → Ernestina, → Kris-
tina, → Leopoldina, → Valentina jts.

Tinn ~ Tinno → Valentin(us), → Konstantin(us)

Tints → Valentin(us)

Tito (vanas kirjaviisis, 1564) = Tiit < Dietrich, → Titus

Titus [Tiitus], ladinakeelses tähenduses 'tiitel, väärtnimi'; nime-
tõlkena ka 'auväärne'; vene Тит [Tiit]; meil peamiselt Tiit,
kuna Tiido, Tiits ja Tiitus (vrd. Theoderich ←!) on
minevikuvormid, mis nüüd esinevad vaid koha- ja pere-
konnanimedena. Tiit on meil tänapäeva 14. eelisnimi
20⁰/₀₀-ga.

Tobias — lühend Tobi — heebrea 'jumal on hea'; meil
(Wied.) Тооби, Тобияс, XIX saj. kalendreis ka Tobi
(13. VI).

Meil tuntud ka perekonnanimena (Tobias).

Tohver (~ Tof(er)) → Kristofor(us)

Toivo on meil uus nimi (a. 1932 alates) ja — nagu J. Mägiste
(1936) märgib — soome laen. Soomes oli nimi üksikjuhtu-
dena kasutusel juba 1849. a. saadik, kalendrinimena (4. VI)
a. 1908; meie kalendrist oli «Hiie» 1938. a. tähtraamat esi-
mesi, kus nimi trükiti (11. VI). Teiselt poolt on Toivo (eesti
keeles õieti Tõiv(o)) muistne nimi või vähemasti nime-
osa, mida leiame ürikuis Toyveke (1360. a.), Toyuo
(1420—30), Toyuelemby (1373), Thoyuelembe, Toyuotu

(1350) jt. kujul. Ürikuis (XIV—XVI s.) leidub ka Tõivole tähenduselt võrdne nimi *Thotu, Toute, Toyti, Tote, Tout (Tõutu)*. Muistse nimena on Toivo väheseid mehe-eesnimesid, mis tänapäeva pruugis elustusid.

Viimaste aastate nimeandmisel ulatus Toivo sagedus 10—15⁰/₁₀₀.

Tom, T o m a s, T o m m (i) ~ T o m m y → Thomas

Toom → Thomas

Toomas → Thomas

Toomus (T o o m s) → Thomas, → Krisostomus

***Tooni** (= Toni) → Antoonia

***Toora** — Wiedemanni viite alusel Dorothea ← lühend, sest *toorapäev* on tema sõnaraamatus 6. II; mõnedes meie kalendrites esineb Toora nimi 1/2. IV, mis oli Theodora ← ja Theodosia mälestuspäev. Rootsi naisenimi *T o r a* (sõsarnimi Toralgulistele mehenimedele) võis mõnele meie XVI—XVII sajandi Toorale alusnimeks olla.

Toots → Theoderich (→ Theodor), → Tiit. Veel XIX sajandil püsis see vana nimi meie kalendreis (31. III), kuid eesnimena anti harva. Varasemat populaarsust tõendab esinemine ürikuis ja koha- ning perekonnanimeses (Toots, Tootsi, Tootsen jt.), nagu see on ka O. Lutsu *Joosep Tootsil*.

***Tormi** → Taima ~ Taimi

***Triin** ~ *Triina* ~ *Triinu* (vanasti *Trin(a)* ~ *Trino* ~ *Trinu*) → Katharina. Lühend oli varem sedavõrd levinud, et andis ka mitmeid apellatiivseid nimetusi: *lepatriinu, tuhkatriinu* jt. Praeguses nimeandmisel kasutatakse kõiki vorme vähesel määral, eelislühendiks on *Triin*.

***Truut** ~ *Truuta* ~ *Truutu* (Wied.), vanemas kirjaviisis *Truta, Truto* → Gertruda. Kalendreis alati Gertruda või Gertrudise päeva järel (17. III), mis kandiski *truutapäeva* nime. Tänapäeval esineb vaid selle nimelühendi vorme *Ruta ja Ruuta*.

Tuudor ~ *Tuudur* → Theodor

***Tuule** ~ *Tuuli* ~ *Tuulike* → Taimi

Tõll (*Tõllus*) — nimi «Kasulisest talurahva kalendrist» 1883. a. (6. VII), pruugis pole märgatud. Vrd. «Muistendeid Suurest Tõllust» (ERK, Tallinn, 1963), lk. 24—26.

Tõnis ~ *Tõnjus* ~ *Tõnn* ~ *Tõnnus* ~ *Tõno* ~ *Tõns* ~ *Tõnt* ~ *Tõnts* ~ *Tõnu* — juba kaugemast minevikust peale eestlaste «laiatarbenimesid» (vanas kirjaviisis *Tennis, Tents, Tõnno* jms.). Nime levikut soodustasid pagan-

lik nn. Tõnni kultus (*tõnnivakk*) ja Antoniusele ← keskajal omistatud pühakuaustus. Selle vana nime kasutus on tänapäevalgi küllalt kõrge ja stabiilne (20—25⁰/₀₀), eelisvormina püsib esikohal Tõnu, teiseks Tõnis: vahekorras 5:1.

Tõnt ~ Tõnts → Theoderich (vrd. ka Toivo)

***Tähte** ~ Tähti — M. Tõnissoni 1884. a. (12. IX) kalendrist (Tähte) üle Ansomardi (Tähta) kuni «Hiieni» 1938. a. (9. IX) soovitatud naisenimi, tegelikus pruugis siiski haruldane. → Taima.

Udo = U d o → Otto, → Ulrich. Udo ja Uudo suhe praeguses kasutuses on 2 : 1.

Uko = U k u. Sellel nüüd harva kasutataval nimel on oma iseisev põhi (rahvaluules äikesejumala nimi); praegune kasutus 1⁰/₀₀. Vrd. Hugo, Johannes (Juku).

***Ulit(t)a** → Ulrika

***Uljana** → Julia (Juliana)

***Ulla** → Ulrika, → Ursula; ka vene Uljana (< Juliana) lühend (Уля) Ulja.

***Ulli** → Ulrika

Ulrich ~ **Ulric(k)** — lühendina **Udo** — muinasgermaani 'rikas pärandiomanik' või 'õilis isand, jõukas valitseja' (vrd. Alaric(h) ←); lühend **Udo** on kujunenud kahest nimest: *Ulfric* 'hundi-peremees' ja *Udolfo* 'õilis hunt'; meil lühend **Ull**o.

Meil anti harva käesoleva sajandi esimestel aastakümnetel.

***Ulrika** ~ **Ulrike** — lühend **Ulla** — Ulrichi ← sõsarnimi, kuid piltlikult seletatud ka kui 'päritud omandi poolest rikas'; skandinaavia keeltes Ulrika ~ Ulrike; arendvormid **Ulitta**, **Ullabella**; **Ulli**.

***Ulve** ~ **Ulvi** — 1929. a. tegelikult tarvitavast kontingendist soovitamisväärseks esitatud eestipärane naisenimi, mille päritolu selgitamata. Ulvi sagenemine algas neljandal aastakümnel teiste samakõlaliste nimede toel (→ Alvi, → Milvi, → Pilvi, → Silvi jt.). Viimase 10 aasta jooksul püsib Ulvi ~ Ulve frekvents 6—8⁰/₀₀, omavahelises suhtes 25 : 1. Seost kohanimedega (Viru- ja Tartumaal: Ulvi) pole seni selgitatud.

Uno (~ **Uuno**) — ladina 'üks(ik), ainus' — XX sajandi kolmanda aastakümne lemmiknimesid, praeguste sünniregistrite patronüümikonides väga sagedane. Nime anti tagasi-

hoidlikult juba sajandi algusest saadik, tõeliselt moodi läks aga 1920—1930, nii et nime sagedus tõusis (Tallinnas 1927. a.) 33⁰/₀₀-ni; praegu antakse veel vaid 2⁰/₀₀ ulatuses. Nagu meil enamasti kõigist vokaalalgulistest eesnimedest on H-alguli variante, nii on (harva) esinenud *Huno* nimekuju.

Urban(us) — ladina 'linlane' (antiikaegses tähenduses 'roomlane', sest *urbs* 'linn' = Rooma); meil *Urban*, *Urbanus* [*Urbanus*], *Urbo*, *Urba*s ja *Urbus*. See vana rooma nimi on leidnud jäädvustuse ka meie perekonnanimeses *Urban*, *Urbanik*, *Urbus* jt., kuna kohanimedest võiks mainida väikest metsajärve *Urbukse* Aegviidus. *Urbanusepäeva* tähistati meil vanasti 25. V.

Urmas on XX sajandi nimi, mitte ainult kõlalt ja lühiduselt ajamaitsele vastav, vaid tüüpiline ka levikuloo ja -motiivide poolest. Soome nimi *Urmäs*, samuti käesoleva sajandi looming, on K. Vilkuna arvates assonantsnimi pisut vanemale mehenimele *Armas* ← ja tuli seal kalendrisse alles 1929. a. Samal aastal võttis J. Mägiste selle «Eestipäraste isikunimede» esitrükki, ja tuletas sellest teises trükis (1936. a.) lisaks veel lühend-deminutiivi *Urmõ*. Sünniregistresse ulatus neljanda aastakümne lõpul (*Urmo* Tartus 1936. a., *Urmas* samas 1939. a.). Lisaks nimele *Urmas* tõi «Hiie» kalender 1938. a. veel uue tuletusteisendi *Urmet*, mis pole kasutajaid leidnud. *Urmas* muutus «laiatarbenimeks» viiekümnendail aastail ja on praegu ülevabariigiliselt eelisjärjekorras teine mehenimi (41⁰/₀₀).

Sõsarnimena on viimasel ajal tulnud kasutusele *Urmis*.

***Ursula** — ladina sõnast *ursus* 'karu', naisenimena niisiis 'emakaruke'.

Meie pruugis on *Ursula* esindus tagasihoidlik, 1925.—1930. a. paiku siiski 4—5⁰/₀₀.

***Urva** ~ *Urve* ~ *Urvi* on Mats Tõnissoni kalendris esitatud naisenimi (9. IV 1886: *Urva*), mille O. Kallas oma uute nimede hulka esiteks (1911) võtmata jättis, kuid kümme aastat hiljem (1921³) ära tõi *Urve* kujul ja seletusega «pung». Sellest peale hakkas nimi juurduma tegelikus pruugis: Tartus registreeriti 1921. a. üks *Urve* ja 1 *Urve-Elsa*. 1920.—1940. a. oli *Urve* kasutussagedus ülevabariigiliselt umbes 3—5⁰/₀₀, praegu 10⁰/₀₀, kuna *Urva* ja *Urvi* esinevad üksikjuhtudena. 1914. a. kalendris (27. X) esitas M. Tõnisson ka meesvaste *Urves*, mis seni aga kasutamist pole leidnud.

Uudu ~ Uudo = Udo → Ulrich, → Otto. Uudu võlgneb
A. Saalile oma tavalisest laiema leviku: «Uudu ja Meeta»
ilmus 1892. a. ja 2. trükkis 1928. a. Veel 1930—42 anti Tartus
Udo 4 ja Uudo 19 poeglapsela nimeks.
Uugu → Hugo

Vaabian ~ **V a a b o** ~ **V a a b u** → Fabian(us)

Vaaler → Valerian(us)

Vabo (~ Vaabo) → Fabian, → Abel (Aabo)

Vabras → Vahur

Vahur — kirjanduslikku algupära (E. Bornhöhe «Tasuja», 1870) puht-eestiline mehenimi — teistel rahvastel vaevalt leiduv. Eesnime ausse tõstis selle O. Kallas oma «Uute nimede» kolmandas trükis alles 1921. a. («120 uut ristinime», Tartu, 1921); sealsamas on antud eesnimē tähendusseletus «vahva». (Teine samas esitatud tähendusvõrdne nimi **V a b r a s** pole kasutajaid leidnud.) Hiljemalt 1927. a. on **V a h u r** juba Tallinnas sünniregistrisse kantud, 10 a. hiljem võetakse see täiskasvanute poolt mõnel korral võõrapäraste nimede — Christliebi ja Aleksandri — asemel. Tartus oli nimi vähem menukas — neljandal kümnendil anti seal Vahurit kokku ainult kahel juhul. Tõsise tõusu elas Vahuri sagedus üle viiekümnendate aastate teisel poolel ja kulmineerus 1960. a. (11⁰/₀₀). 1963. a. (EO 63) oli sagedus poole väiksem. Teisendina käsitatav **V a h o** esines ainult Vahuri kõrgkonjunkturi päevil ja üksikjuhtudena.

***Vaida** — harva esinev naisenimi (Elva raj. 1962. a.), Mägiste soovitusnimestikus (1936) tegelikust pruugist. Võib olla üks muistseid naisenimesid, sama kui ürikuis leiduv Vaiduke(n) (→ Vaike); kohanimed Vaida, Vaidavere jt. viitavad võimalusele nime algupäraseks tähenduseks oletada ?? 'vadjalane'. Küsimus on seni lähemalt selgitamata. Vrd. Vaido ←. Nimi **V a i d a** läti kalendrist (5. või 6. IX) võib olla samasugust (?liivi) algupära, kuna läti tõlkeseletus 'oigaja' on ebatõenäoline, samuti kui katse meie ürikunime Waidach ~ Waidak seletada soome sõnaga *vaihdokas* 'vahetatud laps' (Süvalepp). Tartus 1938. a. on antud tütarlapsele nimeks ka **V a i d l a**.

Vaido — ilmselt samast lähtest mehenimi, millest võib pärineda naisenimi Vaida ←. Mägiste (1936) esitab Vaido küsimärgiliselt muistse ürikunimena (vrd. nime Waidach artiklis Vaida ←). Pruugis taas 1934. a. alates, praegu umbes 1⁰/₀₀ ulatuses. Naisenimena on antud harva ka Vaidu.

***Vaiga, Vaige** → Vaike

***Vaike** kui eesti naisenime esitamise au võib esialgu jääda *Andres Saalile*, kes nime andis naistegelasele oma jutus «Vambola» (1889). Teised naisenimed samas jutus (ja Saali teistes teostes) osutuvad varem trükituiks ja teiste autorite leiutisteks (→ Leida, → Linda, → Salme, → Aita).

Juhan Kurriku «Nimede raamat» (1901) tunneb Leidat, Lindat ja Salmet kui ristinimesid, Vaiket aga veel mitte. Vaike levik algas XX sajandi esimese aastakümne lõpul ja teise algul, esialgu kaksiknimedes (Vaike-Rosalinde jt.), 1920. a. aga üksiknimena tugevas ülekaalus (Tallinnas 5⁰/₀₀ + kaksiknimena 1⁰/₀₀, Tartus üksiknimena 4⁰/₀₀). Järgneval kolmandal aastakümnel Vaike pruuk nimeandmisel kulmineerus (13—15⁰/₀₀ Tallinnas 1925—1927). Ka 1930—1941 püsis Vaike laiatarbenimede seas (Tartus 69 juhtu + 1 Vaige), järgmisel kümnendil pisut langedes. 1962. a. sündinute emadest oli Tallinnas Vaikesid 31 (võrdluseks: Leidasid 24, Lindasid 31, Salmesid 17), Tartus 13 (Leida 16, Linda 13, Salme 7). Viimastel aastatel on kogu selle nimerühma nimede kasutus pisut langenud. Teisendid (Vaiga, Vaige, Vaiki) puuduvad hoopis.

***Walburg(a)** ~ Walpurg(a) ~ Walpurgis — vana-saksa 'vägev kaitse'; saksa lühendid Walli, Vally; soome Valpuri, Vappu, Varpu; meil Valba, Valbe, Valbur, Valpur, Vappu, Varbu, Volber, Völber.

Kõik selle vana, kunagi produktiivse nime kohaldused ja lühendid on meil kaasajal käibelt kadunud.

***Waldemar** ~ Voldemar ← — lühend Valmar — 1) muinasgermaani 'valitsejana kuulus'; 2) 'võim, õigus'; 3) → Vladimir; vene vaste Владимир; saksa lühend Waldo; soome Volmari; meil Valde, Valdo ~ Valdu, Voldi, Voldo, Voldu, Volli, Volmer ja kirjanduslik Volde. Samasse Wald-nimerühma kuuluvad aga ka: uus-tuletus Valdar, Valdek(o) lühendite arendvormid Valdi, Valdik, Valdis, Valdur, Valdev, Valdja ja naisenimed Valda ja Valdeka.

Taani kuningast *Waldemar II* alates, kes 1219. a. vallutatud Kalevi kantsile rajas uue — Taanilinna (Tallinna) kindluse, on nimi meie maal tuttav. Kõrgsageduse periood — XIX/XX saj. vahetusel, ca 40⁰/₁₀₀.

Tänapäeval esineb täisvormi nimeandmisel harva, kuna teisenditest eelistatakse *Valdurit*, *Valdot* ja *Valdut*.

Mõnel neist lühenditest on ka teisi alusnimesid, nagu *Valdol* soome *Valto* [Valdo], *Valdarii* saksa *Walt(h)er* ←, *Valdekul* ?muistne *Valdik* jne.; ometi on need kõik kujunenud põhinimedest, mis on moodustatud vanast laensõnast *vald* (muinasskandinaavia *vald*, gooti *Waldan* 'võim, valitsus', (slaavi) vene власть — вла- деть).

Valentin ~ *Valentinus* — ladina sõnast *valens* 'terve, tugev', nimeks saanud arvatavasti kohanime *Viho Valentia* kaudu, nii et *Valentinus* õieti tähendas 'Valentia's pärit, V. elanik'; vene Валентин [Valentiin]. Meil pole nimi olnud eriti populaarne, mistõttu lühendid *Tiin* *us*, *Tinn*, *Tints*, toetuvad enamasti teistele tinus-lõpulistele ladina nimedele (*Faustinus* ←, *Konstantinus* ← jt.).

***Valentina** ~ *Valenti(i)ne* — lühendid *Tina* ~ *Tine* ~ *Tittine*, *Valli* ~ *Vally* ~ *Valja*, *Valju* — *Valentini* ← sõsarnimi; vene Валентина [Valentiina].

Pärast *Valentina Tereškova* kosmoselendu 1963. a. sai nimi uut kõla. Peale *Tereškova-Nikolajeva* kannavad seda eesnime ka *Juri Gagarini* ja *Valeri Bõkovski* abikaasad.

Valeri(us) ~ *Valerianus* [Valéeri(us), Valeriáanus], ladina *valere* 'terve olema', nimetähendusega 'terve, erk, ärgas'; vene Валерий [Valéeri] ja Валериан [Valerian], Валерик [Valeerik]; meil (vananenud) *Vaaler* (Wiedemann toob selle lõuna-eessti nimena). Nime kasutatakse praegusel nimeandmisel vähesel määral *Valeeri* kujul.

***Valeria** ~ *Valerie* [Valéria, Valerij] — lühendid *Valli* ~ *Vally* — *Valeri* ← sõsarnimi, *Valentina* ← sugulasnimi (aluseks sama ladina sõnatüvi); vene Валерия [Valérija], lühend Валя [Váalja].

Valev on «Sirvilaudade» viimase perioodi (1915—1917) nimeettepanek, mille O. Kallas (1921³) ära seletab «valge, hele, hiilgav». Nimi on pruugis vähene, *Valve* ← vennasnimi ja *Alev* ~ *Kalev* ~ *Olev* ~ *Sulevi* rühmakaaslane (ev-lõpulise mehenimena).

**Valjo ~ Valju — nagu Valevgi — vähepruugitav mehenimi, mida on aga antud ka tütarlastele. Tuletusaluseks võib olla eesti omadussõna *vali*.

Valle ~ Vallo — teadmata päritolu lühendnimi, praeguses pruugis ülevabariigiliselt 2—4⁰/₁₀₀. Täisealised võtsid nime nii Vladimiri ←, Voldemari ← kui Valentini ← asemel. Hallistes 1963. a. esines ka nimi *Valle n*.

***Valli** ~ Vally → Walburg(a), → Valentina, → Valeria

Valmar → Valdemar

***Valme** → Wilhelmina

Walther ~ Walter — lühend *Walt* — vana-saksa 'sõjaväes valitsev', 'vägimees'; esineb ka teisend *Wolter*; vene kirjas *Вальтер*.

Nimi püsib sajandivahetusest saadik, praegu 1—2⁰/₁₀₀ ulatuses, 1920. a. paiku aga Tartus 8⁰/₁₀₀. Lühend *Walt* on meil haruldane, kuna seda näikse korvavat mitmest alusnimest moodustunud *Valdo* ←.

***Valve** ~ Valvi — unustatud uusnimi, tuli pruuki «Sirvilaudade» nime-ettepanekuna 1916. a. O. Kalda «120 uut ristinime» (1921³) märgib *Valve* juba pruugitava nimena. Viimase viieteistkümne aasta sünniregistreis leidub *Valvet* peamiselt emanimena. 2—3⁰/₁₀₀ sagedust ei ületanud nimi ka kõrgkonjunktuuris (1934.—35. a.): Tartus anti 1930.—1942. a. 20 korda. Vennasnimed *Valvik* ja *Valvo* on veelgi haruldasemad.

Vambola on puhtkirjanduslik nimi, mille kujundamisel *Andres Saalil* oli kasutada tema «*Vambolast*» (1889) neli aastat varem ilmunud *F. R. Kreutzwaldi* «*Lembitu*» «*väepealiku Wamba*» nimi, samuti *Walter Scotti* ajalooliste romaanide tegelasnimi *Vambo*. Tuletuseeskaju võiks otsida ka kohanimest *Varbola*. Ajaloolisi nimesid ja fakte muidu rangelt austav Saal on selle nime moodustamisel toetunud *Kreutzwaldi* autoriteedile ja võtnud oma peakangelase nimeks ürikuis puuduva nime. Olemasolevail andmeil leidub *Vambola* eesnimena Tartu kirikuraamatuis 1905. a. Sellest peale on nimi püsinud pruugis ligi 60 aastat sagedusnäitajaga 1—5⁰/₁₀₀ (kõrgpunkt a. 1920) ja püsib tänapäevalgi (Tallinnas 1962 — 1⁰/₁₀₀).

Nime on võetud perekonnanimeks, antud mitmeile ettevõttele, laevadele jne. Algupärastest pseudo-ajaloolistest mehenimedest on *Vambola* vanemaid ja juurdu-numaid.

***Vanda**, 1) poola 'vandaallanna'; 2) muinasgermaani 'rändkarjus', 'see, kes vandaale kaitseb' (lühend nimest *Wandelgart*); vene kirjas ВАНДА. Meie nimepruugis esines XX sajandi esimesel veerandil (kuni 2^{0/00}), praegu harvade üksikjuhtudena.

Vane ~ **Vanevald** — ürikunimi (Henriku Liivimaa kroonika järgi oli Vane liivlane). J. Mägiste peab võimalikuks häädust Vaane. Eesnimena on Vane jäänud kalendrite ning soovitusnimestike kaante vahele ja kuulub nende eesti nimede hulka, mida juba XIX saj. estofiilid ristinimedena tunnustasid ja soovitasid. (O. W. Masingu kalendris 1826 29. III → Kaupo). **Vanevald** on Henriku Manivalde ← korrigeeritud vorm, mille rekonstrueerisid XX saj. keeleteadlased.

Vapper → **Vahur**

***Vappu** → **Walburg(a)**

***Varbo** ~ **Varbu** — Wiedemanni järgi **Walburga** ← lühend. Kasutatud Varp-nominatiivina pseudonüümiks (= R. Põldmäe), aga siis juba sõnatähendustes kas 'vart' või 'nõidus'; viimasest lähtudes võib **Varbut** ka eesti nimena tõlgendada.

***Varja** ~ ?**Varje** → **Barbara** (vene vormist **Varvara**). M. Tõnisson esitas 1884. a. kalendris (20. VIII) naisenime **Varju**. **Varjet** on seletatud ka tähenduses 'kaitse, varjupaik'. 1935.—40. a. võeti **Varje** ~ **Varju** teisendeid suhtes 1:3, kuna tänapäeva nimeandmisel eelistatakse **Varje** kuju (2^{0/00}).

Vassel ~ **Vassil** ~ **Vasso** → **Vassili**, → **Basil(ius)**

Vassili [**Vassili**] — vene vorm nimest **Basil(ius)** ←. Lühendid **Vassel** (l) ja **Vassil** esinevad Eesti saartel. Ürikuis fikseeritud a. 1497. Ka kohanimed **Vasla**, **Vassivere**, **Vassevere** jt. viitavad selle nimevormi ammususele.

Vasso → **Basil(ius)**

***Veera** → **Vera**. M. Tõnissoni kalendris 1884 (23. VIII) on esitatud teisend **Veere**, mille seletamiseks on võimalik ka eesti sõna **veer(e)** 'kallak'.

Veigo ~ **Veik** (k) o → **Vello**

***Velda** — ebaselge päritoluga, võib olla vana-saksa nimest **Weleda** ~ **Wilitha** 'heatahtlik', samuti kui sellest alusnimest kujunenud teisend **Veleida** ~ **Vileida**. Lätis kalendrinimi **Velta** (24. XI).

Veli ~ **Veljo** ~ **Velju** → **Vello**

***Velli** ~ **Velly** → **Wilhelmina**; lühend on meil esinenud käesoleval sajandil.

Vello — sellega koos terve tosin venna- või vennasnimedid nagu: Veigo ~ Veiko, Veli ~ Veljo ~ Velju, Velve ~ Velvo, Väigo ~ Väigu ~ Väiku ja Venda ~ Vendo — moodustavad nimerühma, millest Vello, Veljo ja Veiko on saavutanud kindla koha tänapäeva mehenimede hulgas, ülejäänud pakuvad aga huvi üksnes nimede kujunemisloo seisukohalt. Veiko (~ Veigo) on soome *Veikko* 'veli, vennas', millest K. Vilku (Oma nimi, lk. 132) kirjutab: «Veikko eelkäijad olid Veljyt ja Vely... Siis järgnes Veli ja selle kannul Veiko, mis esmakordselt kirikuraamatuisse märgiti vististi a. 1864.» Meile esitles kogu selle «vennaste» perekonna J. Mägiste a. 1929.

Täisealiste nimevahetused 1935.—40. a. olid uutele nimeettepanekutele omamoodi rahvahääletuseks; nelja tuhande mehe nimevalimise tulemustel said «vennakse-nimed» järgmiste võtmiskordade arvudega tunnustust: Veigo 1, Veiko 4, Veli 3, Veljo 3, Vello 140; teised võtjaid ei leidnud. Kallas (1921. a.) esitas Vello tollal veel mittepruugitava nimena (kuigi seda «Sirvilaudades» oli trükitud juba 1915—1917). Tartu sünniregistrisse on kantud (vist esimene) *Vello-Taigur* 1922. a. Samal aastal ilmub Tartus mehenimi Venda. Kolmekümnendatel aastatel Vello sagedus tõusis, 1927. a. ulatus see Tallinnas 12⁰/₀₀, langes 1934. a. 6⁰/₀₀-le ja tõusis 1940. a. taas 19⁰/₀₀-ni. Tartus said Vello nime 1930.—1942. a. kokku 152 poeglast. Viljandis (10 aasta kokkuvõttes 1927—36) oli Vello saavutanud poiste eelisinimestikus teise koha (esimene Jaan, kolmas — Kalju). Ühe ülevabariigilise loendi järgi oli Vello 1940.—1955. a. kolmas (133) Reinu (220) ja Jüri (144) järel. Viimastel aastatel ulatub Vello sagedus 14⁰/₀₀-st (1959) 6⁰/₀₀-ni (1961), kusjuures see Elva rajoonis 1962 oli 24⁰/₀₀ (seitsmes eelisinimi).

Veiko on Tallinnas, Tartus ja Paides 1962. a. sageduse poolest Velloga võrdne (7—8⁰/₀₀) ja kasvab viimaste aastate nimeandmisel pidevalt. Soome 'vennase' kõrval on nimi omandanud sama tähendusvarjundi kui Paul ←. **Veiko** on ka «vennaskonna» vanim, esitletud 1883. a. «Talurahva kalendris» (21. VII).

Venda ~ Vendo → Vello

***Vera** [Véera], 1) vene *вѣра* 'usk'; 2) ladina *vera* 'tõeline, õige'; 3) lühend (ladina) nimest *Veronica* ←; vene *Бѣра* [Véera]; meie transkriptsioonis **V e e r a**.

Lääne-Euroopas oli *Vera* kasutusel ladinakeelsest allikast. Veel 50 aasta eest väga populaarne *Vera* on nüüd pruugist taandunud, esines Tallinnas 1962. a. veel 1 kord, 1963. a. ülevabariigilises kokkuvõttes aga puudub üldse.

Werner, 1) vana-saksa 'valvur, valvas sõdur'; 2) germaani 'Warnide suguharu pealik'; inglise Warner; meil *Verni*, (pseudonüümi ja hüüdnimena) ka *Värni*. M. Tõnissoni kalendris 1882 Warner. Sajandi algusest tänaseni tagasihoidlikult, aga pidevalt pruugis (1—3⁰/₀₀).

***Veronica** ~ *Veronika* [Veróonika], 1) kreeka-ladina 'ideaalselt püha'; 2) ladina *vera* 'õige, truu' + kreeka *eikon* 'ikoon, tõeline kuju' — see seletus põhjeneb ühel keskaegsel legendil; 3) teisend kreeka *Pherenike*'st 'võidutooja', mis makedoonia murdeis võis esineda ka *Berenike* kujul; vene *Вероника* [Veróonika]; meil hüüdnimeline *Vero*. Täisnimi esineb meil praegu 1⁰/₀₀ ulatuses.

***Vesta** — roomlaste tule- ja koldejumalanna; meil ka *Veste* kujul. Moenimi Läänes viimastel aastatel, meil seni õige vähene.

Victor ~ *Viktor*, ladina 'võitja'; vene *Виктор* [Viktor]. Meil oli laialdaselt kasutusel sajandivahetusel kuni kahekümnendate aastateni. Praegu antakse 4⁰/₀₀ ulatuses.

***Victoria** ~ *Viktoria* [Viktóoria] — lühend *Viki* — ladina 'võit'. *Victori* ← paralleelnimi; vene *Виктория* [Viktóoria].

Vene keeles tähendas sõna *виктория* veel XVIII sajandil üldnimena 'võitu' (победа). Meie pruugis haruldane.

Wido ~ *Veid*(d)t ~ *Vitus* [Viido ~ Viitus], *Wid*(o-) algulistest nimedest nagu *Widolf* 'metsahunt', *Widukind* 'metsalaps' jt.; *Vitus* kui hilisladina 'heasoovlik, aldis'; vene *Вит* [Vit]; *Гвидон* [Gvidón]; itaalia Guido; meie *Viidas*, *Viido*, *Viidu*, *Viit* (om. Viidi), *Viitas* (om. Viitase), *Viitin* (om. Viitina), ?*Viitsu*, *Viitus*. *Wiidi*- või *Viitusepäeva* (15. VI) peeti meie rahvatraditsioonis viimaseks päevaks kapsaid istutada.

Kohanimed *Viidike*, *Viidu*, *Viidumäe*, *Viitina*, *Viitna* (kaks viimast mõisanimede *Vietinghof* kaudu), *Veidu* jt. tõendavad nime kunagist levikut meie maal. Praeguses pruugis esindab teesendirikast põhinime ainult selle romaani keeltes kujunenud vorm *Guido* ←.

J. Mägiste on vana *Wido* deminutiivse vormi küsimärgiliselt seostanud *Friedrichi* põhinimega, mis osutab, kui võõraks *Wido-Vitus* meile on jäänud. Tallinnas 1934. a. on

Viido siiski sünregistretrisse kantud kaks korda. M. Tõnisoni naisenimed Viida (15. VI 1884) ja Viide (15. VI 1886) pole Viido sõsarnimed rohkem kui kõlasarnasuse poolest.

Vidrik → Friedrich

***Viia** → Sofia. Lühendit on soovitanud nii M. Tõnisoni kalender 1886 kui «Hiie» kal. 1938. Kuid nimi pole kuigi levinud, tänapäeval antakse keskmiselt 1 kord 1000 tütarlapse kohta ja sedagi peamiselt Lõuna-Eestis.

Viidas (W i d a s), → Wido

Viido ~ **Viidu** → Wido

Viilep, **Viilip**, **Viilup** → Filippus

***Viio** ~ **Viiu** → Sofia

Viit → Wido

Viitso, **Viitus** → Wido. Henriku Liivimaa kroonikas I:4 kirja pandud liivlase nime **V i e t z o** tuleb uuemate seisukohtade (J. Mägiste) järgi lugeda õigesti **V i h a t s u**.

***Viiu** → Sofia

Viiva, **Viive**, **Viivi**(ka), **Viivu** → **Vivia**(n)

Viivo — vennasnimi naisenimedele **Viiva**, **Viive** jt. → **Vivian**

Viktor, ***Viktoria** → **Victor**, ***Victoria**

Vilbo, **Vilbus** → **Filipp**

Vilep → **Filipp**(us)

Wilhelm — lühend **Willi** ~ **Willy** — muinasgermaani *willo* 'tahe' + *helm* 'kaitse, kiiver' = 'tahte(kindel) kiivrikandja'; vene transkriptsioonis Вильгельм [Vilgélm]; inglise **William**, **Willie**, **Will**(y) ~ **Bill**(y), **Wilmot**; prantsuse **Guillaume** [Gijóm]; itaalia **Guglielmo**; hispaania **Guillermo**; soome **Vilho**, **Ville**; meil: **Helm**, **Ville**(m), **Villi**, **Villo** ~ **Villu**, **Viljo** ~ **Vilju**.

Üks levinumaid nimesid Lääne-Euroopas ja Ameerikas.

Willemi ~ **Villu** kui ühe raudnime leviku edu saladus seisneb kahtlemata tõsiasjas, et sarnase kõlaga, kuigi hoopis teise tähendusega muistseid isikunimesid oli palju: J. Mägiste («Eestipäraseid isikunimesid» Tartu, 1929, lk. 51—52) esitab neid ürikuist poolteist tosinat, lisaks mõned soome ja vadja vanad nimed. Nende kokkusulamine saksa **Wilhelmi** ja selle lühenditega teeb sageli raskeks nii koha- (**Villama**, **Villemi**, **Villevere**, **Villiku** jt.) kui perekonnanimeses (**Villems**(on), **Villman**, **Vilm**, **Vilms**(on) jt.) õige alusnime äratundmise. Muide pole ka **Wilhelm** germaani (s. o. saksa) ainus **Will-** ~ **Wille-**algussilbiga nimi: E. Wasserzieher toob

neid 10 (näit. Willemar, Willibald, Willibrod, Williram jt.). Meil praegugi poeglastele antavad lühendnimed Ville ja Villu (mõlemad ca 2^{0/00}) võivad tugineda niisiis paarikümnele alusnimele.

Sajandi algul oli täisvormi Wilhelm (2^{0/00}) kõrval populaarne värskelt pruuki tulnud inglise teisend William (1900: 5^{0/00}). Praegu kannab nimetraditsiooni meie pruugis lühend Villu (1963. a. 4^{0/00}).

***Wilhelma** ~ **Wilhelmina** ~ **Wilhelmine** — rahvusvahelised lühendid: **Elma**, **Helma**, **Helmi**, **Helmine**, **Minna**, **Minni(e)** ~ **Minný**, **Wilma** — **Wilhelmi** ← sõsarnimed; vene transkriptsioonis Вильгельмина [Vilgelmiina]. Peale rahvusvaheliste lühendite tunneb meie pruuk veel: vana ja nüüd täiesti ununevat lühendit **Miina** ja **Vilma** teisendeid **Valme**, **Vilme**. Enamik lühendeid omab ka teisi alusnimesid (→ **Helmi**, → **Miina**, → **Minna**). Täisvorme anti meil XIX saj. keskpaigast alates sajandivahehuseni (Kurriku andmeil Tartus 1899 48^{0/00}!). XX saj. kolmandal aastakümnel läks moodi lühend **Vilma** (1920. a. 10^{0/00}, 1940. a. aga ainult 1^{0/00}).

****Vilja** on soome (ja võib-olla meiegi?) muistne mehenimi, mille M. Tõnisson 1884. a. (27. I) kalendris esitas **naisenimena**, nagu see meie pruuki jäigi. Naisenime teisendina on esinenud ka **Vilje**, mehenimedena soome **Viljo** ja selle eestipärastus **Vilju**.

Viljar — alles kõige viimastel aastatel moodi minev mehenimi, mille alusnimeks on **Vilja** ← ~ **Viljo**. Anti Tallinnas 1960. a. 4^{0/00}, praegu ülevabariigiliselt samal tasemel. Arendvormidena on tulnud juurde **Viljard** ja **Viljer**.

***Vilje** → **Vilja**

Viljo ~ **Vilju** → **Vilja**

Villem, **Villi**, **Villiam** → **Wilhelm**

Villo ~ **Villu** → **Wilhelm**

***Vilma** ~ **Wilma** → **Wilhelma**

Wilmar ~ **Willmar**, vana-saksa 'tahte poolest kuulus' või 'kaugelt (laialt) kuulus'; meie **Vilmer** (ka perekonnanimena).

***Vilme** → **Wilhelma**

Vilp → **Filipp(us)**

Vilpus → **Filipp(us)**

***Vilve** ~ **Vilvi** — teisendid mitmetest uutest naisenimedest nagu **Valve** ←, **Vilme** või koguni (?) **Virve** ←; 1962. a. tõu-

sis seni juhuslik pruuk kohati (Tallinnas, Paide raj.) sagedu-
seni 4⁰/₀₀.

***Vio** (vanas kirjaviisis) = Viiu → Sofia

***Virga** ~ **Virge** — M. Tõnissoni 1884. a. (27. VI) nime-ette-
panek, mida O. Kallas 1911. a. «Sirvilaudades» kohendas,
lisades seletusegi: «lõbus, kärmas». **Virge** on esinenud
1940. a. alates ja katab praegu tütarlaste nimevajadust
2—3⁰/₀₀. Teisend **Virgi** viitab võimalikule alusnimele **Vir-**
ginia ~ **Virgo** ←.

****Virgo** ~ **Virgu** — meie pruugis üldiselt **Virge** (~ **Virga**
~ **Virgi**) ← vennasnimi. Esimesi mehi selle eesnimega
sai 1962. a. 50 aastat vanaks. **Virgo** mehenimena on registree-
ritud Tallinnas 1920. a., Tartus 1922. a., Tallinnas taas 1935.
1959., 1962. a. jm. M. Tõnissoni kalendris seisab 1884. a. naise-
nimi **Virku** (5. I), ilmselt sama tuletuslikku päritolu kui
Virgo ja **Virkus**.

***Virve** on üks Ansomardi 1903. a. esitatud enam kui kolmesajast
eesnimest, mis käibele jäi koos paari teisega (→ **Ülla**, **Vilve**,
Viive). O. Kallas oli aga juba oma 28. V 1901. a. sündinud
tütrele andnud nimeks **Virve-Ainikki**. O. Kalda nimeseletus
«oksake, kasv».

«Sirvilauad» populariseerisid nime 1904.—1917. a. Soome
pruuki läks **Virve** 1912. a. ja püsib seal seni eesti nimena.
Meil kulmineerus nimi 1925.—30. a. (8⁰/₀₀). Praegu antakse
1000 tütarlapse kohta vaevalt 2.

Hilisemad uusnimed **Virge** ~ **Virje** ~ **Virme** jt.
on toetunud **Virve** analoogiale nii tuletuslikult kui seletusli-
kult. **Virve** praegune tähendustõlgendus seostub nimetarvi-
tajatel **virvendusega** enam kui **virbadega** (vrd. ÕS: **virve**
'virvendus', aga **virves** 'puukasv').

Vitus = **Viitus** → **Wido**

***Vivia** ~ **Vivian** ~ **Viviana**, ladina **vivus**, **viva** 'elus';
vene Вивея [Vivéeja]. NB: inglise jt. pruugis on
Vivian, **Vivien**, **Vivyan** ka mehenimed; saksa teisend ka
Fifi; meie mugandused **Viiva**, **Viive**, **Viivi**, **Viivu**
ja nende eeskujul vennasnimi **Viivo** leiavad sageli
tõlgendamist tuletustena oma sõnast **viiv(u)** 'hetk, silma-
pilk'.

Praeguses pruugis on lemmikteisendiks **Viive** (2—4⁰/₀₀)
(selle esitas Ansomardi 1903. a.) ja selle kõrval sama edu-
kana **Viivi**. Nendest veidi tagapool on **Vivika** ja **Vii-**
vika.

Vladimir = vene Владимир; vana kirjas sageli ka Володимир; lühendid Володя [Volódja] ja Бова [Voova]; muinas-slaavi 'rahva valitseja', kuid nime peetakse pärinevaks muistsest indoeuroopa tüvest (vrd. germaani Waldemar). Nime populaarsus rajanes vene suurvürst *Vladimiri* (980—1015) nimekultusel. Tänapäeval levib *Vladimir Iljitš Lenini* nime eeskujul, millest on tuletatud ka naisenimi **Vladlen** ←.

Vladislav, vana-slaavi 'kuulsalt valitsev'; vene Владислав [Vladislav]; latiniseeritud kujust on võimalik meie **L a o s**.

***Vladlen** — Tallinnas 1961. a. antud nimi, sotsialistliku nime-loomingu näiteid. Anagramm *Vlad[imir] Len[in]* nimest.

***Volbe(r)** → Walburg

Voldemar → Valdemar. Sajandi esimesel veerandil anti nime pidevalt sagedusega 14—15⁰/₀₀, praegu üksikjuhtudena.

Voldi, Voldu → Voldemar

Volmer → Valdemar (= Vol[de]mar). Kalendripäev 1. X (1772. a.).

Vottele ~ Vootele ~ Vötteli — Henriku Liivimaa kroonikas (XXI, 3) mainitud sakalaste vanema nimi **Wottel** (e), Bormi kalendris 1868 (31. X) **Wattele**, Brandti kalendris 1884. a. (29. X) koguni **Watteele**, Mägistel (1929) ?**Võit**teli ja **Vötteli** = 'võitleja, lahingus tapleja', teises trükis (1936) aga juba **Võit**teli kui küsimärgiliselt muistne üriku-nimi samuti küsimärgilises kunstlikus ümberkujunduses. Wiedemanni **Wottele** võib ehk olla ka XIX saj. I poole kalendrest tsiteeritud (J. Mägiste tsiteerib Wiedemanni nimekuju vist trükivigaselt ***Wattele** (või esitrüki järgi?). H. Must viitab võimalusele, et mõni Läti Henriku 7-st vanemanimest võis olla ka **h ü ü d n i m i**. Saareste tunnustab nimevormiks **Vötteli**, sulgudes **Vootele** ja on varem seletanud nime «**Võt**(te)**le**(ja) **'võitleja'**». P. Johanson viitab kohanimele **Võduvere** ja Taani hindamisraamatu **Woettoeuer'**ile kui **Wottelega** seostatavaile. Süvalepa seletusel võib nimi tähendada 'vöttelik' = aktiivne, kuid samas teeb ta vihje sõnale **voos 'aasta'** (soome **vuosi**, gen. **vuoten**). Hiie 1938. a. kalender lisab **Vootele** ja **Võit**teli kõrvale veel **Võituri**. Sellest nähtub, et **Vottele** on kõige mitmekesisemalt tõlgendatud ja restaureerida katsutud Henriku kroonika isikunimi. Tegelikus pruugis pole nimi sagedane. Sünniregistreis esineb **Vootele** (nii Tallinnas 1927, 1961, 1962, Tartus 1938 jm.) ja harvem **Vötteli**.

Täiskasvanud võtsid nime 1935.—40. a. kolmel juhul Vootele kujul. Uusimas kommentaaris (Henriku kroonika tõlkele) restaureerib Mägiste Võtteli (Võitelija) ja peab vanemaid tõlgendusi kindlalt hüljatavaiks.

Võiteli(ja), Võitur, Võtteli → Vottele

Väigo ~ Väigu → Veigo

Väiko → Veigo, → Vello

Väino — soome lühend «Kalevala» peakangelase nimest *Väinämöinen*, Soomes kalendrinimi 1883. a. saadik. Samal aastal meiegi Kasulises Talurahva Kalendris. Faehlmanni tõlge Vanemuine pole juhuslik, sest Soomes asendas nimi kalendris kreeka Polykroni, tähenduses 'eakas'. Väino ei seostu siiski 'vana' ega 'eaka' mõistega, nagu ka mitte 'väina' mõistega.

Käesoleva sajandi teisest aastakümnest alates esineb Väino meil 2—3⁰/₀₀ sagedusega, tõusuga 1927. a. 5 ja 1940. a. 4⁰/₀₀-ni. Uus tõus Väino kasutamisel oli 1962. a., ulatudes Tallinnas sageduseni 7⁰/₀₀ ja Paide rajoonis 8⁰/₀₀.

Värdi → Ferdinand

Värni → Verner

***Öie** — M. Tõnissoni 1884. a. kalendris naisenimi, mille autor on paigutanud 7. jaanuari kuupäevale; hiljem on «Sirvilauad» **Öie** esitanud 15. V ja «Hiis» 9. VI — tõelisel **öie**-ajal. Esimesi nüüd **Öie**-nimelisi naisi sündis juba XX sajandi esimesel aastakümnel. Pruuk laienes 1920. a., kulmineerus 1934—35 (6⁰/₀₀), kuna praegu antakse 1—2⁰/₀₀ ulatuses. Teisendeid **Öiela**, **Öile** (O. Kalda ettepanek), M. Tõnissoni **Öilme** ning **Öieleid** on esinenud ainult üksikjuhtudena. Vrd. Flora.

***Öili** (~ **Öitsi** ~ **Öivi**) — *õis*-tüvest tuletatud naisenimed nagu ka **Öie** ←, ainult seni kasutamata peale teisendi **Öitse** (Tartus 1939 — 1 kord). Võrdväärised teisendid on murdelisel tüvel põhinevad **Äilme** ja **Äitse**. **Öili** seostub praeguste nimepanijate teadvuses küllap ka sõnaga *õilis*.

***Öonne** — esitas naisenimena M. Tõnisson (11. I 1884. a.). Tegelikus pruugis viimasel ajal 2⁰/₀₀ ulatuses. Üksikjuhtudena antakse ka teisendina **Önnela**. Vrd. Feliks.

Äilme, Äitse = Õilme (→ Õie), Õitse (→ Õili)

Ülar → Ülo

Ülev → Ülo

Ülla ~ Ülle ~ Ülli ~ Ülve — XX sajandi üllatusnimi uute naisenimede seas, mis 1958.—1961. a. püsis absoluutse eelisnimenä tütarlastele ja ka veel 1962. a. Tartu, Paide jt. rajoonides. (Tallinnas ületasid seda 1962. a. õige pisut Tiina ja Marika, mõnes rajoonis, näit. Elvas — Anne ja Riina.) Nimesagedus ulatus seejuures 50—60⁰/₀₀-ni, kusjuures valitsevaks teisendiks oli Ülle. Varasem nimekasutus algas teisendist Ülla, mille esmane kirjapanek leidub Ansomardi nimistust 1903, kuna Ülle ja Ülli leiduvad P. Sõggelil juba 1894. Tallinnas 1934 registreeriti üks Ülla-Brita, samas 1940 Ülla-Tuuli. Tartus anti esimene Ülle 1931. a. teise nimena. Ülvi ilmus seal sünniregistrisse 1936. a., Ülla 1939. a. ja Ülli 1941. a. Tallinna koondarvestuses 1935—1955 ei esine Ülla ~ Ülle veel kuuekümnne «laiatarbelise» nime hulgas.

Põlvkond enne Ülla ~ Ülle kõrglendu oli mehenimi Ülo ← sõsarnime tekkimiseks kõik eeldused loonud.

Ülli on rahvalauludes meelitussõna ja võis nimeloojaile teenäitajaks olnud olla.

Ülo ja selle alusel tuletatud soovitus- ning käibeteisendid: Üland, Ülar ~ Üllar(t), Üldo, Ülend, Ül(l)et, Ülev, Üljo, Üll, Üllo ~ Üllu — elas oma hiilgeaja üle terve põlvkonna varem kui sõsarnimi Ülla ~ Ülle. 1957—1961 oli Ülo Tallinnas eelisnimede järjekorras 43-s, 1962. a. kanti sünniregistrisse ainult 1 Ülar, 1 Üllar, 1 Üllo ja 7 Ülo. Ülo massilise andmise ajaks olid aastad 1925—1935, millal sagedus (variante arvestamata) oli 25—27⁰/₀₀. Esimesed kaasaegsed Ülod kuulusid juba sajandi esimesse kümnendisse. Muistseid Ülo nimesid on ürikuis korduvalt fikseeritud Henriku kroonikas liivi nimest Ylo alates, ja et väheste näidetega piirduda — saarlaste Yllega ja Ylleverega lõpetades. Nime tähendus oli sama vähe 'ülev' praeguses

mõttes kui «ärkvel-olija» 'ärgas', nagu oma nime-ettepanekut Ülev (1911) seletab O. Kallas. Uusimad uurimused kinnitavad (Mägiste, Henriku L. Kr.), et O. W. Masing 1826. a. Maarahva Kalendris täie õigusega trükkis Henriku toodud nime eestikeelsena Ilo, kuna ärkamisaegsed luuletajad ja kirjanikud, esijoones dr. K. A. Hermann oma jutuga väga muistse Eesti ajaloost («Auulane ja Ülo», 1887) ning Jaan Bergmann oma populaarse ballaadiga «Ustav Ülo» rajasid nime ekslikult lugemise traditsiooni, mida praegu enam ei murra. Oluline on see selgitus nime algupärase tähenduse seisukohalt.

Ürgo ~ Üri ~ ÜRjo → Georgius

- ***Xenia**, kreeka 'külaline' või ka 'külakost'; vene Аксeнья ~
Аксинья [Aksénja ~ Aksinja], Ukrainas Oksana.
- ***Xstina** = Kristina
- Xstow** = Kristofor(us)

Ylle → Ülo
Ylo → Ülo
Yngwar → Igor
Yrjö → Georgius

LISANIMESTIK

Valik eesti pruugis harvemini esinenud eesnimesid kirikuraamatuist, kalendreist, soovitusnimestikest ja perekonnakirjadest, aga ka käsi- ja sõnaraamatutest.

Allikate loend, lühendite ja märkide tähendus ning muud seletused leiduvad nimeramatu põhinimestule ja lisale ühises registris. Põhinimestust erinevalt on lisas iga nimeteisend, arendvorm ja soovorm loetud eri nimeks ja paigutatud tähestikus oma kohale, näiteks: Frits, Prits ja Writs on arvestatud kolme eri nimena, samuti Ala, Alo, Alu; David, Tavet, Taavet; Els, Elss, Hels jne. Ainult -w- ja -v- on loetud identseiks, kuid -x- ja -ks- mitte, kuna need alfabeedis eri kohtadele satuvad. Igale nimele järgneb ajalisel vanima teadaoleva allika viit: näit. Aalus MT 1914 tähendab, et M. Tõnissoni 1914. a. tähtraamatus leidub nimi Aalus esmakordselt selles kirjakujus (kuna näit. vorm Alus on juba samas tähttraamatus 1886. a.). Erandjuhtudel on antud ka mitme allika loetelu; samuti on mõnele kalendri- või soovitusnimestiku eesnimel lisatud sünniregistri aastaandmed, et näidata ka tegelikku nimekasutamist. Kui vähepruugitud nimi leidub sünniregistreis, siis on allikaviites märgitud rajooni, end. maakonna, kihelkonna või muu koha lühend ja aastaarv — XX sajandil (19)63, (19)27 jne., varem täis-aasta (1712, 1827 jne.).

Kui nime kohta leidub andmeid raamatu põhinimestikus, siis järgneb viide märk-nimele (-põhinimele), mille juures seletus toodud. Allikaviide puudub, kui pruugis täheldatud nimekuju pole seni sünniregistris leitud.

Haruldaste nimede arv moodustab umbes poole iga-aastaselt nimeandmisel kasutatud eesnimede koguarvust. Vähetarvitatud nimede ja nimevormidega on meil saja aasta jooksul perekonnakirjadesse kantud ligi viiendik sündinuist. Osa neist haruldastest nimedest kordub järgmistel aastatel harvade üksikuhtudena; teine osa kordub vahest aastakümne takka.

- Aabra, Aabraham** 1870 →
 Abraham
*Aadelheide 1858 → Adelheid
Aader EO 63
Aadrian 1849
*Aaga Tln 35/40; EK 37 : 128. Vrd.
 Agatha ←
Aagas Hiis 38
*Aagata 1858, *Aagate 1860
 → Agatha
Aage Nm 58
Aago Hiis 38
Aagu EK 37 : 128
Aako Tln 20
Aakon MT 72
Aalep Krk.
**Aali(ke) Mg 36; Trt 35/40
 → Aleksander, → Rosalie
Aalo Tln 62 → Aleksander
Aalon OWM 1826, Wd
Aalus MT 14
Aam, om. Aamu Mg 29
*Aama EK 37 : 128
Aamik = Aamo AS
Aamo Mg 29; Trt 39
Aamos MT 82
*Aamu sm (vrd. Aamo)
*Aana Trt 62
Aap Mg 36, Trt 62; **Aape**
 → Abel
Aapo sm = Aabo ←
Aarand, Aarno Mg 29 → Arnold
Aarre Rv → Aare
Aarup sm Aarto Mg → Aare
**Aasa Trt 34, hbr mehenimi
*Aasalea EO 63
Aaso Tln 35/40
*Aasta 30—40
*Aatela Rv
Aatso 1847 → Ats
Aava Tln 62 (patr)
*Aavi 30—40
*Aba Ans
Abdon 1772
*Abeille → Debora
*Abella → Bella
Abgarus 1772
Abi Sg
Abik OK
Abileid MT 84
Abo Ans
Abraam 1772, **Abro, Abru** Mg 29
 → Abraham
Achatius
Achim → Joachim
*Ada (= Hada) Ans
*Adalia Rv = Ada † Lia
*Adane 15
*Adda, *Adde → Adelheid
Addo → Adolf
*Adela, *Adelaida, *Adelaide
 35/40 → Adelheid
Adelar = Adolar (sks)
*Adelava Trt 35/40
Adelbert, Adelbrecht → Adalbert
*Adelgund 1772, Tln 20 =
 Adelgunde (sks)
*Adeliide 35/40, → Adelheid
*Adeli(i)na 35/40, ***Adeli(i)ne**
 35/40 → Adelheid
Adelmes → Elmar
*Adelwin → Alvine
Ademar Tln 58
*Adine Viru-Nigula (1905)
*Admata Rv
Adolarius 1772
*Adolfina, *Adolfine, *Adolphine,
 Adolphus, Adolw 1866 → Adolf
Adonias 1772
Adonis 1858 (kr)
Adonius 1866
Adoonias, Adoonis = Adoni(a)s
 Adrian 1860
*Adrienne Tln 1910
*Advig Võ 25
Aedelmar → Elmar
Aeg Sg
Aegid(ius) 1880, **Aegil(ius)** kr
 (= Ekidius)
Aeglik OKS
Aegvalge Sg
Aem Mg 29
*Aemilia, Aemilianus, *Aemilie,
 Aemilius → Emil
Aemo Mg 29 tarv.; **Aemu**
 < ?Amos (hbr)
*Aeteldvine Rv
*Afrodite (kr) tarv

- Aga EK 37 : 128
 *Agaape → Agape
 Agaapius → Agape; MT 82
 *Agafia → Agatha
 Agaſon → Agathon
 Agapeetus kr (= Peets) Neum
 *Agar OKS
 Agask Mg 29 (Eiseni rahvaluule-
 kogudest, Halliste)
 *Agda Trt 30, → Agatha
 *Age Trt 33, *Agi → Agnes
 Aggäus 1884
 *Aglai(i)da Trt 35/40
 *Agne OK³-u, *Agnese, *Agnesia
 35/40 → Agnes
 Agor EO 63
 Agrikola ~ Agricola (lad.):
 → Nikolaus
 *Agrippina 1885
 Agris Tln 63
 *Agta Trt 35/40
 *Agve Tln 63
 *Aha Ans
 Ahako Ans
 Ahas 1870, Ahhas 1840, (hbr)
 *Ahia Vö 22
 Ahkasius 1772 (22. VI)
 Ahko Mg 36
 Ahmed (ar) Pd 62; EO 63
 Aho Ans, Tln 35/40; EO 63
 Ahovald Ans
 Ahovan Ans
 Ahto IK 82 (sm) → Ahti
 *Aide Mg 29 (krk. Srm)
 *Aidula Trt 34
 *Aigi Tln 62
 Aigor Tln 58, → Aigar
 Aigur Mg 36, Tln 58 → Aigar
 *Aija Nm 53
 *Aiju Vö 25
 **Aiki Mt 1914 (*), Tln 61 (mehe-
 nimena)
 *Aila Rv
 Aillar Pd 62 → Aivar
 *Ailitza → Aili
 Ailo Trt 62 → Aili
 Aim, -u Mg 29
 *Aima Ans
 Aimer, Aimur → Aimar
 Aimo ~ Aimu Mg 29 (sm)
 *Aina MT 1886 (sm: 1845)
 Ainar → Aivar
 *Ainik OKS
 *Ainike Mg 29
 *Ainik(k)l sm
 *Ainna Rv
 **Aino (mehenimena) Ans.
 Vrd: *Aino ←
 Ainz Trt 1862 (pn) → Ain
 Aint Trt 1862 (pn) → Ain
 Aints Trt 41
 *Airini EO 63
 Aitlik OKS
 Aivard, Aiver EO 63 → Aivar
 Aive (mehenimena) Nm 60
 Akakius 1862
 Ake EO 63
 *Aki Trt 35/40 (? = Aquilina)
 Akiellik InfP (muistne)
 *Akili(i)na 30—50, 35/40
 Akilus 1862
 Akim → Eudoxius, Joachim
 Akk Mg 29 (? muist. = Ak, InfP)
 *Aklaida Nm 59
 *Aksenie Vö 25
 *Aksi EK 87: 128
 Akto Rv
 Aku Mg 29; Trt 33
 *Akuliina 30—50, 35/40
 *Ala (= Aala) → Aal
 *Alaida Vö 23
 Alan Tln 61, → Allan
 Alard → Alarich
 Alasi EO 63
 Alba Trt 1862 (pn)
 Alban(us) Trt 1862
 *Albe Mg 29 (sm)
 *Alberta, *Alberti(i)na,
 *Alberti(i)ne 1885 → Adalbert
 *Albi Mg 29 (sm)
 *Albiina 1891, *Albina 1772
 Albin (= Albinus)
 Albinus 1772
 Albo Mg 29 (sm), 30—40
 Albrecht → Albert, → Adalbert
 *Alda EK 1937: 128, → Miralda
 Aldis, om. Alti Mg 29; Trt 37
 Aldjas Rv
 Aldo Mg 36; Trt 37, 38
 Aldovrand Rv
 Aldri EO 63
 Aldur Mg 36 (tarv.); Tln 62;
 → Heldur

**Ale → Adelheid; Mg 29: mehe-
 nimi (sm Aleksander ←)
Alec → Aleks(i)u)s
*Aleftine 35/40, **Aleftina** Nm 57
*Alehte Trt 22
*Aleke → Adelheid
Aleko Ans
Aler EO 63
Alet Hiis 38
Alev («Kalevip.») MT 84
*Alevtina Rv
Alex → Aleks(i)u)s
Alexandra → Aleksandra
*Alfriede Rv
*Alga Hiis 38
Algav MT14
Algis EO 63
Algot (rts)
Algus MT 86
*Aliga Rv
*Aliki EO 63
*Aliks Trt 31
*Alille Rv
Alku (sm)
Allasto Ans
*Alleke → Adelheid
Allen, Rv
Allgus MT 84 = **Algus**
Allo ehk **Alo** Ans, Rv
Almas Tln 62
*Almeeda 35/40
Almeid Trt 62
Almer EO 63
Alna (rts) tarv.
Alo Henriku LKr I: 4; Sg 1894;
*Alo Kr. J. Peterson 1819
Alois (sks)
Alovald Ans
Alovan Ans
Alphons(e) → **Alfons**
*Alta EO 63
Alto EO 63
Alu EK 37 : 128; vrd. **Alo**
Alur AS
Alus MT 86
Alvar → **Aivar**
Alv(e)us 1866, 1890
Alviinius MT 82
Alvill Rv
Alvin → **Alvi(i)ne**
Alwonso 1886 → **Alfons**
Alwor Nm 58

Alwäus 1772 = **Alveus**
*Ama EK 37 : 128
*Amaali MT 82
Amaatus MT 82 = **Amatus** (Id)
Amadeus Id
Amar Trt 62
*Amaryllis tarv.
Ambro(o)s 1772, 1820
 → **Ambrosius**
Ambrosius MT 82
Ambrus (Wd) (ka ung)
 → **Ambrosius**
Americo, Amerigo → **Emmerich**
Amos 1862
*An (= **Ann**) 1772, 1849, 1870
*Ana Mg 36 (tarv); Trt 39, Tln 62
Ana(a)nias MT 82, 1891
*Anadie Rv
Anar Pd 62
Anastaasius MT 82
*Anastasia 1862; Tln 62
Anastasius 1860, 1870
Anastáz (ung)
*Anatolia → **Anatol**
And om. **Ann** Mg 29 (Srm)
Andaljon, Rv
*Ande MT 93; 30—40
Andel Hiis 38 vrd. **Endel** ←
Ander(jaan), -i Mg 29 (Srm)
Andero EO 63 → **Andreas**
Anders (rts) = **Andreas**
Andes MT 86
*Andla Hiis 38 vrd. **Endla** ←
*Andra (lt) **Dabas**
Andras (ung) **EO 63**
Andrei vn Trt 1862; Tln 62
 → **Andreas**
Andreas → **Andreas**
Andrew (ingl), tarv, → **Andreas**
Andri Nm 58
Andrian Tln 62
Andro EO 63
Andry Tln 62
*Andžela Tln 61 → **Angela**
*Andželika → **Angela**
Andu Wd → **Andreas**
*Ane 1849 → **Anna**
*Anella Rv
Anfim Rv
*Anfisa Nm 55
*Anga Ans
*Ange EO 63 → **Angela**

- *Angelita → Angela
 Angelo (it) Ra
 *Angerva SO 7; OKS; Trt 33
 Anglus = Angelus
 Ango Ans
 Ani Inf. P
 Anik 1849; Wd
 Ank, -gi Mg 36 (murd)
 *Ankret = Anna + Kreta, Haljala
 1834
 *Anli Trt 41 (→ Ann + Li(i) ←)
 *Ann, -i Mg 29 (top)
 Aññ = Hann (mulieeritud nn)
 *Annabarba (= Anna ← +
 Barbara ←)
 **Annabel = Anna ← + Bella ←,
 mehenimena ~ Hannibal
 *Annaliis Trt 40 = Anna +
 Elisabeth
 *Annegret(e) = Anna +
 Margareta
 *Anneken, Anneke(ne) → Anna
 *Annela Trt 62
 *Anne-Liia Elv 62
 *Anneliis Trt 1941
 *Annemarii Anna + Maria
 *Annemary Anna + Maria
 *Annerose Anna + Rosa
 **Anni Mg 29 (mehenimi koha-
 nimedest), AS; Mg 36 (nais-
 nimi: Wd)
 Annibal 1772 = Hannibal
 *Annicco Nm 59
 Annigo Ans
 Annik om. Annike ja Anniku 1870
 *Annika 30—40; Tln 62
 Annikas OWM 26
 *Annike Mg 29, AS
 *Anniki Tln 61
 Annileid MT 84
 Anningas Mg 29, Vilj 36
 *Annli Elv 62 (= Ann + Li)
 Anno Henriku LKr XI : 5
 Annok Trt 1862 (pn); Mg 29 ~
 Annokas Mg 29
 Annos Mg 29
 Annuk, Annukas Mg 29 (krk)
 *Annunziata > Anu Neum
 Annus (= Hannus) 1849; 30—40
 Anot, -u Mg 29
 Anselm (sks) 1772
 Ansgar → Oskar
 *Anshelma → Anselma
 *Ansi → Annelise
 Antav MT 84
 Antero (sks) → Andreas
 Anthimus (kr) 1862
 Antimus MT 82
 Antipas (kr) EO 63 (patr)
 *Antonida → Antonius
 *Antonilla Kurrik
 Antsi 30—40
 Antta (muistne?)
 Antti (sm) = Anti → Antonius,
 → Andreas
 Antu OKS-u (< Antonius ←
 Neum)
 Antus MT 93
 Anut Mg 29
 Anvar 30—40 → Aivar
 Aoleid EK 37 : 128
 Ape 1554; TR II
 Apollo, Apollon Rv
 Apolonius (kr) 1860
 (= Apollonius)
 Apooloonius MT 82
 *Appollo(onia) 1885; Kurrik
 Apsalon (= Absalon) 1772, 1858,
 1870 → Absalom
 Aquilina = Akilina
 *Ara Ans (top: Aravete)
 Arant Trt 1862 (pn)
 *Arba Ans (top: Arbavere)
 Arbas Hiis 38
 Arbja Mg 29 (sm: Arpia)
 Arbo Ans → Arp
 Archibald (sks) Tln 20
 *Arda Rv
 Ardjo Mg 29 (setu)
 Ardju Mg 29 (setu)
 *Area (→ Are) Elv 62
 Arend Trt 1862 (pn)
 Ares Trt 35
 Argo Trt 31, Nm 58, AS
 Argos Tln 62
 Ari Trt 1934
 *Ariadna (kr) tarv
 Ariel (hbr) EO 63
 *Ariina → Irene
 Arik Mg 36 (? muist)
 *Arina → Irene
 Aristo Ans
 Arit Hiis 38
 *Arita EO 63

- Arle, Arli, Arlo EO 63
 Arm Inf P, Rv
 Arman Pd 62
 *Armandine Rv
 Armar Vo 22
 Armat Hiis 38
 *Arme Rv
 Armen Tln 62 → Armin(ius)
 *Armiide Rv
 Armido EO 63
 Armis EO 63
 Armo Mg 29 (sm)
 *Armu MT 84
 Armuleid MT 84
 Arndt (sks Arnd) Trt 1862
 Arnel Nm 56
 Arnet Rv
 Arnik Mg 29, Palli, Harju ja
 Järva
 *Arnite Trt 21
 Arnstein → Ernst
 Arnt = Arndt
 Arnulf → Arnold
 Aro Ans
 Aroleid EK 37 : 128
 Arro EO 63
 Arrwus = Arvus, MT 88
 Arse(e)ni(us) (kr) 1862
 Arsi Rv
 Arteemius (kr) MT 82, Artemis
 1884, Artemius 1772, Arte(e)mi
 Te 20 35/40
 Artemon Rv
 Arti Tln 35/40
 Artus 1849, MT 82 → Artur
 Arv MT 86
 *Arva Sg
 Arvatus MT 86
 Arvei Tln 61
 Arvo 30—40 → Arvo
 Arvus MT 88
 **Asa Rv → Aasa
 Ascher Rv
 Asdor Nm 60
 Aser (hbr) EO 63
 Asko Trt 30; Tln 61, 62
 Asm → Erasmus
 Asmo tarv
 Asmus Mg 29 → Erasmus
 Aso = Asso Ans
 *Aspasia, Aspa(a)zia
 Assar Trt 62
 **Asse OWM 26; AS; → Ats;
 Wd naisenimena
 Assemund MG 29
 Asso → Ats
 *Astarte (foin)
 *Astasia → Asta
 *Aste MT 84
 *Astella Rv
 *Asti Elv 62
 Asto = Hasto Ans
 *Astrella Rv
 *Astret Vö 22
 *Astrit Trt 62 → Astrid
 Asu Mg 29, vrd. Aso
 Asutus MT 84
 Asuv MT 86
 Atanaasius MT 82, Atanasius
 1772, Athanasius
 *Athanasia (= Atanaasia) (kr)
 Ati OKS-u
 Atko Wd, OKS-u Rav
 *Atleida Tln 27
 Atsu (muistne)
 Att om. Ati Mg 29, Tln 35/40
 Atti Tln 35
 Auder Mg 29 (ür)
 Augo EK 37 : 128
 Augustinus; Augustus MT 82
 → August
 Aulane Mg 36; Auulane
 (K. A. Hermann, 1886)
 Aule (krk) (pn)
 Auleid Mg 36 Vö 1900, Auuleid
 MT 84
 Aulemb Mg 36 (ür, muist), Trt 38
 Aulene Mg 29 (ür, muist)
 Aulik Mg 36 (tarv)
 *Aulike Mg 29, Trt 37
 *Aulikki (sm) → Auli
 Aulo Mg 36
 *Auna MT 84 → Aune
 *Aura 1883; (rts)
 *Aure EO 63 → Aurelia
 Aurel Trt 36 → Aure(e)lius
 *Auri → Aurelia
 Au(u)sus MT 84
 Auvo OKS (sm)
 Auvodas (muist)
 Avar EK 37 : 128
 Avdi Rv
 Aveliinus MT 82 Rv
 Avi Tln 61

*Avrora → Auro(o)ra
 Avvo Mg 29 (sm) → Avo
 Axel 1772 → Aksel
 *Axella Trt 31, 34 → Aksel
 *Baba, *Babe, *Babette, *Baby
 → Barbara
 Balder tarv
 Balduin Rv, Tln 1834
 Baldur (sks) tarv
 Baltzar → Balthasar
 *Barba → Barbara
 *Barbi EO 63
 Barnabas = Parnabas (hbr) 1862
 Baruch → Benedikt
 Bela (ung) → Adalbert
 Bellarosa (→ Bella + Rosa ←)
 *Benigno = Penigna
 Benignus (lad) (> Penn, Neum)
 Benito → Benedikt
 Benjamin (hbr) → Benno
 Berend → Bernhard
 *Berenice, *Berenike, → Veronika
 Bergrand Rv
 *Berit → Birgitta
 *Berle EO 63
 Berry Tln 62
 Bert(h)el, Bertil → Bartholomeus
 Bertram = Pertram (sks)
 *Bia → Debora
 *Bianka (it) Sim 35
 *Bina → Debora
 Björn Tln 20 → Bernhard
 *Blanda tarv
 *Blandine (lad) = Plandinos
 Boby → Robert
 Bodo (sks) Rv
 Bogislaus 1891
 Bonavent (lad) 1860
 Bonifacius (lad) = Ponivaatsius
 Borchert → Burchard
 Borislav → Boris
 Breben Rv
 Bronislav, *Bronislava Rv
 *Brunhilda, *Brunhilde → Bruno,
 → Hilda
 Buss 1880 = Puss Wd
 Caesar (lad) tarv
 Caius = Gaius krk 1915

Caleb = Kaalep (hbr)
 Calvin (lad), Kalvin Sim 35
 Camill = Camillus (lad)
 *Camilla = Kamilla (lad)
 *Cara (lad) Tln 20 → Karl
 *Caritas Trt 62
 *Carrie EO 63
 Casimir = Kasimir(sl)
 *Charis tarv
 Charita (= Harita) (kr)
 Chariton = Hariton
 Charly Rv
 Chlodwig → Ludwig
 Christella EO 63
 Christfried = Kristfried (sks) Rv
 Clarus (*Laar) Neum
 Claude → Claudius
 *Clementine (= Klementine)
 → Clemens
 Columbus (lad) = Kolumbus
 *Concordia (lad)
 Concord(ius) (lad)
 Conrad = Konrad ←
 *Constanze Tln 09, Rv
 Constantinus = Konstantinus ←
 *Consuela Tln 20
 *Cordelia (lad) Tln 20
 *Crescentia (lad)
 Crispinus (lad)
 *Cronika Vö 23
 Cölestin (lad)
 Cyprianus (kr)
 Cyriacus (kr)
 Cyrill(us) = Kürillos ←
 *Dafne = Daphne (kr)
 **Dag = mehenimena skand. lüh.
 Dagobert (sks), naisenimena
 → Dagmar
 *Dagi → Dagmar
 Dago Tln 26
 Dagobert = Tago(bert)
 *Daily Trt 62 → Daisy
 Daimar EO 63
 *Daire EO 63
 *Daisa → Daisy
 Daivi Tln 62
 Dan (hbr) EO 63
 *Dana EO 63
 *Danida Rv
 *Daniella → Daniel

- *Daphne = Dafne (kr) → Laura
 *Daria, *Darja → Dorothea
 *Dea tarv
 *Deamira Tln 26
 *Deanna EO 63
 *Deborah = Debora ←
 *Degita Rv
 Dein EO 63
 *Deivi EO 63
 Deivil Tln 61
 *Delfina Võ 24
 *Delila(h)
 *Delis EO 63
 Deto Amb 1718
 Dewn (muist) → Tauno
 *Dhea Tln 62
 Dierk → Dietrich
 *Dita Rv
 Dmitri = Dimitri (vn)
 → Demetrius
 *Dolly tarv → Dorothea
 Dominik(us) (lad) 1880
 Donald (keldi) Trt 62, Tln 20
 Donat Rv
 Donet Nm 58
 Doorken → Ene, → Dorothea
 *Dorel EO 63
 *Doris Tln 20, EO 63
 *Dorrit EO 63
 *Dragomir (Drahomir) sl →
 Dagmar
 *Drusilla Võ 22
 *Dzintra (lt) EO 63
 *Džein → Johanna

 *Ea (kr) Tln 21
 *Ebeli Nm 59
 E(c)kart = Eckard (sks) tarv
 Edart OWM 26 → Eduard
 Edek, Edik EO 63
 *Edja Tln 24
 *Edla Tln 20
 *Edna Tln 20, Nm 55
 *Eduarda → Eduard
 Edur(i) Mg 36
 Edward → Eduard
 **Edvi Rv = Edvin, → Hedwig
 Edvin (sks) tarv
 Edy → Eduard
 *Eea EO 63 (= Ea)
 *Eede MT 02

 *Eedva Tln 27
 *Eela Mg 36
 Eelar Mg 36
 *Eele MT 86
 *Eeli Hiis 38
 *Eeljas Mg 36 (Wd) → Elias
 Eelo Tln 62
 *Eelta Trt 27
 Eenok = Enok (hbr)
 Eenos Nm 55 (hbr) = Enos
 Eerni EK 37 : 128
 Eers, -u 1772; Mg 29 (Wd) =
 Erich (Neum)
 Eert EO 63
 Esajas = Esajas 1870 = Jesajas
 (hbr)
 Eesav = Esav (hbr)
 *Eesi Mg 29
 *Eestila Võ 25
 Efraim (hbr) 1883
 Egbert (sks) tarv
 Ege Tln 62
 Egert EO 63
 Egidius 1772; Egiitius MT 82;
 Egilius; Egils Tln 62
 (= Aegidius) (kr)
 Eginald tarv
 *Eglantine Rv
 Egmont (EO 63) Egmund, Egmunt
 (sks)
 Egwald (sks)
 *Ehala → Eha
 *Ehalaine Rv
 Ehart Rv
 Eho Trt 62 → Eha
 *Ehte Hiis 38
 *Ehtel Nm 60
 *Eia Rv
 *Eidi EO 63
 Eido Mg 29
 *Ele MT 84, Sg
 *Eija tarv
 Eiko Nm 56
 *Eila EO 63
 Eilhard (sks)
 Eilo EO 63
 Einart Elv 62 → Heinar
 Einer Tln 58
 *Eira (sm)
 *Eiri Mg 36
 Eisebius; Eiseebius MT 82;
 (< Eusebius)

Eisen EO 63 (patr) = Eizens (lt)
 → Eugen
*Elvi Hiis 38
Ekart Rv
Ekidius 1860 = Aegidius (kr)
Ektar Tln 20
*Ela OKS
*Elaali MT 82
Elam (hbr) Tln 27
Eland 1881
*Elanda Rv
Elari Hiis 38
Elav MT 84
Eldorf Rv
Eldur, -i Mg 36 (tarv) → Heldur
*Ele Mg 36; Nm 62
Eleasar (hbr) 1772
Element Trt 22 = ? (k)element
 → ?Clemens
*Elen Tln 61 → Helen(a)
Eleterius 1924
Elev, -i Mg 36
Elewtherius 1862 (kr)
Elgas OKS
*Elgi MG 36 = Helgi ←
Elhart Vö 23
Elia(s) → Ilja
Eliazar 1924
Elik Pd 58
**Eliko Trt 62; EO 63
Elimar → Elmar
*Elizaveta = Jelizaveta vn
 → Elisabeth
*Elita Rv
Eljas = Elias → Ilja
*Elje Mg 36 (tarv)
Eljus EO 63
*Elka Tln 20
*Elkade Rv
*Elke Tln 62
Ellart Rv
*Eller OKS
*Ellik OKS, kirj.
*Ellin = Helena (Reaney)
*Ellis = Helena
Ellon Rv
*Elmagda Rv
Elmas Hiis 38
*Elmerissa Rv = Elmerice
Elmet Mg 29
*Elmi Mg 36 (= Helmi ←)
Elmot Mg 29

Elmu Mg 36
*Elo Sg
Eloogius MT 82
Elp Hiis 38
*Elpis
*Elsina Rv
*Eltel Vi 29
Eltur Vö 22
*Elu = Elo EK 1928; 41
Eluleid MT 1884
*Elva Vö 22
Elvar tarv
Elvard Hiis 38, Rv
Emanuel — Emaanuel =
 Immanuel
Embo EK 1937: 128
*Emeline = Emmeline ←
*Emima Rv (hbr)
Emma(a)nuel = Emaanuel
*Emmelini Rv
*Emu Hiis 38
*Emöke (ung) Tln 63
*Ena Rv
Enar EO 63
*Ende Rv
Endor → Andreas
Endi Vö 24, Trt 35—40
*Eneli EO 63
Enevald → Evald
Engbert Rv
Engel Pölts XVIII saj.
*Enne EO 63
Enner Tln 58 ∞
Enok (hbr) 1772; Vi 38 = Eenore
Enol EO 63
Ensio (sm) tarv
Enzian Rv
*Enta Rv
Enwald → Evald
Enver EO 63
*Eo Trt 41
Eobald 1772
*Eokene = demin Eo
Eos tarv
Ephraim = Efraim
Epiv(a)nius kr 1862, MT 82
Epp(ele) → Epp
Eralt = Herald (sks) Rv
Erast (kr) Nm 53 = Erastus 1870
Erbert Nm 55 → Herbert
*Erda = Herta
Erdi Tln 58 ∞, Rv

- Erdman(n)** 1849, Tln 20
 ***Ere** Mg 36
 ***Ereena** Vö 21
 ***Ereline** Rv
 Eres OWM 1825
Ergav, -i OK
 ***Ergenia** Rv
 Erm Mg 29, Rv
 Erkas Hiis 38
 ***Erkida** Tln 61
Erland → Erlend
 ***Erle** EO 63
 Erm 1924; **Ermilias** (1862), **Ermus**
 1862 → Hermas
 ***Ermiida** Rv
Ermil = Erm(ilias)
 Ermu Mg 29 Ermu Mg 29 =
 Ermus 1862 (= Erm ~ Hermas)
 ***Eronika** Rv
 Erti Tln 62
Ertmann = Erdmann
 ***Ervira** Nm 55
Ervo Hiis 38
Esa
 Esaias 1849
 Esau 1849 = Esav (hbr)
 Esko ~ Esku → Eskel
Esmar EO 63
Esmeralda (hisp) Trt 21
Esmo, **Esmu** → Esme
Esper 1924
 Esra 1849 (hbr)
 ***Essi** Esther
 ***Essu** Mg 20 (Wd)
 ***Este** EO 63
Estienne → Stefanus
 ***Estra** Rv
 ***Estu** OKS
Ezekias 1772
Ezekiel, **Etsekiel**, (hbr) 1772, 1870
 ***Eta** = Eeta → Hedwig
 ***Ete** MT 1886
 ***Etelka** (ung) → Adelheid
 ***Etelvine** Rv
Ethelbert → Adalbert
Ethelmeer → Elmar
Eti Hiis 38
Etienne → Stefanus
Etsekias = Ezekias
Etzekiel = Ezekiel
 ***Etta** 1849
 ***Ettelinde** Tln 1847
Etvert Rv
Eufreemius (kr) Rv
Eufrosyne = Euphrosyne ←
Eugarius 1870
Eugenius, **Eugenus** → Eugen
 ***Euphraksia** (kr) Trt 22, Rv
 ***Euphrosyne** (kr) 1772 Trt 22, Rv
 = Eufrosyne ←
 ***Eusebia** 1924 (kr)
Eusebius 1772 (kr)
Eustachius (kr) Rv
Evaš EO 63
 Even EO 63
 Ever Tln 61 → Eberhard
Everi Tln 61 (= Evart ←)
Evrt 1772 → Eberhard
Evgrafi Rv
 ***Evich** (= ? Evi) Rv
 ***Ewith** 1924
Evraim = Efram
Evstafi (vn) Rv = Eustachius
Evtihi (vn) Rv = Eutychius (kr)
Eüsebius = Eusebius
 ***Eüwrosina** → Eufrosine
 Eye Palli, Harju ja Järva
Eynwald → Evald
Fabius → Fabian
 ***Faina** (kr) tarv
 ***Faith** (ingl)
 ***Famalda** Tln 20
 ***Fatima** (arab)
Faustinus 1885 → Fausta
Fedor → Theodor
 ***Fedora** → Theodora
 ***Fedosia** = Theodosia
Fedot(os) → Theodor
 ***Fee** EO 63
Felicia, ***Felicitas**, Tln 20
 ***Fenella** Vö 22
 ***Feodora** → Theodora
 ***Feodosia** = Theodosia (kr)
Feodotos → Theodor (kr)
Ferd(i) → Ferdinand
 ***Fernanda** Tln 20 → Ferdinand
Fernando Vö 22 → Ferdinand
Ferri Pd 58
 ***Fettrud** Vö 23
 ***Fevronia** Rv
 ***Fides**
 ***Fiiia** Nm 57
Filemon, **Filimon** = Philemon
 (kr) Sim 35 = Wile(e)mon

- *Filippa, → Filipp
 Filippus, Filippus → Filipp*
 Fjodor vn → Theodor
 Flavi(us) (lad) Sim 35 = Wlawius
 Fleming → Lemming
 *Fleur (pr) Tln 61, 62 → Flora
 Flor → Flora
 *Floreida Tln 20, Vö 23
 Florian(us) Flora
 *Florida → Flora
 *Floride Tln 20 → Flora
 Foordiks Rv
 *Fortunat (lad) Rv
 Frank Tln 10 → Franc
 Franklin (ingl) Rv
 Fredericus → Friedrich
 *Friederika, *Friederike, *Fredrika
 → Friedrich
 *Freia (rts)
 Frick → Friedrich
 Fridolf (sks) Trt 22
 Fridolin (sks) 1870, Sim 35
 Frol → Flora
 Fromalt (sks) Tln 20
 Fulco, Fulko (sks)
 *Föbe VT, tarv
 Föbus (▷ Pööbu) Neum
 Fürttegott (sks) Trt 1845
- *Gaida EO 63
 Gaido 30—40
 *Galli EO 63
 *Gally Nm 57
 Gaius = Kajus
 Galaktion Sim 35
 *Galatea Sim 35
 *Gali(i)na Sim 35
 Gallus = Kallus
 Gambri(i)nus Sim 35
 Gammal (rts)
 Gan Inf P
 Gandolf, Gandulf
 Gangolf ~ Wolfgang
 Garibald, Garibaldi
 Garri EO 63
 *Gaša, *Gata, *Gate → Agatha
 Gaudentius
 *Gea Tln 61, Pd 62; EO 63
 *Geba = Gebharda
 *Gebharda = mehenimest
 Gebhard (sks)
 Gedeon = Gideon
- *Geitrud Rv
 Gelasius (< Laas) Neum
 *Gell Pöltis XVII saj.
 *Gemma Tln 27
 Genja → Eugen
 *Genovefa, Genoveva = Jenoveva
 Sim 35
 Genrich Tln 62 (patr) → Heinrich
 *Georgetta → Georgius
 Gerald Sim 35
 Gerard (pr) → Gerhard
 Gerasimus, Gerassim Sim 35
 *Gerharda, Gerhardina → Gerhard
 *Gerlind(e)
 *Germanie (pr) = mehenimest
 Germanus ←
 Germogen Rv
 *Gersti Nm 59
 Gerwasius 1862
 Gervin (sks) Sim 35
 *G(h)ita → Brigitta
 Gideon Viru Nigula 1905, Giideon
 (hbr) Sim 35 Kiideon
 Giesebert, Gieselbrecht (sks)
 *G(i)ina → Regina
 *Gi(i)ra = Kira → Kürillus
 *Gila Tln 32
 Gilbert Sim 35
 *Gilda (lt) EO 63
 Gilmar EO 63
 *Gina Trt 62 → Regina
 *Giovanna (it) Tln 34 → Johanna
 Giovanni (it) Tln 20
 *Gira = Kira → Kürillus
 *Girin Trt 34
 *Git(t)ia Tln 27 → Brigitta
 *Giulia (it) → Julia
 *Giuseppa, Giuseppe (it) → Joosep
 Gladis Trt 32
 *Glafira Rv
 Glaid EO 63
 Gleb(se) Sim 35
 *Glike(e)ria, Glüke(e)ria =
 Glykeria
 Glike(e)rius = Glüke(e)rius =
 Glykerius
 *Gloria Tln 27
 *Glykeria Sim 35
 Glykerius Sim 35
 **Goar → Gotthard
 *Golde, Goldi Trt 31
 Goliath = Koljat Sim 35

- *Gorda Tln 27, Gordianus, Gordon
 Gori → Gregorius
 Gosvin Sim 35
 Govi Tln 62 (patr)
 *Gra(a)tsia, *Grace, *Gratia Sim 35
 Grat(s)sia(a)nus Sim 35
 *Greselda (sks) Tln 62
 Greux(e) Amb 1714 (patr)
 Grigori → Gregorius
 Gringo EO 63
 *Griselda, Griseldis (sks)
 *Gristel EO 63
 Gudmund (rts)
 *Gudrun = Kudrun, Sim 35
 *Gunda (sks) Tln 27, < Gudrun,
 < Kunigunda
 Gundhardt (sks) Tln 27
 *Gundhild(a) (rts)
 Gundrup Trt 62
 *Gundula (sks)
 *Gunilla
 Gunnart Tln 60 (patr)
 Guno Nm 57
 Gurli Tln 27
 **Guste(l) → August, → Auguste,
 → Gustav
 Göran → Georgius
 Gösta Tln 30 → Gustav
 *Göt(h)a = Gotha (rts)
 *Götilda (rts)
 Göts → Gottfried

 Haarand Trt 37
 *Haide Rv
 Haido EO 63
 Haidor EO 63
 Haik AS
 Hainer EO 63
 *Haivi Trt 62; vrd. Aivi
 *Haldi Nm 53
 *Haldja Tln 62
 *Halja Mg 36
 Hallar EO 63
 Hallik AS
 *Halliki Tln 62
 Hallu AS
 Hando = Ando
 *Hannela Tln 61
 *Hanneli, *Hannely = Anneli
 Hannibal (foin) 1880 = Annibal
 Hannikas Wd

 Hanto 49 → Antonius
 Hants = Hans → Johannes
 Hard → Gerhard
 Hardu Tln 35
 Hariita (kr) Sim 35
 *Harjette Rv
 Harju AS
 Harland EO 63
 Harles EO 63
 Harlet Tln 62
 Harli Pd 35, EO 63
 Harro Trt 22 EO 63
 Hart → Gerhard
 *Hasta Rv
 Hate Palli, Harju ja Järva (muist)
 *Hayde Rav
 Havo AS
 Heatõiv (muist) AS
 *Hedda, *Heddi, *Heddo 1772,
 *Heddy, *Hedo, *Hedo, *Hedu,
 *Hedvi, *Heedu 1886 → Hedvig
 *Heelena 1886 → Helena
 Heerald 1886 → Harald
 Heido Trt 62
 Heigo Tln 61
 Heilo EO 63
 Heimar (sks) Tln 62
 Heimo (sm) Rv
 Hein, -a → Heinrich
 Heindo → Heinrich
 Heindrig Rv → Heinrich
 Heinard < Reginhard, → Heinar
 Heinz, Heints → Heinrich
 Heinula Trt 22
 *Heivi Pd 62
 Heivo EO 63
 Hekk AS
 Hektor (kr) 1772, Vö 23
 Helari Nm 59
 *Helbe Tln 61
 Heldai Tln 31
 *Helde MT 98
 *Heldin Trt 22
 Helend EK 37 : 128
 *Helfe Rv
 Helgana Vö 24
 Helgard Rv
 Helger Nm 57
 Helikar EO 63
 Heliodore Tln 30 → Heldur
 Helioodor(us) → Heldur
 *Helis EK 37 : 128

- ***Heljola** Võ 25 Helgo
Helkivlaine Võ 25
Hel(k)ki → Helga
 ***Hellen** = Ellen → Helena
 ***Hellin** Tln 20 → Helena
 ***Hellinen** (sm) Rv
 ****Helm** = (Wil)helm ←;
 Wilhelmine ←; Helmar ←
 ***Helmeliide** Võ 22
 ***Helmes** EK 37 : 128
 ***Helo** Rv
 ***Hels** 1849, = Els(o) 1885
 → Elisabeth
 ***Helsa** Võ 24 ~ Els ~ Elsa
 → Elisabeth
Hembo Nm 53
Hembu (muist) AS
Hemm (muist) AS
 ***Hene** EO 63
Henneke → Heinrich
Hennik, Henning, Hennit
 → Heinrich
 ****Henny** → Henriette ~ Heinrich
Heno 1849, → Henno
Henricus → Heinrich
Henriko Tln 62 → Heinrich
Henro Tln, Rv
Herald = Eralt
Herbich Tln 20
Herdis EO 63
 ***Herke** Vi 30
Herki EO 63
 ***Herlanda** Võ 25
Herlend EO 63
Herlet Pd 58
Hermaios → Hermes
 ***Hermiida** Rv
Hermogen kr, Rv
Heroodes MT 82 Sim 35
 ***Herve** Pd 62
Hezekia(h), Hezekiel (hbr)
 ***Heti** → Hedwig
 ***Hetke** EO 63
Hibus = Arhippus (Neum)
Hiero(o)nimus ~ Hieronymus =
 Hironimus 1849, Hieroonimus
 1885, Hironümus 1886
Higinus 1849
 ***Hiie** Nm 60, Trt 62
Hiilin (= Wiilin) Wied
Hiiop (hbr) MT 82
 ***Hila** EK 1937 : 128
Hilaarius MT 82, Hilarion,
 Hilarius → Hillar
Hildebert (sks) 1890
Hiljar EK 1937 : 128
 ***Hilka** EO 63
 ***Hilla** Trt 23
Hillard Nm 57, Rv
Hillo = Illo → Hillar
Himm = Himmo → Joachim
Himmod (patr. Himmode) Srm
 1765; muist
Himot (muist) Tln 61 (vrd. ka
 Himm → Joachim)
Himut = Imot, **Himot**
Hinder, → Heinrich
 ***Hinge** Rv
Hink → Heinrich
 ***Hinna** Rv
Hinnik → Heinrich
Hinz → Heinrich
Hint, Hints, Hinz → Heinrich
Hiob 1849, Sim 35
 ***Hip(p)** 1849, Wd
 ***Hirlanda** Rv
Hironimus, Hironümus,
Hiroonimus MT 82
Hirvo EO 63
Hiskia 1772
Hjalmar (skandinaavia)
 → Helmar
 ***Holly** Tln 61/62
Homer(us) 1849, **Hoomer** Wd
Honorius Sim 35
 ***Hordesia** Rtr 22
Horre Pd 38
Horret EO 63
Horso EO 63
 ***Hortensia** (ld) 1886, Sim 35
Hosea (hbr) 1849 (ka **Hooses** SO)
Hudo AS
Huko Tln 61
 ***Hulda** (sks) Sim 35
Hundo AS
Hunno Vilj 28—36
Huno → Uno
 ***Hurma** Nm 53
 ***Hurmi** Nm 56
Höndrik Wd (Kihnu) = Heinrich
 ***Häldi** Pd 58
Härm → Hermann, → Hermes
Härman = **Häärman** → Hermann
Härmand Võ 23

- Härmel** → Hermann
*Härmi EK 1937 : 128 — vrd.
 Hermine, Hermann ←
Härmo → Hermann, → Hermas
Härolft Rv
Härvet Rv
Höödo → Theodor
Hüvalemb (muist) AS
Hüvameel (muist) AS
Hüvatõiv (muist) AS
Hüüd Kal 1896
- *Ia**, Rv, Nm 55 → ?Maria, = ?Ea
Iakint = Hyatsint(os) (kr)
Ianus = Jaanus
*Iba AS = E(e)va ←
Ibrahim → Abraham
Ido Mg 36? (muist)
Idomenes (kr) Sim 35
Idrek Nm 58 = I(n)drek
 → Heinrich
*Iiig(e)enia (kr) Sim 35 =
 Iphigeenia
Iga(l) Mg 36 (muist)
Igalemb, Igameel (muist)
Igand Mg 36
Igat (muist)
Igat 35/40
Igavald Mg 36
*Ignaatsia, *Ignatia → Ignatius
Ignats (lt) → Ignatius
*Ignis EO 63
Igo = Iigo
Ihal, Ihald, Ihaldas, Ihaldo
 (muist) Mg 29
Ihalemb, Ihameel, (muist) Säv.
Ihan (muist) Palli, Harju ja
 Järva
Ihand Mg 29
Ihanus → Johannes
Ihat, Ihatu (muist) Säv
Ihatõiv (muist) Mg 29
*Ihva AS → E(e)va
*Iia, = ?Ia → ?Maria
*Iibe Mg 36, Trt 39
*Iide Mg 36, Tln 35/40
*Iie 1883; **Iige** Tln 57 vrd. Hiie
Iigo, Igo Tln 20—40
*Iija = ?Ia
*Iika = Iikka (sm) EO 63
Iilo, Iilu Wd, Tln 58 ∞
- Iimar** Tln 60
*Iina → Agnes (~ Ines), (R)iina
 → Katharina
*Iines → Agnes
Iio = Hiio
Iiob = Hiob 1919, vrd. Iob
*Iiri Trt 20
*Iiris = Iris Sim 35
*Iisa → Raissa
Iisrael (hbr), (pn)
*Iita (sm) Iida
*Iiva Trt 30/42, Rav
Iivar(i) → Ivar
*Iive Trt 30/42
*Ija = Iia = Ia
*Ika EO 63
Ikaros (kr) tarv
Ikelemb (muist) Säv
Iketõiv (muist)
Ikevald (muist) Säv
Ikk (muist) Säv
Ikkal (muist)
Ikkjärg (muist) Säv
Ikkelemb (muist) Säv
Ikkemeel (muist)
Ikmelt pn
Iko Mg 36, Nm 35/40
*Ilaaria → Hillar
Ilar Nm 52
Ilari = Hilarius Sim 35
Ilaria = Hilarius Sim 35
*Ilen EO 63
Ildus Tln 62
*Ilga (lt) Vö 23, Dabas
Ilja → Ilja
*Ilja Tln metr. 20—40 → Ilja
*Iljo (Tln emad 20—40) → Ille ~
 Hilli
*Ilka Rv
*Illike → Ille
Illis EO 63 Mg 36
*Illu Vil 35
Ilm 1896
Ilmandu (muist) (Säv)
*Ilmarina → Ilmar
*Ilmarine → Ilmar
*Ilmarisse Rv
*Ilmatar Trt 35/40
Ilmavald (muist) Mg
Ilmelemb (muist) Mg
Ilmet Rv
Ilmetõiv (muist) Mg

- Ilmevald (muist) Suv
 Ilmik Trt 31, Mg 36
 Ilmo 35/40; Ilmu Trt 30—40
 Ilmvald (muist) AS
 *Ilola EO 63
 *Ilotar Mg 36
 *Ilsa (~ Ilza) Tln 20—40 (metr.)
   → Ilse
 *Ilss → Elisabeth
 *Ilza = Ilse → Elisabeth
 *Ilta (sm)
 *Iludi 1896
 *Ilune 1870 MT 84
 *Ilva, *Ilve, Ilvi Mg 36, Trt 30—40,
   Tln 35/40
 Ilvar Tln 35
 Ilves Suv (?Jane Hiluex 1536)
 *Ilvi = Ilva
   Imaanuel = Emanuel
   Imand Trt 30—40; = Imant EO 63
 *Imant(a) Rv, Lätis naisenimena
   Immanuel = Immanuel
   Immanuel = Imanuel
 *Imme, *Immi, → Imbi
 Immo (muist?) Mg 36 → ?Imma-
   nuel
   Imot, Imut (muist) Mg 36 = Himot
 *Ina, Inara (lt) Dabas
 Inast Suv
 *Inda Tln 35/40, Mg 36
   Indas (muist) Palli, Harju ja Järva
   Indo Mg 36 Trt 40
   Indul, Indur Mg 36, Indus (pn)
 *Ine Rv Trt 20—40 (patr)
 *Ineke EO 63
 *Ines Hurt 99; Trt 30—42, Tln 62
   → Agnes
 *Inessa Rv, Tln metr. 60 → Agnes
   Ingar tarv
 *Ingeli → Ingel (Wd: Innel)
   Ingemar (sks) Tln 62
   Ingerald Rv
 *Ingi → Ingeborg
   Ingar (sks) Tln 60
   Ingo(mar) (sks) Sim 35
 *Ingrit = Ingrid ←
   Ingvald (sks) Hurt 99 Tln (patr) 60
   Ingvær Rv Elv 62
 *Inka (sm) → Inga
 *Inkeri (sm) Tln 61 Ingrid ←
   Inn Tln 35/40 → Hindrek
   Innar Tln 61, 62
   Inne Suv Innel Wd → Ingel
 *Innes Rv
   Innu → Innocentius
   Inrik Trt 30—42 → Heinrich
   Int Mg 29
 *Inta (lt) Tln 58
   Iob 1824 = Hiiob
   Ipati(us) (kr) 1919
 *Ipatia = mehenimest Ipati(us)
 *Ipe Trt 32, vrd. Hippe
 *Iphigenia (kr) = Ifigenia Sim 35
 **Ipi (Kihnu) = Iphigenia
   Ippokrates = Hippokrates (kr)
   Ippoliit (kr) Sim 35
 *Ira Tln (metr.) 20—40
 *Iraida 1919, Sim 35
 *Ireen, Irena → Ire(e)ne
 *Ireesia Vö 25
   Irenäus Sim 35, Ireneus = Hiero-
   nymus (kr) → Irene
   Irgi Inf P
 *Iri Nm 60
 *Iri(i)na Trt 30—42, Tln 58, →
   Irene
   Irinel (vn) 1919 = Hieronymus
   (kr)
 *Iris Trt 31, Tln 38
 *Irje EO 63
 *Irlanda Rv, Tln 62 (metr.)
   Irminis MT 82
   Irod, Irodion 1862, Irodionus =
   Herodes
   Irvin, Irving → Ervin
 *Isa, Iisa (Muhu 1891) → Raissa
   Isai 1772 = Jesai(as)
   Isak → Isaak
   Isbert = Isebert (sks)
   Iseleid MT
   Isidor (OS) Hurt 99, 1862
 *Isidora Sim 35
 *Isis Nm 55 = Iisis
   Iskander (arab) → Aleksander
   Ismael (hbr) 1862, 1919
   Ismar Trt 30/42
   Ismo = Ismael
 *Isolda, Isolde
   I(s)sai(a) = Jesajas
   Is(s)askar
   Istvan (ung) → Stephanus
 *Izabella Trt 62 → Isabel
 *Izoida Rv
 *Izolde (lt) EO 63 = Isolde (sks)

Itzig, Itske, Itzke → Isaak
 Iulius → Julius
 *Iva → Ive
 Iven EO 63
 *Ivette Tln 20, 60 (metr.)
 *Ivonne = Yvonne
 Ixford EO 63

 Ja(a)nits → Johannes
 Jack(y) (ingl) → Johannes
 *Jadvi(i)ga → Hedvig
 Jaen → Jaan → Johannes
 Jahim Rv
 Jahn(is) → Jaan → Johannes
 Jaiirus 1885, Jairus (hbr) 1772
 Jakint(h)us (kr) 1862
 Jako → Jakob
 Jakoobus MT 82 → Jakob(us)
 Jakov (vn) = Jakob(us) ←
 Jaks MT 14 → Jakob
 Jaksus MT 02
 Jaku → Jakob(us)
 Jala Sg
 James (ingl), Kurrik, Rv → Ja-
 kob(us)
 Jan (sl) Tln 62, → Jaan
 Janar EO 63
 *Janelle EO 63
 Jankel, Jankov → Jakobus
 Janne → Jaan
 Januarius (lad) 1862 → Janus
 *Jaqueline, Jaquette → Jakob(us)
 Jarek EO 63
 Jaska → Jaas
 Jason 1862 (= kr; juudi Josua)
 Jass EO 63 → Jakobus
 *Jatta Sg (kirjutusviga? MT 84
 *Jäte?)
 *Jaune Nm 60
 *Jautite (leedu) 1963
 Jean (pr) → Johannes
 *Jeanette Amb 1862; → Johanna
 *Jeemima Vilj 34
 Jeets Wd
 Jefim Nm 58 (= Euthenius kr)
 *Jefimia Rv
 *Jefrosinja → Euphrosiine
 Jegor (vn) = Gregorius (kr)
 Jekab (lt) → Jakob
 *Jekateri(i)na (vn) → Kathari(i)na
 *Jelizaveta (vn) → Elisabeth

*Jelle Ans
 Jemelian (vn) → Emil
 **Jengel → Ingel
 *Jenni, Jenny 1860 → Eugen(ia)
 Jens (taani) → Johannes
 Jep(h)art 1858, 1860; Jeppart
 1849 (= Gebhard)
 *Jepistimia Rv
 Jereemias MT 82; Jeremias 1860,
 1862; Jeremiias 1885
 Jeromas (ung) 62
 Jerotheos 1862 = Hierotheus (kr)
 Jesaias 1866; Jesaja(s) 1772, 1849
 *Jeta MT 82; Jetta 1866
 *Jeva 63 → Eva
 *Jevdokia (vn) → Eudoksia
 Jevdokim (vn) → Eudoksius
 Jevet Rv
 Jevgeni (vn) Tln 62 → Eugen
 Jevge(e)nia (vn) → Eugenia
 *Joa Rv
 Joak → Jakob
 Joal EO 63 → ?Joel
 Joanna → Johanna
 Joannes → Johannes
 Joannikus 1862
 Joap → Jakob
 Job 1772, 1862 = Hiob (hbr)
 Jobst 1860 = Justus (lad)
 Jodocus (= Jost) Trt 1544
 Joe Nm 52
 *Jogita (lt) EO 63
 John (ingl) Tln 62 → Johannes
 Jokintus 1862 (= Hyatsintos, kr)
 *Jolan (ung) 62
 *Jolanta tarv
 Jonat(h)an → Joonas
 Jonne Tln 62 → Johannes
 Joobst (= Jobst ←) 1866
 *Joode MT 84
 Jooks MT 86
 Joon MT 86
 *Jooni MT 91
 Joonap → Joonas
 Joones MT 84
 Joop → Jakob
 Joos → Josef
 Joosa → Sergius
 Jooska = Joska
 Joost < Justus
 Joosu → Joosep
 Jootu → Georgius

Jopp = Job
Jorg, Jorhh → Georgius
Jorma Pd 1958, = (sm) Jeremias
Jorss → Georgius
Josephus → Joosep
 ***Josewiina** 1886 → Josefina
Josia(s) (hbr) 1772, Sim 35
 → Joosep
Jose Ans
Joss → Joosep
Jost = Justus
Josua 1772, MT 82 = Joosua
 Sim 35
Juan (hisp) → Johannes
 ***Juanita** (hisp) → Johanna
Juap → Jakobus
Jubb = Hiob
Judas (hbr) 1772, 1862
Juhani sm (→ Juhan)
Juhano Trt XIX saj. algul
Juhkam, Juhku, Juhkum
 → Joachim
 ***Juhvilla**
Juhtus MT 84
Juhus MT 93
Juk(k)um → Joachim
 ***Jula** 1884 (= Juula) → Julia
Jules (pr) → Julius
Jullgus MT 84
Jumalhelde
 ***June** EO 63
Juno Rv EO 63
Jupp = Hiob
Jurgis (lt) EO 63
Jurgo EO 63, Wd
Jurjan 1896 → Georgius
Jurka 1849, Wd
Jurnas → Georgius
Jurp Inf P
Just < Justinus
Justel Wd
Justin 1849 = Justus
 ***Justina** 1772; ***Justine** 1877
Justi(i)nus 1866, 1891 = Justus
Justus (lad) 1849
Jusu 1883
 ***Juudi(kene)** Wd = Juudit
 → Judith
 ***Juul Järva-Peetri** 1823 (= Juula)
 → Julia
 ***Juume** MT 14
Juur MT 86

***Juuri** MT 97
Juuris MT 91
Juvenal(ius) (lad) Sim 35
Jönn → Johannes
 ***Jöude** MT 84
Jöudev MT 90
Jöudu Sg
 ***Jöue** MT 88
 ***Jööva** 1894 → E(e)va
Järmis = Jeremias Neum
 ***Jäppe** (= Ippe)
Järko Ans
Järt → Gerhard
 ***Järta** → Gerda
 ***Järvi** EO 63
Järvo EK 37 : 128, EO 63
 ***Jäte** MT 84, ***Jäti** MT 14
Jöran Hiiumaa 1715
Jörna Hiiumaa 1715 (= Jürna)
Jürgen → Georgius
Jürje → Georgius
Jürna → Georgius

Kaaber = Gabriel
Kaabriel = Gabriel
Kaajus = Gaius = Kaius, Kajus
Kaalep = Kaleb (hbr)
Kaali, Kaalu → Karl
Kaanu → Kanut, → Karl
 ***Kaari** Nm 55
 ***Kaat** Tln 62 → Agatha
 ***Kaata** → Agatha
Kaelu, Kaelukene → Karl
Kaibas, Kaibe, Kaibo (= Kaikas?)
 (muist)
Kaldas EO 63
Kaido EO 63
Kaiko (muist)
Kaimar Trt 62
Kaimo Nm 51
 ***Kairit** EO 63
 ***Kait** Trt 62
Kaius (Kai) Sim 35 = Kajus,
 Kaajus
Kaivas (Caivas) (muist)
Kaivo Trt 62
Kajus 1849, Kaajus 1858 = Kaius,
 Caius ~ Caius (lad)
 ***Kaldi** EO 63
Kaldrinius MT 82
Kalervo (sm) Rv

- Kaljukindel** Võ 24
Kaljus Võ 29, → **Kalju**
*Kalli MT 84
Kallis 1883
*Kallista (kr)
Kallistratus (kr) 1862 Sim 35
Kallus 1776 = **Gallus** (lad)
Kalmar Elv 62
Kalmer Tln 62
Kalmert EO 63
Kalvar EO 63
Kalver Trt 62, Tln 62
Kalvin = **Calvin** (ld), Sim 35
Kamma (muist)
*Kanni Elv 62, EO 63
Kantõiv (muist)
Kapitolin (lad) 1858
*Kardalia Rv
*Kareta → **Margareta**
*Karlisius MT 82, **Karisius** 1849
*Karine Elv 62
*Karing Tln 1727 ∞ → **Katharina**
*Karitas = **Caritas**
*Karmel EO 63
Karmo EO 63
*Karneliia Rv
Karp Trt 1862 = **Polykarpus**
*Kartevilma Tln 20
*Kase 1896
Kasimir 1772
Kasso (muist)
Kazmar EO 63
*Katalina (= hisp **Catalina**)
 → **Katharina**
*Katrina Tln 62 → **Katharina**
*Kats 1849, Wd ***Katscha** —
 (V. Tänasilma 1780), **Katu**
 → **Katharina**
Kaulembi (muist)
Kaumeelen (muist)
*Kauni Tln 62
Kaur (muist)
Kavo EO 63
*Kea Trt 63; EO 63
Kebhard = **Gebhard**
*Keeni = **Jewgenia**, **Muhu**
Keerd(o) Trt (patr) 1862
 → **Gerhard**
Keerit → **Gerhard**
*Keert → **Gerda**
Keit EO 63
*Keiu Tln 62
- Kelement** = **Klement** ~ **Clemens**
**Kell Wd (Põlts XVII saj. naise-
 nimi Gell)
*Kelli EO 63
Ken EO 63 = **Kents**
Kenn Tln 62
Kents = **Innozens** (Neum)
Kereenius MT 82
*Keret Wd
Kerri EO 63
Kerstin → **Kristina**
*Kertu Tln 62
Keru = **Käär** = **Gebhard** (Neum)
Keto Mg 29, EO 63
Ketrot EO 63
Keys Urv 1782, **Keis**, **Käis**
Kideon = **Kiideon**, **Gideon** (hbr)
Kido, **Küdo**, (= ?**Gideon**)
Kien, = **Kiin** (**Kihnu**)
Kiideon = **Gideon** (hbr) Sim 35
Kiido = **Kido Wd (naisenimi)
*Kiiri Nm 59
Kiirus MT 82 = **Kyros** (kr)
*Kiki Rv
Kiki(i)lia → **Cecilia**
Kild Paistu 1778 (= **Kilg**)
Kilian (keldi) 1772, krk
*Kille Trt 62, EO 63
*Killi EO 63
Kindel Tln (tarv) → **Kalju**
*Kira Tln 62
Kirus 1862 = **Kyros**
*Klaarika EO 63
Kla(a)s → **Nikolaus**
Klaos, **Klaus** → **Nikolaus**
*Klaudine Rv
*Klaviira Rv = **Glafira**
*Klementsia → **Clementia**
Klemett → **Clemens**
Klen Tln 62
Kleopas (hbr) MT 82
Kleovas 1772, 1870
Kodratos 1862 = **Quadratus** (lad)
Koido Nm 52 → **Koidu**
Kola → **Nikolai** (= **Agrikola**)
*Kolastika (1772) < **Scolastika**
Kondratius 1862 → **Konrad**
Kondro Inf P
*Konkordia (lad) 1772, 1860
Kontvert Rv
Koola = **Kola**
Koonart → **Konrad**

Koop → Jakob
Koord Trt (patr) 1862 → Konrad
Koort → Konrad
Koppel → Jakob
Kordian 1849 = Cord(ian)us (lad)
Kornel 1849 → Cornelius
Kosmas (kr) = Kuzma
**Kosti → Konstantin, Konstantia ←
Kotlep → Gottfried
Kotli, Kotlib, Kotolt, Kotskal,
Kotsalk → Gottfried
Kotsin (Wd = Götz)
 → Konstantin
Kottart, Kottert → Gottfried
Kottu, Kottwriid → Gottfried
Kreiz Wd
Kriemhilde, Krimhilde Sim 35
Krigol(i) Trt 1862 (pn)
Kriisk 1849 → Gregorius
Krikori Rv
Krispin 1849 = Crisp(in)us (lad)
Kristel = Christlieb Neum
Krister Tln 1727, **Kristohver** 1860,
Kristofor, Kristop 1849, **Krist-**
ow 1772, Kristower, Amb 1781
 → Kristofor
Kristwrid 1858 = Christfried (sks)
Kudres Mg 36 EO 63
*Kudrun = Gudrun (sks)
Kuido = Guido (it)
Kuldar Mg Tln 1935, 1961, 1962
Kullervo 1883 (sm), Rv
Kulmo Tln 62
Kulno Mg 36 ür(?) Süv
Kulvo EO 63
Kunar EO 63
*Kunda Tln 20
*Kunigunda(e) (sks) 1849, Vö 23
*Kunilda Antsla 1937
Kunnar → Gunnar
Kurmet Tln 61
Kurmo Trt 62
Kuro EO 63
Kustu → Augustus, → Gustav
Kuzma = Kosmos
Kuulo Nm 54
*Käsperdina 1772 → Kaspar
*Kätlin Nm 59
*Kätta Haljala 1837
Käärrik = Käär, Käärt → Gerhard
Kölestin 1772 = Coelestin (lad)
Köll < Cölestin (Neum)

Kösta (= Cösta) Pölts XVII saj.
Kösti → Gustav
*Kübe MT 86, Tln 62
Küllmeelen (muist)
Küllo EO 63
Küllpäevi (muist)
Küllsaadu (muist)
Külltõivo (muist)
Küprian (kr) 1870
Küros, Kürus = Kyros (kr)

*Laadi Rv
*Laani Vö 23
Laar → Clarus (lad) Neum;
 → Hillar, → Laurentius
Laarens, Laarits, Laarts
 → Laurentius
Laas = Gelasius, Blasius,
 Laurentius, Claudius,
 → Nikolaus
Laavius MT 82
Lados OKS 11
*Laena (= Laene ~ Laine)
Lageman Rv
*Lahe 1883, EO 63
*Laida (lt) Pä 63, Laiks
Laimons 62 (lt) Dabas
*Lainela Rv
Lall = ?Thalaleus (Neum)
Lambert (sks) 1849
*Lande EO 63
Langu MT 84
Lari Rv
Larrats → Laurentius
Lazar < Eliasar
Lauer Pölts XVII saj.
*Launid (lt) EO 63
Laurus 1862 → Laurentius
*Laydi Tln 62
Lean, Leander (kr, Neum)
*Leana EO 63
Leberecht (sks) 1880
*Lee Rv
*Leelia EO 63
Leement → Clemens
Leemet → Clemens
**Leevi Pd 62
Leevik EO 63
Lehar EO 63
*Lehe → Lehte

- *Leie (Leye) EO 63
 Leigar Tln 20
 Leiger 1883, Nm 57
 *Leini Mg 36, EO 63
 Leino Mg 36, Tln 62
 Leis = Alexis (Neum)
 *Leiu MT 93, EO 63
 *Lelde (läti) Dalias, EO 63
 *Lella Vilj 63, Ans
 Lemm = Filemon (kr) Neum
 *Lemma EO 63
 Lemmo (muist), Ans
 Lenart → Leonhard
 Lenno, Lennu → Leonhard
 *Leocadya Rv
 Leodor Rv
 *Leonella Tln 20
 *Leoniita Vö 22
 *Leseda Rv
 Leviinius MT 82
 Lex = Leks → Aleksander,
 → Aleksis
 *Li = Trt 62 Lii
 *Liana Tln 25
 *Libella Valg 58
 Liberatus (lad) 1772
 Liborius (lad) MT 82
 *Lida → Liidia
 *Lide = Liide
 *Lieni Rv
 Liijkon, Liikon Wd
 *Liil EO 63
 *Liila, Liile EO 63 = Liilia
 *Liilia Trt 62
 *Liilit = Lilith (hbr)
 *Liisab = Lisab → Elisabeth
 Liivar EO 63
 *Liivika → Liivia
 Liivo EO 63
 *Lilith (hbr) = Liilit
 *Lillerine Trt 21
 *Lilles OKS
 *Lillo 1849 → Lill
 Lillup Tln 1754
 *Lilo EO 63 = Lillo, → Lill
 Linat < Lindhard (sks) (Neum)
 *Lindu OKS
 Linhard = Lindhard
 Link, MT 84
 Lipp < Philippas
 *Lisab → Elisabeth
 *Lise = Liise → Elisabeth
 *Liselotte = Elisabeth + Charlotte
 *Lisi = Liisi → Elisabeth
 *Lisu = Liisa → Elisabeth
 Livio Tln 62
 *Ljudmila, Ljudmilla → Ludmila
 *Ljudomira (sl) Rv
 *Lo EO 63
 *Loa EO 63
 Loit 1776, Mg 36, Tln 58
 *Lola EO 63 → Charlotte, Dolores,
 Karolina
 *Lolita (lt) Nm 58
 *Lolla
 *Lolohea Tln 32
 Longiinus (lad) MT 82
 *Loo EO 63
 *Looda
 *Loode MT 1884
 *Loona Nm 60
 Loorets → Laurentius, Florentius
 Loorits Trt 1862 → Laurentius
 Loorts → Laurentius
 Lootlik OKS
 *Loovisa Wd → Luise
 *Lore → Eleonore
 *Lorende Hiiumaa 62
 Lorent 1849 → Flora
 *Loretta Tln 62
 *Lorinde Tln 20
 *Loritta Tln 62
 *Lota 1772 → Charlotta
 *Lote = Loti
 Lott MT 82
 *Lotta → Charlotta
 *Lotte, Lotti → Charlotta
 Louis → Ludvig
 *Louis(e) → Loviisa
 Lowell Tln 20
 *Loviisa → Luise
 Luca → Lukas
 *Lucia → Lucia
 *Lucian (ld) Rv
 Ludi → Ludvig
 *Ludwika 1870
 Ludo → Ludvig
 Ludolf 1772
 Lugus 1849, Luugus 1860
 Lui Tln 62
 Luidu 1881
 *Lukina Rv
 *Luksandra Tln 20
 Lull Pall, KK 64 nr. 9, lk. 560

- *Lumme EO 63
- Lutsin Wd
- Lutsius 1772
- Lutto → Ludvig
- *Luuba = Ljuba Muhus → Ljubov
- Luuk (< Luukas) (Neum)
- Luukas 1883, Lukas 1772
- *Luuli Nm 55
- Luulik MT 84
- Luur (< Florentius) Neum
- *Luutsia → Lucia
- *Luutsina MT 82
- *Löhm 1896
- Lõun (< Leonhard ←) Neum
- Läto S 1915
- *Lübov 1862 = Ljubov ←
- Lüll → Georgius
- *Lyona EO 63

- *Maada MT 82 < Magda(lena) ←
- *Maade 1881, MT 86
(Magdalena) ←
- Maadlik OK
- Maadlus MT 93
- *Maagi Tln 27
- *Maalken 1847 → Amalia
- *Maane Ans
- *Maani MT 86
- Maano Rv
- *Maareta → Margaretha
- *Maarva (< Marfa < Martha ←)
- Mac → Maksimilian
- Maddi(s) = Madi, Madise
- *Madle, Madleena, Madlena →
Magdalena
- *Madre Trt 37 → Matro(o)na
- Madus Inf P
- *Mae 35/40
- *Magelone, Magelonia Rv
- *Maibi Tln 62
- *Maiga (lt) 35/40; *Maigi Tln 62
- *Maike, Maiki EO 63
- *Maile EO 63
- *Maima Ans
- *Maio Rv EO 63
- Mairo Elv 62; Mairold Tln 27,
Nm 56
- *Maisa Ans; *Maissi 1883
- Maits, Maitz 1784 (Kaarma)
- *Maive Tln 62
- Mak (= Mac) → Maksim(ilian)

- *Makelonie Rv
- Maknus → Magnus
- Maksim(us) 1862, Sim 35
- Maldu Trt 35/40
- Maldur EO 63
- Maldus OK, Vö 24
- Malev tarv
- Maleven Ans
- *Malgorjette Rv
- Malisto Ans
- *Malla Ans
- *Malli Tln 40; *Mallis OK
- Mallisto (= Malisto) Ans
- Mall(o) Trt 1862, (pn) (< Melchior
Neum)
- Malo Haljala 1834
- Malve EO 63
- Mamertus 1885
- *Mane Sg
- *Manefa Rv
- Mangnus = Magnus ←
- Manovald = Manivalde ←
- Manso Pilstvere 1837
- Mant (< Amandus)
- Manuel 1866
- *Manuhella Tln 35/40
- Marat Tln 63
- *Marcella → Markus
- Marcellus → Markus
- *Mareile EO 63
- Marek Tln 62
- *Marelene = Mare + Helene
- *Maren Nm 52, Pä 63
- *Marfa 35/40 → Martha
- *Marganna Rv
- *Margise Vö 23
- *Margolit Nm 55
- Margos EO 63
- *Margueritte Rv
- *Marian Tln 61
- *Mariana (rts)
- *Mariangela → Maria
- *Marianne → Marianna
- *Marietta, Mariett(e) → Maria
- *Marilda Vö 24
- *Marilin Tln 62
- Marino EO 63
- *Marion Tln 62
- *Maritrees = Maria + Therese
- Marjus MT 1901
- *Marke EO 63
- Marks Tln 62

- *Marlis OWM 1826 = Maria ←
 † Elisabeth ←
 *Marret = Maret 1866
 *Marri = Mari
 Martiinus MT 82
 *Marsaali Rv
 *Marsella Rv
 Mart(t)i → Martin(us)
 *Marti(i)na → Martin(us)
 *Martsella Tln 27 = Marcella
 Martsellus 1866 = Marcellus
 *Mary, Marii = Mari(a)
 *Mass Wd → Magdalena
 Mass (muist)
 *Masta Vilj 31
 *Masuke Sg
 Mate MT 93
 Mateus MT 82, Matfei
 → Mattheus
 *Matle, Matli → Magdalena
 *Matleen = Madleen
 → Magdalena
 Matseb Wd = Madis
 Matsel, Matz, Matt → Mattheus
 *Matsiina MT 82
 Mattias MT 82
 *Matu(kene) Wd → Martini
 meelitusvorm
 Matvei → Mattheus
 *Maud (ingl) → Mathilda,
 → Margaretha, → Magdalena
 **May, Mai (muist); (ingl ?Mayhew,
 Matthew); naisenimena
 → Maria
 Medardus 1772
 *Medea 1772
 *Meedi EO 63
 Meeland Mg, EO 63
 Meelik OK, Meeliks MT 02
 → Meelis
 *Meelimari OK³ → Meelis
 *Meelu → Melania
 Meenas MT 82
 Mehik Hiis 38
 *Mehika EO 63 → Mehis
 Mehis OK; Tln 62
 Mei → Bartholomeus
 *Meia Ans
 *Meida MT 01
 Meigo Tln 35/40
 *Meila → Melania
 Meit Trt 35/40
 *Meiu 1883
 *Melaena Rv
 *Melanda Rv
 *Meleida Rv
 *Melita → Melissa
 Meljo ~ Emeljan → Emil
 Melk = Mälk → Melchior
 *Mella ehk Melle Ans
 *Melli Tln 25
 Melliko Ans
 *Menda Ans
 *Mendi EO 63, Mendy EO 63
 Mendo Ans
 Menodi Rv
 Meo(s) → Bartholomeus
 *Meralte Rv
 *Merelle Vilj 32
 *Meri OK³ → Merike
 Merileid Trt 62
 *Merilin EO 63
 *Merit EO 63
 *Merlene EO 63
 *Merta → Martha
 *Mertsi → Mercedes
 *Merve EO 63
 *Mervi EO 63
 *Mery ~ Mari
 *Mesike OK³: 13
 Metusala 1849, Metusalem 1772,
 Metuusala MT 82 (pn)
 Meu(s) 1858, 1860; → Bartholo-
 meus
 Michel = Mihkel → Michael
 *Midia Trt 22
 *Mihalina Rv
 Mihgel Sg (= Mihkel ←)
 Mihka (1770, 1849), Mihkael,
 → Michael
 Mihkle ~ Mihkli, Michael ←
 *Miida MT 14
 Miika = Mikeus (hbr)
 Miilo Sg
 Miiter Wd (→ Demetrius)
 *Miuu → Maria
 Mikeus 1866
 Mikiver (= Nikeforus) Neum
 Mikli → Michael
 Mikolai (sl) = Nikai → Nikolaus
 *Mihlana EO 63
 Milhard Vö 23
 *Mili 1866, Milie → Emilia
 Milius Trt 1862 (pn) → Emil

- *Milja 35/40, Mg 36, EO 63
   → Emilia
 Mil(l)jan → Emil
 *Miljane Rv
 *Miljanna Rv
 *Millerine Rv
 *Mimosa Tln 20
 *Mina = Miina 1866 → Hermine,
   → Vilhelmine
 *Minda MT 84
 *Minerva (lad) Rv
 Minev MT 84
 Minevik MT 93
 Minevus MT 93
 *Minne MT 93
 Minnes MT 84
 *Minny → Wilhelmine
 *Minodora 1862
 *Mira
 *Mirandolina 35/40
 *Miz(z)i → Maria
 *Moders EO 63
   Modestus 1880
 *Molly → Maria
 *Moni Trt 21
 *Moora Sg → Mauritius
 *Muida ehk Muide Ans
 *Muila Ans
 *Muina Ans
 *Mula ehk Mulla Ans
   Mullo ehk Mulo Ans
 *Muude MT 84
   Muudus Sg
   Muutus MT 86
 *Mõede MT 84
   Mõetlus MT 84
   Mõn(n)o Ans
   Mõtelus MT 86
   Mõtlik OK
   Märdin → Martinus
   Märk MT 86
   Märkus MT 84

 *Naadi MT 82
 *Naali MT 14
 *Naama → Naima
   Naatan MT 82 → Nathan
   Naatanael MT 82 → Nathan
 *Nade Mg 29
 *Nadja → Nadežda
 *Naema → Naima

 Naksi Vilj 33
 *Nanne EO 63
 Napoleon Pd 62 (patr)
 *Nasta Mg 29 (setu), *Naste Mg 29
   < Anastasia
 *Natanael (hbr) = Nathanael
   → Nathan
 *Nati Mg 29 (Vastseliina)
   → Natalia
   Naum Rv (ka pn)
 *Nedo OWM 1826, *Needo Wd,
   *Needu Wd, → Agnes
 Neemi EO 63
 Neemias Mg 29 (ür) = Nehemia
   (hbr)
 Neeno Mg 29 (ür) (muist)
 Neero 1870, 1880
 *Neetu = Agnet
 *Neeva Ans
 *Neid Vilj 35
 *Nele Nm 58
 *Nem(m)a Ans
   Nemmias = Nehemia → Neeme
   Nem(m)o Ans → Neeme
 *Nenda Ans
 *Nenilla Rv
   Neso, Nesu Mg 29 (ür), (?muist)
   Nestoorius MT 1882
   Nestor 1772, 35/40
 *Netta, Nette, Netti → Anette
 *Neve EO 63
   Nevel 1599 (Inf P)
   Nicola(s) → Nikolaus
 *Nidju Mg 29 (rhvl); Nido Mg 36
   Nigis Mg 29 (Srm); Niglis Mg 29
 *Niida Mg 29 (setu)
 *Niide MT 93; *Niidi MT 86
 Niika Rv
 *Niine MT 84; *Niinel MT 84
 *Niise Ans
   Nikander (kr) 1772
   Nikasius 1772
   Nikeforus (= Mikiver) Neum
   Nikevoorus MT 82 (= Nikeforus)
   Nikker Inf P
   Nikodemus 1772
   Niks (= Nix) → Nikolaus
   Nil → Nils
 *Nildi MT 84
   Nilk Amb (< Nikolaus/Neum)
   Nimetus MT 93
 *Nina = Niina ←

- Nindas** MT 14
*Ninn om. **Ninnu** Wd; **Nini** Mg 29
*Ninon → **Anna**, pr
Nisse, Nissi → **Dionysius**, →
Nikolaus
Noa 1772, MT 82 = **Noah** (hbr)
Noki = **Innozeus** (Neum)
*Nona EO 63
*Noni Rv
Nool MT 1914
*Nooli MT 84
Noorus MT 84
Norbertus (sks) 1860
Nunno Mg 29 (Henriku L Kr?)
Nupp om. **Nupi** Mg 29
*Nupu MT 84
Nurma Ans; ***Nurme Mg 36, Tln
35 (tarv); **Nurmi** Trt 38;
Nurmus, -e Mg 29 (muist)
Nuudo Rv
*Nõite Sg
*Nõrge MT 84
Nõu Sg
Nõudev MT 14
*Nõue MT 90
Nõuke (Nowken) Palli, Harju
ja Järva
Nõuleid MT 84
Nähtus MT 86
*Näide MT 93
Näitlus MT 84
*Nääli Mg 29
*Nääs, -i; **Nääso** Mg 29 (Srm);
Nääsu Mg 29 (Srm)
Näävel, -i Mg 29
*Nyola Tln 62

Obaadius MT 82; **Obadia(s)** 1849,
1857; = **Obadja** (hbr) 1870
*Octavia (lad) Sim 35
Octavia(a)nus 1919; **Octavius**
(lad)
*Oda (rts)
Odane OK
Odo Ans
Odrus 1896
Odur Mg 36
*Ofelia (sks) Tln 21
Ohkus MT 94
Oho Ans
Ohto (sm) → **Oto**
*Oia Sg

- **Oiva** (sm); ***Oivi** Mg 36, Nm 60;
Oivo Trt 30—40
Ojar Tln 30—50; EO 63 **Ojars** (lt)
*Oka Hurt 1899 (setu) → **Agathe**
Okas MT 84
Oko Rv
Oks MT 86
*Oksa Sg
*Okse OWM 26; Wd, setu
*Oktavia 1919
Oku Rv
Olari Trt 62
Olau = **Olav**
*Olda Rv
*Oldi MT 96, Rv
Oleander → **Olearius**
Olex(-a) Inf P → **Aleksius**
*Olesja → **Olga**
Olevik MT 90
Olevus MT 93
Olger(d) Tln 27, EO 63; **Olgert**
Nm 59; **Olgerts** (lt) → **Holger**
*Olgu MT 84
Olimar tarv
*Olimpia Sim 35; **Olimpiada** =
Olympia(da) Sim 35
*Olinda Rv
*Olive EO 63
*Olja Mg 36 (setu) → **Olga**
*Olla MT 92
*Olle MT 14
Ollev Võ 26
Ollus MT 86
Olluste Ans
Olo Amb; Ans
Oloko Ans
Oluneesius MT 82
Olvivo Tln 30—50
*Olümpia 1890; **Olympia(da)**
Sim 35
Omar (arab) Tln 62
Omél, Omelja → **Emil**
Omillas OK
Ommi Tln 58 ∞
Ondrei → **Andreas**
Onesimus MT 82; **Onesimus** (kr)
1772; **Onisim** 1919; **Onisimus**
1862; **Onisius** Sim 35
Onufrius 1862; (**Onowrius** 1886)
*Oode MT 84, Rv
Oodet Mg 36

- Oodo, Oodu** Mg 36
 ***Oola** Ans
Oolev = Olev ←
Ooli (Oli) → Olev
Oolu Tln 62 (patr); **Oolut** → Olev
Oomer = Hoomer
 ***Oose** Tln 27
Oosip → Joosep
Ootavus MT 14
Ootus MT 84
Oovu EK 37 : 128
 ***Ophelie** = Ofelia
Orenti 1919
Orest Tln 62 (patr); **Orestes** 1919
Orfeus (kr) Sim 35
 ***Orhidee** Rv
Orion (kr) Sim 35
Orlando (it) Tln 62 (patr)
 → Roland
Orm Tln 30, Mg 36; **Ormes** Mg
 36 (km) EO 63; **Ormi** 35/40
 ***Orpa** MT 82
Orpheus = Ofreus
Orvet Hiis 38
 ***Orvi** 35/40; **Orvike** Mg 36
Orvo 35/40; **Orvu** Mg 36
Osaleid MT 86
Osavus MT 84
Osborn (rts)
Oskar = Oskar ← Trt 1862
Osea 1866; **Oseas** 1891; **Osia**
 1862, Tln 35/40 = Hosea (hbr)
 ***Osi** om. **Osja** Mg 36
Osjand Mg 36
 ***Oskara**, ***Oskaria** (rts) → Oskar
Oskur Mg 36, Tln 35/40
Osmar (sks) Tln 30—50
Osmo 1849; **Osmu** IK 1882
Os(s)ia (vn) 1862, Sim 35, Rv =
 Hosea (hbr), vrd. Osea
Osu Mg 36
Otfried (sks)
Otger → Edgar
 ***Othilia**, **Othilie** → Ottilia
Othmarus → Ottomar
Oti OK³, Tln 35/40, → Oto
Otmund → Edmund
Otsik OKS; kal 1915
Otso (sm)
Otus MT 97
Ove (rts) Pd 62
Ovelemb Mg 36 (muist)
- Paab** = Fabian (Neum)
Paal = Paulus (Neum)
Paali (Inf P) = Paul (Neum)
Paas = Basilius (Neum)
 ***Pabbo**
Pabu Mg 29
Pahoomius MT 82
Pall, Palli = Balthasar ← (Neum)
Palladi Rv
Pallo 1853, Trt 1862 pn
 ***Palmerine** Rv
Paltser 1772, Trt 1862 pn =
 Balthasar
Paltso = Balthasar
Pamfilius (> Poom) Neum
Pankrazius (kr) 1849
Pantaleemon 1877
Pantalon (kr) 1858, Rv
 ***Parba**, 1849 → Barbara
 ***Parbo** 1772
 ***Parbu** = Barbara ←
Parnabas (hbr) 1772
Parri EO 63 (Võ)
Parsabas 1772
Partolomeus Mustvee 35 =
 Bartholomeus
Pasilides 1772 = Basilides (kr)
Pasilius 1772 → Basilius
Past = Sebastian (Neum)
Pastian (1884) = Sebastian ←
Patri(i)tsius (lad) 1858, MT 82
Paust = Faustinus (Neum)
Paver = Pa(a)vel → Paul
Pear, Pearen, Pearn, Pearo, Pearu
 → Bernhard
 ***Peata** 1772, **Peaata** MT 82 → Beata
 ***Peatriks** 1772 = Beatrix → Beata
Peatus 1772, MT 1890
Peedel EO 63
Peeren, Peerent → Bernhard
Peets Trt 1862
 ***Pehate** Võ 24
Peip Tln 35
Peit (= 1713, Järva-Peetri 1827)
Pelaagius (kr) MT 82
 ***Pelagia** Rv
Pendis, Pendo → Benedictus,
 → Bernhard
 ***Penigna** 1772 = Benigna
 ***Peningna** 1858
Penjam, Penjamin = Benjamin
Penn (Penni) < Benignus, Neum

Penno = Benno
Pepito Tln 1862
Pepo Põlts XVII saj.
Per → Pe(te)r
Peregrinus (lad) 1860
Perent 1772 → Bernhard
Perillus 35/40
*Perleida Võ 21
Pernart, Pärnard 1849, 1891
Pern(o) Põlts XVII saj. = Pärn(o)
 → Bernhard
*Perpetua (lad) 1772
Pert → Adalbert, → Bartolomeus
Perta → Bertha
Pertel → Bartolomeus
Pertram = Bertram (sks) 1772
Perti → Adalbert, → Bartolomeus
Peteri Tln 62
Petram 1772 = Bertram
*Petronella (kr) 1772, Rv
Philemon = Filemon
*Philippine → Filippus
Philippos → Filipp(us)
*Pihle, Pihli Mg
*Piiba MT 82
*Piibe Tln 62
Piidre → Peeter
Piiter → Peeter
Pikar Vilj 34
**Pil(l) 1825, 1762, 1853 = Philipp
 → Filipp = Sibylla ←
*Pilve MT 1884 → Pilvi
*Pirko (sm) Nm 58 → Birgitta
*Pistis
Pjotr (vn) Trt 62 → Peeter
Plaato 1880 = Plato
*Placidia → Hilja
*Plandina 1849 = Blandina
Plato (kr) 1849, Sim 35
Pogislaus = Bogislav (sl)
Pol → Paulus
Poldi → Leopold
Polikarpus (kr) 1772
*Polly → Maris, → Pauline
Ponava MT 82 = Bonavent
Ponivaatsius MT 82 = Bonifacius
 (lad)
Pool → Paulus
Poom = Pamfilius
Porfi(i)rius Sim 35
Porro Tartu 1862

Porviirius MT 82 = Pørfirius (kr)
Pranka (< Franziskus) (Neum)
Predik 1825, **Predrik** 1772,
Preedik, Preedrik, → Friedrich
*Prigitta 1849 = Brigitta ←
*Priide → Elfriede
*Priita → Brigitta
*Priskilla (lad) Rv
Prits → Friedrich
Prok = Prokopius Neum
Proko(o)pius (kr) Sim 35
Prometeus (kr) tarv
Promm(u) → Fromhold
Proomet → Fromhold
Proos → Ambrosius
Pross ~ Pruss Trt 1862 → Ambrosius
Prowos Põlts XVII saj.
Prudentsius (lad) 1860
Pruno → Bruno
Pruus → Ambrosius
Purgard → Burchard
Purk, Purka, Purkart → Burchard
Puss Wd = Buss 1800 (**Pussak,**
Pusak, Pusik, Trt 1862
*Päivi Mg 29, 36
Päivo ~ Päivu Mg 36
Päll ~ Pällö (1853) = Abel
 (Neum)
*Pärja MT 1886 = Pärje
*Pärje 1962 = Pärja
Pärknard 1891 = Bernhard ←
Pärn (Trt 1862) → Bernhard
Pärtelmes, Pärtmis, Pärtmus
 → Bartholomeus
Pärent 1849
Päwat Inf P
Päär, Päären 1891, **Päärend, Päärent,**
Päärt, Pääru → Bernhard
Päärn, Pääro, Pääru → Bernhard
Pööbu = Föbus
Püüd 1846
Raafael → Rafael
*Raasu Rv
Raavel = Rafael
Raavo EO 63
*Rachel → Rahel
*Radi Tln 62
Radiart Tln 58 ∞
*Rael → Rahel

Ragnar (rts) Trt 62 → Reinhard
 ***Ragne** Tln 62
Ragner Rv
Raho EK 1937
Rahu (= Raho) MT 86
Rahuleid 35/40, MT
Rahvael → Rafael
 ***Raia** = Raja → Raissa
Raid Nm 56
 ***Raidi** EO 63
Raido Mg
Raidu EO 63
Raiet 1938
Raigo 1938
Raik Tln 62
Raiki EO 63
Raiko EO 63
 ***Railis** → Rahel
Raim EO 63
 ***Raima** EK 37 Nm 54
 ***Raimi** EO 63, P
Rain → Reinhard
 ****Raina, Raini** Trt 62, EO 63
Rainis (lt) EO 63
Rait Trt 62, Pd 2
Raitse 1938
 ***Raja** → Raissa
Rajar 1938
Rajur 1938
 ***Rakel** → Rahel
 ***Raldi** Nm 58
Ramm Trt 1862 pn
Ramon Nm 57, Vilj 32, 34
 ***Randa** Srm, 35
Randel Trt 1862, 1938 (→ ?Randolf)
Rannar Rv
Ranne EO 63
Ranneld EO 63
Ranno EO 63
Raphael → Rafael
Rasmus Tln 62 → Erasmus
Rass = Erasmus (Neum)
Rauni, Rauno EO 63
Rawael → Rafael
 ***Rave** EO 63
 ***Rea** Trt 56
Reas → Andreas
 ***Rebe(c)ka, Rebekka** (hbr) 1772
Reck, Rekk → Dietrich, → Heinrich
Rediard Rv

***Reeda** = Reet ←
 ***Reedu** 1938 = Reet ←
 ***Reeme** Nm 58
Reemet → Fromhold
 ***Reemi** Nm 51
Reenit 1938
Reeno Mg 36
Reenur 1938
Rees → Andreas
 ***Reete** EO 63 = Margareete ←
Regan EO 63
Regenhold Rv
Regenvald Tln 20
Rego → Gregorius
 ***Reidi** tarv
 ***Reili** EO 63
Reimo, Reimund → Raimund
Reinart, Reinat → Reinhard
Reimund (Reimund 1772), Raimund 1870
Reinolt, Reinot, Reinu, Reinup, Reinut → Reinhold Amb 1862
Rekk → (Ind/rek) → Heinrich, (= Tid/rek) → Dietrich
Reko (= Ind/reko) → Heinrich, (= Tid/reko) → Dietrich
 ***Relja** EO 63
Reljo 1938
Remi Tln 20
 ***Rena** EO 63
Renald Tln 20
Renaud Vilj 27
René → Renatus
 ***Renita** Nm 55
Renno EO 63
Rents = Florentius (Neum)
 ***Reseda** Tln 35
 ***Reti** EO 63
 ***Reville** Tln 58
Reymo (= Reimo) → Raimond
 ***Rhoda** (kr) = Rooda
 ***Ria** EO 63 → Maria
 ***Ricarda, Richarda** → Richard
 ***Rihate** Vö 20
 ***Rihella**
Riido, Riidu → Friedrich
 ***Riika** EO 63
Riimar EO 63
 ***Riine** 1938, EO 63 → Katharine
Riiska → Gregorius
Riivo Trt 61
 ***Rika** EO 63

Rikand, Rikart, Rikard → Richard
Riko = Riho → Richard
Riks → Richard
Rill, Rillo → Kūrillus
*Rimma EO 63
*Rimme Trt 62
*Ringa EO 63
*Rini Trt 62
*Riste, Risti 1883 → Kristina
Ristijaan, Ristja(a)n, Risto
 → Kristian
Ristomus → Krysostomus
Ristu → Kristian, → Kristoforus
*Ristu Wd → Kristina
Rits → Friedrich
*Rits Wd → Margaretha
Ritso Wd → Friedrich
Rjurik (vn) → Roderic(h)
Roald = Ro(dew)ald (sks)
Robbert 1849 → Robert
Robi → Robert
Robiinius MT 82
Roby = Robi → Robert
Rode (= Roode) → Roderich
Rodion Rv Srm 35
Rodrigo, Rodrik → Roderich
*Rolaine Vö 25
Romando EO 63
Romas EO 63 (**Rombert** Rv)
Romeo → Roman Trt 21
Romm → Fromhold
Rommi, Rommy → Fromhold
Romulus → Roman
*Rona Vilj 34
Ronald EO 63 (sks)
Ronimus = Hieronymus
Roobert, Roobet → Robert
Roobu → Robert
Rooda = Rhoda
Roode Nm 53 → Roderich
*Roome EO 63
Roomo → Fromhold
Roonius MT 82
Roop, Roopi → Robert
Roos → Ambrosius
*Ro(o)smarii = Rosa † Maria ←
Rorink → Roderich
*Rosaalje → Rosalie
*Rosaclara = Rosa ← † Clara ←
*Rosalba → Rosa
*Rosetta, Rosette → Rosa
*Rosilda Vi 25

*Rosilde Rv
Roska = Troska
Rostislav (sl) Rv
*Roswita (sks) Vö 22 ~ Rosita
Ruben, Rv, Trt 21, Sim 35
Rudi → Rudolf
Rudolph → Rudolf
Rudolw → Rudolf
Rudo → Rudolf
*Rufa Rv
*Rufina Rv
Ruho EK 1937
Ruin EO 63
Rumeenius MT 82
Rumman = Roman
Rupert(us) 1849, **Ruprecht**
 → Robert
Rurik Vö 24 → Roderich
Rusi → Ambrosius
Ruslan (sl) EO 63
Rutmar (sks) Pd 62
Rutto, Ruttor 1938
Ruuben = Ruben
Ruubert 1860 = Rupert → Robert
Ruubet = Ruubert
Ruudolhv 1860 → Rudolf
*Ruvina 1872 = Rufina (lad)
*Rööda → Margarethe
*Rööt → Margarethe
Rädamant Rv
*Rähni 1938
*Räni (Reni) EO 63
Ründar 1938
Rünne Trt 62
Rünno EO 63
Ryll → Kūrillus

*Saade MT 86
Saadu (Saatu; Sattu, Satro)
 (muist)
*Saaga Ans
*Saage MT 03
Saak MT 86
*Saale MT 01, Nm 59
*Saalome 1885 → Salome
Saamel, Saamo Wd, **Saamu**
 OKS-u, **Saamuel, Saamul** MT 82
 → Samuel
*Saani MT 86
Saattev MT 14
Saatuv MT 84

- Sagarjas, Sahar, Sahkarjas**
 → Sacharias
Sago Ans
Sagris → Sacharias
 ***Saida** EK 1937: 128
Saino Rv
Sakaarias MT 82, **Sakarias** 1866
 → Sacharias
Salasto Ans
 ***Sale** MT 92, Trt 23
 ***Salga** MT 97
 ***Salge** MT 62
 ***Salgu** MT 84
Salk MT 84
Salkus MT 97
 ***Salla Ans**
Sallasto Ans
Salo → Salomon
Samm MT 84
Sampson → Simson
Samul → Samuel
Sandor → Aleksander
Sanni, Sanno Rv, Sannu
 → Aleksander
Sargo Ans
Sarjas = Sacharias Neum
 ***Sarma** (lt) EO 63
 ***Sate** MT 14
Savva Rv
 ***Scholastika** (lad) 1829
Schmu(u)l → Salomon
Seadlus MT 84
Sebaldus 1885, **Sebalt** 1849;
Seebald 1866 (sks)
Sebastjan 1862 = Sebastian (kr)
Sebedeus (hbr) Sim 35
Seebu < Sebastian (Neum)
 ***Seeda** Viru-Nigula 1905
 ***Seera** Rv
Seeru < Sergius (Neum)
 ***Seida** EO 63
 ***Seidi** Trt 62
 ***Seiu** Mg 36, EO 63
 ***Seleida** EO 63
Selge OKS
 ***Selja** EO 63
 ***Selje** OKS
Selmar Pd 62
 ***Selte** Vö 22
 ***Selve** Rv
Semjon → Simeon
Semmel → Samuel
Semmen → Simeon
Semper
 ***Sepi** MT 82
Sep(p) Trt 1862 (pn) → Joosep
Sep(p)o 1917; OK³, EO 63
 ***Serafiima** Rv
 ***Serena** Vö 23
Serenus (lad) 1772
 ***Serli** EO 63
Servazius (lad) 1849, **Servatsius**
 1866
 ***Sesilia** 1772 → Caecilia
Set 1772; **Sett** MT 82
 ***Severia** (lad) 1885
Severin (lad) 1772 (Severi pn)
 ***Sidoonia** (hbr) 1885
Sidor = Isidor (kr)
 ***Sie** EO 63
Siegiward, Siegiwart = Sigward
Sigismund 1772, **Siigmunt** 1849,
Sigmund (sks) Tln 20, Rv
 ***Sigre** EO 63 = Sigrid
 ***Sigrun** Rv
Sihvo → Siegfried
 ***Siida** Ans
 ***Siide** MT 14
 ***Siidi** MT 84
 ***Siila** MT 82
Siirak (hbr) Sim 35
 ***Siirde** MT 86
Siivart = Siegiwart (sks)
 ***Siivi** Tln, Trt 62
Sikka = Siegfried (Neum)
 ***Sille** EO 63
Silvian Vö 24 → Silva,
 → Silvester
Simmo 1849 → Simeon
 ***Simone** EO 63
Simusk Põlts XVII saj.
 ***Singe** Tln 62, → Signe (tarv)
 ***Sipri** Rv
Siprian 1772
Sira Põlts 1698
Si(i)rak (hbr) 1849
 ***Sireeda** Elv 62
 ***Siret** Tln 62
Sirgev OKS
 ***Sirgo** 1916, OK³
Sirianus 1772
 ***Sirja** EK 1937: 128
 ***Sirle** Tln 61/62
 ***Sirli** Pd 62

Siro Ans
 Sirius (kr) 1772
 *Sirve EO 63
 *Sisko OK³
 Sivard(t) Segward (skos)
 *Sobeida Rv
 Solomon = Salomon; **Solomon**
     = **Salomon** → Salome
 *Solveig (skand) Rv
 Somo Ans
 *Sooja MT 84
 Soost < Sosthenes (Neum)
 Sootes 1885
 Soov MT 84
 *Soovi MT 84
 Soovitus MT 86
 Sostenes (kr) 1849
 *Spes
 Stanley (ingl) Tln 20
 Stenka → Stefanus
 *Stepanida → Stefanus
 *Sterna Tln 35
 Steve (rts) Elv 62, EO 63
 *Suide MT 95
     Suit om. **Suidu** Tln 61; Mg 36
     (ür) (muist)
 *Suivi Nm 59
 *Sula OKS → Sulev
 *Suleika (arab)
 *Suliline MT 82
 Sulpsius 1772
 *Sulu MT 84
 *Sulvi Trt 22
 *Sunana Rv
 *Sune (rts)
 *Sunni MT 84
 *Suraia Rv
 *Susa, Susi → Susanna
 *Susani Võ 23
 *Suude MT 84
 *Suuli MT 94
     Suutus MT 84
 *Svea (rts) Tln 34
 Södavald AS (muist)
 *Sõide MT 84
 Sõitlus MT 86
 Sõrje Nm 51
 *Sõrmi MT 06
 Sõu(u)dev MT 86
 Sõudus MT 93
 *Säde MT 86, Tln 34
 Säkk (< Isaak Neum)

Särav MT 84
 Säravus MT 97
 Särevus MT 90
 Sööm Tln 40
 Südi OKS
 *Sünda Ans
 Sündus MT 84
 *Sünne Nm 55, 57
 *Sürga, *Sürge Ans
 *Süüda Ans
 Sylvanus → Silvia
 Sylvester → Silvester

 Zacharia(s) → Sacharia(s)
 *Ziidra (lt) EO 63
 *Zina → Zeneide

Taago Ans, EO 63
 Taalo Hiis 38
 *Taanja Tln → Tatjana
 Taara 1884
 Taave EO 63
 Taban, Tab(b)ane → Stefanus
 *Tabea, Tabi → Tabitha
 Tabelinus Henriku L Kr XXIV
 Tabio Ans
 Tabor Inf P
 Tada = Thadeus
 Tae Ans
 Tagobert 1866 = Dagobert (sks)
 Tahvo → Stefanus
 Taidus OKS, Tln 35
 *Taidi Tln 34
 *Taigur Trt 22
 Taimar EO 63
 *Taissia Tln 34
 *Taiva EO 63, Mg 36
 Taivo EO 63, Mg 36
 *Taje EO 63
 Talis EO 63
 Talo (= Taalo) 1866
 *Talva, Talvi → Talvi
 *Talvikki → Talvi
 Tamar Trt 62 → Tamara
 Tambet Nm 60 kirj.
 Tamm Trt 1862 (pn); MT 86
 *Tamme Sg
 Tammi OKS
 Tammo Trt 1862 (pn)
 Tamur EO 63

Tanislaus → Stanislaus
 Tannar Tln 62
 Tapani (sm) = Stefanus ←
 Tapote (muist)
 Tari(i)us 1866, MT 82
 *Tarja = Daria
 Tarsid Vö 22
 *Tasa 1896
 *Tasja < Anastasia
 *Taso OKS; Tasu 1907; EO 63;
   Tasur Nm 58
 Taulo EO 63
 Tauri EO 63
 Tauts ~ Toots → Tiit
 Tavet 1866 (= Taavet) Tavit
   1849; → David
 *Tebbo Amb 1718
 Teedu = Theodotus
 *Teekla 1860 < Thekla
 Teeni MT 84
 *Teevi EO 63
 Tegelem (muist)
 Tegev MT 14
 Tegevus MT 98
 Tehv, Tehva, Tehvanus, Tehve,
   Tehven, Tehvo → Stefanus
 *Telle Ans
 *Telvi Tln 61
 Temetrius 1866 → Demetrius
 *Temme Ans
 Temmo Ans
 *Tenda Ans
 Tendo Ans
 Tennes, Tenno, Teno Tln 62
   → Antonius, → Tönis
 Tents → Antonius
 Teo → Theodor
 Teobald (sks) 1866, Teobalt 1849
 Teodoosius (kr) MT 82
 Teodotus (kr) 1862
 Teofil Tln 34, Teophilus 1862,
   Teovillus MT 82, Teowil 1849 =
   Theophilus
 Teolan EO 63
 Teomas Tln 34
 Tep(p)o → Stefanus (pn)
 Terasto Ans
 *Terhi ~ Terhikki (sm) → Teri
 *Terry → Therese
 Tesiderius (= Desiderius) 1772
 *Tessa Vö 24
 *Testa (Muhu, Nadežda ←)

Tetlaus 1866, Tetlohw 1860,
   Tetlow 1849
 Tewan Pöłts XVII saj.
 Thadeus (hbr) 1862
 Thalaleus (kr) Neum
 *Thamar → Tamara
 *Thea → Therese
 *Thelma Rv
 Theobald, Theodemar
   → Theodorich
 Theodot (kr) 1829
 Theodul (kr) 1829
 Theophilus (kr) 1829
 Thimotheus (kr) 1883
 Thoinodas → Tauno (muist)
 Thotu → Toivo
 Tibeerius MT 82
 Tiburtius 1860
 Tiht MT 84
 Tiidrek, Tiidrik 1866 (= Diitrik
   1860)
 Tileman 1860 = Tileman sks
 *Tiili IK 1882 (Wd)
 Tiinus = Tin(u)s → Faustinus,
   Konstantinus, Martinus,
   Valentinus jt.
 Tiirik → Dietrich (Neum),
   → Theoderich
 Tiirk → Dietrich
 Tiiv MT 86
 Tileman = Tiileman
 *Tili 1884
 Till Trt 1862 → Töll
 Timofei → Timotheus
 Timolaus (kr) 1829
 Timon (kr) 1772
 Timur Nm 55
 Timus = Timotheus
 *Tine(ke) Valga 63 → Tiina
 Tinn Trt 1862, Tinni Trt 1862
   (pn), Tin(n)o 1849, 1860, Tin(t)s
   1860, 1883 → Konstantin(us),
   → Valentin(us)
 Tino Wd (= Tiino ~ Tiinu) →
   Kristina, → Tiina
 Tio = Tiuu ←
 Tionisius 1772 = Dionysius ←
 Tirek(e) Tln 1727 ∞
 Tirk, Tirt → Dietrich
 *Titine → Kristina
 Tobi 1847 → Tobias
 Toe Tln 34

- Tof(f)er Trt 1862 (pn); Tohwer
04—07; Tohwre 1849
→ Kristoforus
- Tohko Ans
- *Tomasia 1772 → Thomas
- Tomasso Inf P
- Tominikus 1860 = Dominikus
(lad)
- Tomm, Tommi, Tommy → Thomas
- Tonatus 1772 = Donatus (lad)
- **Toni = Tooni → Antonina,
→ Antonius
- Tonies, Tonni → Antonius,
→ Agathon
- Toobi, Toobias → Tobias
- *Tooda Ans
- *Toode MT 93
- Toodus MT 02
- Toon MT 82
- *Tooni MT 82
- Toos = Theodotus → Theodor
- *Tora = Toora
- Torsten Rv
- Tout,oute → Toivo
- Toyuelembi, Thoyuelembi,
Toyuotu (XIV saj.) → Toivo
- Trass = Taras(ius) (Neum)
- Traugott 1880
- Trees → Andreas
- *Trilby Võ 22
- Trofim Sim 35 (kr)
- Trohve (Kurrik) = Trofim (kr)
- Troska Amb
- *Truda ~ Trude → Gertrud
- *Trusilla Tln 20
- *Truta, Truto = Truuta
- Truus → Andreas
- Trygve Tln 61
- Tsahkarjas Wd → Sacharias
- *Tsetsilia → Caecilia
- *Tsilla → Caecilia
- Tugev Sg
- Tugevus MT 84
- Tuiko Ans
- *Tulda Ans
- Tulev MT 84
- Tulevik MT 90
- Tulevus MT 93
- Tulles MT 86
- *Tulli, Tullia tarv
- Tullio Rv
- *Tunde MT 01
- Tundev MT 84
- Tundus MT 1914
- *Tungi MT 84
- **Tunne MT 84 (naisenimena);
Tln 33 (mehenimena)
- Tunnel MT 14
- Turve OKS
- Turvo Rv
- *Tõde IK 82
- Tõdur Hiis 38
- Tõeleid MT 84, Rv
- Tõho Hiis 38
- Tõivik Hiis 38
- Tõivur Hiis 38
- Tõlvo Hiis 38
- Tõotus MT 93
- Tõsidus MT 84
- *Tõte MT 84
- Tõttus MT 84
- *Tõuse Sg
- Tõut muist → Tiit, → Toivo
- *Tähde (= Tähte) Sg
- *Täheke (*Eha — Täheke) Rv
- Tähko Ans
- *Tähia Ans
- Tähve, Tähven (Muhu,
Stefanus ←)
- *Uarda Tln 1901
- *Ude Ans
- Udolain Trt 22
- Udres OK
- Ugo → Hugo
- *Uida Ans
- Ukoven Ans → Uko
- *Ulanda Rv
- *Ulde Ans
- Uldo Tln 40
- Ulfred Rv
- *Ullabella → Ulla
- Ullo → Ulrich
- *Ulmi EK 37: 128
- Ulvar EO 63
- *Ume (ind) Trt 61
- *Undu Ans
- Unn, Un(n)o Ans
- *Unna Ans
- Unnako Ans
- Unnepeve (Henriku L Kr)
(muist) = ?Önnepäevi
- Unno = Unn Ans

- Uraanius** MT 82
Urho (sm) Tln 62
Urk Põlts XVII saj., Urge Hageri
 XVIII saj.
*Urmi → Urbanus
Ursel 1866, MT 82
Urut Elv 62
Urves MT 14 → Urva
Usko (sm)
Ustav MT 86; **Ustavus** MT 97
Ustus MT 84 (= Usstus)
Utemeel (muist)
*Uude MT 84
Uuden MT 14
Uudus MT 01
*Uuli MT 86
*Uusi MT 84
Uuskam (< Joachim) Neum
*Utse Ans

*Vaade MT 84
*Vaadi MT 84
Vaado Ans, Mg 29 (Henriku
 L Kr **Wade**); Tln 35/40; Mg 36
 (ür) (muist)
Vaadu Mg 29 + Mg 36: murd;
 Tln 35/40
Vaaler WO → Valerius
Vaane Wd
Vaano Mg 29 (Henriku L Kr
 Wane), Trt 30
*Vaari EO 63; **Vaarika**, tarv
Vaas (< Bonifatsius) Neum
Vaatlus MT 84
Vaba Sg
Vabadus MT 86
Vaband MT 06
Vabar Mg 36
Vabian 1772 → Fabianus
Vabo = Vaabo Mg 36 →
 Fabianus
Vabras OK³ → Vahur
Vabu Mg 36
Vadim Rv, Nm 53
Vado ehk **Vaado** Ans
*Vagi Trt 37
Vagur OKS
Vaho Mg 36 (tarv) → Vahur
Vahto Tln 35/40
Vahvus MT 84
*Vaidla Trt 38

Vaidu → Vaido
Vaigur Hiis 38
*Vaiki Mg 36 → Vaike
Vaiko Nm 56, Tln 62, EO 63
 → Vaike
Vaikus MT 84 → Vaike
Vaimas Ans < *Vaime
*Vaime → Vaike
Vaino Mg 36 (tarv); Trt/Elv 62
Vainur Hiis 38
Valo Ans
*Vaiva Ans
Walba, Walbe, Walbur Wd
 → Walburg
Valda Ans → Valdemar
Valdalemb Mg 36 (ür, muist)
Valdas AS
Valde Sg; Trt 36 → Valdemar
*Waldeka OWM 26 → Valdemar
Waldeku Sg
Valder Hiis 38
Valdev Mg 96; Trt 35/40
Valdik Mg 29 (Henriku L Kr)
 (= Valdeko); Trt 30—41 —
 → Valdemar
Valdis Elv 62, Rv → Valdemar
*Valdja Mg 36; Trt 35/40
Valeerius MT 82 → Valeri
*Valeska (lad) Kurrik
Valet Tln 35/40
Walfried (sks) Tln 20, 54
*Valger Mg 29 → Walburg(a)
Valgur Mg 36, Trt 35/40
Valgus MT 86, Tln 57 ∞
Valgut Hiis 38
*Valide Rv
Valit Mg 29
*Valja → Valentina
Vallen EO 63
Vallut Mg 36 (tarv)
*Valma Mg 36 (tarv)
Valmen tarv → Wilhelm
Valmond EO 63
Valner EO 63
*Walpur Wd, **Walpurg(a)**
 → Walburga
Walt → Walter
Waltraut Rv
Valuleid MT 84
Valur Tln 58 ∞
Valvik Hiis 38 → Valve
Valvo Mg 36, Tln 35/40

- Walwrid**, **Walerit** 1870, 1860 =
 Wallfried
Vambo ehk **Vambola** ← AS;
 Nm 57
Vanas Mg 29
Vango, **Vanku** = Ivanko → Ivan
*Vanita Rv
Vanka (1849) = Ivan
Vapper → Vahur
Vardo Tln 35/40
Varfolomei → Bartholomaeus
Varjo Ans
*Varju MT 84; Trt 30—41 → Varja
*Varma OK³
Varmo Mg 36 (sm) EO 63; **Varmu**
 Mg 29 (sm), Tln 35/40
Warner = Werner ←
*Varve Mg 29
Varvu Mg 29, Trt 30—41
Vasilius 1862 = Basilius ←
Vaska = Ivask → Basilius
Vaso ehk **Vasso** Ans
*Vasse Ans
Vasso = Vaso Ans
Vastel Linda 1903
Vasten Mg 36 (ür), (muist)
Vatko Amb (top. Vatku)
Wattele → Vootele
*Wausta **Waustina**, **Waustiine**
 MT 82 → Faustina
Veata = Beata ←
*Vebroonia MT 82; **Webronia**
 1862, 1866
*Veeda, Rv; Pd 62
*Veegi Hiis 38
*Veeli MT 94; Tln 35/40
Veeliks Trt 30—41, → Feliks
Veelin Elv 62
Veetse (Vetse, Vesse), (muist)
Veevo EO 63
Veid → Wido
Veigu Mg 29
*Veinika Tln 61
Veino EO 63
*Velaine Rv
*Veleda Rv
*Veleida → Velda
*Velessy Vö 24
*Velge Rv
*Velgi Hiis 38
*Velikita (= Felicitas) Trt 22
Veliks 1772 → Feliks
Welisias 1860; **Welitsius** 1866 =
 Felicius → Feliks
Velita Rv, Vö 23
*Vella Ans; Trt 30—41
Vellamo IK 82
Velle Rv, EO 63 → Vello
Vellu ehk **Vello** ← AS, Rv
Velmo EO 63
*Velve Mg 29
Velvo Mg 29; **Velvu** Mg 29,
 Trt 30—41
*Vendela Rv
Vendelin (sks) 1849
Venedikt → Benediktus
Vene(e)sias 1844, 1860
*Vengine Vö 22
Veniko ehk **Vennike** Ans
Vental Vö 22
Ventsel 1772, **Venzel** 1849,
Ventzel 1870 = Venceslav (sl)
Verden Vö 21
Verdinand 1772, **Verdinant** 1849
 → Ferdinand
*Vergo Tln 62
*Vernanda Tln 20
*Vero → Veronika
*Veroona MT 82
Veroonius MT 82
Vesik Mg 29 (Henriku L Kr
 Veseke) (muist)
Vesse 1863
Vester → Silvester
*Vialda Tln 20
*Vides 1772 → Fidelia(?)
Videvik MT 84
Vidik Mg 29
Vidres Mg 36 (rhvl)
*Viduka Hurt; 1849
Vietso ~ (Vietzo) = Viitsu 1847,
 Wd → Viitso
Wigand (sks) 1866
Vigilius 1829
*Vigita Nm 51
Vigo Rv, Tln 62
Vihas Mg 29 (muist) (Henriku
 L Kr Viezo); **Vihats(u)** → Wd
 Viitso
Vihavald Mg 29 (Henriku L Kr
 Vievaldus) (muist)
Vihtemas, **Vihtmes** (muist)
*Vihvella
*Viida MT 84; Tln 20

- *Viidali MT 82
 Wiidas Wd
 *Viide MT 84
 Wiides 1884 = ?Fides
 Viidi = Fides ← (Neum)
 Viidrik Mg 29 → Friedrich
 *Viidrika Wd → Friedrich
 Viidu = Vitus (Neum)
 *Viie MT 93; Trt 35
 *Viiga Trt 62; *Viigi Trt 30—41
 Viik MT 93
 Viikus MT 82
 *Viila MT 82
 *Viili MT 86
 *Viillipina 1860
 Viljard, Viljer EO 63
 *Viime MT 86; *Viimi EO 63
 **Viira Ans; *Viire Mg 36 (tarv),
 Nm 58; *Viiri Tln 35/40; *Viiru
 MT 94
 *Viisa = Lovisa → Luise
 Viisas 1915; OK³
 *Viise Mg 29 (murd) → Luise
 (Loviise); *Viisi MT 86
 *Viisila MT 84
 Viita = Vita
 Viitas Wd
 **Viitin Wd; mehenimi Hurt (1899);
 Mg 29 naisenimena (?)
 Wiitsu = Viitso ←
 *Viivika → Vivian
 *Vika EO 63
 Vikand 1772; Viikand 1885 =
 Wi(i)gand (sks) 1860, 1890
 *Vilanda Rv
 Vilbas ehk Vilgas AS
 *Vile MT 84
 *Vileida → Velda
 Vile(e)mon 1849, 1885 = Filemon
 (kr)
 *Vilga MT 14
 Vilgas 1915, OK³
 *Vilge Mg 36 (tarv)
 Vilgo Mg 96 (tarv); *Vilgu MT 86
 Vilgur 63
 Wilibald 1866; Vilibalt MT 82 =
 Willibald (sks)
 Wilibert 1772 = Willibert (sks)
 Vilik Mg 29 (ür) (muist); Tln 35/40
 Vililemb Mg 29 (ür) (muist)
 *Vililla MT 82
 Vilimeel Mg 29 (ür) (muist)
- Viling Mg 36 (ür) (muist)
 Vilip 1772 = Filippus (kr)
 Vilipert 1849 = Willibert (sks)
 *Vilipiine 1892 → Filippus
 Vilip(p)us MT 84; 1862
 Vilipäev Mg 29 (ür) (muist)
 Vilitõiv Mg 36 (ür) (muist)
 Vilivald Mg 29 (muist)
 Viljalemb Mg 29 (muist)
 Viljameel Mg 29 (muist)
 Viljand Mg 29 (Henriku L Kr)
 (muist)
 Viljandu Mg 36 (ür) (muist)
 Viljapäev Mg 29 (muist)
 Viljard EO 63
 Viljat Mg 29, Tln 35/40
 Viljema AS; Viljemas Mg 29
 (muist)
 Viljer EO 63 → Viljar
 Vilkk MT 86; Trt 39
 *Villa MT 88; *Villa ehk *Ville
 Ans
 Ville Tln 62
 Willebrod 1829 = Willibrord
 (sks)
 *Willenoore Rv
 Willibald (sks) 1885; Kurrik, Rv
 Willibert (sks) 1866
 Villim = Vililemb Mg 29
 (ür) (muist)
 Villo ehk Vilo Ans
 Villum Põlts XVII saj.
 Vilmas Mg 29 (ür) (muist)
 Vilmer → Wilmar
 Vilmut → Wilhelm
 Vilo Ans
 Vilu (< Pamfilius) Neum
 Vilulemb Mg 29 (ür) (muist)
 Vilvat Wd
 Vilvet Trt 33
 *Vinda Ans
 Vinfried Tln 34 = Winfrid (sks)
 Vintsent 1772; Wintsen 1885
 *Viola (rts); Violetta Tln 20
 Virges Mg 29, Tln 35
 *Virgi Trt 40
 *Virginia (lad) Kurrik; Virginia
 Rv
 *Virje Mg 36
 Virko = *Virku (meesvaste)
 *Virku MT 84
 Virkus MT 86

- *Virma Hiis 38; *Virme Mg 36
 Virmo Mg 29 (ür)
 Viro Ans
 Visa Mg 29 (sm)
 Viso ehk Visso Ans
 Vita (= Viita) Kurrik
 Vitali Tln 62; Witalis 1866
 Witke Wd
 Vivald Tln 20
 *Vivika → Vivia
 Wlasius 1862 = Blasius ←
 Wlawius 1772 = Flavius ←
 Wlorentin 1772 = Florentinus
 → Florentia
 Wlorian 1849, Wloorian 1860 =
 Florian (1892) (lad)
 Vodiko Ans
 Volo Ans
 *Volva Ans
 Wolberg Keila 1771
 Volde → Voldemar
 Wolfgang 1829; Wolwgang 1849;
 Wolhwgang 1860 (sks)
 Wolfram Rv
 Wolrad 1772; Volrat 1849
 Vood MT 14
 *Voode MT 93; Ans
 *Voole MT 92
 Vooro ehk Voro Ans
 Votele IK 1882 → Vottele (Wd)
 Votiko ehk Vodiko Ans
 Votle Sg (?kirjaviga) = Votele
 *Wrantsiska 1885 = Franciska ←
 Wridebert 1866 = Friedebert ←
 *Wrid(er)iika 1866, 1890; *Wrid-
 rika 1860, Hurt (1899)
 *Vrihella Hiiu 31
 Wriido Hurt (1899) → Friedrich
 Wriidrik 1860 → Friedrich
 *Wriidrika Wd → Friederike
 Wriidu Wd → Friedrich
 Writs om. Writso (-u) 1882, Wd =
 Fritz → Friedrich
 Vsevolod (sl) Rv
 Vuadu → Adolf
 Vulp (< Wolfgang) Neum
 Vödo Ans
 Vöibo ~; Vöibu Mg 29
 *Vöide MT 84
 Vöido Mg 36; Tln 35/40
 *Vöidu MT 86, Trt 62
 *Vöie 1896
 Vöige MT 14
 *Vöime MT 84
 Vöimiko Ans
 Vöimo Mg 36
 *Vöimu MT 90
 Vöisiko Ans
 Vöisto Ans
 Vöit MT 84
 *Vöita MT 02
 Vöitleja → Vottele
 Vöitlus MT 84
 Vöitür → Vottele
 *Wölber Hurt (1899) → Walburga
 Vönd Mg 29 (ür)
 Vönno ehk Vöno Ans
 Vöntso (= Venceslaus) = Vent-
 sel
 Vörand Wd
 Vöso OK; Vösu AS
 *Vöte MT 84
 Vöttus MT 84
 Vöönas Wd
 *Väina Mg 29
 Väinu Mg 36 → Väino
 Väle Mg 29 (ür) (muist)
 Välemb Mg 29 (ür) (muist)
 Väk MT 90
 Värnalt Rv
 Wärner MT 82 → Werner
 Wäago ehk Wägo Ans
 Wääro Tln 35/40
 *Wöiber Wd → Walburg(a)
 *Wööbe = Phöbe
 *Öhku MT 98
 Öhkuv MT 84
 *Öhu MT 86
 *Öiela → Öie
 Öieleid MT 84
 Öige Sg
 *Öigela MT 84
 Öiglane 1896
 Öiglik OKS
 Öiglus MT 14
 Öigus Rv
 *Öila Ans
 *Öili EO 63
 *Öilm → Öili
 *Öilma Ans
 *Öilme → Öie
 Öimeleid MT 96

- Öimu Sg
 Öimuleid MT 84
 *Öitse Mg 36 (tarv), Trt 30—41
 Öiv Mg 29
 Öivo Mg 36, Trt 37; Öivu Mg 36
 *Öilme Sg (?kirjaviga pro Öilme)
 *Önnela EO 63 → Önne
 **Önneleid MT 84, EO 63 → Önne
 Önnepäev (?) Mg 29 (Henriku L
 Kr muist)
 Önnev Mg 29
 Önnu Mg 29
 *Örne EO 63
 *Öuna MT 84; *Öunu Hiis 38
- *Ädo = Hedvig
 *Ädi Mg 29 (Srm) → Hedvig
 *Ädu Sg; Mg 36 (krk); Trt 35/40
 Äge Mg 29 (ür)
 Ägidius = Aegidius
 Ägillus = Aegilius
 Ähvard = Evard → Eberhard
 *Äilu Hiis 38
 *Äli EO 63
 *Ämarik MT 14
 Änni = Enni → Ernst
 Ärbet, Ärbi, Ärps → Herbert
 *Ärda ehk Härda OKS
 Ärmet Hiis 38
 Ärmu Mg 36
 Ärmus Mg 36 (kr); → Hermas
 Ärni → Ernst
 *Ääri MT 02
 Ääro Hiis 38
 *Ääse Hiis 38; *Ääsi Hiis 38
 Äävalt = Eberhard (Neum)
- *Öifrosiine, Öihwrosi(i)ne = Euf-
 rosiine ←
- Uddo Pölts XVII saj. (patr), 1868
 Ueldus MT 92
 Uhendus MT 86

- Üksmeel MT 84
 Üla OK³
 Üland Mg 36
 *Ülane Hiis 38
 Ülbu Mg 29 (sm, top)
 *Ülde Ans
 Üldelembe (?) (Uldelemp) (muist)
 Üldo EO 63
 Üldus MT 98
 Ülend MT 14
 Ülendus MT 86
 Ülermg Mg 29 (sm)
 Ület om. Ületu Mg 29 (sm)
 Ülev Mg 36, EO 63
 Üleven Ans
 Ülis Rav
 Üljo Mg 36 (tarv)
 Üll Mg 36
 Üllart Hiis 38
 Üllet Hiis 38
 Üllik Mg 29 (sm)
 Üllo Mg 36; Tln, Trt 62 → Ülo
 Üllu Mg 29 = Üllo → Ülo
 *Ülve EO 63
 *Ülvi Trt 36; EK 37:128, EO 63
 Ürgo Mg 36 (tarv)
 Üri Mg 29 (setu) = Jüri ←
 *Ürje Mg 29
 Ürjo Hiis 38; Nm 52
 Ürju Mg 29 (sm)
 Ütelus MT 90
 *Üvi Mg 29 (murd)
 Üüdo Rv

Xstine Tln 1840 = Kristine ←
 omaaegseid lühendeid

Ylo = Ilo ←, Ülo ←
 Yvelin Tln 62

ВЕНЕКЕЕЛСЕТЕ NIMEDE REGISTER

А(а)рон → Aaron
 Абрам → Abraham
 Август → August(us)
 Августа → Augusta (→ August(us))
 Авдотья → Eudoksia
 Авель → Abel
 Авраам → Abraham
 Аврелий → Aurelius
 Аврора → Aurora
 Агата, Агафья, Агафия → Agat(h)a
 Агафон → Agathon
 Агния, Агнесса → Agnes
 Адалберт → Adalbert
 Адам → Adam
 Аделайда → Adelheid
 Адель → Adele
 Аким → Joachim
 Аксенья, Аксинья → Xenia
 Александр → Aleksander
 Алексей → Aleksi(us)
 Алёна → Helena
 Алёша → Aleksi(us)
 Алла → Alla
 Альберт → Adalbert
 Альфонс → Alfons
 Альфред → Alfred
 Аля → Alla
 Анатолий → Anatol
 Ангелика, Ангелина → Angela
 Андрей → Andreas
 Анна → Anna
 Ансельм → Anselm(us)
 Антон → Antonius
 Антонида → Antonia
 Антоний → Antonius
 Антонина → Antonia
 Анюта, Аня → Anna
 Арина → Irene
 Аркадий → Arkadi(us)
 Артур → Artur
 Архипп → Archipp(os)

Бенедикт → Benedikt
 Богдан → Bogdan, → Theodor
 Борис → Boris
 Валентин → Valentin
 Валентина → Valentina

Валериан, Валерий → Valerius
 Валерик → Valerius
 Валерия → Valeria
 Валериян → Valeri(an)us
 Вальтер → Walther
 Валя → Valentina, Valeria ←
 Ванда → Vanda
 Ванька, Ваня → Ivan (→ * Johannes)
 Варвара → Barbara
 Варфоломей → Bartholomeus
 Варя → Valeria, → Barbara
 Василий, Василько, Васька, Вася
 → Basil(ius)
 Венедикт → Benedikt
 Вера → Vera
 Вероника → Veronika
 Вивета → Vivian
 Виктор → Victor
 Виктория → Victoria
 Вильгельм → Wilhelm
 Вильгельмина → Wilhelmina
 Вит → Wido
 Владимир → Vladimir, → Valdemar
 Владислав → Vladislav
 Владлен → Vladimir
 Вова → Vladimir
 Володя → Vladimir

Гавриил, Гаврила → Gabriel
 Галина → Galina
 Гаша → Agape
 Гвидон → Wido
 Геннадий → Gennadius
 Геня → Eugen
 Георгий → Georgius
 Герман → German(us)
 Германн → Hermann
 Гертруда → Gertrud
 Готфрид → Gottfried
 Григорий → Gregorius
 Гриша → Gregorius

Дэвид, Давыд → David
 Даниил → Daniel
 Денис → Dionüsius
 Д(и)митрий → Demetrius
 Дионисий → Dionüsius

Дмитрий → Demetrius
Дора, Доротея, Дорофея → Dorothea
Доря → Dorothea
Дуня → Eudoksia

Евгений → Eugen
Евгения → Eugenia
Евдоким → Eudoksius
Евдокия → Eudoksia
Евлалия → Eulalia
Егор → Georgius
Егорий → Georgius
Екатерина → Katharina
Еким → Eudoksius, → Joachim
Елена → Helena
Елизавета → Elisabeth
Емельян, Емилиан → Emil
Еразм → Erasmus
Есфирь → Esther
Ефросиния → Eufrosiine

Женя → Eugen, → Eugenia
Жоржик → Georgius

Захар, Захария → Sacharias
Зенеида, Зина, Зинаида → Zeneida
Злата → Zlata
Златоуст → Krisostomus
Зоя → Zoja

Иаков → Jakob(us)
Иван, Иванко → Ivan, → Johannes
Игнатий → Ignatius
Игорь → Igor
Ида → Ida
Изабелла → Isabella
Илия, Илья → Ija
Илларион → Hillar
Инна → Inna
Иннокентий → Innocentius
Иоаким → Joachim
Иоанн → Johannes, → Krisostomus
Иоанна → Johanna
Иона → Jonas
Ионафан → Jonas
Иосиф → Joosep
Ира, Ирина → Irene
Исаак, Исаакий → Iisak

Карл → Karl
Каролина → Karolina
Катерина, Катинька, Катюша, Катя → Katharina
Кикилия → Cecilia
Кирилл → Kyrillus
Клава → Claudia
Клавдий → Claudius
Клавдия → Claudia
Клара → Clara
Клементий, Клим, Климент → Clements
Коля → Nikolaus
Кондратий → Konrad
Константин → Konstantin
Корней, Корнилий → Cornelius
Костя → Konstantin

Лавра → Laura
Лаврентий → Laurentius
Ларион → Hillar
Лариса → Larissa
Лаура → Laura
Лев → Leo, → Lev
Лена → Helena
Ле(о)нора → Eleonora
Леонард → Leonhard
Леонид → Leonid(as)
Леонтий → Leo
Леонтина → Leontina
Леопольд → Leopold
Лидия → Lydia
Лиза, Лизавета → Elisabeth
Лука → Luukas
Люба, Любовь → Ljubov
Людмила → Ludmilla

Маврикий → Mauritius
Магдалина → Magdalena
Маланья → Melania
Маня → Maria
Маргарита → Margaritha
Мариан(н)а → Marianna (→ Maria)
Марина → Marina
Мария → Maria
Марк → Markus
Мартин, Мартын → Martin(us)
Мартын → Martin(us)
Марфа → Marthа
Марья, Марьяна → Maria

Матвей → Mathias
Матильда → Mathilda
Матрёна, Матрона → Matrona
Маша → Maria
Микита → Niketas
Микола → Michael
Милица → Militsa
Митя → Demetrius
Михаил → Michael
Моисей → Moses

Надежда → Nadežda
Надя, Наталия, Наташа → Natalia
Неля → Nelja, → Cornelia
Никита → Niketas
Никола, Николай → Nikolaus
Нина → Anna, → Ni(i)na
Нинель → Ninel, → Niina
Нюра → Anna

Олег → Helge, → Oleg
Олеся → Olga
Олеша = Алеша
Ольга → Helga, → Olga
Оля → Olga
Омеля → Emil
Осип → Joosep
Оттон → Otto

Павел → Paul
Пётр, Петя → Petrus

Райса → Rais(s)a
Рафаил → Rafael
Рахил → Rahel
Рая → Rais(s)a
Роза → Rosa
Роман → Roman
Рюрик → Roderich
Сампсон, Самсон → Simson
Самуил → Samuel
Сарра → Sara(h)
Саша → Aleksander
Светлана → Svetlana
Семён, Семеон → Simeon
Сергей, Сергий → Sergius
Серёжа → Sergius
Сильвестр → Silvester

Соломон → Salomon
Соня → Sofia
София, Соя → Sofia
Станислав → Stanislaus
Стенка, Степан, Стефан → Stefanus
Сусанна → Susanna

Тамара → Tamara
Таня, Татьяна → Tatiana
Текла → Фекла
Тимка, Тимофей → Timotheus
Тит → Titus
Тоник → Anton

Ульяна, Уля → Julia

Фабриан, Фабий, Фавий → Fabian
Фаустина → Faustina
Фёдор, Федор, Федя → Theodor
Федора → Theodora
Фёкла → Thekla
Феликс → Feliks
Феодор → Theodor
Филип(п) → Filipp
Флор(а) → Flora
Флорентий → Florentia
Фома → Thomas
Франц, Франциск → Franc
Франциска → Franciska
Фридрих → Friedrich
Фрол → Flora

Хризостом → Krisostomus
Христиан → Kristian
Христина → Kristina
Христофор → Kristofor

Цецилия → Cecilia
Шура → Aleksander, → Aleksandra

Эмилиан, Эмилий → Emil
Эмилия → Emilia
Эмма → Emma
Эразм → Erasmus

Эрнест, Эрнст → Ernst
Эсфирь → Esther

Юлий → Julius
Юлия, Юлиана → Julia
Юрий → Georgius

Ядвига → Hedwig
Яким → Joachim
Яков → Jakob(us)
Ян → Johannes, → Jaan
Яна → Maria
Яша, Яшка → Jakob(us)

ALLIKAID, KIRJANDUST, SÖNASELETUSI, LÜHENDEID

«Õigekeelsuse sõnaraamatus» ja «Võõrsõnade leksikonis» esitatud üldtarvitavad lühendid ning onomastilised oskussõnad alljärgnevas puuduvad.

- aferees, afereetiline — põhinime vorm, milles selle esimene silp või algussilbid (nime)lühend puuduvad, näit.: *Lena* pro [*He*]l*ena*, [*Magda*]l*ena*; ka nime algushääliku kadu (Üri pro Jüri)
- al-sks = alamsaksa (keelest, nimi)
- alusnimi — nime see vorm, millest lühend või teisend on kujunenud; näit. on *Charlotte* alusnimeks *Charl(es)*, põhinimeks aga *Karl*.
- Amb = E. Rajandi. *Amb*la kihelkonna isiku- ja kohanimedest. Tallinnas 1960—1964. (Urimus käsikirjas.)
- Ankenbrand = *Unsere Vornamen. Erklärung und Pflege von Dr. Stephan Ankenbrand.* München 1953.
- Ans = Ansomardi. Nimede asjus. «Linda» 1903, lk. 843—846.
- antroponüüm — inimesenimi, üldnimetus kõigile inimese nimede liikidele, nagu eesnimed, perekonnanimed, isanimed, hüüdnimed, pilkenimed jne.
- antroponüümia ehk antroponomastika — teadus inimese nimedest
- antroponüümika — isikunimestik
- apokoop — lõpukadu; nimelühend, milles põhinime lõpposa ära jääb, näit. *Johan* (< *Johannes*).
- arab = araabia
- aram = aramea

- arendvorm — põhinimest tuletuslõpuga (või mõnel muul viisil) täiendamise teel kujundatud nimevorm, näit.: *Augustus* > *Augustinus* > *Augustinianus*; *Petrus* > *Petronella*; *Anni* > *Annika*.
- AS = Andrus Saareste. Eesti keele mõisteline sõnaraamat. (II vihk, veerg 263—271: Eesnimed. Prénoms.) Stockholm 1959.
- Bach = Adolf Bach. Deutsche Namenkunde I. Die deutschen Personennamen 1&2. 2. Auflage, Heidelberg, 1949—1953.
- Baecklund = Asta Baecklund. Personal Names in Medieval Velikij Novgorod. I. Common Names. Stockholm, 1959.
- Dabas = Dabas un Vēstures kalendārs 1964. Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas izdevniecība. Rīga, 1963.
- dat = dateering
- Dauzat = Albert Dauzat. Les Noms de Personnes. Origine et évolution. Paris, 1956.
- Dauzat d. = Albert Dauzat. Dictionnaire Étymologique des Noms de Famille et Prénoms de France. Littéraire Larousse. Paris 1951.
- Dauzat f. = Albert Dauzat. Les noms de Famille de France. Paris, 1945.
- demin = deminutiiv
- eelisnimi — teatud aasta(i)l nimeandmisel üldiselt soositud eesnimi (näit. Tallinnas 1962. a. *Ülle*, *Aivar*).
- eelisnimestik — tavaliselt 10—30 eelisnimest esinemissageduse järjekorras koostatud nimestik.
- eelisteisend — ühe põhinime see variant, mida teatud kohas teatud aasta(i)l kõige rohkem nimeks antakse; näit. oli *Eva* eelisteisendiks 1930.—1940. a. *Evi*, 1962. a. *Eve*.
- eesnimi — (tavalises keeletarvituses = nimi; kiriklikus traditsioonis = ristinimi) isikunimi ühist perekonnanime kandvate isikute eristamiseks; sõna eesnimi on meil tõlge saksa sõnast *Vorname* ja tuli kasutusele XIX sajandil perekonnanimede panemise ajal.
- eestipärane nimi — mitte ainult eesti nimi, vaid ka iga rahvusvaheline nimi, mis on kohaldatud eesti keele hääldusele või ortograafiaele, näit. *Aliide* (pro *Alide*), *Šarlote* (pro *Charlotte*).

- Eestipäraseid eesnimised → Mg 36
- Eesti rahvalaulud I = Eesti rahvalaulud dr. Jakob Hurda ja teiste kogudest. I köide. Tartu. Eesti Kirjanduse Seltsi Kirjastus 1926.
- Eesti rahvalaulud II = -id-. II köide. Tartu. Eesti Kirjanduse Selts 1932.
- Eisen 1582 = M. J. Eisen. Risti- ja sugunimed Tartu-Võru maakonnas 1582. Eesti Keel 1923, lk. 4—10.
- EK = Eesti Keel. (Akadeemilise) Emakeele Seltsi ajakiri, I—XIX aastakäik, Tartu 1922—1940.
- Elv — Elva rajooni sünniregister.
- EO 63 = Eesti Onomastikon 1963. a. E. Rajandi koostatud täielik nimestik ENSV-s antud nimedest 1963. a., Tallinn, 1964 (käsikiri).
- Etn. ajaloost = Eesti rahva etnilisest ajaloost. Artiklite kogumik. Toimetanud H. Moora. ERK, Tallinn 1956.
- Fick = P. Fick. Die griechischen Personennamen. Göttingen, 1874.
- foin = foiniikia
- Forsman = A. V. Forsman. Tutkimuksia Suomen kansan persoonallisen nimistön alalta. I, Helsinki, 1891.
- fraasnimi — nimi, mis algupäraselt on olnud terve lause, näit. *Elisabeth* = «minu jumal on seitse».
- Förstemann = Dr. E. Förstemann. Altdeutsches Namenbuch. I. Personennamen. 2. Auflage. Bonn, 1900.
- gens, gentiilikum (*nomen gentilicium*) — sugu(konna)nimi. — Ladina nimesüsteemis põhinimi (näit. *Fabius, Livius*).
- Heimeran = Heimerans Namenbüchlein. Bei Ernst Heimeran in München (1940).
- Henriku L Kr = Henriku Liivimaa Kroonika. Tõlkinud J. Mägiste. Stockholm & Roma 1963.
- Herder = Herders Sprachbuch. Freiburg, Basel, Wien 1960 (lk. 805—823: Vornamen. Ein Verzeichniss über 1000 Vornamen).
- Hermann, K. A. → (Kal) 1896
- Hiis 38 = Eesti Vabariigi 21. aasta tähtraamat 1938. Hiie väljaanne. Tall. Eesti Kirj. Uh. trükk 1937.

- hisp = hispaania
- Hupel = A. W. Hupel. Ehstnische Sprachlehre für beide Hauptdialekte. Mitau, 1818.
- Hurt (1899) = (Dr. J. Hurt:) Verzeichniss der ehstnischen Taufnamen. (Raamatus: Ministeriell bestätigte Vorschriften des Evang.-Lutherischen General-Konsistoriums betreffend die Führung der Kirchenbücher . . . , St. Petersburg 1899).
- hüpokorism, hüpokoristikum — meelevaldne (tavalisi keeleseadusi mõnikord ignoreeriv) nimelühend, näit. *Juss* (pro *Johannes*), *Nisse* (pro *Nicolaus*).
- IK = IK 1882 = Isamaa Kalender 1882 aasta pääle. Tartus 1881 Schnakenburgi trükk ja kulu.
- ind = india
- Inf P = Jan Jakubowski i Józef Kordzikowski. Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym. Tom XIII. Inflanty. Cz. I. Warszawa, 1915.
- ingl = inglise
- isanimi → patronüüm
- isikunimi — tänapäeval: ametlikus pruugis ees-, isa- ja perekonnanimi koos (kui isiku tunnus); mitteametlikult kuuluvad isikunime koostisse ka hüüd-, pilke-, meelitus- jne. nimed, samuti varjunimi. Varem oli isikunimi kas 1) ühekomponendiline (vabatmees) *Tabbane*, 2) patronüümne (*Ado Mart*), 3) papo-patronüümne (*Ado Mardi Jaak*), 4) kohanimeline — *Nikerjärve Jüri*, 5) täiendatud perekonnanimega (perekonnanime andmise ülemineku perioodil XIX saj. esimesel poolel: *Jago Maddise Mart Tomingas*).
- Isotamm = A. Isotamm. Tartu linnas eestlastele antud eesnimed 1930.—1942. a. (Tartu), 1943. a. (Käsikiri.)
- it — itaalia
- Johansen, Estl. = Paul Johansen. Die Estlandliste des Liber Census Daniae. I—II. Kopenhagen, Reval 1933.
- Johansen, Nord. = Paul Johansen. Nordische Mission. Revals Gründung und die Schwedensiedlung in Estland. Stockholm 1951.
- kaasnimi — mitmenimese eesnime dokumentides olemasolevad, aga tegelikult mittekasutatavad nimed: Ernst Peterson-Särgava kaasesnimeks oli *Karl* (dokumentides *Karl Ernst Särgava*).

- kahenimesus → mitmenimesus
- kahesooline nimi — eesnimi, mida samal kujul antakse nii meestele kui naistele, näit. *Aasa, Maria, Virgo* (käesolevas raamatus märgitud ** abil nime ees).
- kaksiknimi — kahest nimest koosnev eesnimi, nagu *Peeter-Paul, Karl-August, Anna-Maria*.
- (Kal)1772 = Eesti-Ma Rahwa Kalender ehk Täht-Ramat 1772 Aasta peale pärrast meie Issanda Jesusse Kristusse Sündimist. Tallinnas. Trükkitud Lindworsse kirjadega.
- (Kal)1825 = OWM 1825 = Eesti Ma-rahva Kalender ehk Tähtraamat 1825. a.
- (Kal)1826 = OWM 1826 = Eesti Ma-rahva Kalender ehk Tähtrammat 1826. a.
- (Kal)1829 = St. Petersburger Kalender auf das Jahr nach Christi Geburt 1829. St. Petersburg bei der Kaiserl. Akademie der Wissenschaften.
- (Kal)1832 = St. Petersburger Kalender auf das Jahr 1832. St. Petersburg, bei der Kaiserl. Akademie der Wissenschaften.
- (Kal)1847 = Ma-rahwa Kalender ehk Täht-ramat 1847 Ajastaja päle pärast Issanda Jesuse Kristuse sündimist. Tartun trükkitu J. C. Schünmanni lägsa man.
- (Kal)1849 = Maarahva Kasuline Kalender ehk Tähtraamat, Tartu, Laakmann.
- (Kal)1860 = Maa-rahwa Kasuline Kalender ehk Täht-raamat 1860 aasta peale pärast meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist. Tartus H. Laakmanni kirjadega trükitud.
- (Kal)1862 = Eesti rahwa Kalender se 1862 aasta peale pärast J. Kristuse sündimist. Trükitud Ria linnas pildide ja ramatu trükija Ernsti Platsesse kijas.
- (Kal)1870 = Tarto Kalender 1870 ajastaja pääle. Tarton, trükitu ja müwwa H. Laakmanni man (lk. 48 *J. Hurt, Kalendritegija* 1869).
- (Kal)1877 = Neuer Dorpater Kalender für 1877. Dorpat. Schnakenburg (1876).
- (Kal)1879 = Isamaa Kalender 1879 aasta pääle. Piltidega. Tartus. Schnakenburgi trükk ja kulu.

- (Kal)1880 = Sakala Kalender põllumeestele. 1880. Kirja pannud C. R. Jakobson. Viljandis 1880.
- (Kal)1881 = Eestlaste Kalender 1881, Tallinn Brandt A. G.
- (Kal)1882 = MT 82 = Rahva Täht-raamat 1882 aasta jaoks ... Kokku seadnud ja väljaannud M. Tõnisson. Viljandi (1881).
- (Kal)1883 = Kasuline Talurahva Kalender 1883. Tartus. Schnakenburgi trükk ja kulu 1882.
- (Kal)1884 = Eestlaste kalender 1884. A. G. Brandt, Tallinn (1883).
- (Kal)1884—1914 (Tõnisson) → MT 84, 85 ... kuni MT 14.
- (Kal)1885 = Kalender ehk Täht-ramat 1885 aasta peäle pärast meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist. Tallinnas. Trükitud Eestimaa sinodi kirjadega ja kuluga, 1884.
- (Kal)1886 = Eestlaste Kalender ehk Täht-raamat 1886 aasta peale Tallinnas 1885. Trükitud väljaandja kulu peal.
- (Kal)1890 = Eesti maa-rahva Kalender ehk Täht-Raamat 1890 aasta peale pärast meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimist. Tallinnas. Trükitud Lindfors'i pärijate kirjade ja kuluga.
- (Kal)1891 = Rahva-Kalender 1891 aasta tarvis, millel 365 päewa on. Teine trükk. K. Busch'i raamatukaupluse kuluga trükitud.
- (Kal)1896 = K. A. Hermann'i Kasuline Rahva-Kalender 1896. Jurjevsi 1895.
- (Kal)1919 = Õigeusuliste eestlaste Kalender 1919 aastaks ... K. Kokla. V. A. Eesti piiskopk. Kirjanduse Osakond.
- (Kal)1924 (ap. õig.) = Apostliku-õigeusuliste eestlaste Kalender 1924 aastaks. Sinodi kirjastuse osakonna väljaanne. Tallinnas 1923.
- (Kal)1934 → Laiks
- (Kal)1938 → Hiis
- (Kal)1964 → Dabas
- kalendrinimepäev → nimepäev
- kalendrinimi — hilisel keskajal väljakujunenud kombe kohaselt trükiti kalendris iga päeva kohale mõne pühaku nimi; hilisemate korraldustega mitmel maal ja mitmel ajal lubati laste ristimiseks kasutada ainult kalendrisse trükitud nimesid ehk kalendrinimesid.
- kalendripäev → nimepäev (kalendris)

- «Kalevip.» = F. R. Kreutzwald'i Kalevipoeg. Lugulaul Eesti muinasajast. Lühendatud kujul nelja lisaga Eesti noorsoole. Teine tr. Tallinnas 1910.
- kanooniline nimi = pühakunimi; → kalendrinimi
- kld = keldi
- khlk = kihelkond
- kirikuraamat = meetrikaraamatud, end. sünni-, abielu- ja surmaregistrid, peetud kirikutes XVII sajandist — 1. juulini 1926, nimevara algallikad.
- kirj., kirjanduslik nimi — tegelase või kirjandusliku kuju nimi mõnest üldtuntud teosest, mille eeskujul ka eesnimena kasutusel.
- KK = Keel ja Kirjandus. ENSV TA ja ENSV Kirjanike Liidu ajakiri. I—VIII aastakäik. Tallinn 1958—1965.
- Kleinpaul = R. Kleinpaul, Die deutschen Personennamen. Berlin u. Leipzig, 1921.
- Kleinpaul Etym. = R. Kleinpaul. Etymologische Streifzüge auf dem Gebiete der Eigennamen. Leipzig, 1885.
- Kludt = Kludt, S. Verzeichnisz katholischer und protestantischer Taufnamen. Odessa, 1888.
- kolmiknimi — kolmest eesnimest koosnev ühe isiku eesnimi, näit. *Anna-Marie-Rosalie*.
- kr = kreeka
- krk = kirikuraamat
- Kurrik = Juhan Kurrik. Nimede raamat. Tartu 1901.
- K. Vilkuuna → Vilkuuna
- käsik. = käsikiri, trükkimata allikas käsikirjas
- Laiks. = Laiks. Kalendars 1934. Gadam. Walka. I. Rauskas isde-wums.
- lad = ladina
- laennimi — keeleteaduslikus onomastikas kasutatud termin eesnimede kohta, mis pole omakeelset algupära, tegelikult aga tarvitusel kohanenud antud keele seadustele, nagu omakeel-sedki nimed.
- Lebel = Paul Lebel. Les Noms de Personnes en France. Paris, 1959.
- LH, Läti Henrik = Генрих Латвийский. Хроника Ливонии. Академия Наук СССР. Москва-Ленинград 1938.
- liignimi = perekonnanimi ←

- liitnimi — mitmest nimest või mitme nime osadest uueks, iseseisvaks nimekujuks liitunud eesnimi, näiteks *Anneliis (Anna + Elisabeth)*.
- lisanimi — (ees)nimele lisatud pärisnime-väärtusega omadussõna, näit. Peeter *Suur*. Lisanimeks on aga kutsutud ka eesnime teist, kolmandat jne. osa paljunimesuse puhul, näit. Karl *Eduard August*. Tihti kutsutakse lisanimeks ka eesti talupoegade juures eesnimede kõrval tarvitusel olnud nimesid (ameti-, talu-, isa-, hüüdnimed), → isikunimi.
- loomanimi — hobuse, veise, koera, kassi, harvem ka lamba, küüliku, sea või teiste koduloomade pärisnimi, sageli samasugune kui inimese eesnimi; näit. *Punu, Pauka* — aga ka *Maara, Peeter*.
- It = läti
- lähtevorm = alusnimi ←
- lühend = nimelühend — põhinimest kujunenud uus (sageli iseseisvunud) lühem nimevorm, apokoop, aferees, sünkoop, kontraktatsioon, aga isegi ka sümbol: nii oli keskagekseks Antoniuse nimelühendiks näiteks selle kolmas täht T (versaalina), nn. tõnurist ehk antoonuserist.
- Maliniemi = Aarno Maliniemi. Henkilõnime esihistoriallisena ja kato-lisena aikana. Suomen Kulttuuri-historia I—II, Helsinki, 1933—1947.
- meesvaste = vennasnimi, → velisnimi
- meetrikaraamat → kirikuraamat
- mehenimi — antroponüüm, mida kasutatakse tavaliselt ainult meessoost isikute (ees)nimena.
- melioratiiv(ne nimi) = meelitusnimi
- metronüüm = emanimi(sus), ema nime kajastus isikunimes, näit. Juhan *Annepoeg*, → patronüüm
- metronüümikon — sünniregistris kirja pandud laste emade nimedest kuju-nev nimistu.
- Mg 29 = Mägiste 1929 = J. Mägiste. Eestipäraseid isikunimesid. Tartu, 1929.
- Mg 36 = Mägiste 1936 = J. Mägiste (toim.). Eestipäraseid eesnime-sid. Tartu, 1936.

- Мифологический словарь   Авторы: М. Н. Ботвинник, М. А. Коган, М. Б. Рабинович, Б. П. Селецкий, Ленинград, 1961 г.
- MT 82, 83 ... 14   = «Rahva Täht-raamat» 1882 ja 1884—1890, ning «M(ats) Tõnissoni Täht-raamat» 1891—1914.
- MT 85   = Tallinna tähtraamat ehk kalender 1885 aasta jauks. Kirjutaja ning väljaandja M. Tõnissoni kuluga.
- mugandus   — rahvapäraseks või murdepäraseks muudetud võõrnime ja selle lühendite hääldekuju ning viimase üleskirjutus, näit. Jürnas pro Jürgen või Jüri pro Georgi(us).
- muist   = muistne eesti (nimi)
- Muist. Kalevi-   = E. Laugaste, E. Normann. Muistendid Kalevipojast. Tallinn, 1959.
- pojast
- Muist. Suurest   = E. Laugaste, E. Liiv, E. Normann. Muistendid Suurest Tõllust ja teistest. Tallinn, 1963.
- Tõllust
- murd   = murdeline (nimevorm)
- muudetud nimi   — seaduslikul teel sündimisel saadud nime asemel täiskasvanu poolt võetud uus nimi (näit. Agu Lüüdik pro Agathon Lüdig).
- Mägiste oi-   = Julius Mägiste. *oi- ei-*deminutiivid läänemeresoome keelis. Tartu, 1928.
- Mägiste,   → Henriku L Kr
- Henriku L Kr   — eesnimi, mis sünni registreerimisel antakse tütarlastele, mida poistele tavaliselt ei panda.
- naisenimi
- naisvaste,   — mehenimest kujundatud vastav naisenimi, näit. *Jakobine* (mehenimest Jakob(us)); vrd. sõarnimi.
- naispaarisnimi
- Neum(ann)   = M. Neumann, Systematisches Deutsch-Estnisch Wörterbuch; Saksa-Eesti sõnaraamat, teine täiendatud trükk, Tallinn 1927.
- nime andmine ehk   — isikule, enamasti vastsündinud lapsele seadusliku eesnime registreerimine vanemate või nende asendajate (lastekodude juhatajate, kasvatada võtnute jt.) poolt ilma nimesaaja tahte ja maitse osavõtuta; vastupidine protseduur nimesaaja seisukohalt on *n i m e v õ t m i n e* ←
- nime panemine
- nime dateering ja   — nime esmakordse esinemise aeg (aastaarvud) ja sagedus esinemissagedus   perekonnakirjades, nimemuutmise protokollides jm. (näit. Tln. 1927. a. 12⁰/₀₀ = Tallinnas 1927. a. tuhande kohta 12, EO 63 — 1⁰/₀₀ = Eesti onomastikonis 1963. a. (ülevabariigiliselt 1000 (naise, mehe) nime kohta 1 nimeandmise juhtum).

- nimekalender — algupäraselt kiriklik pühakute-kalender, milles pühakute, märtrite jt. nimed vastavalt nende surma- või mälestuspäevadele kalendriliselt olid jaotatud; hiljem igasugune kalender selle eeskujul, millel kalendripäevade järel oli trükitud (või kirjutatud) üks või mitu eesnime.
- nimekuju — põhinime mingi vorm, kas teatud keeles või teatud ajastul; näit. on Hans, Jaan, Ivan, Ivor, Juhan, Naan — Johannese nimekujud.
- nimelugu — ühe nime kujunemise ajalugu; meie vanemas terminoloogias (ÕES) oli nimelugu geograafiline mõiste ja vastas toponüümiale.
- nimelühend → lühendnimi; rooma nimesüsteemis oli nimelühendiks initials, näit. *M.* = *Marcus*.
- nime panemine → nime andmine; nime de panemise all mõistetakse meil ka perekonnanimede andmist (Lõuna-Eestis 1826. a. ja Põhja-Eestis 1835. a.).
- nimepruuk — teatud rahvale teatud ajal omase nimede kontingendi üksikute rühmade ja nimede sageduse, püsivuse, varieeruvuse jne. kasutussuhete määr.
- nimepäev — kalendri kuupäev, millele traditsiooniliselt langeb teatud eesnimi; selle kandjad paljudes maades tähistavad nimepäeva isikliku pühana.
- nimestama — keele tavalist sõna (apellatiivi) isikunimena (proopriimina) kasutusele võtma, näit.: koit nimestati Koiduks.
- nimeteadus = onomastika; s. o. antroponüümia, toponüümia, nimepsühholoogia jt. pärisnimedega tegelevad teadusharud koos.
- nimetõlge = tõlkenimi
- nimevahetus — end. ristinime asendamine ühest usutunnistusest teise siirdumisel (meil üldiselt XIX saj. ap. õigeusku minekul), mis puhul uude usku nn. salvitu sai enamasti ka mingi teise, selle konfessiooni kirikupühaku nime (näit. *Karli* asemele *Kirill*, *Antsu* asemele *Anatoli* jne.); ka eesnime muutmine vastava isiku sellekohasel soovil; → nime võtmine.
- nime võtmine — eesnime teadlik valimine iseenda jaoks täiskasvanud kodaniku poolt, vastandlikult nime saamisele selle andmisel või panemisel (→ nime andmine). Nime võtmine toimub nime vahetuse ← teel.

- nimeühend — kahest või enamast nimest kujunenud üks, traditsiooniline ühend, näit. *Peeter-Paul, Anneliis*, aga ka *Tõnuri* (Tõnu Jüri) jts.
- nimi = 1) pärisnimi; 2) tavalises kõnekeeles — eesnimi; 3) eesti traditsioonis — isikunimi ← tervikuna.
- Nm = Nõmme (perekonnaseisukaardi büroo), Nm 58 = Nõmme 1958 jne.
- Norman = Karin och Sven Norman. Förtecking öfver svenska Dopnamn. Stockholm, 1888.
- OKS = O. Kallas. Uusi nimesid, Sirvilauad 1911, lk. 17—23.
- OK³ = O. Kallas. Sadakakskümend uut ristinime. Kolmas trükk. Tartus 1921.
- om = omastav, genitiiv
- onomastika ehk onomatologia = nimeteadus; kaasajal käsitatakse onomastikat terve hulga teadusharude üldnimena (onomastilised teadused), kuna vanema vaatekohaga järgi oli see ainult leksikoloogia üks osa.
- OWM = Otto Wilhelm Masingu toimetatud Ma-rahwa Kalender 1824, 1825 ja 1826. a. (vastavalt OWM 24, OWM 25, OWM 26).
- Oxford D. = E. G. Withycombe. Oxford Dictionary of English Christian Names. London, 1950.
- paarisnimi — mehenime naisvaste või naisenime meesvaste ehk igasugune sõsarnimi või vennasnimi.
- paljunimesus — komme anda ühele isikule (lapsele) kaks või rohkem eesnime, näit. *Johann-Wilhelm-Ludwig, Anna-Maria-Rosalie*.
- Pall = V. Pall. Kohanimedest ja nende uurimisest. Keel ja Kirjandus 1961, lk. 217—223.
- Palli, Eesti isikunim. = H. Palli. Eesti isikunimede kasutamisest meie rahva vanema ajaloo (XII—XVI saj.) uurimisel. ENSV TA Toimetised nr. 2 — 1961, lk. 132—143.
- Palli, Harju ja Järva = H. Palli. Eesti isikunimedest Harju- ja Järvamaal XVI sajandil. Keel ja Kirjandus 1959, lk. 595—608.
- Palli, Isikunim. XIII—XVI saj. = H. Palli. Mida kõnelevad isikunimed eestlaste usust XIII—XVI sajandil. «Religiooni ja ateismi ajaloost Eestis», II, Tallinn, 1960.

- patr = patronüüm ←
- patronüüm = isanimi, vene k. орчество. Meie varasemas pruugis kasutati isanime omastavas käändes isiku enda nime ees: *Mardi Ants, Aksle Klaos*, harvem ka *Klaokse poeg Jaan*. Praeguses pruugis on «poeg» isanime järel seaduslik (Kalle Augusti poeg Karlson), → metronüüm.
- patronüümikon — isanimede nimestik
- Pd = Paide rajoon
- Juhan Peegel Venepäraste eesnimede mugandumisest Ida-Saaremaa murretes. Emakeele Seltsi aastaraamat V 1959. Tallinn, 1959.
- peioratiiv(ne nimi) — halvustav (hüüd)nimi, sõimunimi
- perekonnanimi — vanemait lastele edasikanduv, kõigile perekonnaliikmeile ühine isikunime osa, sageli patronüümset (eesnimelist) algupära. Eestis kuulub perekonnanimi isikunime koosseisu seaduslikult alles 1826. resp. 1835. a. alates, mille tõttu kui suhteliselt noor nähtus omas veel hiljuti hulga sünonüümseid nimetusi, nagu liignimi, priinimi, sugunimi, vahmiil, väärnimi jt.
- Philo-Lexicon = Philo-Lexicon. Handbuch des jüdischen Wissens. Berlin-Amsterdam, 1937.
- piiblinimi — piibli «Vana (→VT) ja Uue (→UT) Testamendi Raamatute» vahendusel levinud isikunimi, enamasti heebrea algupära, nagu näit. Aabel, Aadam, Abraham jt.
- pn = perekonnanimi
- pr = prantsuse
- priinimi = perekonnanimi
- pseudonüüm = valenimi, varjunimi, salanimi
- põhinimi — isikunime see kuju, millest kui esmasest ja algupärasest hiljem on arenenud lühendid, teisendid ja arendvormid. Näiteks on Lota, Karoline, Charlote, Karla, Kalle jm. ühiseks põhiniimeks *Karl*; Jaani, Hansu, Juhani jt. põhiniimeks *Johannes*.
- Põlts = Põltsamaa

- Pä = Pärnu (linn, rajoon)
- pärisnimi — perekonnanimi; keeleteaduses — prooprium (üldnimest ehk apellatiivist erinev nimisõna), enamasti isikunimi või kohanimi.
- pärs = pärsia
- rahvaetümoloogia — võõra nime mitteteaduslik seletamine kõlasarnaste oma-keelsete sõnadega, näit. Bonaparte — Punapart, Leili — leil.
- rahvuslik lühend ehk rahvuslik nimevorm — teatud keeles iseloomulik rahvusvahelise nime kuju; näit. on heebrea Johannese rahvuslikeks lühenditeks meil *Jaani*, Lätis *Jānis*, Venemaal *Ivan*, Skandinaavias *Ivar*, Soomes *Juho*, anglosaksidele *John* jne.
- rahvusvaheline eesnimi — paljudes keeltes enam-vähem samal kujul pruugitav eesnimi, mis teatud keelest on levinud kirjanduse, kino, raadio, usukultuse jms. kaudu ka teistesse maadesse.
- raudnimi — piltlik väljendus (kuid omandanud teatud terminifunktsiooni) eesnimede kohta, mis pidevalt ja sajandite kaupa ühe teatud rahva nimevaras on pruugis püsinud, näit. meil Villu ~ Villem, Mari ~ Maria jt.
- Reaney = A Dictionary of British Surnames by P. H. Reaney. London, 1958.
- rhvl = rahvaluulest; eesti, soome jm. folkloorist pärit nimi
- riimnimi — nimi, mis teisest nimest erineb ainult algushääliku või algustähe poolest, sisult ja arenguloolt on aga hoopis teist algupära (Milvi ~ Pilvi).
- ristinimi — eesnimi (vanemas, kiriklikus pruugis, Wiedemanni järgi ka ristitud nimi); näit. kirjanik Juhan Liivi ristinimi on *Joannes*.
- Roos Linda = Eduard Roos. «Kalevipoja» Linda. Keel ja Kirjandus 1963, lk. 464—473.
- Roos Muist. = E. Roos. Eesti muistseist isikunimedest. Keel ja Kirjandus 1961, lk. 341—352.
- Roos XIX—XX saj. = Ed. Roos. Eesti eesnimede ajaloost XIX ja XX sajandi vahetusel. Keel ja Kirjandus 1962, lk. 412—421.

- Rv (Rava) = Muudetud nimede register I, 1919 kuni 1. juuli 1935. Koostanud August Rava. Tallinn 1935.
- S = Sirvilauad.
- Saareste = Andrus Saareste. Kaunis emakeel. Lund, 1952.
- Saareste (nimestik) = Andrus Saareste. Eesti keele mõisteline sõnaraamat. II k. Stockholm 1959, lk. 263—272 («Eesnimed»). Lisanimestikus AS.
- Saareste Leks. = Albert Saareste. Leksikaalseist vahekordadest eesti murretes I. Tartu 1924.
- salanimi = pseudonüüm
- Schmidt = Wilhelm Schmidt. Deutsche Sprachkunde. Berlin, 1959.
- Sg = Peeter Sõggeli nimede käsikiri Hurdale 1894. aastast. Kirjandusmuuseumis: Eesti Vanavara 19. köide, lk. 369—374.
- Sim 35 = Si(se)mini(steeriumi) juhtnöörid = Siseministeeriumi juhtnöörid perekonnaseisuametnikkudele võõrapäraste nimede parandamiseks või kirjutamiseks. (Tallinn) 1935.
- Sirvilauad (nimeloendis = S) = Sirvilauad. Eesti rahva Tähtraamat 1897 aasta jaoks. Tartu, 1896 — kuni: -id- 1921, kakskümnesviies aastakäik, Tartu, 1920.
- sks = saksa
- sl = slaavi
- sm = soome
- Srm = Saaremaal, Eesti saartel
- st. = sanctus (lad.) = 'püha', kiriklikus traditsioonis pühakunimede ees tarvitatav lühend (ka *sanct.*).
- Stoebke = D.-E. Stoebke, Die alten ostseefinnischen Personennamen im Rahmen eines urfinnischen Namensystems. Hamburg, 1964.
- sugu(konna)nimi = roomlaste *gentilicum* (vt. *gens*)
- Superanskaja = A. B. Суперанская, Как Вас зовут? Где Вы живете? Москва 1964.
- sõsarnimi — mehe-eesnime alusel või eeskujul moodustatud naisenimi, näit. *Eugenia* (< Eugen); vrd. vennasnimi.

- sünkoop(nimi) — sisekaoline nimelühend, näit. *Niklas* pro Nikolaus
- Süvalepp = A. Süvalepp. 976 isikunime ürikuist. Tallinn 1945—1949. (Uurimus käsikirjas.)
- t = talu(nimi)
- tarv = tarvituses esinev eesnimi
- teisend — variant, s. o. igasugune lühend, arendvorm, mugandus, tuletus jne. teatud põhinimest.
- Teppo-Vilkuna = H. Teppo, K. Vilkuna. Etunimikirja. Helsinki, 1947.
- Tetzner = F. Tetzner. Namenbuch. Leipzig, Berlin 1924.
- Tln = Tallinn
- top = toponüüm (kohanimi)
- topeltnimi = kaksiknimi
- Trt = Tartu
- Tropinin — Г. В. Тропинин. Русские имена, отчества и фамилии. Иркутск 1961.
- Tšernõšev = В. Н. Чернышев. Несколько замечаний об украинских и русских личных именах. Киев, 1948.
- Tšitšagov = В. К. Чичагов. Из истории русских имен, отчеств и фамилий (Вопросы русской исторической ономастики XV—XVII вв.), Москва 1959.
- Tupikov = Н. М. Тупиков. Словарь древнерусских личных собственных имен, «Записки отделения русской и славянской археологии», том VI, СПб., 1903 г.
- Tõnisson = M. Tõnisson. Noorerahva seltsiline. Paide, 1893.
- täisvorm — nime see kuju, milles on alles kõik põhinime olulised elemendid (ortograafilisi iseärasusi arvestamata), näit. Friedrich (selle põhinimi: Friederich; teisend Frederik, eestipärane lühend Priidik jms. pole täisvormid).
- UB = Livländische Güterurkunden (aus den Jahren 1207 bis 1500). Herausgegeben von Hermann von Bruiningk und Nicolaus Busch. Riga 1908.
- Ugrjumov = А. Угрюмов. Русские имена. Бологородское книжное издательство 1962.

ukr	= ukraina
ung	= ungari
Uspenski	= Лев Успенский. Слово о Словах. Ты и твое имя. Лениздат 1962.
UT	= Uus testament, piibli üks osa, millest pärineb hulk rahvusvahelisi eesnimesid, kuna ristiusu traditsioonis nende nimede (kandjate) mälestust sajandite vältel, eriti keskajal, hoolega kultiveeriti.
valenimi	= pseudonüüm
Vana Tallinn I—III	= Vana Tallinn I. Tallinn, 1936. -id. II 1937; -id. III — 1938. (Tallinna Ajaloo Seltsi väljaanne.)
varjunimi	= pseudonüüm
Wasserzieher	= Ernst Wasserzieher. Hans und Grete. Zweitausend Vornamen erklärt. Bonn u. Berlin, 1942.
W(ie)d., Wiedemann	= F. J. Wiedemann. Estnisch-Deutsches Wörterbuch. St. Petersburg, 1869. -id. Eesti-Saksa Sõnaraamat. Kolmas muutmata trükk teisest, dr. Jakob Hurt'i poolt redigeeritud väljaandest. Tartu, 1923.
Wiedemann, Leben der Ehsten	= F. J. Wiedemann. Aus dem inneren und äusseren Leben der Ehsten. St. Petersburg 1876.
velisnimi ehk vennasnimi	— naisenime meesvaste, näit. Evo (tuletatud nimest Eva); vrd. sõsarnimi.
Vi	= Virumaa (end. maakond)
Vilj	= Viljandi (linn, rajoon)
Vilkuna	= K. Vilkuna. Oma nimi ja lapsen nimi. Helsinki, 1960.
VLeks	= Võõrsõnade leksikon. Koostanud R. Kleis, J. Silvet, E. Vääri. Tallinn, 1961.
vn	= vene
Võ	= Võru (rajoon, end. maakond)
VT	= Vana testament, piibli esimene osa, samuti nagu UT ← hulga rahvusvaheliste nimede allikas.
võetud nimi	— täiskasvanud isiku poolt endale teadlikult võetud uus nimi.

- võõrnimi — teistest keeltest võetud ja oma keele hääldusele ning ortograafiale veel kohanemata eesnimi (näit. *Fidel, Fitzmaurice*).
- väärnimi = perekonnanimi (vananenud väljend XIX sajandist)
- ÕES'i aastar. I 1937 = Õpetatud Eesti Seltsi aastaraamat 1937 I. Tartu 1938.
- ÕS = Õigekeelsuse Sõnaraamat. Toimetanud E. Nurm, E. Raiet ja M. Kindlam. Tallinn, 1960.
- õpetatud (nime)vorm — rahvusvahelise nime põhinimeline vorm originaali keele kirjakujul, näit. *Elišava* (Elisabet(h)i asemel).
- üksiknimi — isikunimi, mis koosneb ainult ühest nimest, nagu see muiste üldiseks kombeks oligi; näit.: *Lembitu, Demosthenes*.
- ür = ürikust

Раянди Эдгар Кристьянович. Книга об именах
На эстонском языке. Обложка Л. Круусмаа

Издательство «Ээсти Раамат», Таллин,
Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja H. P a l l i. Kunstiline toimetaja H. K e i g o.

Tehniline toimetaja P. K a s s. Korrektorid M. A m o n ja S. A r o n.

Ladumisele antud 27. V 1965. Trükkimisele antud 8. IV 1966.
Paber 60×84, $\frac{1}{16}$. Trükipoognaid 15,5. Tingtrükipoognaid 14,4.
Arvestuspoognaid 14,55. Trükiarv 25 000. MB-03054.
Tellimise nr. 2458. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn, Pikk t. 54/58.

Hind 68 kop.

7—1—1

A

27641

6196580

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00619658 0